

Sala

Gab.

Est.

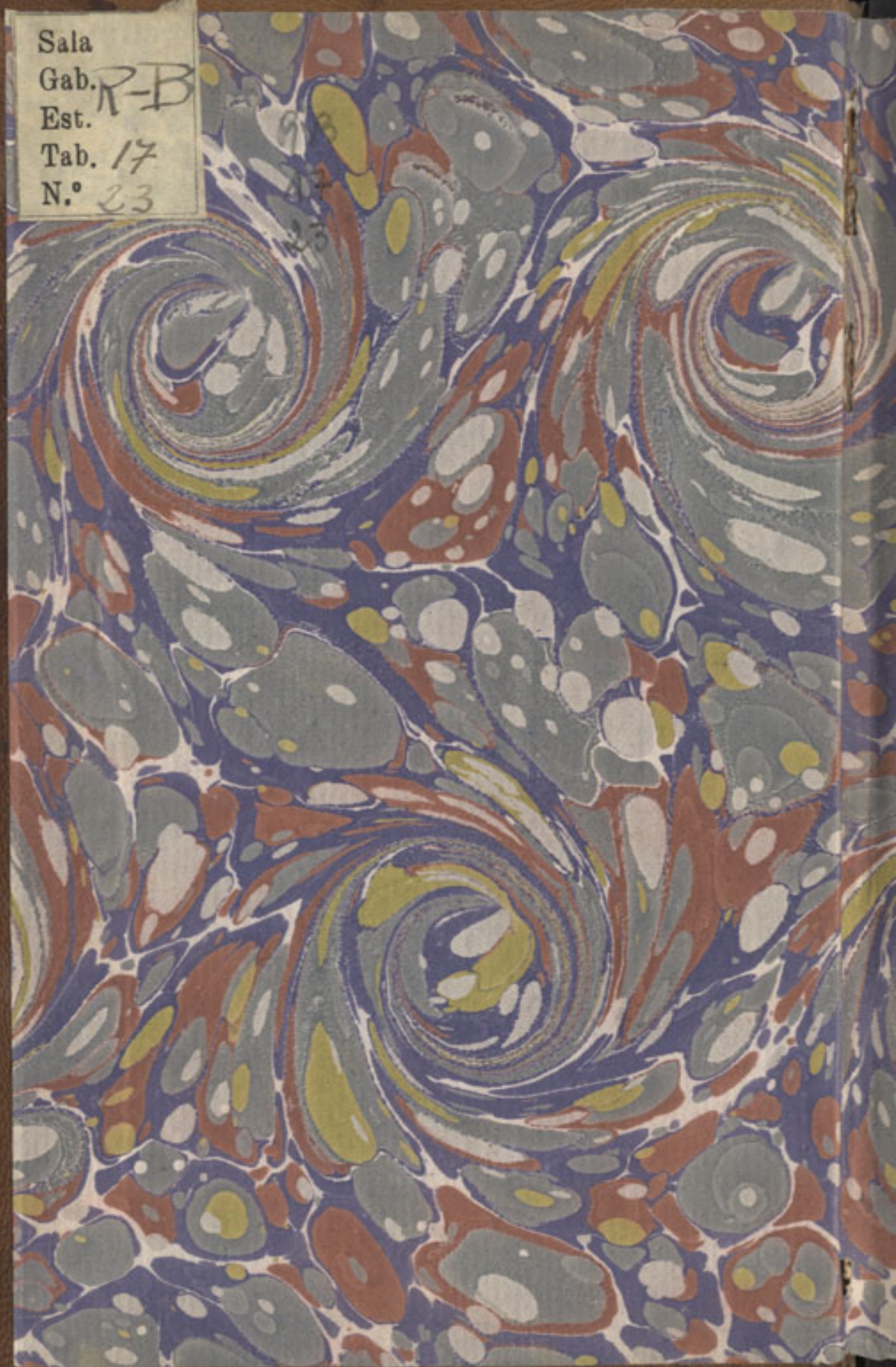
Tab.

N.º

R-B

17

23

287
102
Questiones magistri Petri de al

liaco Cardinalis cameracensis super primū tertium et quartū sententiarum.

Tabula alphabetica omnium materiārum que in toto opere tractantur nuper laboriose collecta.

Principia quattuor in quattuor libros sententiarum cum col latius questionibus.

Theologie laudes vna cum principio in cursum biblie.

Questiones in vesperis et resumpta disputatis.

Index questionum omnium totius operis in fine libri.

D. Liv. Jos. W. de Sta Rita de Sombra

RB
17
23

Ventundantur parisi in vico san
cti Jacobi ad intersignium Liliij
in domo Joannis parui.

M. m. m. L.

Ad studiosos sacre theologie ana-

guostas epigramma.

At pigmenta solent angusta pixide condi.

Stringitur vt piperis cortice multus odor:

Excitat vt nares redolens sed parua sinapis:

At rara exiguo corpore gemma licet:

Haud secus hic pressus contracta margine codex

Grandia diuini sensa liquoris habet.

Est aqua de alliaco saliens liquidissima saxo

Quam nec castalis fontis adequat honos.

Scilicet hac quisquis sitientia merferit ora

Hates ascreo mox sene maior erit:

Proferet ethereo miranda enigmata sensu

Que nescit pallas nescit apollo furens.

Hec tibi procudit breuiora volumina lector

Paruus ioannes: paruula paruus amat.

Additur et capiti rerum clarissimus index

Quo pars magna tui pulsa laboris erit.

Tabula.

habes studiose lector, p̄mptū
indiciem / atq; inuentarium oim
materiarum que in libris istiaz
p̄ncipijs / et questionibus inve
sp̄eris / et resumpta disputatis.
Magistri petri de alliaco Car
dinalis quōdā cameracen. tra
ctatur. Collectū nuper p̄ alpha
betum vt primo foliū / sc̄bo sitū
cuiuscūq; materie p̄ litteras fa
cile p̄perias. Quapropter laudes
deo imp̄dito: gr̄as Joāni par
uo: et veniam impressori si quid
errati adinueneris.

De littera. A.

Abrahā tenebatur
velle immolare fi
lium suum. folio.
204. c. d.
Abstractiua noti
cia quare sic voce
tur. folio. 73. e. r. fo. 74. a.
Abstractiua noticia an p̄suppo
nat intuitiua. fo. 85. a.
Abstractiua noticia nobis pos
sibilis multiplex est. fo. 75. a.
Ablatiui isti natura et volunta
te possūt dupl̄r teneri. fo. 119. f.
Acceptatio digna sola facit ali
quē dignū vita et̄na. fo. 140. b. c.
Acceptatio p̄sonarū: quādo fit
fo. 178. primo. f.
Acceptat neminē de^o q̄a nulli^o
est debitor. fo. 178. primo. f.
Acceptatur aia gratiam habēs
mere gratis a deo ad vitā eter
nam. fo. 139. b.
Accidētia panis in hostia vtrū
remaneāt in subiecto. fo. 266. g.
h. i. fo. 27. a. b. c. d.
Accidens nunq̄ est noticia nisi
sit a potentia realiter percepti
ua effectiue et in ea informatiue
fo. 71. b. c.
Accidēs potest capi dupliciter

folio. 267. e.
Accidēs separatū an possit esse
p̄ncipium corrupendi substan
tiam. fo. 267. h. i.
Accidens tripliciter accipitur.
folio. 258. e.
Accidens aliquod esse in poten
tia vitaliter perceptiua informa
tiue et non esse ab effectiue an
sit possibile. fo. 71. c.
Accidentia separata quā actio
nem possunt habere fo. 267. g.
Accidentia eucharistie an poss
sint nutrire. fo. 268. c.
Accidētia eucharistie an possit
corrūpi ab agēte creato. f. 268. e
Academicici ponebāt nullā no
ticiā posse nob̄ eē euidētē. f. 36. c
Actiones eē suppositōrū nō in
ueniūt in philosophia. fo. 118. d.
Act^o meritorū minim^o an poss
sit fieri ab aliquo. fo. 245. b. c.
Actus peccati alicui^o viatoris
An sit volutus a beato. fo. 91. a.
Actus amandi bene est idē nu
mero cū actu odij. fo. 59. f.
Actus voluntatis quādoq; si
mul ē fruitio et vsus. fo. 57. i.
Act^o mal^o ex natura sua ē mal^o
nō aut̄ sic ē de actu bono. 142. e
Actus scientie vel opinionis nō
stat cū actu fidei. 56. e.
Actus non referens potest esse
dupliciter. fo. 53. e.
Act^o referēs capis dupl̄r. 57. a.
Actui quātūcūq; bono nō debe
tur vita eterna. fo. 142. f.
Act^o meritorū nō p̄t p̄pari actus
demeritorio. fo. 151. c. d. r. fo. 152. a
Act^o medi^o ē ponēd^o. fo. 57. f.
Actus malus quomodo est odi
bilis a deo. fo. 141. c.
Actus carens circūstantia req̄s
sita ad bonum actū non semp̄ ē
malus. folio. 57. h.

Tabula.

Actus bonus non sic preparatur ad vitam eternam sicut malus ad penam eternam. fo. 142. e.

Actio et passio sunt duplices. fo. 260. d.

Agens naturale per quid determinatur ad producendum plus hoc quam illud. fo. 229. c.

Agens naturale ex vno subiecto vnicum individuum tantum vna vice potest producere. fo. 228. c.

Agens creatum an absolute possit aliquid facere in subiecto et non ex subiecto. fo. 229. d.

Agens creatum si agit in subiecto agit ex subiecto. fo. 229. d.

Agens naturale potest producere infinita non actu separata. folio. 228. b.

Agere perfectum est quod pati et efficere quod informari. fo. 71. c.

Agere non semper nobilius est quam pati. fo. 59. d.

Album esse aliquid dicitur duo. fo. 146. b.

Amor/caritas et dilectio sunt termini essentialis. fo. 133. b.

Amor dei dicitur maior vel minor dupliciter. fo. 152. f.

Amicus dei aliquis dicitur generaliter aliquis specialiter. fo. 141. a.

Amor concupiscentie respectu dei semper est illicitus. fo. 69. e.

Amor trium personarum inter se non est productivus alterius persone. fo. 133. c.

Amor dei solus dicitur maior aut minor secundum effectum duplices. fo. 152. f.

Anima non potest cognoscere distincte quamlibet cognitionem suam. fo. 40. c.

Anima vivens quocumque sit illa est a deo creata. fo. 227. b.

Anima essentialiter est intellectus

nam non est essentialiter intellectus. fo. 89. e.

Anima nostra scit distincte se scire quicquid scit et quocumque scit. folio. 40. c.

Angelus unus alium producere non implicat. fo. 229. fo.

Annihilare sumitur quadrupliciter. fo. 226. d.

Apostoli et virgo maria an fuerint baptisati. fo. 238. c.

Apparentia quocumque intensa non sufficit ad evidentiam nisi sit vera. fo. 39. b.

Appetitus naturalis confusus et appetitus rationalis distincti sunt respectu simpliciter impossibilis. fo. 65. c.

Appetitus sensitivus an semper sequatur sensationem. fo. 90. a.

Appetitu naturali tendit creatura rationalis in conservationem sui ipsius: et appetitu libero debet tendere in deum tanquam in finem. fo. 65. b.

Aqua tactu carnis christi in vesperis baptismi est consecrata. folio. 246. d.

Aqua imbibita in spongia non est sufficiens materia baptismi. fo. 224. d.

Archanum continens materiam quarto librorum sententiarum reuelatum est iohanni: iohannis primo. fo. 2. b.

Aristoteles naturali ratione probavit tantum unum esse deum. folio. 83. b.

Articulus de unitate dei potest esse evidentior quam nobis sit evidens veritas primi principij. folio. 82. c.

Articuli in sacra scriptura contenti probari possunt per habitum physicum aut metaphysicum.

Tabula.

folio. 50. d

Articuli expresse contenti sacra scriptura nō possūt pbari theologicē fol. 50. d.

Articuli non contenti expresse i theologia probari possunt theologicē folio. 50. d

Articulorum fidei oposita non pnt pbari i lumine naturali. f. 82.

Assensus similes possunt esse in apparentia/adherentia/et firmitate quorum vnus est euidentis et non alter fo. 39. c

Assensus causatus per sillogismum falsigraphum non est euidentis folio. 36. a

Assensus conclusionis non semper causatur ex assensu premissarum ex quo tamen natus est causari fo. 54. d

Assensus possunt esse eiusdē rationis quorum vnus est euidentis et non alius fo. 42. d

Assensus quem habet deus de futuro contingenti non compatitur secum propositionem de futuro negatiuam fo. 42. b

Assensus creatus de aliquo futuro contingenti comparitur qd illud cui assentitur non erit fo. 42. b

Assensus firmum potest aliquis habere de eo in quo decipitur: licet credat se scire euidenter illud fo. 39. c

Assensus et dissensus et errorem circa primum principium a solo deo causari est possibile secundū aliquos fo. 38. c

Assentiens per sillogismum falsigraphum decipitur solum per medium conclusiuum folio. 36. a

Asseratum de sua beatitudine deus potest annihilare fol. 185. g

Assumi aliqd i facultatē voluntatis pertingit dupliciter folio. 56. d

Attributa diuina et rationes attributales distinguuntur essentialiter fo. 108. e

Attributa diuina/et rationes attributales et perfectiones attributales differunt fo. 108. e

Attributa nomina et rationes attributales idē in deo significant fo. 116. f

Attributa diuina plura sunt fo. 108. e

Augmentatio est triplex folio. 143. d

Augmentatio foue separate et in subiecto quomodo fiat folio. 147. a. b

Augmentatio continua dupliciter potest fieri fo. 143. a

Augmentatio foue quō fiat fo. 144. b. c. d. e. f. g. h

Augmentatio per rarefactionē vtrum procedat in infinitum fo. 146. i.

Augmentatio extensiuā est duplex folio. 143. f

Augeri in infinitum capitur quadrupliciter fo. 146. g

Authortas dupliciter capitur et nota ibidem quomodo sit compositibilis demonstrationi folio. 54. c

Authortates adducit Aristoteles post rationes dialecticas et adduci possunt post demonstrationes folio. 54. c

De littera B

Baptism^o est ablutio hoīs facta in aq̄ elementari fluida folio. 224. a

Baptism^o ē triplex folio. 238. a

Baptismum et confirmationem expedit sine magna mora conferri folio. 245. a

Tabula

- Baptismum equaliter recipien-
tes an equaliter effectum conse-
quatur fo. 240. g
- Baptisari tenetur qui fuit mar-
tirizat⁹ an baptismi susceptione
cū postea resurgit folio. 238. c
- Baptisatus in nomine christi an
veniat rebaptisandus fol. 234. g
- Baptisatus faciens scienter se re-
baptisare quam penam incurrit
folio. 237. g
- Baptisandi an sint pueri inuitis
parentibus fo. 236.
- Baptisando quis consensus re-
quiritur folio. 236. a b
- Baptisandus an sit puer existēs
in ytero matris secundum omēs
vel aliquas partes fo. 224. b
- Baptisare intendens solum vnū
duobus nesciēter oblatis an ba-
ptisat fo. 237. c
- Baptismus cur potius in aqua
quam in aere fiat fo. 224. a
- Baptismus christi an sit ad salu-
tem necessarius cuilibet viatori
folio. 233. b
- Baptismus non reiteratur folio
244. d
- Baptismus non potest conferri
per angelum beatum vel damna-
tum folio. 235. h
- Baptismus an possit sumi a duo-
bus pferri folio. 237. b
- Baptismus quomodo dicatur
necessari⁹ et quomō non fo. 238. a
- Baptismus in quouis idiomate
potest fieri folio. 234. f
- Baptism⁹ quō dicat⁹ necessarius
cuilibet viatori de lege fol. 138. a.
- Baptismus quantumcumq³ iure
suscipiatur non aufert omnes pe-
nam folio. 244. b
- Baptismi diffinitio folio. 233. b
- Baptismus sub conditione dat⁹
an valeat folio. 236. e
- Baptismi materia q̄ est folio. 233. b
- Baptismo an omnis culpa et pe-
na dimittatur folio. 243. e
- Baptismi quis sit minister ido-
neus folio. 235. h
- Baptismi minister quattuor des-
bet habere condiciones fo. 235. h
- Baptismū suscipientes non susci-
piant equaliter omnes baptis-
mi effectum fo. 244. g
- Baptismi institutio quando fa-
cta est fo. 239. b
- Baptismi forma que sit. f. 224. e
- Baptismi institutio precessit pro-
mulgationē et promulgatio obli-
gationem fo. 229. d
- Baptisati a ioāne an erant reba-
ptisandi folio. 240. e
- Beatus nō scit euidenter qd sua
beatitudo pperuabit fol. 42. b
- Beatus nō cognoscit euidenter
se esse beatum folio. 186. h
- Beatitudo siue felicitas triplici-
ter sumitur folio. 69. g
- Beatus an habeat quicquid vult.
folio. 91. a
- Beatus non scit euidenter quod
sua beatitudo perpetuabitur fo-
lio. 42. d
- Beatifici actus an in patria sint
eque intensi nescitur. folio. 90. f.
- Beatitudo non est naturalit⁹ pos-
sibilis licet naturaliter apperas-
tur folio. 67. c
- Beatus an cōcurrat effectiue ad
actū visionis beatificę folio. 59. c
- Beatitudo an sit finis vltimus.
folio. 69. g
- Bidell⁹ logicos philosophicos.
et ad scolam theologie vocat fo-
lio primo. f
- Bidellus ad hostium scole theo-
logice stat vocans omnes ad do-
ctrinam christi nouaz fol. primo.
- Bonum comune an sit magis di-

Tabula

ligendū q̄ particulare fo. 65. a

Bonum meritorium prematur

a deo et aliquod pctm̄ fit quod

non punitur a deo fo. 244. f

Beata sunt disciplinabilia folio

73. d

Beata possent vocari rationabi-

lia fo. 73. d

De littera. C

Caliditas nō potest

frige facere p̄ quā-

tācū q̄ potētia fo.

42. in pncipio

Capacitas anime

est duplex z q̄ sunt

fo. 147. c. d. e

Character an in baptismo impri-

matur fo. 241. a

Characteris conditio fo. 261. a. b

Characterē ponere quid nos co-

git fo. 261. b

Character est in anima et in qua-

libet eius potentia fo. 241. e

Character quid sit fo. 241. a

Characteres in diuersis sacramē-

tis impressi sunt alteri⁹ z alteri⁹

speciei fo. 242. a

Characteris imp̄ssio fo. 261. b

Character est forma absoluta nō

relatiua fo. 241. d

Character est in anima z in quali-

bet ei⁹ potentia fo. 241. e

Catholicus z null⁹ de alia secta

habet fidē de lege sua fo. 44. b.

Cathecuminus tātam grām po-

test mereri quanta cōfertur par-

nulo in baptismo fo. 245. d

Causa causatur causalitas quo-

mō admittū in diuinis fo. 122. f

Causa naturalis concurrēs cū

alia habet effectus contrarios.

fo. 223. f

Causa omnifaciēs quomodo de

us dicatur secūdum fidem folio

223. f. g. et fo. 194. a. b

Causa prima q̄ a nulla alia est

causata et quelibet alia est ab ea

folio. 195. e

Causa p̄ma oīm que fiunt vel fa-

cta sunt quomodo deus dicatur

fo. 194. d. e. a. et fo. 195. a

Causa creata essentialiter depen-

det a deo: z deus a nulla depen-

det fo. 84. d

Causa aliqua contingenter agit

ergo p̄ma sc̄dm p̄hos m̄ltos nō

valet p̄na fo. 195. c

Causa nō semper est prior causa

to natura fo. 124. b

Causa creata simpliciter z abso-

lute a nulla alia causa creata es-

sentialiter dependet fo. 84. d

Causa conseruans in esse imme-

diante illa que facta sunt est deus

fo. 193. g

Causa prima cum causa secūda

plus agit quam si sola ageret fo

lio. 226. a

Causa equiuoca partialis quan-

doq̄ est perfectio: quandoq̄ im-

perfectio: suo effectū folio.

267. h

Causē essentialiter subordinate

non parunt̄ p̄cessum in infinitū

folio. 83. a

Causas aliquas esse essentialit̄

ordinate non est euident. folio

83. a. et fo. 89. d

Causē essentialiter ordinate req̄

runt similitatem in agēdo folio.

84. c

Causē due totales esse eiusdem

effectus non incōuenit fo. 220. e

Causē essentialiter ordinate tri-

pliciter differunt a causis acci-

dentaliter ordinatis. folio.

84. b

Causē distincte speciei possūt ha-

bere effectus eiusdem speciei fo

lio. 51. b.

Tabula

- Causalitas** diuina inequalit̄ cō
 currit in inequalibus effectibus
 fo. 11. e.
Causalitas volūtatis in ordine
 ad actum meritorium nō deno-
 minat ipsum. fo. 140. c.
Causalis cuius consequēs signi-
 ficat deū velle vel intelligere nō
 est vera. fo. 179. e.
Cecus sanat⁹ marci pūmo an te-
 nebatur nemini dicere se sanatū
 a chūsto. fo. 204. c. d.
Certitudo capitur mltipliciter.
 fo. 260. e.
Certitudo est assensus verus fir-
 mus sine formidine. fo. 43. e.
Certitudo notitiē alicui⁹ potest
 dari ex duobus. fo. 47. d.
Charitas infusa potest alicui in-
 esse q̄ nō erit amicus dei de po-
 tentia dei absoluta fo. 137. f.
Charitate data que sit pfectio-
 nis infinite nō arguit charitatē
 tā pfectā sicut de⁹ fo. 148. c.
Charitas acquisita ⁊ cupiditas
 mortalis secundū habitum sunt
 contraria fo. 150. a.
Charitas que datur amicis dei
 non est persona spiritus sancti fo.
 136. e.
Charitas infusa de potētia ordi-
 nata non potest minui fo. 150. d.
 et fo. 149. d.
Charitatem remitti quo ad fer-
 uorem quid sit ⁊ quo ad eius fir-
 mitatem fo. 151. a.
Charitas quelibet creata potest
 minui fo. 149. d.
Charitatis intensio non arguit
 charitatis perfectionem efficien-
 tem fo. 148. c.
Charū deo eē dupliciter accipi-
 tur fo. 138. e.
Charitati infuse peccatu⁹ venia-
 le non repugnat: sed solum mor-
- tale fo. 150. e.
Charitas non est intrinsece char-
 ritas fo. 139. d. et fo. 147. h.
Charitas potest augeri in infini-
 tum in anima fo. 147. f. g. h.
Charitas non arguitur infinita
 perfectione quia in infinitū po-
 test augeri fo. 148. c.
Charitatis omnes partes creas-
 biles possunt esse create distin-
 guitur fo. 149. b.
Charitati infuse nulla cupiditas
 habitualis est cōtraria fo. 149. e.
Charus deo aliquis dicitur du-
 pliciter fo. 140.
Charitas potest augeri in infi-
 nitum fo. 146. g.
Charitas acq̄sita per agēs crea-
 tum potest minui fo. 150. c.
Charitatis augmentatio quomo-
 do procedat fo. 148. b.
Charitati acq̄sita habituali in-
 composibilis est cupiditas mor-
 talis habitualis fo. 150. a.
Charitas per veniale nō potest
 minui fo. 150. d.
Charitas chūsti non fuit maxi-
 ma sibi possibilis fo. 148. d.
Charitati infuse nulla cupiditas
 habitualis est contraria s; sibi
 composibilis fo. 150. e.
Charitas potest augeri successi-
 ue: ⁊ in instanti fo. 146. d. e. f.
Charitas creata est duplex fol.
 146. d.
Charitatis omnes partes creas-
 biles possunt esse create quomo-
 do intelligitur fo. 149. b. c.
Charitas / fides / ⁊ spes sunt vir-
 tutes create fo. 138. a.
Charitati chūsti grad⁹ superue-
 niēs solum. facit maiorē qual-
 tatem ⁊ non charitatē fo. 149. a.
Chūst⁹ nūq̄ fuit viator: fo. 34. d.
Chūstus an possit falli fo. 183. f.

Tabula.

g. h. secundum.

Christus si assumeret sue iurishu
manitatem non relicta sua quid di-
cedum an se genuerit.

Christus in sacramento an possit
habere actionem aliquam folio
260. h. l. l. et fo. 261. a.

Christus an habuit fidem et spem
fo. 221. b.

Christus an plenam potestatem
ordinandi exercuerit fo. 286. a. b.
c. d. e.

Christus assumens tres humanita-
tes an esset tres homines fo. 220. a.

Christus quid demonstrabat di-
cendo hoc est corpus meum folio.
150. e.

Christus quomodo soluit legem fo.
240. f.

Christus potius consecrauit per
verba hoc est et c. quam per bene-
dictionem fo. 250. d.

Christus an habuerit monarchi-
am regalem fo. 285. a. b. c.

Christus est creatura non est sim-
pliciter concedenda fo. 216. h.

Christus solum de ecclesia uniuersali
ordinauit ut sue legi non dis-
formetur et de nulla particulari
f. 2094. a.

Christo venienti ad iudicium nul-
li domabunt homines viui qui non
fuerunt prius mortui fo. 290. d.

Circumcisionis lex solum data fuit
it abrahe et semini et fo. 238. f.

Circumcisio quid antiquitus con-
ferebat fo. 231. c.

Circumcisionis quatuor fuerunt
tempora. f. 239. g. h.

Circumcisio quomodo conferebat
gratiam et quomodo non folio
231. e.

Circumcisio sola in lege veteri erat
in remedium fo. 231. c.

Circumcisio fuit tantum signacu-

lum abrahe iam iustificato fo. 232.
f. g.

Circumcisionis emanatio folio.
239. g.

Circumcisio abrahe iam iustificato
fuit iam signaculum fo. 232. f. g.

Circumcisio an euacuata fuerit per
baptismi institutionem. f. 229. b.

Circumstantia diuini beneficii
includi in oratione viatoris con-
git dupliciter fo. 216. d. e.

Civitas dyaboli insidiam civita-
ti hirti fo. 271. e. et fo. 272. a. b.

Civitates contrarie ostenduntur
fo. 269. b.

Clericorum multitudo uniuersa er-
rare non potest quin remaneat se-
per ordo prelatorum distincto sacra-
mentorum et alij ritus fo. 293. e.

Communicari alteri per produ-
ctionem potest dupliciter intelligi.
fo. 119. e.

Complexum significabile non est
ponendum fo. 35. in principio.

Comprehendere deum quid sit
fo. 76. c.

Comprehendi potest creatura cog-
nitione tanta quanta est creatu-
ra fo. 76. d. e.

Concilio ydiomatum quid sit fo.
216. e.

Concilio ydiomatum est causa quod
mirabiles propositiones concedun-
tur fo. 67. a. b. c.

Communicatio ydiomatum fit quod
verbum naturam assumpsit in unitate
suppositi. fo. 216. d.

Concilio ydiomatum in quibus non
fit. fo. 67. c.

Concilio ydiomatum facit multas
propositiones veras que false apparet fo.
218. et. 220.

Conceperunt multos habemus de deo
quos ignoramus esse et ceperunt ipsi
fo. 75. f.

Tabula

- Conceptum** aliquem competere alicui primo aut nō primo qđ sit fo. 67. b.
- Cōceptus** notatiui sūt simplices fo. 75. e.
- Cōceptus** vocis non est noticia respectu rerum significatarum per vocem fo. 75. e.
- Conceptus** proprius simplex et absolutus potest haberi de re sine discursu fo. 75. f.
- Cōuersiones** quomodo sint bene in diuinis fo. 104. d. e. f.
- Conceptum** esse alicuius rei qđ sit fo. 67. l.
- Cōfirmationis** sacramentū fuit a xpo institutum fo. 247. a.
- Confirmationis** sacramentū an sit necessarium ad salutem folio. 247. g.
- Cōfirmatio** est sacm noue legis ab alijs distinctū fo. 247. a. b.
- Confirmationis** sacramentum an sit irreiterabile fo. 247. h.
- Confirmationis** sacramentum an sit reiterabile fo. 247. h.
- Cōfirmationis** sacramentum an sit sacramentum noue legis folio. 245. g.
- Confirmationem** reiterantes an irregularitatem incurrāt folio. 247. h.
- Cōfirmatio** in fide quō accipit. fo. 283. a.
- Cōfirmatio** quid est fo. 245. h.
- Cōfirmatio** instituta est a christo et ea vsi sunt apostoli folio. 246. b. c.
- Confirmatio** quare dicitur manuum impositio fo. 247. c.
- Conformare** se voluntati diuine quid sit folio. 206. g.
- Conformare** voluntatem suā voluntati diuine inuito an teneatur beatus fo. 91. a.
- Conformari** legi dupliciter accipitur fo. 281. a.
- Conficiens** in fermentato siue grecus siue latinus grauiter peccat fo. 250. b.
- Confici** potest in azimo et fermente fo. 250. b.
- Conficere** in fermentato est necessarium secundum grecos folio. 250. b.
- Cognitio** obiecti infiniti an sit infinite difficultatis et an sit infinita fo. 77. e. et. fo. 78. a. b.
- Cognitio** intellectiua an semper preceat sensitiuā. folio. 85. a.
- Cognitio** eadē potest esse causa contrariarū volitionum fo. 90. d.
- Cognitio** obiecti perfectioris an semper sit perfectior cognitione obiecti minus perfecti fo. 78. a.
- Cognitio** infinitorum obiectorum an sit infinita fo. 78. b.
- Cognoscibilis** non est a nobis quilibet creatura: possibilis tantum quantum de sua natura eēt cognoscibilis fo. 77. a.
- Cognitionem** essentie nullā habuerunt philosophi quin eadez fuerit persone fo. 68. a.
- Cognitionem** volitionem et actū meritorium se solo deus producere potest folio. 72. b.
- Cognoscere** et diligere infinitis cognitione et dilectione non est infinite diligere et cognoscere folio. 76. e.
- Cognoscibilis** est a nobis aliqua creatura tantum quantum est a deo cognoscibilis fo. 77. a.
- Cognitio** quam habemus de deo in infinitū differt ab entitate dei folio. 77. d.
- Cogitatio** actualis vnde causatur folio. 90. c.
- Cognita** aliqua re bene cognoscitur

Tabula.

- tur alia totaliter extrinseca folio 77.d
 Colūne ecclesie q̄ sint folio.271.a.
 Consilium generale representat totam ecclesiam folio.243.d
 Consilium generale licet errare non possit tamen quelibet de cōsilio errare potest fo.243.d.b.c.
 Consilium generale per appellationem non licet declinare. folio 292.c.d
 Consequentia in plurali non sēper valet sicut illa que fit in singulari folio.96.a
 Consecratio requirit multas cōgruentias ex parte loci persone et temporis folio.249.a
 Consecratio sanguinis an necessario quā exigat fo.250.c
 Consecrans. quid demonstratur de hoc ē corpus etc. fo.250.f.
 Cōsecratio eucharistie a solo sacerdote fit et ad eam tres conditiones requiruntur folio.248.e
 Consecrans in veniali nec mortaliter nec venialiter peccat. folio. 251.b
 Consecratio quomodo se debet probare folio.251.c
 Consensus actualis in paruulo adulto furioso et in sano ad baptismū non requirit fo.236.b.c.
 Conscientia erronea non est lex obligatoria folio.4.e
 Contra conscientiam tenetur aliquid facere creatura rationalis. folio.211.e
 Conscientie erronee creatura rationalis nunq̄ tenetur se conformare folio.211.
 Conscientia erronea nō obligat ad faciendum secundum eam licet habens illam obligetur ad nō faciendum contra eam folio.4.c
 Conseruatio alicuius rei ē eiusdem cōtinna productio fo.230.e.
 Conseruatiū habet semper in actū suum cōseruus folio.84.a
 Conseruatio alicuius et non ex subiecto est productio continua. folio.230.d
 Constitutionis personarum i diuinis diuerse sunt opi. fol.126.c.
 Contingens ad vtrumlibet est illud quod erit et potest nō fore vlt̄ econtra folio.157.e
 Cōtingentia futurorum stat simul cū omni scientia dei. fo.168.b
 Contingens vtrum debeat dici contingens quando est vel quando non est folio.160.a.b.c
 Contingentia habet difficultatem annexam nec tamen oportet q̄ augmentata continentia augetur difficultas folio.55.e.
 Contingens tantum valet sicut possibile non necessarium fo.59.f.
 Cōtingentia futurum potest dupliciter accipi. f.157.f
 Cōtingētia futurorū non pōt facili⁹ saluari nō ponēdo dei p̄sciētiam quam ipsa posita fol.168.b
 Contingentem rem quando nō est possibile est etē folio.161.a.b.c
 Contradictoria verificantur de non identificatis fo.109.g
 Contradictoriarum vtrumq̄ deus potest p̄scire sine sui causa creature mutatione folio.169.c
 Contradictoria solum mentalis est ita euidenter impossibilis sicut vocalis et mentalis fol.97.a
 Cōtradictoria eē v̄a i eodē istāri efnitatis asserētes errāt fo.123.g.
 Contradictoria bene predicant̄ de terminis supponibilib⁹ pro rebus in diuinis fo.96.b
 Contraria verificantur de eodem successiue absq̄ motu locali et positione nouere. fo.141.d.e.

Tabula.

- Contraria an eidem possint inesse simul & in eodem loco & tempore** fo. 256. b. c.
Contradictio quid sit & quotuplex est fo. 43. a.
Contradictoria vifificant de intellectu diuino & voluntate. fo. 101. b.
Contradictoria omnia habent equelem repugnantiam inter se folio 109. h.
Contradictoriarum vtrumque deus potest prescire & tamen nec si mul nec successiue. fo. 164. c.
Corpus christi est circumscriptiue in celo & diffinitiue in sacramento. fo. 253. d.
Corpus christi materiale & misti cum conueniunt & differunt. fol. 264. c.
Corpus christi non habet ordinem partium in loco & in toto in eucharistia. fo. 255. a.
Corpus accipitur dupliciter. fo. 258. f.
Corpus aliquod potest esse corpus in genere substantie et non in genere quantitatis vel qualitatis fo. 253. c.
Corpus christi est circumscriptiue in celo & diffinitiue in sacramento fol. 262. b. c.
Corpus christi an possit habere actionem & passionem cuius principium & sexus fo. 1. 6. 2.
Corpus christi in genere substantie & quantitatis est idem sed non in genere qualitatis fol. 253. a. b.
Corpus idem numero quomodo potest esse simul in diuersis locis fo. 257. a. b. c. b.
Corpus christi quam positionem habet in eucharistia fo. 254. c.
Corpus christi est quantum in sacramento & quantitas eius est quantitas folio. 254. f. g.
Corpus christi in sacramento vtrum sit quantitas. f. 258. b.
Corpus christi simul localiter sit in celo & realiter in eucharistie sacramento fo. 248. a.
Corpus christi an possit moueri localiter in hostia folio. 261. b. c. d. e. f. & folio. 262. a.
Corpus christi in eucharistia an absolute vel sub conditione sit adorandum fol. 252. c.
Corpus christi potest capi tripliciter fol. 252. g.
Corpus christi in sacramento an possit videri oculo corporali fo. 263. a. b. c.
Corpus patiens in loco in quo est quantitatiue an patiatur in loco in quo est diffinitiue fol. 272. d. e.
Corpus christi non est corporea quantitas in sacramento folio. 254. b. c.
Creatura est ipsi deo exemplar sui ipsius fo. 115. i.
Creatura quecumque sit illa an sepe sit alteri reicomponibilis folio. 95. a.
Creatura an sit infinite cognoscibilis fo. 77. a.
Creatura nichil omnino potest nisi deo concurrente folio. 227. d.
Creatura habet aliquos conceptus vniuocos cum deo & alios non fo. 86. e.
Creatura aliqua potest esse immutabilis secundo modo fo. 123. e.
Creatura potest agere vel mutare aliquid instantaneum folio. 198. c.
Creaturam aliquam posse esse tres & quamlibet illarum contradictione euidenter non includit fo. 98. d. e.
Creatura de potentia absoluta potest creare & annihilare folio. 229. e & fol. 228. c. e.

Tabula.

Creatura de facto plerūq; creat
 et rursus annihilat: fo. 229. f.
 Creaturam aliquam se eē sim-
 plicē q; nullo modo sit cōposita
 an sit evidens. fo. 95. in pncipio.
 Creatura rationalis et quelibet
 alia potest dici vestigium trinit-
 tatis. fo. 86.
 Creatura nō potest ex se facere
 actū suū demeritorū pene eter-
 ne vel meritorū vite. folio.
 142. g.
 Creatura de potentia ordinata
 nō potest creare nec etiā pōt an-
 nihilare. fo. 227. f. g.
 Creatura ratiōalis et nulla alia
 est imago trinitatis. fo. 87. a.
 Creatura rationalis obligat ni-
 chil velle cōtra volūtātē diuinā
 que est lex. fo. 208. c.
 Creare an possit conuenire crea-
 ture. folio. 72. a.
 Creare an simpliciter repugnet
 creature. fo. 226. d.
 Creare mediante creatura pōt
 dupliciter intelligi. fo. 228.
 Creatio est pductio alicui non
 ex subiecto. fo. 230.
 Creari et annihilari idē nō ē pos-
 sibile. fo. 227. a.
 Creatio accipit quadrupliciter
 fo. 228. d. e. e. fo. 227. a. b.
 Creatio actiua est de⁹ et prima
 tua est creatura. fo. 35. b.
 Credere nullus potest alicui cō-
 plexo. ex solo imperio vel affe-
 ctione voluntatis sine merito a-
 liquo. fo. 39. a.
 Credere se esse creaturam nō co-
 gnitiuam videtur impossibile.
 folio. 40. b.
 Credenda sunt ista firmiter ad
 quorū vritatis testimoniū de⁹ in-
 uocat⁹ fecit miracula. fo. 269. d.
 Culpa an possit dimitti iine g-

tie collatione. fo. 281. b.
 Culpa secundum gregorium me-
 retur annihilationē. fo. 152. b.
 Cupiditas et charitas sunt du-
 plices. fo. 149. d.

De littera. D.

De est cōmune tri-
 bus personis. folio
 135. g.

Decipere et fallere
 dupliciter accipiunt
 fo. 188. b.

Deceptio enim vel errorem deus
 potest se solo causare in mēte ra-
 tionalis creature. fo. 188. c.
 Decipere rationalem creaturā
 an possit deus. fo. 186. a.
 Deleri de libro vite dupliciter po-
 test intelligi. fo. 174. b.
 Dependere ab alio essentialiter
 intelligitur dupliciter. fo. 84. e.
 Dependētia nature humane ad
 vrbū cui assimilatur. fo. 217. e.
 Dependētia aliqua creature cō-
 uenit que non est proprie in ali-
 quo genere cause. fo. 217. d.
 Desiderium an sit respectu cō-
 plexi. fo. 64. a.
 Desiderium est duplex. folio.
 222. d.
 Descriptio duplex pōt deo con-
 uenire. fo. 81. d.
 Deus factus est homo et nullus
 homo factus est deus. fo. 221. a.
 Deus quomodo sit a nobis co-
 gnoscibilis pro statu vie. folio.
 75. d. e. b.
 Deus aliquando accipitur eēn-
 tialiter. aliquando personaliter
 folio. 95. e.
 Deus nichil aliud intelligit a se
 secundū auerroy. fo. 163. g.
 Deus pōt non prescire rem quā
 prescit. fo. 170. b.
 Deus generans deum an gene-

Tabula.

- ret se deū vel aliū deū. fo. 100. c.
- Deū non eē non implicat ptra-
dictionem. fo. 74. c.
- Deus nullam rem quam nescit
pōt scire et nullam quam scit po-
test non scire. fo. 166. g.
- Deus naturaliter non libere ē
scientia vel p̄scia futurorum.
fo. 171. f.
- Deus in sua essentia penitus in-
distincta distincte rēp̄sentat oīa
existentia. fo. 164. b.
- Deus supponit pro natura et p
supposito respectu omnis p̄-
dicati quod pōt cōpetere natu-
re et supposito. fo. 10. b.
- Deū velle aliqd̄ alicui an possit
eē cōsequens alicuius causalis
vere. fo. 178. fm. g.
- Deus omniū enūciabiliū possi-
bilitū et impossibiliū est app̄-
hensiva cognitio. fo. 67. a.
- Deitas et intellectus diuin⁹ nō
distinguntur realiter. fo. 109. d.
- Deus et homo vnus est xp̄us si-
cut anima rationalis et caro est
vnus homo non valet similitus
do. fo. 217. f.
- Deus nullam rem potest incipe-
re scire vel p̄scire. fo. 166. h.
- Deus generat deū et idem deus
non generat deū est copulati-
ua falsa. fo. 100. d.
- Deus quicquid p̄sciuit immu-
tabiliter eueniet: licet solum cō-
tingenter. fo. 178. i.
- Deus non est necessario sciētia
contradictoriorum de futuro cō-
tingenti. fo. 164. b.
- Deus et deitas an sint termini
sinonimi. fo. 45. f.
- Deus generat deū de⁹ non ge-
nerat deū sunt ambe concedē-
de. fo. 10. c.
- Deus scit ad quā p̄t̄yolūtās se-
vertat. fo. 169. a.
- Deum eē quomodo possit eū
dēter cognosci. fo. 79. c.
- Deus in simbolo non semp̄ cas-
p̄itur eodem modo. fo. 45. f.
- Deus omnino est immutabilis
folio. 123. c.
- Deus aliquid velle eē vel fieri
et illud non eē vel fieri implicat
folio. 26. a.
- Deus seu diuina noticia i intel-
lectui diuino p̄positio. fo. 35. d.
- Deus non potest se solo causa-
re in intellectu creato noticiam
aut volitionē. fo. 72. b.
- Deus potest aliquid assumere
in vni⁹ atem suppositi et nō per-
sone. fo. 215. d.
- Deus est causa omniū que fuit
immediate ea de non esse ad esse
producens. fo. 143. f.
- Deus pōt velle volūtātē nō vel-
le qd̄ vult ipsam velle: fo. 207. f.
- Deus an diligit vnā rem plus
q̄ aliam. fo. 58. c.
- Deus est an sit p̄positio per
se nota. fo. 78. g.
- Deus oīū possibilitū verū est
simplex noticia. fo. 166.
- Deus est si veritas est nō ē p̄ns
euidens. fo. 80. d.
- Deū scire oīa futura certitudi-
naliter non est nobis explicabi-
le. fo. 165. f.
- Deus nō plura q̄ scit pōt scire
nec pauciora. fo. 166. g.
- Deū nō posse cognosci in se qd̄
sit. folio. 77. d.
- De⁹ nō pōt velle rōnalē creatu-
ram teneri ad aliqd̄ possibile qd̄
nō ē in libera ei⁹ p̄t̄ate. fo. 5. h.
- De⁹ est est p̄p̄o beatis p̄ se no-
ta fo. 79. b.
- Deū velle aliqd̄ alicui posse esse
p̄ns alicuius vere causalis nota

Tabula.

- quomodo declaratur fo. 179.a.
Deus an sit potentia alicuius
entis finiti infinite productiva.
fo. 198.d
Deum esse super omnia diligen
dum naturali ratione persuade
ri pōt fo. 65.d
Deus est omnium infallibilis
scientia immutabiliter omnia co
gnoscens futura. fo. 165.b
Deus omnia cognoscit in sua ef
sentia quia illa omnium rerum
est noticia fo. 164.b
Deus factus est homo et deus
non est factus aliquid. folio.
221.a
Deum esse vnum non potest p
bri euidenter qualitercūq; dif
finiatur fo. 81.e.f
Deus est infallibilis sciētia cer
titudinaliter cognoscens omnia
futura fo. 165.c
Deus factus est homo et null
homo fact⁹ est de⁹. fo. 221.a
De⁹ nō pōt a nobis cognosci q̄
tum est cognoscibilis fo. 76.b.c
Deum velle rationalem creatu
ram esse se ipam nō teneri ad ali
quod possibile non est euidēter
impossibile fo. 6.b
Deus respectu alicui⁹ est neces
sario scia apprehensiva et illius
contingenter est scientia indica
tiua fo. 169.c
Deus non potest se solo causa
re errorem fo. 38.c
Deus nō operatur libere liber
tate contingēte secundū aristo
telem fo. 145.d
Deus solus non est causa imme
diata pducens vel conseruans
omnium illorum que fuit vel fa
cta sunt fo. 194.a
Deitas vnuit sibi humanitatē
in vnitate suppositi fo. 217.a
Deus est: non est propositio no
bis euidens fo. 74.c
Deus est instans eternitatis.
fo. 123.g
De⁹ an in plurali possit dici de
duabus aut tribus personis.
folio. 45.e
Dei multiplices pprietates offi
duntur fo. 2.g
Deus bene cognoscitur cognis
tione sibi propua in supponens
do sed non propria in significan
do. folio. 77.d
Deum esse non est primum; prin
cipium fo. 74.a
Deus infinitive cognoscit omnia
possibilia fo. 164.c
Deus vult antecedenter omnes
homines saluos fieri fo. 204.g.
Deum aliud a se cognoscere: ra
tione naturali est probabile fo.
163.g. 2 fo. 164.a
Deus nō potest rationalē crea
turam velle teneri ad quodlibet
possibile quod est in eius libera
potestate fo. 6.a
Deus non est necessario diligen
dus plusq; creatura fo. 58.b
Deum non esse non est primum
falsum. fo. 74.d
Deus quomodo omnem entita
tem possibilem potest facere cō
tra gregorium. fo. 142.d.e.f.g
Deus est causa libera cōtingēs
se nullo modo necessaria omnium
illorum que facit vel conseruat.
fo. 194.b
Dicere secundū gregorium du
pliciter accipitur fo. 187.b
Diffinitio dei quomodo sit dā
da fo. 81.b
Diffomari legi dupliciter accis
pitur. fo. 281.b
Diffinitio ē duplex quid nomi
nis et quid rei. fo. 231.c.

Tabula.

- Diligere humanitatē xpi debet unusquisque magis quam seipsum. fo. 63. a
Dilectio qua diligit aliquid quod est ad finem non propter finem non semper est mala. fo. 57. g
Diligere an teneatur se homo plus quam primum. fo. 63. a. b
Diligere deum propter aliud a deo an semper sit illicitum. fol. 68. f. et fo. 69. c
Dilectio dei est duplex fo. 138. d.
Diligitur creatura a deo sed non ex natura eius fo. 14. i.
Diligere deum non est in infinitum perfectius quam diligere creaturam fo. 60. d
Dilectio non est semper actu dilecta sicut nec cognitio distincte cognita fo. 65. in principio
Diligi debet filius quia redemptor fo. 68. d
Diligere deum plus quam se an teneatur rationalis creatura fo. 58. c
Diligi unus propter alium dupliciter intelligi potest fo. 57. b
Dilectio dei super omnia impleri potest per pura naturalia fo. 61. a
Diligere eque intense plus importat quam diligere eque intenso actu fo. 58. d
Diligere deum propter aliud finaliter est illicitum fo. 69. d
Diligi possunt due res unico actu una tamen magis intese quam alia fo. 58. d
Diligere deum propter aliud quod non est finis propter finem principalis an sit licitum fo. 69. e. et f
Diligere unam personam divinam plus quam aliam an teneamur f. 68. d
Diligitur magis a deo predestinatus existens in peccato quam reprobatus existens in gratia folio 61. c
Dilectione qua quis diligit deum super omnia aliquando aliquis mortaliter peccat fo. 67. a
Diligere seipsum plus quam alias creaturam an sit licitum fo. 59. c
Diligi unam rem plus quam aliam multipliciter potest intelligi fo. 58. a
Diligere deum propter aliud a deo tanquam propter causas motuam principaliter est illicitum fo. 69. b
Diligitur alii magis a deo ille qui minus diligit deum fo. 61. c
Diligere est terminus per se essentialis et partem notionalis fo. 133. d
Dilectio qua diligitur aliquid quod est ad finem non propter finem non semper est mala fo. 57. g
Diligere deum propter aliud quod non est finis an sit licitum f. 69. e. f
Diligi potest deus super omnia ex puris naturalibus fo. 60. a
Diligere capitur equivoce in scriptura fo. 61. c
Dilectio infiniti obiecti non est in finite perfectionis fo. 60. c
Dilectio dei generaliter fertur in omnem rem fo. 141. c
Diminutiones caritatis diversi dixerunt assignant f. 150. e. f. g. h. i
Dammat in non possunt verum conscientie deponere fo. 48. d
Distributio evidenter bona requirit habere istud distributivum quecumque res fo. 104. b. c
Distinctio formalis essentie a personis et personarum penes quid attenditur fo. 107. g
Distinctio realis inter essentiam divinam et personam nulla est fo. 105. b
Distinctio est quadruplex folio 105. b
Distinctio formalis non est absolute distinctio fo. 108. i
Dissentiens primo principio errat in fide. fo. 38. b

Tabula:

Distinctio quelibet essentialis
 est realis sed nō ecōtra fo.105.b
 Distigui ex natura rei pōt du-
 pliciter intelligi fo.107.a
 Distinctio vnius persone diu-
 ne ab alia est ip̄a p̄sona distincta
 fo.96.d.et.e
 Distinctio inter duos deos si es-
 sent an esset maior q̄ sit inter p̄-
 sonas diuinas fo.96.f
 Distinctio formalis improprie
 dicta nūq̄ ē i creaturis f.107.b
 Distinctio formalis nunq̄ est si-
 ne reali fo.107.b
 Dissimilitudo inter deū et crea-
 turam an sit infinita fo.77.b
 Diuina essentia nō ē potētia ge-
 nerandi in diuinis fo.120.a
 Diuinitas nō est passa et tamē
 est incarnata fo.217.a.b
 Diuinitas vnitur humanitati
 quomodo fo.217.a
 Diuinitas facta est homo i vno
 sensu fo.217.a
 Diuina voluntas in genere le-
 gis obligantis est lex diuina si-
 ne fo.3.d.et fo.14.b
 Doctrina sacra reuelat misteria
 declarat subtilia referat subli-
 mia p̄pinat suauia fo.2.a
 Doctrina sacra est p̄ quā sum-
 ma dei misteria reuelant fo.2.e
 Doctrina machometica doctri-
 na mosaica litteralr itellecta nō
 sunt leges fo.4.d
 Doctrina legis xp̄i ostēdit p̄fe-
 cta exp̄fectione p̄ceptoz credē-
 doz meritoz an p̄mioz fo.3.b
 Doctrina sacra habet multas
 p̄fectiones fo.2.c.a
 Doctrina falsa non ē lex fo.4.d
 Dominiū ē duplex fo.285.d.e
 Dubitare non debem⁹ de his q̄
 sūt nobis naturaliter euidentia
 fo.4.d

De littera. E

Ecclēsia militās non
 durabit vsq̄ ad dies
 iudicij fo.295.c.b.a
 Ecclēsia rōana pōt er-
 rare i fide fo.294.d
 Ecclēsia est fundata cōtra natu-
 ram aliaz domoz fo.270.a
 Ecclēsia militans pōt dupl̄r ac-
 cipi fo.276.a
 Ecclēsie p̄ncipatū q̄s habet fo.
 279.e.f.g.2 fo.280.a
 Ecclēsia vniuersalis an possit
 hereticare fo.281.cd efgh
 Ecclēsie fundamētum est in mō-
 tibus fo.270.b
 Ecclēsia an possit saluari i vno
 laico fo.291.c.d. licet in quota-
 tione solū habeatur fo.293
 Ecclēsie murus habet duodecī
 fundamenta fo.269.e
 Ecclēsia custodit r̄ sua instrumē-
 ta bellica notantur fo.272.d
 Ecclēsia quomō saluata ē i ali-
 quo supposito an in futurū sic
 saluabitur fo.291.d
 Ecclēsia quō sepius fuit i pau-
 cis suppositis q̄ mali expugna-
 uerunt fo.272.c
 Ecclēsia quomō diffinit fo.279.c
 Ecclēsia quō in nouissimis dies
 bus fide et charitate infōmabi-
 tur fo.281.scbo.b.c
 Ecclēsia sp̄ habebit plures adul-
 tos illustratos fide f.28.p̄mo.a
 Ecclēsia petri accipitur duplici-
 ter fo.279.d
 Ecclēsia an deficiet ante finem
 mūdi quātū ad sacramēta r̄ mi-
 nistros fo.262.a.b
 Ecclēsia sumit multipliciter fo-
 lio.278.g
 Ecclēsie fūdāmētū ē xp̄s f.269.c.
 Ecclēsia puiculartris multipli-
 citer accipitur fo.279.b

Tabula.

- Ecclesia** vsq; ad diē iudicij semp
erit fo. 289.e
- Ecclesia** multa determinauit i
materia fidei q̄ non poterāt eui
dent' pcludi ex scripturis fo. 63.f
- Ecclesia** militās nulla erit aliq̄
tpe scz cōsumationis fo. 290.c
- Ecclesiam** particularē semp fo
re an possit pbari fo. 290.a b c
- Ecclesiastici** edificij cōplemētū
fo. 271.d
- Ecclesiastici** edificij incremētū
fo. 270.f
- Edificiū** in qb' p̄sistit fo. 269.f
- Effectus** cōfirmatiōis f. 246.a
- Efficiētis** p̄mitas ⁊ vnitas p̄ qd
probantur fo. 83.c
- Electio** pōt accipi duplici' spe
cialiter et large fo. 176.a
- Emanationes** actiue nō suppo
nūt distincta p̄cipia licet bene
passiue fo. 110.c
- Equalitas** similitudo et idētis
tas nullā distinctionē in diuinis
sportāt: nisi p̄sonaz fo. 154.d
- Equaliter** inaequale sicut magnū
⁊ parū dicuntur quadruplici' fo.
153.c
- Equalitas** p̄sonaz non est secū
dum magnitudinē q̄ est sp̄s q̄
titatis distinctū faciēs predica
mentū fo. 154.d
- Equalitatē** filij ad patrē pbat
augu. onctōitate ratiōe ⁊ limi
titudine fo. 155.e
- Equari** alteri intelligi' duplici
ter et quō creatura pōt equari
deo fo. 168.c
- Equalitatis** ⁊ magnitudis mo
di differunt fo. 153.e
- Error** nō pōt causari a solo deo
in intellectu creature rationalis
fo. 188.d
- Errans** in fide quomodo nō er
rantibus est subiectus fo. 263.a
- Error** v' deceptio nō ē eēntial'r
error: vel deceptio fo. 198.e
- Essentiam** diuinaz affirmari de
aliquo de quo nō affirmat' pat'
necessarium est fo. 100.a
- Essētia** ab antiq̄s doctorib' ali
qñ sumit' p̄sonaliter fo. 93.e
- Essentia** diuina est res geuerās
fo. 118.e
- Essentia** diuina ⁊ p̄sone sūt quo
dāmodo non idem fo. 106.a
- Essentia** diuina nō est subiectū
nec q̄si subiectū ḡnatiōis f. 117.c
- Essentia** ⁊ p̄sona an habeāt eol
dē conceptus fo. 67.1.1.
- Essentia** proprie non supponit
generationi fo. 119.c
- Essentia** diuina et p̄sona nō dis
tinguūtur realiter fo. 106.d
- Essentiam** diuinā terminare de
pendentiā nature assumpteanz
sit concedendū fo. 68.d
- Essentia** diuina nō est p̄ncipiuz
quo p̄ductiuū filij fo. 120.f
- Essentia** et r'ō ex natura rei di
stinguunt' formalit' fo. 108.c
- Essentia** diuina tam idē ē p̄sone
et relationi q̄ idem est. sibi p̄p̄s.
fo. 105.c.
- Essentiā** h̄re totū eē sibi p̄p̄iū
p̄i' origine quā sit in filio dupli
citer accipitur fo. 119.d
- Essentia** ⁊ p̄sone distinguunt'
formaliter.
- Essentia** loquendo proprie nul
lo modo p̄ se cōstituit suppositū
productū fo. 119.b
- Essentia** diuina nō est ratio ge
nerandi in diuinis fo. 118.d
- Essentia** diuina nō differt reali
ter a r'ōne fo. 105.b
- Essētia** diuina nō ē formalis ter
min' diuine ḡnatiōis fo. 117.e
- Essentiales** termini q̄ dicunt' in
diuinis aliqñ recipiūt mōdificati

Tabula.

onem et efficiunt personales alie
 quando non. fo. 97. f.
 Essentiam diuinam non generare
 non includit euidens ex nouo aut
 veteri testamento. fo. 63. c. e
 Essentia non est in prelatioe nec
 e contra. fo. 154. d.
 Esse preem est esse filii. fo. 96. g
 Esse an sit de quidditate cuiusli
 bet rei. fo. 85. b
 Eternu pot duplr accipi scz p
 pie et impio pie. 115. b.
 Euangelio non crederet nisi eccle
 sie catholice comoueret autho
 ritas quod intelligit. fo. 50. c.
 Eucharistia qd est. fo. 248. b
 Eucharistie effectus duplex. fo
 10. 249. c. et d
 Eucharistia semp durabit in ec
 clesia. fo. 249. c.
 Eucharistie sacramentum fuit a
 xpo in cena institutu. fo. 250. d
 Eucharistia excellit alia sacra
 menta in quattuor. fo. 249. e.
 Eucharistia realiter pmet cor
 pus xpi. fo. 249. d
 Eucharistia aliquis pot accipe
 re quadruplr. fo. 249. b
 Eucharistia in duob casib sum
 mit a non ieiunis. fo. 252. a.
 Euidens non e de qualibet pfe
 ctione simpliciter q sit pfectio
 simpliciter. fo. 81. c.
 Euidens non est q homo debeat
 opera sua ad alium finem refer
 re q ad se. fo. 65. a.
 Euidens e assensus sed non ois
 assensus est euidens. fo. 36. a
 Euidens e qd quod differt. 39. b
 Euidens pbari non pot ad esse
 noticiam reqri q sit effectiue a po
 tentia vitali ex pceptiua. 71. c
 Euidens n e qd nihil possit obli
 gari ad iposibile homocaptu s. e
 Euidens summa possibil nob hri

de conclusioib non e eqliis euidens
 tie possibili de pncipiis. fo. 39. d
 Euidens absoluta hri pot non
 solu de pmo pncipio s de multis
 alijs dit atibu s. fo. 39. d.
 Euidens cogscim et expimur in
 tellectoes et volitoes nras. 74. e
 Euidens non e volutat aliq actu
 possessariari aut qetari. 63. f
 Euidens nullum patitur gra
 dum formidinis. fo. 39. d
 Euidens est duplex absoluta
 et conditionata. fo. 39. a.
 Euidens semp est certitudo sed
 ediuerso. fo. 42. c
 Euidens siplr absoluta non hct
 de extrinseco sensibili. fo. 41. b
 Euidens pot aliqd fuisse qd nu
 q fuit euidens. fo. 42. e.
 Euidens est qd nihil po: obliga
 ri ad impossibile pmo modo ac
 ceptum. fo. 5. e
 Euidens summa nobis possibi
 lis non e tata sicut euidens qua
 hz deus aut angeli. fo. 39. d
 Euidens non est vna re ee duas et
 vna illaz non altera. fo. 104. b
 Euidens scit aliqd per actus
 intelligendi. fo. 40. e.
 Euidens absoluta simpliciter
 quid est. fo. 36. a.
 Euidens pot esse q fides sit ve
 ra tamen fides nu q est euidens
 noticia. fo. 40. d.
 Euidens secundum quid/ quid
 requirit. fo. 37. a
 Euidens sciri non pot ppo nisi
 sciatur qualiter per eam signifi
 catur. fo. 38. a
 Experiencia e solu de ho. 43. a
 Experimentalis noticia incipit
 ab intuitiua. fo. 74. a
 Extensu an possit esse non exten
 sum. fo. 257. d. e.
 De littera. f.

Tabula.

Facere concurrere quod importat. fo. 199. a.
 Facere dupliciter accipitur. fo. 191. a.
 Factibile aliud a bono an sit dabile melius quam sit. 199. c.
 Falsum dicere contingit dupliciter. fo. 187. c.
 Falsum dicere et decipere potest deus etiam per seipsum immediate et directe de potentia absoluta. fo. 188. i.
 Fames et sitis an sint appetitus sensitivi. fo. 90. a.
 Falsum asserere contingit dupliciter. fo. 187. d.
 Falsitas potest esse veritas. folio 39. b.
 Fictus accedens ad baptismum quid recipit. fo. 236. d.
 Fides infusa non tollitur per scientiam eorum que credunt. folio. 54. f.
 Fides et spes an stent cum scientia et dei clara visione. fo. 222. a.
 Fidei actus non potest esse cum actu scientie vel opinionis respectu eiusdem obiecti. fo. 53. b. c. g.
 Fidei spes et charitatem in viatore an necessario sit ponere. f. 221. c.
 Fides est maior opinione in certitudine sed minor in probabilitate. fo. 44. e.
 Fides non acquiritur per rationem demonstrativam. fo. 44. a.
 Fides sola an sufficiat ad salutem. fo. 238. e.
 Fidem bene exprimitur tamen non exprimitur ipsam esse fidem. folio. 40. d.
 Fides in aliquo qui habuit fidem potest nunquam fuisse fides. fo. 190. c.
 Fides eadem quomodo fuerit antiquis temporibus et modernis. fo. 223. c.
 Fides pariter an sufficiat ad salutem punitorum. fo. 38. i.
 Fides et spes habent caritatem visionis et fructus annexam. fo. 55. e.
 Fides et caritas quomodo possunt esse virtutes distincte. fo. 222. e.
 Fides potest probari per fidem dignam hominis testimonium et per multa alia. fo. 45. d. vsq. ad. l.
 Fides est certissima ex parte rei cognite. fo. 47. d. r. 48. a.
 Fidei actuali quilibet tenet habere nisi solus incapax. fo. 278. f.
 Fides infusa non sufficit ad perducendum actum credendi sine rationis apparentia. fo. 287. et folio 288. a. b. c.
 Fidei et caritatis obiectum est duplex. fo. 223. f.
 Fidei potest subesse falsum et tamen impossibile est fidei subesse falsum. fo. 44. c.
 Fides acquisita an omnimodis sit una. fo. 223. b.
 Fidei possibile est subesse falsum licet possibile fidei subesse falsum folio. 10. a.
 Fides quicquid sit. fo. 43. e.
 Fidei auctoritate concluditur confirmatio in fide christiana. f. 289. c.
 Fides in respectu omnium articulorum an sit una. fo. 223. c.
 Fides an sit prior et spes caritate. fo. 221. f.
 Fidei positio non continetur formaliter et expresse in textu biblice. fo. 93. b.
 Fidei positio circa essentiam diuinam et personis quid concedit. folio. 91. c.
 Fides nostra nichil habet includens contradictionem aut inferens oppositum primi principii. folio. 39. a.
 Fidei positio euidenter probari non potest. fo. 93.

Tabula.

Fides non habet meritum ubi ratio et. quod intelligatur. fo. 289.

Fidei positio non potest evidenter concludi ex scriptura fo. 93. a b c e

Fides acquisita unius articuli differt specie a fide alterius folio. 223. b

Fides acquiritur per imperium voluntatis et piam affectionem folio. 44. a

Fides multipliciter accipitur folio. 281. secundo. c

Fidei positio a nobis imaginabilis est et etiam probabiliter sustinibilis fo. 93. g

Fieri aliquid ex alio dupliciter accipitur fo. 266. f

Filius quod distinguitur a spiritu sancto fo. 127. b

Filius in divinis potest diligere non dilecto patre fo. 66. i. et. l.

Filius esse posterioris origine patris est ipsum esse originatum a patre fo. 12. b

Filius dei assumpsit hominem falsa est fo. 216. d

Filium produci per intellectum potest multipliciter intelligi folio. III. d

Filius naturalis productio et spiritus sancti naturalis non ponunt distinctionem inter principia elicitive fo. 101. e

Filius dei bis fuit et incepit esse cum non fuerit natus bis de virgine folio. 218. b

Filius esse verbum et. scilicet. edonum vix potest explicari fo. 132. d

Finis ultimus naturalis creature rationalis quod sit fo. 65. b.

Finis in perfectione non semper potest attingi ab alio finito fo. 62. c

Formam baptismi impediencia. f. 235. a b c d e.

Forma accidentalis potest continue successively augeri et minui folio. 145. e.

Forma una citius est extensibilis quam alia fo. 145. d

Forma intensa non potest esse non extensa fo. 145. c

Forma intensa est extensa vel extensibilis sed non e contra fo. 145. b

Formalitas non est realitas. f. 108. e.

Formalitates in divinis non sunt ponende. fo. 107. e

Forma an semper sequatur eadem ex identitate agentis et subiecti. fo. 80. b

Formam augmentari potest dupliciter intelligi fo. 145. e

Formido alicuius affectus non tollitur per probabiles rationes sed per imperium voluntatis. fo. 48. b

Forma accipitur multipliciter. fo. 143. c

Forma baptismi necessitate non requirit amen et ego fo. 224. e

Forma accidentalis est divisibilis secundum intentionem et secundum extensionem folio. 144. i.

Forma substantialis non potest denominari a raritate vel densitate fo. 268. b.

Formam de acquire tripliciter successive continue fo. 144. a

Forma quacumque datadabilis est maior fo. 146. h

Forme substantiales eiusdem rationis simul sumpte non se intendunt. fo. 145. d

Forma baptismi valet quoniam circa eam non fit mutatio impediens significationem fo. 235. a

Forma que est extensa potest esse et non esse extensa fo. 145. o

Forma intendit forma minuit quod exponitur fo. 155. e

Forma precisa consecrationis panis et vini que sit fo. 148. c. d.

Forme que intendit aliquid superadditur ab ea distinctus folio. 144. g b. ij.

Tabula

Fornido est de essentia opinio-
nis et suspicionis fo. 55. e

Fornido alicuius assensus unde
pueniat. fo. 55. c

Fruicio et odium possunt simul esse
et meritoque respectu alicuius rei.
fo. 97. f

Fruendum esse solo deo non est euis-
denter notum fo. 63. d

Fruivna persona non fruendo qualis est
impossibile. fo. 66. i

Fruicio vie et patrie dunt idem sub-
iectum fo. 64. a

Fruivna persona potest intelligi per
se et per accidens. fo. 66. i

Fruicio an sit diligenda seipsa an
alio dilectione fo. 64. b

Fruicio patrie an succedat de-
derio fo. 64. a

Fruicio eentie diuine est actus per
fectissimus voluntatis determinatus
folio. 62. c

Fruicio ordinata non potest habere per ob-
iecto aliud a deo fo. 62. c

Fruicio et vltimus quibus sunt vnus et
idem actus fo. 57. i.

Fruicio dei est possibilis viato-
ri etiam ex puris naturalibus. f. 60. a

Fruivna essentia diuina assentiendo
se modo frui aliqua persona est
possibile fo. 66. i.

Fruicio beatifica est a solo deo fo
lio. 59. a et b

Fruivna essentia diuina non fruendo
qualibet persona est impossibi-
le. fo. 66. g

Fruicio est duplex et ordinata et
inordinata fo. 57. c

Fruivna simul et vtriusque aliqua et eadem
re meritoque est possibile. f. 67. e.

Fruicio proprie dicta quod sit. f. 57. e.

Fruicio beatifica naturaliter ex-
cludit indigentiam omnem folio
63. e

Fruendum an sit alio a deo. fo.

lio. 55. e

Fruicio potest capi stricte et lar-
ge. fo. 56. e

Fruendum an sit alio a deo. fo.
lio. 56. a

Futurum possens fore: non est non
demonstrabile fo. 162. a

Futurum. ut contingendum quod sunt in
completere significabilia alia comple-
tere significabilia fo. 164. f

Futurorum contingendum per se con-
cedens negando contingentia preterito-
rum non consequenter locutus est
folio. 162. b

Futurum aliquod esse contingens et ne-
cessarium tripliciter accipitur fo
lio. 171. c

Futurum quomodo dicatur futu-
rum fo. 170. b. c

Futurum quare dicatur contingens ad
vtriuslibet. 167. d

De littera. S

Sabriel potuit er-
rassse folio. 163. f

Seriles quomodo vene-
runt in cognitionem
vnius dei fo. 49. a

Share non puenit
nec eentie diuine generari fo. 116. d

Signatio actiua non est filiatio sed
paternitas fo. 118. b

Senerare generari spirare spira-
ri ex vltimo loquentium de quibus
predicantur fo. 117.

Signatio in diuinis est productio
instantanea fo. 123. g

Signatio in diuinis nec est productio
successiua nec subita folio. 123. g.

Seneratio actiua et passiua quo-
dammodo sunt priores spiratio-
ne passiua folio. 126. a

Seneratio equiuoce dicitur de
generatione in diuinis et de ge-

neratione in diuinis et de ge-

Tabula.

generatione in creaturis. fo. 123. g.
 Generatio spiratio qd connotat
 fo. 122. f
 Generatio in diuinis est eterna.
 fo. 122. a
 Generatio in diuinis non est suc-
 cessiua fo. 122. h
 Generationis diuine terminus formalis
 potest dici persona diuina fo. 118. a
 Generationis et spirationis formalis
 distinctio quod est explicanda. f. 132. d
 Generatio in diuinis est proprie
 dicta fo. 122. h
 Generationis quadruplex accipitur. fo. 132. b
 Generationis proprie non est productio
 de non esse ad esse fo. 122. g
 Generationis actus filii et spirationis actus
 uia cuius approximantur fo. 101. d
 Generatio in diuinis est productio
 continua fo. 123. g
 Generationis non se habet ad esse sicut cor-
 ruptio ad non esse fo. 122. g.
 Generationis se potest uina esse res. f. 220. e.
 Gradus faciunt unum homogeneum
 et non unum continuum fo. 148. c
 Gradus forme quod est fo. 145. a
 Gratia maior ex duratione paren-
 tum unum baptizato conferitur quam
 alteri fo. 244. l.
 Gratia baptismi et meriti an sint
 comparabiles fo. 245. d
 Gratia requiritur de lege adimple-
 da mandata et ad agendum merito-
 rie fo. lxi. a
 Gratia requiritur ad bene agendum
 simpliciter et absolute fo. lxi. a
 Gratia et peccatum sine culpa non
 sunt proprie contraria fo. 243. f
 Gratia adultum an possit equalis esse
 gratie baptismali fo. 245. c
 Gratia est uolita a deo propter
 beatitudinem fo. 179. d
 Greci non tenendo formam no-
 stram baptismi forte non peccant
 fo. 224. f

De littera. h

Habitus naturalis in-
 clinare potest ad om-
 nes actus quos ha-
 bemus vel habere
 possumus fo. 221. e
 habitus supernaturalibus cor-
 ruptis an possint habitus natura-
 les remanere fo. 221. g
 habitus nunquam generatur puniti-
 cum actum cum quo stat habitus
 oppositus fo. 54. e
 habitus intellectuales esse tantum
 quinquem quomodo intelligitur.
 folio. 53. a
 habitus fidei vel habitus theo-
 logie est compossibilis actui scien-
 tie et opinionis fo. 53. f. r. 54. a
 habitus non totaliter corrumpit-
 tur per unum actum contrarium
 folio. 54. a
 habitus charitatis infusus secun-
 dum magistrum non requiritur
 ad diligendum deum.
 fo. 138. b. c.
 habitus duplex potest esse respe-
 ctu actus sciendi fo. 222. e.
 hereticus infidelis habens intes-
 tionem et uere baptizatus.
 fo. 235. f
 homo ut dicitur de christo quid im-
 portat fo. 216. b
 homo quid sit fo. 216. b
 hominem esse qui non sit eiusdem
 speciei specialissime cum homine
 iam existente est impossibile. folio
 200. b
 homo non potest non esse et pos-
 test esse quod nullus sit homo fo-
 lio. 221. a
 homo passus fuit in cruce et idem
 homo non fuit christus fo. 218. a
 homo non potest peccare ergo est im-
 peccabilis non ualet. fol. 214. d.
 homo nascebatur de uirgine quod
 b. iiij.

Tabula.

non erat homo fo. 218. c
Homo fuit ab eterno & idem incepit esse homo fo. 221. a
Homo ē nomē suppositi. humanitas vero nature fo. 216. b
Homo nō ynuoce de xpo & alijs hominibus dicitur fo. 216. c
Dominē q̄ peccare posset nec vellet de^o potest fecisse fol. 220. a
Hūanitas non supponit p̄ christo fo. 216. b
Humanitatibus tribus assumptis a tribus personis an essent tres homines fo. 220. b
Humanitas p̄t fieri hō sine aliq̄ acq̄sitiōe vel dep̄ditiōe fo. 219. c.
Hūanitas relicta an sit homo siue suppositum fo. 218. d.
Humilitas petri de alliacō ostenditur. In comēdatiōe theologie folio primo. a. b. c

De littera. 3
Dēritas formalis nullā cōpatitur nō idēritatez sed bene identitas realis fo. 107. h

Ignorātia infantū an eos excuset ab obseruantia precepti de baptismo fo. 239. a
ymago trinitatis an magis p̄sistat i rōne sube q̄ actuū ei^o fo. 88. d.
ymaginem trinitatis an perdidit homo per peccatum fo. 89. b
Imaginis ratio cōsistit i substantia aie & actu intelligendi ac volendi fo. 87. b. c
Imago dei per quid exprimitur folio. 89. a
Imago trinitatis solet exprimi p̄ noīa significātia substantiā cōgnōtatiuā fo. 88. d.
Imago tripliciter capiē fo. 86. d
Imaginē trinitatis immortalitē i nstā aie quō inferē fo. 89. c.

Imaginis create partes an sint equales fo. 90. e
Imaginari quot modis capitur fo. 184. g
Impossibile semper implicat cōtradictionem licz nō semper euidenter inferat falsitatē fo. 79. e.
Impossibile dupliciter accipiē folio. 5. e
Impossibile potest velle voluntas. folio. 8. l.
Impossibile non suscipit magis & minus folio. 79. e
Impeccabilitas in potentia p̄pinqua cōueniret illi cui nulluz esset datum preceptū fol. 214. e.
Impossibile creditum tale non p̄t rationabiliter appeti distincte & absolute fo. 65. c
Incipiēs esse nouiter icipere eē ab alio non est euidēs fo. 83. a
Incarnata ē diuinitas p̄ hoc qd̄ d̄bū assūpsit hūanitatē. f. 217. a.
Incarnari ynā p̄sonam sine alia an repugnet fo. 68. c
Indiuidua infinita simul eē non repugnat. si duo simul eē non repugnet fo. 146. h
Ingenitū & sapiētia ingenta dupl̄r accipiūtur fo. 134. a
Intelligibile q̄tūcūqz excellēs nō corrūpit intellectū fo. 77. e
Intellectū creatum seipso intelligere potest sine cōtradictione saluari folio. 89. e
Intellectio an sit qualitas p̄manens fo. 89. e
Intellectus diuinus respectu veri de futuro cōtingētis est noticia infallibilis sicut volūtas est causa impedibilis fo. 9. f. g.
Intelligētia memoria & volūtas sūt eq̄les respectu obor. fo. 90. f
Intellectus diuinus p̄t nō iudicasse quod iudicauit sicut diuis

Tabula.

- voluntas sic velle quod noluit. f. 9. b.
 Intellectui diuino nulla est causa seu ratio cognoscendi fol. 10. b.
 Intellectus diuinus et voluntas ad bonum semper unum distinguuntur ratione fol. 109. d.
 Intellectum ita perfectum deus potest facere ut sola determinatio eius voluntatis sufficeret assentire quibuscumque veris fol. 10. c.
 Intellectus diuinus non potius cognoscit ecclesiam suam quam creaturam folio. 164. e.
 Intellectus diuinus an possit dici lex obligans fol. 33. a.
 Intellectus diuinus non propter suam ecclesiam quam creaturam intelligit folio. 164. e.
 Intellectui diuino nichil potest esse ratio cogitandi. fol. 164. e.
 Intellectus potest intelligere impossibile tam apprehensiuum quam iudicative. folio. 81. a.
 Intellectus dei quomodo attribuit intellectui et non voluntati fol. 101. a.
 Intellectus non potest tamen fortificari quod ad cuiuslibet veritatis noticiam possit peruenire fol. 48. e.
 Intellectus eodem actu intelligit principia et conclusiones fol. 57. i.
 Intellectio an precedat volitionem folio. 89. g.
 Intellectui diuino aliquid peruenire potest dupliciter intelligi fol. 101. a.
 Intellectus vult potest credere in deum propter rationem fol. 289. a.
 Intellectus creaturam quomodo potest per alium se intelligere fol. 89. e. r. f.
 Intellectus ex imperio voluntatis cum prava affectio et aliqua apparetur falsa potest dissentire primo principio fol. 39. a.
 Intellectus diuinus propter determinationem voluntatis diuine non assentit quam antixp̄s erit fol. 10. d.
 Inexistētia tripliciter ymaginari potest fol. 154. d.
 Infidelē esse theologū esse possibile folio. 49. f.
 Individua solo numero distincta ad nullum numerum terminari non est euidentis fol. 84. 9.
 Individuum deus non potest facere melius idem manens fol. 199. d.
 Infinitum accipitur quadrupliciter folio. 196. a.
 Infinitum an possit produci a deo fol. 196.
 In infinitum contingit bene esse creature rationali per alio a frustatione an sit concedendum fol. 62. d.
 Infinitum corpus si esset quomodo moueretur fol. 197. f.
 Infinitum calorem qui subito calefaceret deus potest facere fol. 198. c.
 Infinitius modus valiter sumptus non potest reddere suppositum verbo fol. 96. g.
 Informare inexistere vel inherere differunt fol. 71. i.
 Infinitum vigoris intensiue non est ponendum sequendo rationem naturalem fol. 196. b.
 In infinitum excedens aliquid non propterea est infinitum fol. 56. in principio.
 Intentio debita ad baptismum que sit folio. 23. m.
 Intentio faciendi que ecclesia facere intendit absque scientia precise forme sufficit fol. xxix. d.
 Intrinsicē et essentialiter esse tale quid sit fol. 70. c.
 Intuitiua noticia non potest naturaliter esse sine existētia rei sed abstractiua bene potest fol. 74. c. r. d.
 Intuitiua noticia bene est respectu aliquotum intelligibilium que nullo modo cadunt sub sensu fol. 74. e.
 Intuitiua noticia quod sit fol. 73. e.
 Inuocatio auxiliij. ff. mlti vtilis

Tabula.

ponitur folio primo. d

Judicant se sentire que nō senti-
unt dormiētes timentes infirmi
et ludificati fo. 42. q

Judicat aliquis se adhuc videre
qđ nō plus videt propter fontes
alterationē organi fo. 43. a

Judicare pōt fontes se nō sētire
hominē cū tñ hō sentiatur ab eo
fo. 42. f. g

Judiciū diuinū ipossibile ē esse
falsum fo. 167. e

Judicare pōt aliquis qđ iōe senti-
at aliquid cum tñ nihil sentiat
fo. 42. f

Judicare nō potest aliqđ ex cau-
sis naturalibus se non sentire cū
non sentiat fo. 42. f

Iustificati nō baptisati tenētur
baptisari fo. 238. c

Iustū in foro interiori est iustus
in foro exteriori folio quarto. h.

Iustū lege humana est iustū le-
ge diuina folio quarto. f.

Iustū iure poli. est iustū iure for-
ni folio quarto. h

De littera. Z

Magnitudinē infinitā
intēsiue pbabile ē
deū posse pducere
actu. f. 197. a
Latitudo fore extē-
sua qđ est r silr in
tensua fo. 144. l.

Lex xpī id est fidei infuse habit⁹
vel act⁹ est viatou perfectissima
lex creata fo. 8. f. g. et fo. 9. a. b

Lex xpī ex fide infusa est pfectis-
sima lex creata: fo. 8. e

Lex naturalis r mosaica spūali
ter intellecta nō sunt perfectissi-
ma lex creata fo. 8. d

Lex multiplicif accipit r a di-
uersis diuersimode diffinit fo.
7. i. et fo. 8. a. b. c

Legis xpī crudelitas p rationē
pōt pbari r ē meritoria fo. 9. d. e

Lex xpī in quo p̄sistit an in scri-
ptis vel in mēte fo. 278. e

Lex multiplicif accipit fo. 277. c.

Lex xpī si nō est ex fide infusa nō
est pfectissima fo. 278. g

Lex ista nō furtū facies ē obie-
ctū diuine volūtatis fo. 15. g

Lex diuina multiplicif accipit
folio. 277. d

Lex xpī qđ ē fidei infuse h̄tus vel
act⁹ ē lex pfectissima fo. 278. d

Lex naturalis humana r etiā di-
uina nō ē lex pfectissima fo. 278. b

Legis rationē nulla obligatio
habere pōt nisi sit volūtati diui-
ne consona folio quarto. c

Lex xpī multiplicif accipit fol.
278. a

Lex p̄ma obligans est volūtatis
diuina fo. 33. a. r fo. 3. d. r. fo. 4. b

r folio. 10. f

Lex nulla creata ē simplr p̄ma
inter oēs leges fo. 3. f.

Lex xpī ē signū pfectissimū volū-
tatis diuine fo. 6. l.

Lex vna simplicif ē int leges ob-
ligantes fo. 3. e. r fo. 15. h

Logici / phisici / ethici / r politici
erudiūt in scola theologie. f. 1. g.

Lumē carū in aere a cādela de⁹
se solo pōt p̄seruare fo. 141. b.

Lumē naturale qđ sit fo. 82. a

Magnitudinē infini-
tā aut mltitudinē
deū posse producē
actu fo. 196. f

Magnitudinē esse
actu infinitā in luce naturali non
potest iprobari fo. 196. f

Magnitudinē accipiēdo pro ali-
quo absoluto vna diuina nō est
aliqua magnitudo quin sit alia

Tabula

folio. 153. b

Magnitudo quadrupliciter potest accipi folio. 153. d
 Magis et minus multipliciter sumuntur quod totum et pars reperuntur in finitis folio. 198. b
 Magis et minus quod in infinitis reperuntur folio. 198. b
 Mala culpe fieri quomodo de peccato mittitur folio. 203. e
 Macula debita verba proferens et mutua ablucens non baptizant. folio. 235. m.
 Materia quattuor librorum sententiarum ita in quattuor questionibus folio. 1. h
 Matera sacramenti confirmatio nis forma ac minister et suscipiens tanguntur folio. 246. a
 Melius multipliciter potest referri folio. 199. c
 Mens potest vocari amor et notitia ac habitus folio. 88. d
 Mentalis propositio que est conclusio demonstrationis non est notitia vel assensus folio. 51. f
 Merendi itatus non conuenit folio. 34. d
 Missa et quelibet alia oratio ecclesie debet dupliciter valere folio. 251. f.
 Missa valere est finitus. folio. 251. f.
 Missa principaliter pro animali cuius celebratur folio. 251. e.
 Missa non tamen valet pluribus sacrificiis vni si pro vno solo debet folio. 251. f
 Missio visibilis. scilicet. significat missionem inuisibilem tunc primo fieri vel factam esse tunc folio. 137. d
 Missio visibilis alicuius persone potest dupliciter fieri folio. 137. c
 Misteria quattuor trinitatis in primo libro sententiarum reuelantur folio. 2. e
 Missio dano mitti et dari quid sit potest ante folio. 135. e
 Mitti et dari non sunt conia tribus

personis folio. cxxv. g

Mittere seipsam potest persona eadem folio. cxxv. f
 Mittete commune est tribus personis folio. cxxv. f
 Modus in quo fundatur ecclesia inter quos pertinet perfectos viros folio. cclxx. d. e
 Monarchia regia temporalis non fuit data petro folio. cclxxxij. c. d. e. f
 Moueri localiter potest unagiarum tripliciter folio. cclvi. a
 Mundus potest melior fieri quam sit bonitate accidentali folio. cxcix. d
 Mundus non fore ab eterno fuit falsum an sit procedendum folio. xxxv. f. g
 Mundus fore erat verum antequam aliquid esset preter deum quod intelligitur folio. xxxv. e
 Mutatio potest capi dupliciter large et stricte. stricte dupliciter. cxxij. b
 Mutatio solum est generatio ad generationem que est in diuinis folio. cxxij. a
 Mutatum esse non dicit aliquid finem se vel secundum suas partes acquisitionem noui loci folio. cxcvi. d
 Mutatio corporis de extremo ad extremum potest fieri sine transitu per medium folio. cxcvi. d
 De littera. **N**atura humana de missa a verbo an esset purus homo et si ille homo fuerit christus folio. cxcvij. a
 Natura humana eadem potest uniri tribus personis folio. cxx. c
 Natura humana uniri diuine intelligi potest dupliciter folio. cxx. b
 Natiuitas est perfecta ex natura. id est ex patre qui eadem natura cum filio. folio. cxxij.
 Negationum durationum secundum brandense de est causa. folio. clxij. a.
 Necessesse est an sit propositio per se

Tabula.

nō sūt euidēs demōstrabil. f. 85. b
 Nicholans sanctus vnica lacta
 tione duob⁹ dieb⁹ in ebdomada
 fuit p̄tentus quare folio. 244. l.
 Nomina que in diuinis dicunt^r
 pluraliter possunt etiam dici sin
 gulariter folio. 97. g
 Nomina essentialia: personalia:
 et notionalia de quib⁹ debeāt af
 firmari et negari i singulari. f. 92. c
 Noia q̄ dicunt^r de diuinis quō et
 de quibus debeant affirmari et
 negari in plurali folio. 12. e
 Nomina essentialia sunt in mul
 tiplici differentia et similiter per
 sonalia coia et notionalia fol. 92. a
 Nota significātia deuz aliqñ sūt
 essentialia aliqñ personalia aliqñ
 coia aliqñ notionalia fol. 91. d
 Noticias eē idē significātes qua
 rum vna est infallibilis et nō alia
 est possibilis folio. 42. a
 Noticia non requirit ad sui esse
 qd̄ sit in potētia intellectia. f. 71. e
 Noticias esse idē significātes q̄
 rum vna est simpliciter euidens
 et alia seuidēs ē possibilis. f. 42. c
 Noticia rei in se sepe est intuitiua
 v̄l ex intuitiua accepta folio. 75. b
 Noticia infallibilis qd̄ ē fo. 160. f.
 Noticia nō est intrinsece et essen
 tialiter noticia fo. 70. c
 Noticia intuitiua et abstractiua
 non differunt per rationes moti
 uas formales folio. 74. c
 Noticia non potest magis eē no
 ticia alicui intellectui quā ille in
 tellectus sit perfectus fol. 198. c
 Noticia simpliciter euidens hab
 eri potest de multis varietati
 bus contingentibus. folio. 36. e.
 Noticia acquisita per experien
 tiā aliqñ est scia fo. 51. in p̄ncipio
 Noticia sciētifica et noticia p̄ncis
 pio:ū. aliquando habent eūdem

modū acq̄sitiōis fo. 51. b
 Noticia seſitiua complexa est in
 brutis fo. 73. d
 Noticia intuitiua non pl⁹ est eri
 stentis q̄ nō existētis fo. 74. b
 Noticia seipsa seu sua p̄fectione
 intrinseca est sibi obiecto et vna
 magis q̄ alia fo. 42. c
 Noticia maior: fide de oib⁹ ve
 ritatibus theologicis naturalit̄
 haberi nō pōt fo. 46. a
 Noticia seu cognitio an produ
 cat ab aia cui⁹ est fo. 89. d
 Noticia euidēs nō est i infinituz
 certior: opiniōe fo. 56. g
 Noticia euidēs euidētia summa
 est infallibilis v̄l fo. 42. a
 Noticiā vnā duci ab alia pōt mlt
 tipl̄r intelligi fo. 85. d
 Noticiā intuitiua dei euidētē re
 spectu oim̄ veritatū theologica
 rū hēri est possibile de potentia
 absoluta fo. 46. b
 Noticias aliqua humana de aliq̄
 p̄tingentivero est infallibilis fo.
 42. in p̄ncipio.
 Noticia qd̄ est fo. 70. b
 Noticia creata vel creabilis nō
 est infallibilis respectu futuri cō
 tigentis fo. 182. b
 Noticia vni⁹ rei incōplexa nūq̄
 est cā sufficiēs p̄ie noticie alius
 rei incōplexa fo. 85. d
 Noticia n̄ p̄t magi aut min⁹ eē si
 mil̄ obiecto q̄ seipsa. f. 72. c. et d
 Noticia diuisa sola est v̄l infalli
 bilis fo. 42. in p̄ncipio.
 Noticias qd̄ diuisiōes fol. 73. c
 Noticia intuitiua et abstractiua h̄nt
 idē obiectū totalit̄ fo. 74. b
 Noticia sportat effici a potētia
 vitaliter perceptiua et esse in ea
 fo. 70. d et fo. 71. a
 Noticiaduplex euidēs et seuidēs
 euidens et menidens diuidit^r

Tabula.

in etiam. fo. 44. d.

Noticia dicit qd sit informatiue
in potentia cognitiua. fo. 71. d.

Noticia diuidit in abstractiuā
et intuitiuā. fo. 73. e.

Noticia creata que fuit reuelatio
alicui⁹ veri contingentis nō
pōt fuisse noticia. fo. 181. f.

Noticia creata que fuit reuelatio
veri de cōtingenti futuro pōt
nūq̄ fuisse reuelatio. fo. 181. d.

Noticia nō ipōtat in sua rōne
q̄ sit inhesiue in potentia vitali
ter perceptiua. fo. 71. e.

Noticia euidentis maior est ineni
dente. fo. 44. e.

Noticia creata sicut diuina reue
latio ē infallibilis sc̄bz aliq̄s. fo.
182. c. De littera O.

Oduratio duobus
modis accipit. fo. 176. d.

Obediēdū ē deo pl⁹
q̄ hoib⁹. fo. 211.

Obiectū sciēdū nō est
res extra necetā cōplexū signi
ficabile. fo. 51. e.

Obiectū intelligibile i infinitū ex
cedēs obiectū pportioatū intelle
ctui an possit ab eo intelligi. 77. e.

Obiectū sp̄ teriar suā cogitōnē
tū nō sp̄ agit suā cogitōnez. 80. b.

Obiectū infinitū an sit pportio
natū virtuti create. fo. 65. e.

Obligare aliud dicit q̄ efficere
obligationē. d. fo. 18.

Obligari dicit q̄q̄ creatura ad is
possibile sc̄bz quid. fo. 142. g.

Obligatio aliq̄ nō ideo dicitur eē de
iure diuino q̄ a dō app̄baē. 26. c.

Obligari ad q̄libz possibile nō
pōt creatura rōalis. f. 212. d.

Obligare se creaturā: deo phi
bēre dupl̄r pōt intelligi. fo. 26. e.

Obligari nō pōt creatura rōna
lis ad faciēdū impossibile. 211. a.

Obligari ad nō obediēdū deo
creatura nō pōt. fo. 212. c.

Obligari ad impossibile dupl̄r
pōt intelligi. fo. 211. h.

Obligatus ad duas missas nō
satisfacit per vnā. fo. 251. d.

Obligat̄ creatura rōnali casu
ad faciēdū aliq̄d qd ē p̄ctm̄. fo.
211. f.

Obligari et teneri differunt p
suas diffinitiones. fo. 5. c.

Obligatio nulla est ad quā nō
cōcurrat diuina lex. fo. 4. a.

Obligari pōt creatura rōalis ad
volendū impossibile. fo. 211. b.

Obligatas voluntatis create s̄n
culpa qd sit. fo. 270. a.

Odiū dei pōt nō eē odiū. fo. 195. f.

Odiū dei potest referri in deū.
folio. 62. a.

Odiendo deum ytrum quis pos
sit mereri. fo. 212. d.

Odiū repugnat et deo et actui q̄
fruumur deo. fo. 65. in p̄ncipio.

Odiū dei de⁹ pōt facere se solo.
folio. 195. e.

Odiū dei aliq̄ qd meret. 67. d.

Ops qd ad effectū et qd ad efficien
di modū de deo dicitur. fo. 193. c.

Omnipotētis ē termin⁹ partim
cathegoreumatic⁹ et partim sin
cathegoreumaticus. fo. 191. d.

Oipotētia q̄ sit illa q̄ attribuit̄
deo. fo. 192. h. et fo. 193. a b c.

Ops quare de deo dicitur. fo. 191. c.

Oipotētia que est p̄fectio simp
pliciter quid est. fo. 191. f.

Oipotētia includēs p̄ducibile i
obliquo nō dicit p̄fectionem
simpliciter. fo. 191. e.

Oipotētia includēs factibile in
obliq̄ dicit p̄fectionē simpl̄r. 191. e.

Ops qd sit et a quo de⁹ dicatur
ops. fo. 190. g. h. i. a. b. fo. 191.

Ops etiā nō sufficiēter describi

Tabula

In p. pducere qd quid nō impli-
 cat ptradictionē. fo. 156. d.
 Op̄s ē q̄b pōt facere q̄qd fieri
 nō implicat ptradictionē. 156. d.
 Oipotentia accepta vt includit
 quālibet pot̄ etiā nec fili⁹ nec spi-
 ritus sanctus est op̄s. fo. 154. d.
 Omnipotentia nō ipōtat posse
 pducere filium. fo. 191. f.
 Oipotētie deo attribute nō pue-
 nit facere oē possibile. fo. 192. b.
 Oipotentia vt respicit obiecta
 ad infra psonis diuinis omnibus
 equaliter cōuenit. fo. 155. c.
 Omnipotētia an cōueniat deo
 tanq̄ cause p̄ime. fo. 194. f.
 Omissio infinita nō est dabilis.
 folio. 152. d.
 Omissio nō ē culpabilis nisi co-
 gnoscatur pena imposita. fo. 152. e.
 Opinione habuit solū aristote-
 les quod perpetue forent gene-
 rationes. fo. 42. e.
 Opiniōib⁹ suis aliq̄ tm̄ adherēt
 q̄tū aliq̄ p̄clusiōib⁹ suis demon-
 stratis quō intelligit. fo. 55. f.
 Opinio nō pōt tm̄ augeri q̄ co-
 gat intellectū contra imperium
 volūtatis. fo. 48. c.
 Opinioni⁹ suis aliq̄ ita firmit̄
 adherent sicut ⁊ haberent scien-
 tiam quō intelligit. fo. 48. b.
 Opinio sumit̄ multipl̄. fo. 55. b.
 Opinio p̄t natural̄ hēri de m̄s-
 tis dicitib⁹ theologis. 45. a.
 Opatio dei ad extra ē signū vo-
 luntatis diuine sicut effect⁹ sue
 cause. fo. 203. c.
 Oppō tr̄ia aut d̄dictoria bñ ex-
 cludit in creatur̄ sūmā vnitatē.
 folio. 96. b.
 Oppm̄ min⁹ dilecti nō sp̄ debe-
 mus magis velle q̄ oppm̄ ma-
 gis dilecti. fo. 65. in prin.
 Ofo p̄t fieri p̄ illo p̄ quo orās

credit se nō ipetraturū. fo. 210. e.
 Oudo charitatis quō intelligit.
 folio. 63. a. ⁊ b.

Oudo p̄tū in toto pōt eē ab q̄
 ordine partū in toto. fo. 255. b.

Originalis culpa an possit i ba-
 ptismo dimitti sine mortali. fo.
 lio. 243. g. De littera. p.

Anis ⁊ vinū sūt ma-
 teria sacramenti eu-
 charistie. fo. 248. b.

Panis an trāsubstā-
 tiet in corpus xp̄i fo.
 265. a b c d e f g h

Papa i his que sūt fidei ē subie-
 ct⁹ iudicio ḡnal̄ ecclie. fo. 292. d.

Papa nō h̄z in iuditionē t̄pālē ⁊
 sp̄ialē eq̄lī ē executiue. fo. 283. g.

Papa quō se habet ad p̄ncipes.
 folio. 284. b.

Parēs p̄mus fecit deo furtū sui
 ipsius. folio. 12. b.

Paruulus proiectus de ponte
 an sit baptisatus. fo. 224. c.

Paruuli ab herode occisi nō c̄r-
 cūcisi an saluab̄nt. fo. 238. i.

Paruul⁹ cū calato in puteū mis-
 sus an sit baptisatus. fo. 227. d.

Patrē eē priorē filio est dubiū i
 inter doctores. fo. 123. h.

Pater genuit filiū volūtariē di-
 pl̄ pōt intelligi. fo. 119. f.

Paternitas ē prior origine filia-
 tione cōtra octiam. fo. 125. e.

Pater vere realiter est puor ori-
 gine filio. fo. 124. h.

Patrem esse p̄ncipiū filij pbant
 multe auctoritates. fo. 120. b.

Pater ⁊ filius pducit̄ sp̄m̄ sc̄r̄m̄
 nec in q̄tū vnū p̄ncipiū nec in

q̄tū duo p̄ncipia. fo. 127. f.

Paternitas non est in patre nec
 econtra sed est in filio et ecōuer
 fo. fo. 154. d.

Patrē et filiū esse duo p̄ncipia

Tabula.

- pbatur per hylarū. fo. 129. b.
 Paternitas nō ē cōicabil' res tñ
 q̄ ē pñitas ē cōicabilis. f. 108. a.
 Patre assumēte hūanitatē filij
 an eadē psona sit p̄r' filij. 220. d.
 Pater et filij et spūssanctus sūt
 vnum prin' cipiū notionale et
 non naturale fo. 128. c.
 Patrem aliquid posse quod nō
 pōt filius est cōcedēdū fo. 121. e.
 Pater et filij nō sūt oīno respec-
 ctu spūssancti sicut respectu effe-
 ctus creati vñū p̄cipiū f. 127. f.
 Pater et filius an sint duo p̄ci-
 pia notatur fo. 130. a. b.
 Patrē et filiū esse vñū p̄ncipiū
 ff. ostenditur fo. 126. a.
 Pater et filius intelligēdo se et
 amādo se pducūt. ff. fo. 133. c.
 Pater quō est sapiēs sapientia
 genita et ingenita fo. 133. e.
 Pater in diuinis quō sapit ver-
 bor' dicit fo. 134.
 Pater et filius quō pducunt. ff.
 fo. 133. d.
 Pater et filius nō spirāt spū san-
 cto. 133. d.
 Pater generat id quō se fo. 93. e.
 Paulus in raptu fuit viator fo.
 lio. 34. d.
 Pctm̄ oē ē omissio vel pmissio
 legis phibitionē v' p̄ceptū. 4. a.
 Pctm̄ deū facere et deū peccare
 et penā pcti a deo fieri quō intel-
 ligit. notat fo. 193. d. e.
 Pctm̄ nō semp' adimit bonū licz
 indisponat subiectū fo. 152. g.
 Peccatū destruit grām et infide-
 litas fidem fo. 228. g.
 Pctm̄ quō b' adimere de bono.
 fo. 132. g.
 Pctm̄ quōlibet ē amissio vel p̄mis-
 sio cōtra legis phibitionem vel
 p̄ceptum fo. 14. b.
 Pctm̄ ex se nullū est nisi ea lege
 phibitum fo. 4. l.
 Pctōrē aliqd' habere q̄ dign' sit
 iustificatiōe accipitur fo. 176. e.
 Pctm̄ non fuisse an possit quis
 appetere fo. 95. c.
 Peccare nō stat rationalē crea-
 turā quin agat cōtra dictamen
 recte rationis fo. 19. c.
 Peccat null' in eo quō vitare nō
 potest fo. 210. h.
 Pctm̄ veniale nullo mō phibet
 grām infūdi fo. 244. i.
 Pctm̄ veniale nō reddit aliquē
 min' a deo dilectū fo. 152. f.
 Pctm̄ veniale pōt adimē de ius-
 titia acq̄sita fo. 152. g.
 Permittere aliquid dupliciter
 intelligitur fo. 203. e.
 Pena que remittit' in baptisimo
 notatur fo. 244. b.
 Pena damni et pena sensus dā-
 natorum tāgī cum mathei. 25.
 discedite a me maledicti. fo. 3. a.
 Pena iteratiū baptisimū tā p̄fe-
 rētiū q̄ suscipiētiū q̄ sit. fo. 24. e.
 Penā de' vult dare sicut q̄ pec-
 cabit fo. 178.
 Penar' diuerse sunt diuisiones
 fo. 244. d.
 Pena tota dānati p̄ actu deme-
 ritouo mortali nō est mai' malū
 q̄ sit bonū totū p̄miū b̄tificū p̄
 actu meritorio equali. 28. d.
 Penasola dāni nō ē tā mala q̄
 bonū est totū premiū beatificū
 cor' respondens ei fo. 26. d.
 Pena peccati contracta nulla ē
 mai' malū q̄ sit bonū totū p̄mi-
 um b̄tificū p̄ actu meritorio eq̄
 li sibi cor' respōdēte fo. xxvi. d.
 Penitentem non esse obligatū
 ad volēdū pctm̄ suū non fuisse ē
 probabile fo. 5. f.
 Per pōt accipi multipliciter. 113. e.
 Per aliqñ impouat circūstātiā

Tabula

- Subiecti siue denotati aliquā cir-
cūstātiā connotati fo. 87. b
Perfectio simpliciter quid req̄-
rit fo. 109. b
Perfectiones simpliciter equa-
liter conueniūt rebus distinctis
secundum speciem fo. 202. f
Perfectio attributalis pōt capi
dupliciter fo. 108.
Perfectio specierum penes qđ
attendit fo. 200. d
Perfectio est duplex scilicet sim-
pliciter et secūdu quid fo. 201. a.
Perfectio simpliciter potest du-
pliciter sumi fo. 121. e
Perfectio summa sacramentoz
an sit ex lege chūsti recepta fo.
224. a
Perfectionē simpliciter esse in pa-
tre que non est in filio potest du-
pliciter intelligi fo. 121. e
Perfectio simpliciter ⁊ denomi-
natio perfectionis differunt fo-
lio 108. a
Permissio malozum culpe nō ē
a deo prout pmissio est signum
volūtatis dei fo. 7. c.
Per se notum quid sit fo. 78. c
Personę diuine an sint equaliter
perfectę fo. 90. g
Persona ubi vnita humanitati
nō actuat ip̄a; fo. 217. c
Persona ubi sola assumpsit hu-
manitatem fo. 216. a
Persona diuina et relatio nō di-
stinguūtur realiter fo. 105. b
Personę diuine om̄s pnt assu-
mere vnā vel plures naturas
simul vel successiue fo. 215. e
Persona verbi assumpsit huma-
nitatem in personę vnitatem fo-
lio 216. c
Personę diuine sunt equales in
perfectione fo. 154. a
Personarū pluralitas sola fide
est tenenda. fo. 122. a
Personę diuine per quod consti-
tuūtur et distinguūtur fo. 26. c
Personę diuine sunt equales si-
bi vta sc̄m essentiā siue pro-
pter essentię vnitatem fo. 154. b
Persona ois est suppositus sed
non e contra fo. 215. d
Personę diuine non distinguūt-
ur differenter fo. 96. e
Personę diuine aliq̄ mō sūt pō-
res noticia creaturaz fo. 125. a.
Persona quid sit fo. 215. c
Personę q̄ sūt vnū principiu nō
spirāt sp̄m sanctum fo. 128. a
Persona. ff. nūq̄ datur qn denē
eius dona vel aliqđ fo. 136. b
Personę diuine sūt equales fm
magnitudinē relatiuā fo. 154. c
Personā vnā intelligi nō intelle-
cta essētia an sit possibile f. 67. h
Persona vna nō ē i alia nec ecōs-
uerso fo. 154. d
Persona nō distinguitur ab alia
formalr nec relatiue fo. 107. c
Personalis pprietas ē principiu
productiuū ipsi filij fo. 128. a
Persona diuina si non esset idē
essentialiter cuz alijs alie super-
fluerent fo. 46. g
Persona diuina si non esset idē
cū alijs alie supfluerēt fo. 96. h
Personę diuine fm aliqđ infinite
distinguuntur fo. 96. c
Persona. ff. datur amicis dei si-
cut ip̄a dona creata fo. 136. a
Persona filij sola est potentia p-
sona generandi et persona p̄ris
est potentia actiua generandi
fo. 121. b
Persona suscipiens baptismum
que sit idonea fo. 236. a
Persona diuina pōt assumere
omnem naturam in personę si-
ue suppositi vnitatem fo. 215. e

Tabula.

Persona diuina si non esset idem
 essentialiter cum alijs alie super
 fluerent fo. 96. g
 Petrus prius fuit summus pō-
 tifer q̄ epus romane ecclesie fo
 lio. 280. e
 Petrus obseruās legalia an er-
 rauerit fo. 240. c. d
 Petr⁹ et alijs apostoli habuerūt
 duplicem potestatem fo. 280. b
 Petrus non fuit petra firma fo.
 269. d
 Petrus ex xp̄i ordinatione tenuit
 it episcopatum romane ecclesie
 fo. 280. d
 Petrus et alijs apostoli non ha-
 buerunt equalē potestātē regi-
 minis fo. 280. c
 Pharaō meruit vt deus ei⁹ cor-
 induraret fo. 76. d
 Ph̄i peruenierunt ad noticiā du-
 arū personarū sed nō tertie quō
 intelligitur fo. 49. b
 Ph̄i sequendo rationē naturālē
 multa posuerunt que nō euidentē-
 ter pbauerunt fo. 65. d
 Ph̄s non demonstrauit nec eui-
 denter conclusit deum esse folio
 79. c
 Ph̄i aliqui presūptuosi asserue-
 runt oēm veritatē posse natura-
 liter esse nobis euidentē fo. 36. c
 Ph̄s an habuerit aliquēceptū
 supponētē p̄ deo fo. 82. b. c
 Ph̄i antiq̄ lz multas habuerint
 virtutes tñ errauerunt fo. 270. c
 Pluralis terminus nō semp ve-
 rificatur de illis quorū singula-
 ris verificatur fo. 149. b
 Ponentes aliquod vnū esse plu-
 ra indiuidua vnus generis vel
 speciei non sūt digni vocari ph̄i
 losophi fo. 99. a
 positionē aliquā posse sine tra-
 dictione sustineri nō ē sufficiēs

rō q̄ nō debeat negari fo. 98. f
 Positio corporis in loco est dus-
 plex fo. 259. b
 posse aliquid de potentia ordina-
 ta deo conuenit dupl̄r fo. 192. b
 Possibile mltipl̄r accipit. 191. h.
 Possibile duobus modis accu-
 pitur fo. 5. h
 possibile aliquod eē i creature
 libera potestate dupliciter accu-
 pitur fo. 5. h
 Potentia absoluta an sit posse
 quicquid nō iplicant cōtradictionē
 fo. 190. g
 potentia actinā aliquā eē oipo-
 tentē nō est euidens fo. 193. a
 Potentia et principiu3 possunt
 capi dupliciter fo. 120. c
 Potentie generandi negatio in
 diuinis est negatio vere potētie
 productine fo. 120. b
 potentia dei ē duplex ordinata
 scilz et absoluta fo. 192. b
 Potentia absoluta creata aliqd
 potest qd non potest de potētia
 ordinata sicut deus fo. 229. e
 Potētia an sit ad p̄teritū. 161. e
 Potentia ḡnandi est in diuinis
 folio. 120. a
 potētia sēsitiua pōt p̄seruare sē-
 sationē obiecto destructo. 41. c.
 Potētia diuina sicut nō pōt face-
 re p̄teritū non fuisse sic nec futu-
 rū nō fore fo. 11. a
 persona diuina sicut effice nō p̄t
 p̄uationē vl negationē sic nec p̄-
 teritionē vel futuritionē. f. 10. h
 Potētia generādi passiuā a p̄e
 filio cōicat fo. 2. b
 persōa ḡnandi nō ē p̄sona sicut
 ipsa nō ē p̄sona effectiua. 156. c
 Potētia generādi eē in p̄e de ri-
 gore est falsū ad bonū sēsū tamē
 potest cōcedi fo. 2. d
 pōtificat⁹ sūm⁹ et pōtificat⁹ roma-
 6. i.

Tabula.

ne ecclesie quō sūt distincti. 280. f. g
 Preceptū prohibitio ꝛc. pro vo-
 luntate placiti accipiūt fo. 203. d
 Preceptū ꝛ prohibitio sūt signa
 voluntatis diuine obligatoria: lz
 nō alia tria signa fo. 17. c
 precepta iuris naturalis an sint
 euidenter cognita fo. 65. b
 Preceptū aliqd d: iure natura-
 li dupliciter fo. 65. d
 Preceptū implere ppf deū ꝛ velle
 implere nō idē sibi volūt. fo. 213. a
 Precepta quō obligāt. f. 204. c
 Precepta policie aut alia quō de
 creta nō obligāt nisi scptū sūt
 diuine legi consona fo. 4. f
 Preceptū prohibitio ꝛ ciliū pmis-
 sio ꝛ opatio nō supponūt p di-
 uina voluntate extrinseco signo.
 fo. 7. c
 Precipi nō stat aliqd a creatura
 potente obligare et i l lud nō ci
 pia deo fo. 18. a
 Precipitur aliud et aliō intēdit
 ꝛ silt de prohibitione fo. 24. c
 Preceptū de dilectione dei nō
 potest stante lege impleri p pu-
 ra naturalia fo. 61. a
 Predicata diuina quō dicūtur
 de homine ꝛ ecōuerso fo. 216. f
 Predicatio enāgelij exiit i om-
 nem terram fo. 238. h
 Predestinatorū numerus ē deo
 certus fo. 174. d
 Predestinat⁹ null⁹ ē ppf bonuz
 vsū liberi arbitrij fo. 175. a
 Predestinatorū numez posse au-
 geri pōt duplr itelligi f. 174. d
 Predestinatus pōt nunq̄ fuisse
 predestinatus fo. 173. e
 Predestinatio qd̄ icludit. 178. c
 Predestinati a deo gratis ꝛ mi-
 sericorditer pure predestinātur
 fo. 175. a
 Predestinatio dei licz sit immys-

tabiliter predestinatio nō tamq̄
 euitaliter fo. 173. g
 Predestinatiōis actiue nulla est
 causa fo. 78. primo. e
 Predestinatio dei lz sit necessa-
 ria ē tñ de⁹ cōtingēter fo. 173. f
 Predestinatiōis ꝛ reprobatiōis
 quō pōt aliq̄ dici cā. 178. e f
 Predestinatiōis ꝛ reprobatiōis
 actiue nulla ē cā fo. 178. e. scdm
 Predestinat⁹ nemo propter me-
 rita fo. 178. a. scdm
 Predestinatiōis ē aliq̄ cā in his
 l. q̄ ppf merita saluabūt. 178. c
 predestinatiōis alicui⁹ ē aliq̄ cā ꝛ
 alicui⁹ nō accipiēdo cām. 178. b
 Predestinatiōis ꝛ reprobatiōis
 an sit aliqua cā fo. 178. h
 predestinatiōis passiue ꝛ repro-
 bationis aliqua cāz est probabi-
 le fo. 178. e. scdm
 predestinat⁹ potest damnari fo.
 173. d
 Predestinata fuit quelibz crea-
 tura rōnalis ab eterno vs̄ repro-
 bata fo. 173. b
 predestinatiōis vita data vel hā-
 bita est effectus fo. 172. d
 predestinatio vna ē alterius cā
 fo. 178. e. scdm
 Predestinat⁹ null⁹ ē ppter bonū
 vsū liberi arbitrij fo. 175. a
 predestinatiōis an sit aliqua cā
 rātionabilis in creatura ꝛ simi-
 liter reprobationis fo. 174. f
 Predestinatiōis large sūpre taz
 gratia finalis q̄ merita sūt esse-
 ctus fo. 178. c. scdm
 Predestinatio qd̄ sit fo. 172. b
 Predestinat⁹ damnabit⁹ est ppo-
 sitio impossibilis ꝛ hic reprob⁹
 saluabitur fo. 173. d
 Predestinatio omnīū non fit oī-
 no eodem modo fo. 178. d e
 Predestinatiōis nulla est causa

Tabula:

- In his que speciali gratia: sūt ordi-
nata ad vitam. fo. 178. c.
- Predestinatus esse alicui pōt cō-
uenire non propter merita. fol.
178. g.
- Predestinatus nullus est quia
prescius finaliter sine obice ha-
bitualis gratie. fo. 175. a.
- Predeterminationis et reprobatio-
nis alia diffinitio. fo. 172.
- Predicata que conueniunt per-
sone filij propter communicatio-
nem idiomatum possunt reuo-
cari ab alia persona. fo. 66. R.
- Predestinatio actiue sumpta ē
deus volens. fo. 178. d. scdm.
- Predestinatio et reprobatio ac-
cipitur dupliciter. fol.
178. scdo. d. c.
- Predeterminationum omnium nō
est eadem ratio. folio.
178. primo. e.
- Premium de sua ratione debet
esse in premiato pure passive. fo-
lio. 59. d.
- Prescientia dei quomodo sit re-
spectu futurorum. fo. 179. b.
- Prescientia dei quomodo sit p-
fectio simpliciter et ad quem sen-
sum. fo. 176. a.
- Prescientia dei omnium vere enu-
ciabilem de futuro contingen-
ti est ipse deus. fo. 167. b.
- Prescientia omnium rerum futu-
rarum deus est. fo. 164. g.
- Prescientia fore non erit: nō est
propositio impossibilis. folio.
169. b.
- Prescientia omnium enunciabi-
lium futurorum deus est. folio.
165. a.
- Prescientia a deo fieri non pōt
non fore ponitur in esse simul. fo-
lio. 169. b.
- Prescium ab eterno potest nō
fuisse prescium. fo. 167. f.
- Prieteritum purum non magis
est ens q̄ artichasium non fore
fo. 63. d.
- Prieteritum non fuisse deus fas-
cere non potest. fo. 163. b.
- Prieteritum posse non fuisse nō
est demonstrabilis. fo. 162. a.
- Primo principio ea que magis
appropinquāt an sint magis p-
fecta minus appropinquantib⁹
fo. 202. d.
- Primum principium euidentiā
summa scitur ab aliquo qui ne-
scit quid sit primum principium
folio. 38. a.
- Primo principio posse aliquem
dissentire non est contra fidem.
fo. 38. b.
- Primum efficiens esse ens per-
fectissimum siue deum non ē eui-
dens. fo. 83. a.
- Primum principium quattuor
requirit condiciones. fo. 74. b.
- Primum principium esse euidens
euidentiā simpliciter et absolu-
tā persuaderi pōt. fo. 76. d.
- Primi principij opposito ali-
quem assentire tam est p̄ ossibi-
le q̄ ex eo nullū sequitur impos-
sibile. fo. 38. b.
- Primum principium non est fal-
sum per hoc q̄ oppositio eius
assentitur. fo. 38. b.
- Primum efficiens esse t̄synum
nō est euidens. fo. 83. a.
- Principium p̄ductum quo des-
bet eē tealiter distinctum ab eo
ei⁹ est principium. fo. 21. f.
- Principium regulatiuū sillogismo-
rum negatur in diuinis. 102. e.
- Principium spirans equiuoce ac-
cipitur. fo. 150. d.
- Principia supponit p̄ duabus
personis. fo. 130. e.

Tabula.

Principiū nō admittitur in plu-
rali in diuinis. fo. 130. e

Principiū quod agit quid est.
folio. 126. d.

Principia non per alia sed p se
ipsa fidem habent quomodo in
telligitur. fo. 50. c

Principiū quo esse patrē aliqñ
ter potest concedi. fo. 220. a.

Principiū in diuinis quo nullū
est nisi sit pncipiū quod. 120. f.

Principium pro nullo immedia-
te supponit. fo. 130. c.

Principium primum negatur ore
non corde. fo. 38. a. r. b.

Principia theologica nō possūt
pbari theologice. fo. 50. d

Principia alicuius scientie esse
nota in lumine superioris scien-
tie quō intelligitur. fo. 53. d

Prioritas et posterioritas eidē
possunt conuenire. fo. 124. c

Prioritas alia a prioritate origi-
nis seu causalitatis non inuenit̃
in diuinis. fo. 125. e.

Prioritatis plures modi eidem
possunt cōuenire. fo. 124. c.

Prioritas originis an conueni-
at patri in aliquo instanti que
non pueniat filio nota scoti opi.
fo. 124. a.

Prioritas cōitatis inuenitur in
diuinis. fo. 125. e

Prioritatis r posterioritatis di-
uersi modi. fo. 124. b

Prioritas r posterioritas nō de-
bent poni in actu diuine volun-
tatis. fo. 179. b

Privatatio charitatis potest tolli
absq̃ infusione gr̃e. fo. 142. b

Privatatio charitatis pō non esse
peccatum. fo. 142. a

Privatatio nō est tā mala quā bo-
num est illō qd̃ privat. fo. 29. b.

Privatatio charitatis p̃cise nō ha-

bet rōnem pcti. fo. 142. s

Privatatio iusticia debita in esse ē
esse iniustum. fo. 142. b.

Privatatio natura est quod pōt eē si-
ne posteriori. fo. 124. b

Privatatio sc̃m locum potest dupl̃r
capi. fo. 124. b.

Privatatio opposita quō possūt
predicari de eodē simul r in eos-
dem loco r t̃pe. fo. 256. d. e. f. g.

Probabiles rationes non cau-
sant assensum in his qui habent
scientiam. fo. 55. d.

Probabiles rationes nō sic pos-
sunt multiplicari q̃ intellectus
p eas adhereat firmiter opina-
bili. fo. 48. b.

Probabiliter aliquid sustineri
pōt intelligi dupl̃r. fo. 101. a.

Probabiles rationes nō cogūt
ad assentiendum sine formidine
folio. 42. d

Probationum octo sunt gene-
ra sc̃m rhetoricos. fo. 45. c.

Probabile dupl̃r d̃r simpl̃r et se-
cundū quid. fo. 47. d.

Probabilis ratio seu dyaletica
nūq̃ est peccans in materia vel
forma. fo. 87. b.

Processio sp̃s sancti r filij g̃na-
tio nō est a nobis p̃fecte cogno-
scibilis. fo. 131. a. b. c.

Processio sp̃s sancti de rigore nō
est duplex. fo. 135. b

Processio t̃p̃alis de rigore non
differt ab eterna. fo. 135. c.

Processio sp̃s sancti a filio an filij
r sp̃s sancti distinguat. fo. 127. c.

Processio sp̃s sancti est duplex.
fo. 135. a.

Processū in gradib⁹ eēndi eē fi-
nitū nō est euidens. fo. 79. c.

Processum non esse in in finis-
tum in mouentibus r motis nō
est euidens. 80. c.

Tabula.

- Processio missio, et datio differunt et ibi diffiniuntur fo. 135. d.
- Processu in infinitu in casis accidentaliter subordinatis an possit probari fo. 84. f.
- Processione filij quo natura non potest a nobis explicari fo. 132. d.
- Productionu in diuinis differentia modi quattuor allegantur folio. 131. d. et f. a. fo. 132.
- Produci aliquid nouiter quod non profuit nec aliquid eius non est cui dens fo. 83. a.
- Productio oia a deo non est equalis fo. 199. b.
- Productionem alicuius in subiecto et non ex subiecto esse est possibile fo. 229. d.
- Productio distinctoꝝ non sufficit ad probandum distinctione in deo. f. 112. e.
- Productionis formalis terminus quid sit fo. 117. e.
- Productio in bonitate essentiali an sit determinata fo. 199. e.
- Productio actus in diuinis an sit due res et non tres fo. 97. c.
- Producta a deo an infinite producantur. fo. 198. d.
- Productio conseruatio quod differunt fo. 230. d.
- Productum esse coetuum sine cause non est impossibile fo. 122. a.
- Prohibitio dei non signat deum nolle efficaciter illud fieri quod prohibet fieri fo. 205. d.
- Promulgatio consilij diuini obligat omnes ad quos legitime venit ad non contemnendum. fo. 139. e.
- propositio cuius predicatum scilicet dicitur in ratione subiecti non est sepe per se nota fo. 78. f.
- Propositio non est sufficienter universalis nisi subiectus sufficienter distribuatur fo. 97. b.
- Propositio enuncias possibile quod erit fore est definitate de. fo. 158. a.
- Propositio contingens reuelata semper est contingens fo. 271. c.
- Propositio quod sit sufficienter universalis fo. 103. d.
- Propositiones de futuro contingenti an sint determinate vere. folio. 157. b.
- Propositio quod dicitur sufficienter vltis vniuersalitate requisita ad sillogismum fo. 103. c.
- Propositio aliqua particularis vlt indefinita est vera cuius quilibet singularis est falsa fo. 158. c.
- Propositio aliqua est vera et potest esse falsa et tamen non potest desinere esse vera nec incipere esse falsa fo. 159. a.
- Propositiones que dicuntur posse incipere esse vere vel false fo. 158. f.
- propositio mentalis non est composita essentialiter ex pluribus partibus fo. 35. d.
- Propositio contingens aut demonstrabitur nunquam est imediata fo. 78. d.
- Propositio cuius predicatum scilicet dicitur in ratione subiecti non est semper per se nota fo. 78. f.
- Propositione omnem de preterito vera esse necessariam non est semper verum fo. 159. e.
- Propositio quilibet singularis de futuro est determinate vera vlt falsa. fo. 157. b.
- Propositio aliqua est de preterito vera que est ita contingens sicut quecumque de futuro fo. 159. d.
- Propositio vltis est necessaria cuius quilibet singularis est contingens fo. 158. c.
- Propositio aliqua vltis est impossibilis cuius quelibet singularis est possibilis fo. 158. c.
- Propositiones que dicuntur immutabiliter vere vel false et que immutabiliter folio. 158. g.

Tabula

Propositio nō sufficienter effici
tur vniuersalis p̄ ista signa ois
& nullus fo. 103. d

Propō causalis nulla ē n̄a p̄pe
cuius p̄ns signa tāq̄ signatū to
tali deum velle. fo. 10. e

Propositio de possibili negatia
negāda est cui⁹ affirmatiua de p̄
terito correspondēs ē n̄a. f. 9. i.

Propositio aliqua nunq̄ fuit ve
ra & in potestate mea est q̄b̄ fue
rit vera fo. 159. c

Propositio i qua subicitur oīo
infinitui modi aut p̄dicat signi
ficatie supra est inco grua. f. 35. a.

Propter capitur multipliciter fo.
110. 69. a

Propositio inter finitum & infini
tum an possit esse fo. 65. e

Propositio quibet singularis de
futuro contingenti potest nunq̄
fuisse vera fo. 158. a

Propositio quibet singularis de
futuro enunciāns aliqd̄ pro aliq̄
tpe futuro potest successiue esse
vera & falsa fo. 158. e

Prophetica qd̄ est folio. 190. e.

Prophetasse nunq̄ potuit illeq̄
aliq̄n p̄phetauit fo. 190. e

Puniri a deo citra p̄dignum pōt
duplicit̄ intelligi fo. 152. b.

Puniri citra p̄dignū a deo dupli
citer intelligitur fo. 152. b

De littera. Q

Quātas virtutes in
cāis cōiter mēsurā
tur ex q̄ritate effe
ctus p̄cedentiū ab
ab eis. folio. 29. b.

Qualitas cōtinua
qd̄ sit fo. 257. g. h. & fo. 258. a

Quantitas cōtinua seu res q̄ est
quantitatis continua non intrin
seceralis fo. 254. e

Quātum sine quantitas est qua

druplex fo. 145. a

Qualitas accipit̄ trip̄l̄r. f. 145. c.

Quā pōt dupl̄r accipi. fol. 161. a.

Questionū q̄tuor ḡna. fo. 273. c

d. e. & fo. 274. a. b

Quā aliq̄n ipouat cām effēdi ali
q̄n non fo. 33. c

Quia & alie siles cōiūctiōes fa
ciētes p̄positionē causalē dupl̄r
accipi possunt fo. 16. R

De littera. R

Ratio inūdana crea
tionis fuit dina vo
luntas fo. 12. f.

Ratio p̄balilis seu
dyaletica nō sēp fa
ctiō dubitationē seu

formidinē fo. 47. b

Ratio p̄habilis bñ generat aut
auger fidē. fo. 44. a

Rationalē creaturā deū odire et
peccare nō est euidenter impossi
bile folio. 6. c

Ratio apparēs q̄uo se potest hē
re ad fidē fo. 289. b

Ratio p̄habilis seu dyaletica nūq̄
q̄b̄ est peccans in materia vel for
ma folio. 47. b

Ratio naturalis quid sit fo. 82. a

Rōnes p̄habiles nūq̄ tollūt for
midinē fo. 55. e. & fo. 56. i p̄ncipio

Rōnes p̄habiles ex sua natura
nō afferūt secū formidinē. f. 289. b.

Rōe naturali nō pōt p̄bari nos ē
digere aliq̄ supernaturali p̄ con
sequēdo sine fo. 221. d

Realis distinctio est minima quā
ponit ecclesia sumina cuz simpli
citate fo. 106. c

Rectitudo volūtatis qd̄ ē. f. 27. a

Rectitudo volūtatis an distigua
tur a volūtate fo. 207. d

Rectitudinē volūtatis create de
us pōt ab ea anferre. fo. 207. e

Regulari lege accipitur dupl̄cī

Tabula

ter fo. 280. h
 Rei euidentē ptes possunt eē dñi
 fo. 18. c
 Rioni attribuit qđqd attribuit
 eēntie nisi oppm sit creditū fol.
 117. e
 Relatio ē formalis termin⁹ diui-
 ne gnationis fo. 118. b
 Reprobare nō est punire vř affli-
 gere. fo. 176. c.
 Reprobatur null⁹ q: a deo pte-
 scit finalit fore cum obice diuine
 gratie fo. 175. a
 Reprobatur null⁹ a deo vt affligat
 fo. 176. c
 Reprob⁹ aliquē ē amic⁹ dei. 138. e.
 Reprobationē alicui⁹ a deo fieri
 quō p̄t eē p̄ns alicui⁹ cālis vere
 fo. 176. h. et fo. 178. p̄mo a. b. c. d
 h. i. l. et fo. 178. scđ 3. a.
 Reprobatiōis qđ sit effect⁹ fol.
 173. a
 Reprobatur qđcūq; reprobantur
 sine quacūq; causa existēte in re
 probato fo. 175. a.
 Reprobatur null⁹ a deo ppter ma-
 lū vsū liberi arbitriū quē dei pte-
 sciuit habiturū fo. 175. a.
 Reprobatio qđ sit fo. 172. b
 Reprobus an possit mereri vitā
 eternam fo. cxxix. g
 Reuelatio veri s̄ futuro p̄tīgētī ē
 possibil' fieri intellectui fo. cl. b
 Reuelatiōe absoluta qđlz veruz
 de futuro cōtīgēti a deo pōt re-
 uelari fo. 181. a
 Reuelatio nō facit ip̄m reuelatū
 necessarium fo. 181. d
 Reuelare accipitur multiplici-
 fo. clx. c
 Reuelatio ifallibil' an sit possibi-
 lis fieri intellectui creato fo. 180. a
 Reuelari in v̄bo pl⁹ i potat quā
 rēpresentari in v̄bo fo. clxix. c. scđ 3
 Reuelata dānatiōe alicui an se-

quatnr ip̄m grām perdere et de-
 sperare fo. 186. h
 Reuelatio eterne dānatiōis an
 alicui possit reuelari fo. 186. a
 Reuelatio dānatiōis nō p̄t fieri
 hoī existenti in grā fo. 168. c
 Reuelatio quō pōt nō fuisse re-
 nelatio fo. clxi. e
 Reuelatio veroz de futuro p̄tin-
 gētī possibilis est intellectui crea-
 to certa z infallibilis fo. 180. b
 Reuelatiōe exteriori potest de-
 reuelare homini suā dānatiōē
 fo. 186. b
 Reuelatione alicui de sua dāna-
 tione facta an liceat ei p̄ sua sa-
 lute orare fo. 18.
 Reuelatio cas⁹ in mortali an pos-
 sit fieri existenti in grā fo. 189. v.
 Reuelatio absoluta de futuro cō-
 tīgētī an fieri possit fo. 181. b
 Reuelatio dānatiōis facta alis
 cui an faciat eum desperare. fol.
 186. e. f. g.

De littera. S

Sacramentum quid
 sit fo. 231. c
 Sacramenti diffini-
 tio secundum Sco-
 tum fo. 231. e. z scđm
 oltam. a
 Sacramentum an sit causa gra-
 tie. op. thome fo. 224. que repro-
 batur. fo. 225. a
 Sacramenti rem nō suscipit co-
 actus baptisati per metū aut ali-
 as fo. 236. c
 Sacramētum non potest diffini-
 ri diffinitione quid nominis fo.
 231. d
 Sacramētum proprie z impro-
 prie accipitur fo. 232. d
 Sacramēta noue legis a deo fuis-
 se instituta probantur. folio.
 233. a

Tabula

Sacramentū eucharistie laicis communicatur tantum sub vna specie fo. 252. b

Sacramenta veteris legis quō cōferebāt gratiā fo. 232. d

Sacramenta noue legis in quo sunt perfectiora sacramentis veteris legis fo. 232. d

Sacramēta noue legis vtrū habeant causalitātē effectiuam respectu gratie fo. 224. a

Sacramenta noua quadrupliciter perfectiora sunt antiquis fo. 233. a

Sacramenta nō sunt causa gratie effectiue fo. 224. b

Sacerdos nō baptisatus an cōsecret fo. 238. h

Sacerdos intendens baptisare masculū z offertur femina an baptisata sit fo. 237. f

Sacra ex scriptura pbabile est q̄ ante diem iudicij erit aliquod tempus in quo n̄li erūt fideles viui fo. 290. c

Sacra scriptura habet quatuor excellentias fo. 276.

Sanguis christi nō ē sumēd⁹ de necessitate salutis fo. 252. c. d.

Sapiētia quādo per se sumitur z quando cum a lio quis termin⁹ est fo. 33. e

Sciētia quid est fo. 50. e

Sciētia quia z propter quid accipiunt dupliciter fo. 51. c

Sciētia p̄p̄e dicta potest haberi de aliq̄bus questionib⁹ theologicis fo. 52. a

Sciētia dei non est eiusdem rationis cum nostra fo. 51. e

Sciētia z volitio multipliciter accipiuntur fol. 168. b. secundum.

Sciētia p̄p̄e dicta potest haberi de deo fo. 56. b

Sciētiā esse simul cum fide in

fusa licet cum acquisita non inconuenit fo. 223. c

Sciibile quid est fo. 51. d

Sciētia acquisita per aliquos p̄ncipia potest a deo p̄seruari in eē scie destructa noticia arismetice fo. 53. in principio

Scientia dei vera oīn verorum enūciabilium est ipse deus folio 167. b

Scientia dei de futuris dupliciter pōt accipi fo. 167. e

Scia aristotelis magis debet dici opinio q̄ sciētia fo. 83. b

Sciētia dei intuitiua ē respectu plurū q̄ sciētia visiois. fo. 166. d

Sciētia approbatiōis respectu eorum q̄ bene fiunt est ipse deus fo. 167. b

Sciētia z scire vt deo attribuūt multipliciter accipiunt fo. 166. b.

Sciētia visionis de⁹ aliquā rem quā nō scit p̄t scire fo. 166. g

Sciētia dei respectu plurium est magis app̄hēsiō q̄ iudiciū fol. 166. d

Scientie sc̄ba distinctio vt cōtrahitur ad standū pro scientia dei fo. 166. c

Scriptura sacra cōmendatur in multis. fo. primo. a. b. c

Scriptura sacra commēdatur. fo. 273. a. b.

Scriptura sacra commēdatur. fo. 269. a.

Scriptum eē in libro vite accipitur dupliciter. fo. 138. f

Scole quatuor enumerātur fo. 274. c. d. e. f. et folio. 275. a. z fo. 276. a

Securitas quid sit. fo. 185. f

Securitas beatitudinis quomodo p̄t reuelari a deo fo. 185. a

Securitas eterne beatitudinis p̄t alicui creature reuelari. folio

Tabula

103.e

Sensib⁹ interioribus bene sentitur absens vel non existens folio 42.g

Sensus non videt nisi ea q̄ sunt presentia fo. 43.a

Signa ouiginta secundum scotū sunt multa fo. 124.a

Signa voluntatis diuine quedā sunt naturalia alia sūt data supernaturaliter fo. 7.e

Signū perfectissimū inter omnia signa voluntatis diuine ē lex christi noua fo. 7.h

Signa volūtatis diuine obligatoria sunt in multiplici differentia fo. 7.d

Signa volūtatis diuine sūt q̄nq̄ sc̄z preceptū phibitio cōciliū permissio et opatio fo. 7.b.

Signa volūtatis diuine supernaturalia sūt in duplici differentia fo. 7.e

Signa volūtatis diuine naturalia sūt in duplici differentia fo. 7.e

Signa volūtatis diuine interiora sunt duplicia fo. 7.g

Signa volūtatis diuine tam naturalia q̄ supernaturalia sūt duplicia fo. 7.f

Sillogismus topicus nō potest euidenter cognosci esse topicus. fo. 47.b.

Sillogism⁹ perfectus regulatur vere vel equaliter per dici de omni aut de nullo fo. 105.a

Sillogismi de medio cōi formati sc̄dm doctrinā aristotelis non sunt formales in diuinis sicut in creaturis fo. 202.f.g

Sillogismus nō est bonus nisi quādo subsumitur sub termino simpliciter distributo fo. 103.e

Sillogismū regulari per dici de omni aut de nullo quid sit. folio

103.a.b.

Sillogismi qui sūt in diuinis de medio cōmuni nunq̄ sunt regulati q̄n̄ p̄misse sunt vere et cōclusio falsa fo. 103.o

Sillogismi q̄ sūt in diuinis male soluantur negando istam esse complete regulatam omnis res que est pater ē pf. fo. 104.a.b

Similitudo inter deū et aliquaz creaturam maior ē q̄ inter omnem creaturam et alia fo. 77.c

Similitudo inf̄ duas creaturas quecūq̄ sint ille maior est q̄ inter deū et creaturam fo. 77.b

Similitudo dei ad creaturā maior est similitudine vni⁹ creature ad aliam fo. 96.f

Similitudo vnius rei potest attendi in eff̄do vel in representando fo. 77.b.

Simplicitas an sit propria deo et an cōueniat equaliter ess̄tie et personis fo. 94.b

Simplicitas pōt capi multipliciter fo. 94.b

Simplicitas summa nō excludit pluralitatem fo. xcvi.c

Simplicitas absoluta ē denotatio p̄fectiōis simplr̄ folio. xcvi.b.

Spei q̄d sit obiectū fo. 222.c.

Spes an distinguatur ab alijs virtutib⁹ theologis fo. 222.h

Spei actus distinguūt ab actib⁹ credēdi et diligendi fo. 223.a

Speciē supremā posse fieri ē falsum fo. 82.c

Spes in qua potentia ē et q̄s est eius actus fo. 222.

Specifica natura quomodo dicatur alia perfectio: vel imperfectio: fo. 202.d

Species vna non excedit aliam in aliqua proportioe arismetica folio. 202.a

Tabula.

Spiritus factus spiratur a p̄re & filio non in quantum vnam p̄m̄cipium nec in quantum sunt duo distincti fo. 128. b.
Spiritus factus distinguitur a filio quia ab eo producit fo. 127. e.
Spiritus factus p̄cedere a patre & filio potest contra grecos apparetur probari fo. 32. d.
Spiritus factus non datur p̄se in fide & spe sicut in charitate fo. 137. b.
Spiritus in quo apparuit spiritus factus fuerit vere res fo. 137. e.
Spiritus factus p̄cedit a p̄re & filio tamen ab vno principio fo. 127. f.
Spiritus factus de facto non datur nisi illi quem sanctificat ad vitam eternam fo. 137. b. per totum.
Spiritus factus quod dicitur mens patris & filii fo. 133. b.
Spiritus factus non semper datur quia conferri potest facienda miracula. fo. 137. b.
Spiritus sanctus in nobis existit quod dicitur in comprehensibile fo. 137. a.
Spiritus factus non est charitas quia fortius malit er diligimus deum contra magistrum fo. 136. f.
Spiritus factus non est magis charitas quam pater fo. 133. b.
Spiritus factus duobus modis existit in rebus fo. 136. l.
Spiritus factus quando dicatur mitti fo. 137. a.
Spiritus sanctus a p̄re & filio p̄cedit solum auctoritate fidei tenet. fo. 126. c.
Spiritus factus p̄cedit a p̄re & filio vni formiter fo. 126. c.
Spiritus factus si non p̄cederet a filio non distingueretur ab eo fo. 127. d.
Spiritus factus p̄se est in suis donis licet absolute possit dari sine ipso fo. 137. b.
Spiritus factus missus christo vinitur non significat ipsum tunc recipere gratiam fo. 137. b.
Spiritus factus si non p̄cederet a filio non distingueretur ab eo realis ter fo. 26. c.
Spiritus factus quomodo est sapiens sapientia ingenita. 134. g.
Spiratio actiua aliquo modo est passiva tamen generatio actiua quam passiva. fo. 125. a.
Subiectum sit magis aut minus tale sine alicuius acquisitione fo. 144. b.
Subiectum potest esse magis aut minus tale per formam sibi realiter inherente fo. 144. d. e. f.
Subiectum est quale per formam ab eo realiter differente fo. 144. c.
Substantia exterior a nobis non est cognoscibilis in se fo. 75. c.
Subtile aliquibus nichil videtur nisi quod est in intelligibile fo. 34. a.
Suppositum quod sit fo. 215. c.
Suppositio alicuius termini est diuisa, aliqui est mediata aliqui immediata fo. 92. c. d.
Superlatiuus dupliciter potest exponi fo. 81. d.

De littera T

Theologie conclusiones non deducuntur ex ista propositione: Omne quod ecclesia iubet esse credendum est verum fo. 50. d.

Theologia non est scientia proprie dicta sed est adhesio certa & sine formidine fo. 53. b. c.

Theologia multipliciter sumitur fo. 49. e.

Theologicus discursus quid sit fo. 49. g.

Theologus quod dicitur etiam quod requiritur ad esse theologum fo. 49. f.

Theologia potest dici scientia fo. 63. a.

Theologicus suscipit magis & minus fo. 49. f.

Tabula.

Theologie veritates nō sēp sunt
pncipia theologica aut conclusio-
nes theologice. fo. 50. i. pncipio.
Theologica pncipia & theologi-
ce conclusiones q̄ sint fo. 49. h
Theologia fin aliquos ē scia p-
prie dicta subaltna scie dei & bto-
rum fo. 52. b
Totum sua parte trinitaria est
maius an sit. ppō demonstrabilis
fo. 78. e
Totum & pars multipliciter sus-
muntur fo. 198. a
Trāsubstantiando aliqd in aliō
an oporteat alterum mutare lo-
cum. fo. 266. c. d
Trāsubstantiatio qd̄ est fo. 263
f. & fo. 294. a. b. c. d. e. f. g
Trāsubstantiatio ad qd̄ terminat̄
fo. 265. i. & fo. 266. a
Trāsubstantiatio an possit esse
alicui⁹ substantie remanēis reali-
ter alia existente fo. 266. b.
Trāsubstantiatio panē in corp⁹
xp̄i an panis annihilat̄ fo. 266. e
Trāmutatio: factio: pductio ge-
neratio hnt̄ diuersas pnotatiōes
fo. 112. e
Trinitas tota cōmit̄ assumptiones
nature quā solus verbū assūpsit
fo. 216. a.
Trinitatis materia tāta ēvt nul-
lus in ea ex proprio sensu debeat
aliqd̄ asserere. fo. 92. f.
Trinitatis positio an possit ma-
gis pbabili⁹ sustineri q̄ opposi-
tum pncipiū fo. 101. a
Trinitatis positionē nō pcedere
vocaliter & mentaliter contradi-
ctorias potest euidenter proba-
ri fo. 98. c
Trinitatis positio concedit t̄di-
ctoria de terminis supponētib⁹
pro eodem fo. 98. a
Trinitatis positio nō negat cō-

sequentias relatas per dici de oī
aut de nullo. fo. 100. e

Trinitatē p̄sōarū cognoscēs non
sēp cognoscit se cognoscere trini-
tatē p̄sōarū fo. 68. a

Trinitatis positio pōt defēdi si-
ne negatione alicui⁹ bone p̄ne. fo.
lio. 102. a. b. c

Trinitatis positionē nō pcedere
propōes t̄dictorias nō pōt eut-
dent̄ p̄vari fo. 98. b. & c.

Trinitatis materia est tanta vt
periculosum sit in ea imperitos
aliquid diffinire ex proprio capi-
te folio. 101. b

Trinitatem personarum cogno-
uerunt p̄hi ex puris naturalib⁹
fo. 68. a

De littera. U

Big esse quō cōuenit
solideo fo. 257. c

Uelle diuinū ad nulu-
ū impossibile potest
obligare fo. 5. d

Uelle diuinum non ad quodlibz
possibile potest obligare rōnalē
creaturā fo. 5. g

Uelle oēs hoīes saluos fieri itel-
ligit̄ multiplicif. fo. 206. b

Uenialia mlt̄plicata pnt̄ auferri
re charitatis feruorē fo. 151. a

Uenialia infinita p̄mitti duplici-
ter accipiuntur fo. 152. c

Ueniale charitatē infusā minuit
quātū ad feruorē fo. 151. a.

Uenialia infinita an quis possit
cōmittere. fo. 152. c. d. e.

Ueniale scōm non t̄m corrumpit
de charitate quātū p̄mū scōz ali-
qs. fo. 150. e. nota op. eod. fo. f. g.

Uerba p̄cedentia & sequentia cō-
secrationem ad quid proferunt̄.
fo. 248. c. d

Uerborū platio & ablatio i baptis-
mo quā debēt h̄re vnitatē fo. 235

Tabula.

- Verba ista hoc est capiuntur materialiter fo. 250. g
 Verba q̄ dicunt de diuinis sunt in multiplici diff. rentia z id. dicendū de participijs fo. 42. b.
 Verba q̄ dicunt de diuis quomō et de quibus debeant affirmari aut negari fo. 42. d
 Veritates multe que sūt theologicę possunt esse naturaliter euidentes fo. 45. l
 Veritas aliqua fuit quam necessarium est fuisse et tamen contingens est eam fuisse veritatem fo. 38. b
 Veritatem esse non est euidens. folio. 80. d
 Veritas est propositio vera fo. 35. in principio
 Veritas aliqua pōt cārī a deo z tamen non est possibile q̄ deus causet illam veritatem folio. 35. b
 Veritatibus theologicis assentire persuaderi possum⁹ octo modis q̄ ponit scot⁹ fo. 45. b.
 Veritas aliqua fuit ab eterno cui nulla erat contradictoria falsitas folio. 35. g
 Veritatem non esse verum est si veritas non est propositio euidens fo. 80. d
 Veritates aliquę non necessarie viatori ad salutem sunt theologicę fo. 43. d
 Veritates theologicę sēper sunt pbabiles s̄m q̄d fo. 47. c
 Veritates theologicę que sint. folio. 45. c
 Veritas increata est propositio increata fo. 36. c z d
 Veritates theologicę an semper sint de deo fo. 56. b
 Veritas non est res absoluta v̄ respectu accidens ipsi propositioni vere fo. 35. a
 Veritatis q̄bus fides saluberrima gignit zc. fo. 43. d
 Veritates theologicę effici p̄nt de oib⁹ reb⁹ nec tñ opz q̄ oēs veritates sint theologicę fol. 43. d
 Veritas aliqua est q̄ nō est propositio creata fo. 35. c
 Veritates cōtigētes de rebus extrinsecis a cognoscere nō p̄nt ipsi esse euidentes fo. 36. g
 Vestigium in quo cōsistit folio. 86. e
 Vestigium in noticiam cui⁹ nō ducit fo. 86. b
 Vestigium et imago quomodo cōueniūt z etiam quomodo differunt fo. 85. d
 Vestigium capitur tripliciter folio. 86. c.
 Vestigium z imago q̄d ip̄tant in sua ratione fo. 86. a.
 Vestigium trinitatis non requirit habere trium rerum realē distinctionē fo. 87. e
 Vestigium non oportet q̄ducatur in noticiam illius cuius est vestigium fo. 87. d
 Viator ab actuali fide legis xp̄i sola incapacitate excusat fo. 4. d
 Viator non pōt habere noticiam simpliciter euidētem de extrinseco a se. fo. 36. f
 Viator: q̄d sit fo. 34. c
 Viator: nō bene diffinitur ab oculam fo. 34. d.
 Viatorem stat esse aliquē z ip̄m habere noticiam infinitiaz dei. folio. 34. d
 Via tutissima prima possibilitati est tenenda fo. 237. e
 Via tutior semper est tenēda in dubijs fo. 233. b
 Viator: obligatur ad sibi impossibile vno modo capto impossibile. folio. 22. c

Tabula.

Via tutissima (si fieri potest) sp
est tenenda. fo. 237. e.

Videri seu representari i verbo
quid sit. fo. 163. g.

Videns verbum non necessario
videt omnia que verbum videt
fo. 163. b. fm.

Video petrus ergo video aliqd
quando petrus non est aliquid
folio. 41. c.

Virtutibus nō est seruandū ob
iectiue. fo. 66. a.

Virtutū theologicarū quō idēz
pōt esse obiectū. fo. 222. c.

Virtutib⁹ nemo malevitē quo
modo intelligit. 62. b.

Virtutes theologicę quare in
fundūtur in baptisimo ipis par
uulis. fo. 243. d.

Visio infinita creata de deo si
esset adhuc nō comprehenderet
essentiam diuinam. fo. 148. b.

Vita eterna meretur ab aliquo
qui eā nūquā habebit. 140. a.

Vita eterna aliquis pōt esse di
gnus dupliciter. fo. 140. a.

Vitare pctm̄ ex puris naturali
bus intelligitur duptr. fo. 142.

c. nota ibi plura bona ibidem. d.

Unio ypostatica non est tantū
bonum sicut fructio beatificas
folio. 62. e.

Unio verbi ad naturā hūanam
est multiplex. fo. 215. b.

Unio anime cū verbo realis an
melior sit intēionali. fo. 215. a.

Unio verbi cum humanitate po
test per alias yniones aliquō de
clarari. fo. 219. b.

Unitas dei et trinitas an possit
a nobis euidenter pbari. 81. f.

Unitas fidei respectu conclusio
num oppositarū quomodo pōt
saluari. fo. 223. f.

Uniformiter potest capi dupli

citer. fo. 126. a.

Voluntas diuina quomodo di
catur lex obligatoria. fo. 33. a.

Voluntas diuina aliquid vult
esse vel fieri ad quod sequit̄ ali
quid obligari. fo. 4. h.

Voluntas beneplaciti p̄his sem
per impletur. fo. 205. d.

Volūtas dei large sūpta penes
qd̄ est attendēda. fo. 178. b. fm.

Voluntas diuina ⁊ intellect⁹ di
uin⁹ sūt lex obligatoria. fo. 15. b.

Voluntas diuina ⁊ intellectus
diuinus sunt omnibus modis
idem. fo. 14. c.

Voluntas creata quomodo tes
netur se voluntati diuine confir
mare. fo. 6. h.

Voluntas diuina quare est lex
obligatoria. fo. 4. b.

Voluntas diuina an possit crea
turā rōnalē ad impossibile obli
gare. f. 210. g.

Voluntas creata nō tenet velle
qc̄quid scit aut videt deū tali vo
luntate velle. fo. 208. a.

Volūtas diuina est mutua chas
ritas cōis patri ⁊ filio. fo. 133. a.

Volūtas signi est p̄ceptū cōsi
lium. phibitio operatio p̄missio
folio. 203. b.

Volūtas non pōt impare actui
q̄ assentiat sine rōne. fo. 44. c.

Volūtas imperium seu affectio
cū aliqua apparētia cōcurrunt
ad assensum credibiliū. fo. 39. a.

Voluntas dei beneplaciti ē du
plex. folio. 203. f.

Voluntas diuina an sit regula
cui se conformare tenetur volū
tas creata. fo. 206. c.

Voluntas diuina ⁊ intellect⁹ an
sint termini sinonimi. fo. 112. f.

Voluntatē signi sicut p̄ceptū
dei impleri potest duptr̄ intelli

Tabula

- gi. folio. 205. b.
 Voluntas aliqua creata est cō-
 formis voluntati diuine nichil
 volendo fo. 207. c.
 Voluntas dei beneplaciti qd cō
 notat. fo. 203. f.
 Voluntatem creatam velle qd
 quid deus vult pōt dupliciter in-
 telligi. fo. 207. g.
 Voluntas diuina de potētia ab-
 soluta pōt rōnalem creaturam
 obligare se solo. fo. 7. a.
 Voluntas dei sumitur pprie et
 improprie. fo. 203. a. b.
 Voluntas creata multipliciter
 accipitur. fo. 206. c.
 Voluntas diuina non est natu-
 raliter lex siue regula. fo. 6. d.
 Volūtas diuina sola fuit causa
 conuersionis pauli sine meritis
 folio. 188. c.
 Voluntas respectu eiusdē obie-
 cti pōt simul habere duos actus.
 folio. 59. d.
 Volūtas creata quō tenetur
 volūtati dei cōformare. fo. 6. i.
 Volūtatē bñplaciti deus vult
 nō vult creaturam ad aliquid te-
 neri. fo. 6. f.
 Voluntas diuina volens aliqd
 ad aliquā eē vel non eē te-
 neri obligat. fo. 5. a.
 Voluntas diuina an semper im-
 pleatur. fo. 203. g.
 Volūtas diuina obligat p se nō
 autem intellectus. fo. 17.
 Voluntatē dei antecedentē imple-
 ri pōt dupl'r intelligi. fo. 205. e.
 Volūtas diuina oēs creaturā rō-
 nalēz solū illā pōt obligare. f. 5. b.
 Volūtas diuina nō fuit eterna-
 liter lex siue regula. fo. 6. e.
 Voluntas ptra quēlibet assensū
 citra sciaz aut enidētā pōt auer-
 tere intellectū ad oppm. fo. 4. c.
 Voluntas diuina quō dicat lex
 obligatoria. fo. 14. b.
 Volūtas pōt diligere deū ppf re-
 tributionē tñq̄ ppf cāz minus
 pntem. fo. 188. d. m. a.
 Voluntas bñplaciti aūs nō sēp
 impletur. fo. 205. d.
 Voluntatē creatā se difformare
 voluntati diuine bñplaciti pōt
 dupl'r intelligi. fo. 206. f.
 Volūtas diuina quō tenet se vo-
 luntati diuine cōformare. f. 207. b.
 Volūtas nō pōt fieri aut pseruari
 cognitione actuali. fo. 40. c. d.
 Volūtas nūq̄ satiat dilectione
 at delectatiōe boni creati. 62. b.
 Volūtat' signi q̄ sunt signa. fo.
 204. b.
 Volūtas dei spālissima attendit
 respectu bonoz gl'ie. f. 188. b. f. 3.
 Volēs finēz ea q̄ sūt ad finē vult
 media ad finē ppf finē. 179. d.
 Volūtas dei specialius sūpta pe-
 nes qd attendit. fo. 178. b. scdm
 Volūtatē bñplaciti de' vult an-
 tecedēs z tñ nō vult pns. fo. 6. g.
 Volūtatati diuine appropriat
 magis pprie qd sit lex. q̄ intel-
 lectui diuino. fo. 15. b.
 Volūtatē nō posse satiarī, alio
 a deo est euident. fo. 53. f.
 Voluntas diuina sicut pōt esse
 efficiens cā respectu rei sic illa
 res sola pōt eē termin'. fo. 10. g.
 Volūtatati diuine qd qd puenit ex
 natura rei cōuenit z intellectui
 diuino. fo. 15. a.
 Volūtas bñplaciti est duplex. f.
 aūs z pns. fo. 204. e.
 Volūtas diuina aliqd vult eē vl'
 fieri ad quod nō sequit aliquid
 obligari. fo. 4. m.
 Volūtas diuina an sit p'ia lex a
 q̄ derivat oīs lex creata. 210. f.
 Volūtas siue actus volēdi an sit

Tabula.

effectie ab actu intelligēdi f. 89. g
Volūtas affectata pōt per suūz
imperii inducere intellectūz ad
assentiendū fo. 48. c
Volūtas an possit imperare ali
quam intellectionē fo. 90. b
Volūtas divina an possit rōna
lem creaturā ad quodlibet pos
sibile obligare fo. 212. b
Volūtas dei pōt attendi respectu
pntis et futuri fo. 178. b. scōm
Volūtas dei accipitur multipli
citer fo. 178. scōm. b
Volūtas dei simplex est et vnica.
fo. 178. b. scōm
Volūtatē dei impleri quid est.
fo. 205. c
Volūtas nō pōt fatiari obiectie
aliq̄ alio a deo nec forātr f. 62. c
Volūtas dei min⁹ gñat̄r sūpta pe
nes q̄d attēdit̄ fo. 178. b. scōm
Volūtas dia quō sūt p̄ia lex obli
gatoria create volūtat̄is f. 22. g
Volūtas signi ē q̄ntuplex. 203. b
Volūtas dei signi non semper
impletur fo. 205. d
Volūtas creata q̄d tenet̄ velle
et quid nō fo. 207. e
Volūtatē dei seu deū velle aliq̄d
quō pōt esse p̄ns alicuius cālis
fo. 178. fm. g et fo. 179. a b c g h
Us⁹ duplex ordiat⁹ et mōdina
tus fo. 57. d
Us⁹ pp̄ie dicit⁹ q̄d sit fo. 57. e
Usus capitur stricte et large fo.
57. a. et d
Usus siue act⁹ vtēdi aliqua frui
tione bene est p̄fectior fo. 59. a
Usus diligēti de⁹ ordiate et santiōe
ordiate diligēti creatura fo. 61. d.
Usus quōlibz ens p̄t habere. p̄ obie
cto fo. 61. c
Vt̄ deo et frui creatura licite pōt
effici potētia absoluta fo. 61. c
Vt̄ cap̄ multis modis fo. 57. d c

De littera. y

Dee sūt eterne improp̄ie
p̄ie ita et creature fo.
y 115. d
ydee nō sūt ponēde vt
p̄ eas deus ergo stat fo. xi. e
ydea fm vsū sc̄ōz sūt siue fm eā
p̄ducatur siue nō fo. 115. e
ydea nō est nisi aliq̄d cognitum
ad quō cognoscens respicit in p̄
ducendo fo. 114. a
ydea in obliquo et i recto impo
tat rem. p̄ductā fo. 114. b
ydea ē aliq̄d cognitū a p̄ncipio
p̄ductū intellectuali fo. 113. b
ydea creature ē creatura f. 113. c.
ydee creaturaz sūt soluz in deo
obiectiue fo. 115. a
ydee nō sūt negationū p̄natio
num mali culpe fo. 114. g.
ydee nō sūt ponēde tanq̄m si litu
dines q̄dā rep̄ntātes intellectus
diuino creaturas fo. 113. d
ydee p̄portionabilr sūt ponēde
i artifice creato et icreato fo. 113. c
ydee p̄les in deo sūt ab essentia
diuina realr̄ distincte fo. 114. d
ydee sūt cognite a mente diuina
fo. 113. b
ydea realr̄ est essentia diuina s̄z
oēs doctores fo. 113.
ydea pp̄ie nō ē aliqua assigna
ta ab aristotele fo. 116. i
ydee sūt q̄dā exēplaria cognita
ab artifice fo. 113. b
ydee p̄les in deo sūt q̄ realr̄ idēz
sūt eēntie diuine licz aliquo mō
distincte fo. 114. c
ydee sūt ponēde precise vt ex
emplaria fo. 114. a
ydee non sūt ponēde vt sint rō
nes cognoscēdi ipsas creaturas
fo. 113. d
ydee quot sūt in deo fo. 114. e
¶ Laus deo.

The first part of the book
 contains the history of the
 world from the beginning
 to the present time. It
 is divided into three
 parts: the first part
 contains the history of
 the world from the
 beginning to the
 present time. The
 second part contains
 the history of the
 world from the
 present time to the
 future. The third
 part contains the
 history of the world
 from the future to
 the present time.

The second part of the book
 contains the history of the
 world from the present
 time to the future. It
 is divided into three
 parts: the first part
 contains the history of
 the world from the
 present time to the
 future. The second
 part contains the
 history of the world
 from the future to
 the present time. The
 third part contains
 the history of the
 world from the
 present time to the
 future.

Incipit principiū

in primū sententiā. Reuerēdi in xpo patris: et dñi magistrī petri de aillyaco in sacra pagina professoris famā (sup ethera) notū necnō cardinalis quōdā cameraceū. meritissimi: q̄ olim in humanis adhuc degens. resolutissimi doctoris: magistrī Joannis de gerson parisiensis cācellarī: p̄ceptor erat colēdissim⁹: et q̄ venerandus.

A **Uenā** doctrina hec noua? Ista questio mouetur marci p̄mo capi. quam alias in eiusdem libri principio assumptā pro themathe iterū resumo. Reuerēdi patres magistrī ac dñi carissimi. Ego sensu puer et modic⁹ intellectu paup̄ et mēdic⁹: cui⁹ mentis acies ignorātie nebulis inualida. cui⁹ mētis facies culpe maculis sordida est. cui⁹ aspectus ignorātie cecitate ad ima desicitur. cui⁹ affectus culpe grauitate trahit ad infima. dū in excelentem lucem doctrine xpi noue p̄spicere cogito: dū ad transcendentē apicē noue legis euangelice assurgere cupio. sane ad hec insufficiens penitus deficio: sed offendit splēdor oculos: mentēq̄ stupor: ac tante rei nouitate percussus tot⁹ in admirationē rapior: et in admiratiue questionis cogor: prorūpere verba: dicens.

B **Quenam** doctrina hec noua? Nec mirum. Qualiter enim no-

ctus lucem intuebit: i cui⁹ fulgore aquile visus lūpidissim⁹ tenebrescit: Qualis fōtales solis radios intuebit talpa: si in eorū aspectu lince⁹ ocis obtūdatur? Qualis pigmea breuitas tāgere sufficiet ad sublime pyramidis cacumē: ubi gygantea p̄ciritas non attingit: Qualis inq̄ genū mei moles (ad illi⁹ doctrine verticē) plūbea trāsuolabit. cui⁹ tāta ē altitudo vt super sydera ad montē seraphim extollat? Sane hoc nō video vllō posse fieri mō. Quare mēte confus⁹ erubescor et in admiratiue q̄stionis cogor: p̄rūpere v̄ba dicēs. Quenā doctrina hec noua. **Quid** itaq̄ dilectissimi: quid in tanto laberintho posit⁹ facturus sim ignoro: quid dicturus sim nescio: immo plane scio. Conuertā enī me ad Iesū deū meū et implorabo misericordiaz ei⁹. Cui⁹ eius? Eius certe cui⁹ mie nō est finis. Cui⁹ mie nō est numerus. Cui⁹ miserationes sup omia opa eius. in p̄s. Cui⁹ eius? Eius qui humili bus dat gratiā. Ioco. iiii. q̄ p̄pe est oibus inuocantib⁹ eū. in p̄s. Cui⁹ eius? Eius a quo oīa imo p̄ quē oīa et in quo oīa. ad coll. i. A quo oē datū optimū et omne donū p̄fectū. Iaco. i. Cui⁹ eius? Eius sine quo. factū est nichil. Joh. i. Sine quo (vt ait plato) nullū rite formā exordiū. Conuertā igit: cōuertā me ad eum: et et⁹ miām corde et ore his verbis suppliciter implorabo. Sūme patres eterne de⁹ viuēti⁹ potestas Unica forma boni. recti via. limes honesti. fōs vite/ sol iusticie. pietatis asilum. Rerū causa manens rō: noys alma. sophia

Principium

Ha sal^o. verusq; dies lux nescia
 nocti. Tu dñe Jesu magr bone
 doctor optie cui data ē ptās i ce
 lo ⁊ in tra: cui thesaur^o gfax cui
 clavis scientiaꝝ cui distributio
 doctrinaꝝ idulta ē. q̄ sol^o apisz
 nemo claudit: q̄ solus claudis ⁊
 nemo apit. Tu dñe irroza terrā
 aridā. fecūda sterilē. doce cordis
 itima. solue labia pctōrum. Tu
 dñe da lumen in corde. da verbū
 i ore. da celestē mēti cōscēdere se
 dē. da fontē lustrare boni. da lu
 ce repta in te p̄spicuos animi de
 figere vis^o. da bleso tua v̄ba loq̄
 mutoꝝ loq̄lā. Ego nāq; pctōr i
 dignissim^o. culpa onustior idul
 gētior ḡra ap̄d te bone Jesu las
 chrymis supplico. singultibus
 interpellō: vt me erudias in do
 ctrina tua: vt me doceas in lege
 tua. Aliē em̄ cōfūdor: ⁊ in admī
 ratīue q̄stīōis cogor p̄orūpere
 verba: dicens. Quenā doctrīna
 hec noua? **¶** Mihi igit̄ carissimī
 mihi talia supplicātī deuotius
 ⁊ attentī^o deprecanti misericordis
 miseratoris m̄sa: misero miseri
 corditer miserē. Eniuero dum
 sic apud dñm p̄ces fūdo. ecce vi
 dere video: senē venerabilē ita
 lica grauitate seuerū: sed gallis
 ca venustate serenū. Qui itaq; p̄
 hostiari^o euāgelice scole p̄ apes
 riendis p̄s auditorib^o ianuis
 clauē portans q̄ tanq; bedellus
 euāgelice scole pro castigandis
 hereticis virgā gestans: q̄ tanq;
 euāgelice scole pedagogus pro
 iformādis scholarib^o iter vtrāq;
 manū sniaz librū ferens. oēs ad
 doctrīnā xp̄i nouā suauiter allī
 cit v̄ba hec p̄ferens. Accedite i
 quit vos logici qm̄ hic docetur
 oīm sciēdoꝝ sūma veritas. Nā

sūma veritas atq; lumē ratiōas
 lis aie non nisi de^o est. Accedite
 vos phisici. qm̄ hic docet oīz p̄
 ductoꝝ prima causalitas. Nam
 oēs oīz naturāꝝ cause i deo sūt
 ⁊ oīz rez cā nō nisi de^o ē. Acces
 dite vos ethyci. qm̄ hic docetur
 oīz agēdoꝝ vera honestas: Nā
 bona ⁊ honesta vita nō aliunde
 format q̄ cū charitas obseruat
 hec aut de^o ē. Accedite politici.
 qm̄ hic docet oīm regēdoꝝ re
 cta eq̄tas. Nā tūc regēde repu
 blice sal^o optime custodit cū cōe
 bonū diligit hoc aut sūmū atq;
 v̄ssimū de^o ē. hic em̄ docent lo
 gici qualif de^o nouit vt veritas
 ego iquit v̄itatē dico q̄re vos nō
 creditis mihi? **¶** Joh. viij. hic doc
 cent phisici qualif deus agit vt
 causalitas. Ego (inqt) sū alpha
 ⁊ o. principiū ⁊ finis. **¶** Apocal. i.
 hic docent ethyci qualif deus
 amat vt charitas. q̄ deus chari
 tas ē ⁊ q̄ manet in charitate in
 deo manet ⁊ de^o in eo. i. Joh. iij
 hic docent politici qualif deus
 regnat vt eq̄tas. q̄ ip̄e iudicatu
 rus ē orbē in eq̄tate. Actū. i. v̄ij
 hec igit̄ noue xp̄i doctrine: sū ma
 hec est inquā hui^o libri sniazum
 breuis m̄sa. his itaq; auditis sū
 ma cū exultatiōe accedo ego ad
 hūc venerabilē senē / pedes ipsi
 us multiplici osculoꝝ ip̄ressiōe
 cōsignāe eidē vius voce saluta
 tionis offero libamēta. ipsūq;
 de doctrīna sua interrogans in
 admiratiue q̄stionis cogor p̄s
 pere v̄ba: dicens. Quenā doctri
 na hec noua? Que fuit q̄stio a
 p̄cipio p̄posita vestris reuerē
 tīs sepi^o repetita. Ad quas quis
 dem questionem p̄fatus ille ve
 nerabilis senex apto suo sniazū

Subtilis ⁊ studiose
 Difficiles ⁊ miriose
 Questiones que
 Similes ⁊ gestiose
 Vtilis et breuiose
 Joh. ma
 v̄ro
 v̄ro
 v̄ro
 v̄ro

In primū sententiarum; Fo.ii.

libro in quadripartito eiusdē volumine sub quadruplici p̄clusione r̄idet. P̄ua est q̄ hec ē doctrina p̄ quā sūma dei mysteria secreti⁹ reuelant̄ in p̄rio. Sc̄da ē q̄ hec ē doctrina p̄ quam noua mūdi vestigia subtili⁹ declarantur in sc̄do. Tertia est q̄ hec est doctrina p̄ quā mira v̄bi cōmercia sublimi⁹ referant̄. in tertio. Quarta est q̄ hec ē doctrina per quā pia lapsi remedia suauit̄ p̄pinant̄ / i quarto. Per ipsaz nāq̄ reuelant̄ secreti⁹ velata mysteria sūme trinitatis / q̄ ad primum. Per ipsā declarant̄ subtili⁹ creatavestigia noue entitatis / q̄ ad h̄z Per ipsā referantur sublimi⁹ sacra p̄merita mire charitatis / quo ad tertiu. Per ipsaz p̄pinant̄ suauit̄ oblata remedia pie sanitatis / q̄ ad q̄rtū. Nā in hoc q̄dripartito s̄niarū libro tractat maḡ q̄druplex doctrinē xp̄i noue / et euāgelice legis archanū euāgeliste Johāni diuinit⁹ inspiratū. Fo. i. c. P̄mū ē / q̄ i principio erat v̄bū / et v̄bū erat ap̄s deū / et de⁹ erat v̄bū. q̄d ē btē trinitatis / sum mū mysteriū. i p̄rio lib. Sc̄dz est q̄ oīa p̄ iōm facta sūt et sine ip̄o factū est nichil. q̄d ē create entitatis nouū vestigiū. in sc̄do libro. Tertiū est q̄ v̄bū caro factū est / q̄d ē diuine charitatis mirū cōmercium in tertio libro. Quartū ē q̄ hitauit in nobis / et vidim⁹ gl̄iaz ei⁹. q̄d ē hūane sanitat̄ / piū reinūdiū. in q̄rto lib. Sic igit̄ p̄ hāc doctrinā alti⁹ erigit̄ hūan⁹ p̄spect⁹ / q̄ ad primū / dulci⁹ instruit̄ hūan⁹ aspectus / q̄ ad s̄m. rectius dirigit̄ hūan⁹ p̄fect⁹. quo ad tertiu. miti⁹ corrigigit̄ hūan⁹ defect⁹. quo ad q̄r

tū. Nā maḡ in hoc s̄niarū libro cor̄ndent̄ ad p̄missa ad erigendū p̄spectū hoīs agit de cognitiōe dei p̄fecti luis: in p̄mo. Ad instruendū aspectū hoīs agit de creatiōe mūdi effecti germinis in sc̄do. Ad dirigendū p̄spectum hoīs agit de p̄muniōe v̄bi affecti numinis: in tertio. Ad corrigendū defectū hoīs agit de curatiōe lapsi infecti seminis: i q̄rto. hec sūt igit̄ q̄stiones r̄siales ad q̄stionē p̄positā q̄s maḡ s̄niarū p̄tractat. de quaz p̄ma nūc solū dicendū ē / referant̄ alijs suis locis. P̄ua igit̄ p̄clusio est huic primo libro s̄niarū respondens: sc̄z q̄ hec est doctrina p̄ quā sūma dei mysteria secreti⁹ reuelantur (p̄ ipsā nāq̄ reuelant̄ secretus velata mysteria sūme trinitatis). Nā in hoc primo s̄niarū libro tractat maḡ illō doctrine xp̄i noue / et euāgelice legis archanū: euāgeliste iohāni diuinitus inspiratū Fo. i. In principio erat v̄bū / et v̄bū erat ap̄s deū / et de⁹ erat v̄bū. Q̄d ē btē trinitatis / sūmū mysteriū. Ubi q̄so videte carissimi circa misteriū sūme trinitatis q̄ttuor secreti⁹ reuelari. P̄mū ē paternalis originatio: q̄ in principio. i. in p̄re. Sc̄dz est filialis emanatio: q̄ erat verbum. i. fili⁹. Tertiū est p̄sonalis distinctio: q̄ v̄bū erat apud deū. Quartum est essentialis vnio: q̄ de⁹ erat v̄bū. hec ē essentia hui⁹ primi libri s̄niarū p̄ncipalis materia / et s̄nta ḡnalis. Sic igit̄ per hāc doctrinā alti⁹ erigit̄ hūmanus p̄spect⁹. Nā maḡ i hoc primo ad erigendū p̄spectū hoīs agit de cognitiōe dei p̄fecti luminis. ōndēs q̄tū hūana a. ij.

D

E
i. p̄cto generalis.

F

S

Principium.

patitur becillitas q̄liter de^o est sine qualitate bon^o: sine diuersitate trinus. sine vicissitudine genit^o: sine duratiōe p̄duct^o: sine trāsmutatiōe miss^o: sine p̄mutatiōe dat^o: sine cōsuetudine eq̄lit mag^o: sine multiplicitate multiplicif noiar^o: sine momēto vndi q̄ sēpitern^o: sine locovbiq̄ tot^o sine mutabilitate oīa mutabilia factēs sine necessitate oīa cōtingētia p̄sciēs: sine fatigatiōe oīa potēs: sine affectiōe oīa volēs: sine repugnātia oīb^o p̄sidēs sine fallacia oīb^o p̄cipiēs. hec ē itaq̄ p̄rie cognitiōis inia. hec ē hui^o libri p̄mi sniaz doctrina p̄ quā ad dei cognitionē human^o p̄spect^o alti^o erigit^o. p̄ quā deus humano intellectui p̄templād^o ostenditur. Nūc quidē p̄ speculum et in enigmate quousq̄ facie ad faciē beatificē videat. Qd nobis cōcedere dignetur: qui ē b̄ndict^o in scla seculoz. Amen.

Uita the-

ma et circa materiā hui^o libri. imo ḡhaliē circa totaz doctrinā legis xp̄i talē fomo titulū q̄stiois. Utrū doctrina xp̄i noua sit lex p̄fectissima. Arguit (q̄ nō) q̄druplici rōne. ¶ P̄mo q̄ ip̄a nō ē in p̄cept^o rectissima. ¶ Sc̄do q̄ ip̄a nō est in credēdis certissima. ¶ Tertio q̄ ip̄a nō ē i meritis gratissima. ¶ Quarto q̄ ip̄a nō est i p̄m̄is iustissima. Igit^o ip̄a nō est lex p̄fectissima: p̄sequentia est manifestā: q̄ lex p̄fectissima d̄z h̄ere illas q̄tuor p̄ditōes: s̄z assūptū p̄bat p̄ singulas p̄tes. P̄mo p̄bat q̄ lex xp̄i nō ē in p̄ceptis re-

ctissima: q̄ illa lex nō est in p̄ceptis: rectissima q̄ p̄cepit facere illa q̄ volūtas diuina nō vult fieri: et p̄hibet facere illa q̄ volūtas diuina vult fieri: sed lex xp̄i est hm̄oi. igit^o et c. maior p̄t: q̄ lex rectissima d̄z esse p̄fomis cū volūate diuina. S̄z minor p̄bat: q̄a lex xp̄i p̄cipit multa bona opa q̄ nō fiūt: et multa mala p̄hibet opa q̄ fiūt. Nā m̄tti peccant omittēdo vel p̄mittēdo cōtra legē xp̄i. S̄z oīa opa q̄ nō fiūt / deus non vult fieri: et oīa opa q̄ fiunt vult fieri. Ideo dicit euāgelista Oīa p̄ ip̄m facta sūt et sine ip̄o facta est nihil. Joh. i. quare et c. Secūdo p̄bat: q̄ lex xp̄i nō est in credēdis certissima q̄ illa lex non ē in credendis certissima q̄ docet credere illa q̄ sunt p̄tra rationē et quoz opposita sunt p̄sona rationi. Sed lex xp̄i est hm̄oi. igit^o et c. maior patet: q̄ lex certissima debet esse p̄babilis: et rōni cōsona: sed minor p̄bat: q̄a lex xp̄i docet credere vnā essentiā simplicissimā esse tres res: et quālibet illarū vnā: et eandē p̄sonam esse hoīem: et deū: vnā rem in diuiduam esse in plurib^o diuersoz locoz distantū: et alia multa que apparēt manifeste cōtra rationē: et quoz opposita apparēt p̄sona rationi. Ideo dicit ap̄ls. q̄ fides ē sperandarū rerū argumentū nō apparentiū. ad heb. xi. quare et c. ¶ Tertio p̄batur q̄ lex xp̄i non est in meritis gratissima: q̄ illa lex non est in meritis gratissima q̄ imperat aliquid qd si nō fiat demeritorium est: et si fiat nō est meritorium: sed lex xp̄i est hm̄oi. igit^o et c. Maior p̄t: q̄a lex gratissima de

Et ad p̄m̄i negatiua q̄stio

- Questio ḡnalis.
- Ar. i.
- Ar. ii.
- Ar. iii.
- Ar. iiii.

2 hoc p̄mo p̄m̄i p̄ceptis certissima p̄

2 hoc p̄mo p̄m̄i p̄ceptis certissima p̄

R

L

2 hoc p̄mo p̄m̄i p̄ceptis certissima p̄

bet esse leuis et p̄optior: ad me-
rita: q̄ ad demerita. S3 minor
pbat: qz lex xp̄i impat credei ar-
ticulos fidei. Un̄ apl̄s ait. Sine
fide impossibile est placere deo/
Credere em̄ opz accedētē ad de-
um zc. ad heb. xi. s3 non credere
demeritū est: qz q̄ nō credide-
rit p̄denabit. Mat. vlt. Credere
ho nō est meritū: qd̄ declaro
sic. qz null⁹ act⁹ meritū ē: q̄ nō
est liber/ seu i libera hoīs p̄tate
s3 act⁹ credēdi nō est liber: cū sit
act⁹ intellect⁹ z nō volūtat⁹: nec
articulos fidei credere est in li-
bera hoīs potestate: qz p̄ rati-
one esset in libera hom̄s pote-
state opinari q̄cunqz veller: cum
difficilius sit causare assensum
firmū z sine formidine (qual̄ est
assensus fidei) q̄ assensū dubiū
z cū formidine (qualis est assen-
sus opinionis) z tñ ad experien-
tiam p̄t̄ q̄ hō nō p̄t libere opi-
nari q̄cunqz vult. quare zc.

¶ Quarto pbat q̄ lex xp̄i nō ē
in p̄m̄s iustissima: qz illa lex r̄
est in p̄m̄s iustissima q̄ tribuit
malis malus suppliciu q̄ bōis
p̄m̄i. s3 lex xp̄i est h̄m̄i. igit̄
zc. maior: patet: qz lex iustissima
debet esse mitis/ z p̄onior ad p̄-
mia q̄ ad supplicia. s3 minor: p̄-
batur: q̄a lex xp̄i tribuit malis
suppliciu qd̄ est maius malū q̄
p̄m̄i beatificū sit bonū. Qd̄
declaro sic: quia fm̄ legē xp̄i du-
plex est pena maloz: s3 pena
damni/ z pena s̄sus. Un̄ xp̄i⁹
Discedite (iqt) a me maledicti i
ignē eternū zc. Mat. xxv. Ubi
primo tangitur pena dāni/ q̄ est
p̄uatio p̄m̄i beatifici/ cū d̄r. Dis-
cedite a me maledicti. ¶ Secū-
do tāgitur pena s̄sus. q̄ est affli-

ctio infernalis tormēti. cū d̄r in
ignē eternū. S3 sola pena dāni/
siue p̄uatio p̄m̄i b̄fici ē tā ma-
la q̄ bonū ē ip̄m p̄m̄i b̄fici: qz
malicia alicui⁹ p̄uatiōis non
pōt mēsurari nisi ex quantitate
boni qd̄ ip̄a p̄uat/ z p̄ p̄ns vtra-
qz pena sum̄ est mai⁹ malū q̄ p̄-
m̄i b̄fici sit bonū. Quare zc.

Et hec p̄ pte negatiua q̄stiois.
In oppositū ho/ et p̄ pte affir-
matiua arguit sic. Legislator
p̄fectissim⁹ d̄z eē lex p̄fectissima.
sed xp̄s fuit p̄fectissim⁹ legisla-
tor q̄ ait. Nō veni legē soluere s3
adiplere. Mat. v. igit̄ p̄o de
articulatiōe p̄p̄osite q̄stiois ani-
maduertendū est. q̄ licz doctrīa
legis xp̄i multipliciter possit
ostēdi p̄fecta. tñ in specialī. put̄
ad p̄positū sufficit eius p̄fectio
p̄est quadruplici declarari.

¶ Primo ex p̄fectiōe p̄ceptoz
que ab ipsa iūbent. ¶ Secundo
ex p̄fectiōe credendorz q̄ in ip̄-
sa docētur. ¶ Tertio ex p̄fectio-
ne meritoz q̄ sub ipsa habētur.
¶ Quarto ex p̄fectione p̄m̄oz
que ex ip̄a debētur. Ideo iuxta
quattuor p̄dicta p̄cta/ et corre-
spondentur ad quattuor argu-
menta ante oppositū facta: titu-
lū p̄p̄osite questionis diuidā in
quattuor titulos partiales cir-
ca quattuor libros sn̄iaz. diuisa
fauēte gr̄a p̄tractandos.

¶ Primus erit/ vtrū lex xp̄i sit i
p̄ceptis rectissima.

¶ Sc̄ds erit/ vtrū lex xp̄i sit in
credendis certissima.

¶ Tertio erit/ vtrū lex xp̄i sit in
meritis gratissima.

¶ Quart⁹ erit/ vtrū lex xp̄i sit i
p̄m̄is iustissima.

Un̄ sub p̄dictis quattuor titu-
s. iij.

In op̄
positū
Ad p̄m̄i q̄st̄

B
Decisio
q̄stionis

Nullus est qui non sit in peccato

damni
pena
s̄sus
Quid sit

Principium

Nota dignum in p. 1. clu. 1. 2. 3.

lis in quattuor libris sntarū pn
cipijs quattuor tractabo diffi-
cultates tactas in quattuor ar-
gumētis factis p pte negativa
qstionis. ¶ Prima erit de legis
xpi z diuine volūtatis recta cō-
formitate. ¶ Scda erit de legis
xpi z sue veritatis certa pbabi-
litate. ¶ Tertia erit de legi xpi
meritoria credulitate. ¶ Quar-
ta erit de legis xpi premiato-
ria equitate.

C

Primus
articul⁹.

Quantū igitur

ad pmū arti-
culū nunc tractā-
dū in quo qritur.
Utz lex xpi sit in
preceptis rectissima. Videnduz
est de legis xpi z diuine volun-
tat⁹ recta z conformitate. Circa quē
articulū tres difficultates que
rendesūt. z tres zclusiones de-
clarande. In prima videbitur q
liter voluntas diuina in gne le-
gis obligātis est pma lex seu re-
gula. In scda videbit⁹ qualr hec
pma lex creature rationalis est
obligatoria. In tertio videbit⁹
qualr huic pme legi sūme pfor-
mis ē lex xpi seu doctria. ¶ Pri-
ma zclusio erit. Sicut diuina vo-
lūtas in genere cause efficiētis
est prima efficiens causa. sic ipa
in genere legis obligantis est p-
ma lex seu regula. Scda cōclu-
sio erit. sicut diuina volūtas est
efficiens causa (qz vult aliqd ef-
feyel fieri) sic ipsa est lex obliga-
toria (qua vult aliqd ad aliqua
lif eēvl nō esse) teneri. ¶ Tertia
zclusio erit. sicut diuina volūtas
est lex pfectissima rōnal creatu-
re: sic lex xpi vl doctria ē signuz
pfectissimū volūtati diuine. Ad

declarationē aut cuiuslibz pdi-
ctarū cōclusionū sic procedam.
¶ Prio pmittā aliquas ppoli-
tiōes pambulas. ¶ Scdo iferā
aliquas ppositiones correlari-
as. ¶ Tertio pponā aliqs ppo-
sitiōes collatiuas. ¶ Pria igit
zclusio est. sicut diuina volūtas i
gñe cause efficiētis est pma effi-
ciens cā. sic ipsa in genere legis
obligantis est pma lex seu regula
pma pars autem huius zclusio-
nis pmunitur cōcedit ab oibus
philosophis. ideo supponit tā-
qz clara. sz ad declarationē secū-
de partis premitto aliqs pamb-
ulas ppositiones. ¶ Prima
ppositio est. qz inter leges obli-
gantes vna est lex simpliciter p-
ma pbatur. quia sicut nō est p-
cessus in infinitū in causis effi-
entibus (vt probat pholosoph⁹
ij. metaphisice. capit. iij.) Sic
nō est processus in infinitū in le-
gibus obligantibus. Igit⁹ sicut
est deuenire ad vnā pnam cām
efficiētē / sic est deuenire ad vnā
pnam legem obligantē. qz pfi-
milis est ratio in vno z in alio.
quare zc. ¶ Scda ppositio ē
qz nulla lex creata est simpliciter
pma. pbatur. qz sicut nulla res
creata habz ex se ptatē creandi
sic nulla lex creata hz ex se pote-
statem obligandi / qz vt ait apo-
sto. Romanos. xiiij. Non est po-
testas nisi a deo zc. Igitur sicut
nulla res creata ē pma causa ef-
ficiens: sic nulla lex creata est p-
ma lex obligās. qz sicut pma cā
est deus in causādo: sic pma lex
est de⁹ in obligando. Quare zc
¶ Tertia ppositio est qz diuina
volūtas est lex simpliciter p-
ma. pbatur euidenter ex dua

Proba-
tio p
qstion

E
i. pp

4. p

v. pp

f
2. pp

6. p

S
3. pp

*Quisio p
art. 1. clu.*

D
Pia 1. clu.

2. 2. clu.

3. 2. clu.

bus predictis. quia sicut attribuitur voluntati diuine esse primam causam efficientem: sic attribuendum est eidem esse primam legem obligantem. quia sicut primum est perfectionis. sic et secundum quare. et cetera. Item probatur per Augustinum: xxij. contra Faustum. ubi dicit quod lex eterna est diuina mens seu voluntas ordinem naturalem seruari iubens: turbari vetans. sed lex eterna est lex simpliciter prima. similiter nihil est prius voluntate diuina. quare et cetera. Et sic patet secunda pars conclusionis et cetera.

A Quarta propositio est quod impossibile est rem aliquam obligari ab aliqua lege: et non sic obligari a diuina voluntate. probatur. quia sicut impossibile est secundam causam agere. prima causa non agere: sic impossibile est legem aliquam obligare. prima lege non obligate. Nam sicut prima causa plus influit in effectum quam secunda (ut dicit actor de causis) sic prima lex plus obligat quam quavis alia. quare et cetera.

B Quinta propositio est quod possibile est rem aliquam obligari a diuina voluntate et non ab alia lege. probatur. Quia sicut prima causa quicquid agit cum causa secunda potest agere se sola: sic prima lex vel regula que quid obligat cum lege alia potest obligare se sola. quia utrobique conueniens est ratio. quare et cetera.

C Sexta propositio est quod impossibile est quod aliqua res creata sit lex vel regula nisi sit diuine voluntati persona. probatur. Quia sicut impossibile est quod aliqua res creata sit causa nisi a prima causa. sic impossibile est quod aliqua res creata sit lex vel regula nisi a lege prima. Item sicut impossibile est quod aliqua res creata

sit prime cause contraria. sic impossibile est quod aliqua lex vel regula sit prime legi dissona. quare et cetera. Sic igitur probate sunt predictae sex propositiones preambule. ex quibus patet declaratio totius conclusionis prime. Et ex predicta conclusione et eius declaratione infero aliquas propositiones correlarias. Primum correlarium est quod nulla doctrina falsa est lex obligatoria. patet ex sexta propositione quia nulla falsitas est diuine voluntati consona (cum voluntas diuina sit veritas summa) igitur et cetera. Ex quo sequitur quod nec doctrina Machometica. nec doctrina Mosayca literaliter intellecta: est lex dicenda. De doctrina enim Machometica certum est fidelibus quod sit falsa. de doctrina Mosayca quod sit falsa literaliter intellecta satis patet. quia apostolus dicit. Littera occidit. ij. Chorum. 3.

C Secundum correlarium est. quod nulla conscientia erronea est lex obligatoria. patet sicut procedens. Ex quo sequitur quod licet quilibet obligetur ad non agendum contra suam conscientiam tamen nullus obligatur ad agendum secundum suam conscientiam erroneam. Primum patet. quia quicumque agit contra suam conscientiam peccat: sicut patet per glosam magistri ad Romanos. xiiij. super illo verbo. Omne quod non est ex fide peccatum est. Secundum patet. quia conscientia erronea nullum obligat sicut dictum est.

C Tertium correlarium est quod quicquid est iustum lege humana. est iustum lege diuina patet ex quarta propositione et cetera.

Nota ad Augustinum

A 4. ppō.

B 5. ppō.

C 6. ppō.

D i. core.

D No. 6. r.

E De lege ij. core.

D De q. r. r. r. r. r.

ff 3. core.

ff 3. core.

Principium.

*primus sub edicto
de polati statuto
de polati edicto
de polati edicto*

*de iusticia
de iusticia
de iusticia
de iusticia*

Videatur de iusticia

*Sub iusticia
de iusticia
de iusticia
de iusticia*

*Videatur de iusticia
de iusticia
de iusticia
de iusticia*

v. corre.

Ex quo sequitur quod nullum principis edictum/prelati preceptum/politic statutum/aut ecclesie decretum est iustum/vel iuste obligatorium, nisi sit diuine legi consonum patet ex predictis: et similiter per Augustinum de vera religione. cap. lxxij. et libro. i. de libero arbitrio ubi dicit quod in temporalis lege nichil est iustum quod non ex eterna lege homines sibi derinanerit etc. Ideo sicut ostendit Johannes salesberiensis in suo poliratico libro quarto. ca. vi. Omnium legum inanis est censura. si non diuine legis imaginem gerat. Quartum correlarium est quod quicquid est iustum iure politico est iustum iure fori. et similiter e contra. patet ex predictis. Et similiter quia quicquid est iustum aliquo iure: est iustum iure diuino: Et quicquid diuino iure est iustum. nullo iure est iniustum: ut clarum est. quare etc. Ex quo sequitur quod quicquid est iustum in foro interiori est iustum in foro exteriori. Et similiter e contra. patet ex predictis. et similiter per articulum parisiensium condemnatum contra quosdam philosophantes. qui dicebant creationem esse impossibilem secundum philosophiam. et esse possibilem secundum fidem. Sic enim in proposito irrationale est dicere unum contradictorium esse iustum aliquo modo. et alterum alio modo. quare etc. Quintum correlarium est quod omne peccatum est commissio/vel omissio contra legis prohibitionem vel preceptum. Unde hec est propria descriptio peccati que patet ex predictis. Et similiter per Augustinum. xxij. contra Faustum. ubi dicit quod peccatum est dictum/vel factum/vel

concupitum contra legem eternam: Igitur etc. Sextum correlarium est. quod nullum est ex se peccatum: sed precise quod lege prohibetur. Unde hoc est contra hugolinum. q. vltia tertij libri. quod tamen patet ex dictis. Et similiter quod nullus est peccator nisi quod preuaricator. Unde psalmista ait. Preuaricantes reputauit oes peccatores terre. Preuaricatio autem est legis transgressio. Quia secundum apostolum Romanos. iij. Ubi non est lex nec preuaricatio. Igitur etc. Sic igitur circa primam conclusionem prebentur sex propositiones preambule et inde illate sex propositiones correlarie. Et hec de prima conclusione. Secunda conclusio est. Sicut diuina voluntas est efficiens causa. quia vult aliquid esse/vel fieri. sic ipsa est lex obligatoria. quia vult aliquid ad aliquam esse vel non esse teneri. Prima pars huius conclusionis concorditer ponitur ab omnibus theologis. ideo supponitur tanquam clara. Sed ad declarationem secundae partis premitto aliquas propositiones preambulas. Prima propositio est quod diuina voluntas aliquid vult esse vel fieri ad quod non sequitur aliquid obligari. probatur. Quia vult celum moueri. solem oriri. se esse deum se esse trinum suppositum. et sic de alijs multis ad que non sequitur aliquid obligari. sicut patet intuitu. Igitur etc. Et tale velle dei siue diuinum beneplacitum potest vocari velle non obligans. Secunda propositio est quod diuina voluntas aliquid vult esse/vel fieri: ad quod sequitur aliquid obligari. probatur: quia vult quemlibet viatorem teneri ad habendum cha-

R
6. co

ppo
vologues

Z
pbat
scde
cluffi

W
i. pp

N
u. pp

Obligatum

Velle dei

Non obligatum

ritatem teneri ad non mentiens dum. teneri ad non odiendum deum aut primum. Et sic de alijs multis: ad que sequitur aliquid obligari. sicut patet: et aliter nullus peccaret. igitur etc. et tale velle dei seu diuinum beneplacitum potest vocari velle obligatorium. ¶ Tertia propositio est. quod diuina voluntas si aliquid vult ad aliqualem esse vel non esse teneri ad hoc conuertibiliter consequitur illi obligari. Probatur. Quia sequitur. Deus vult viatorum teneri qui ad esse in charitate: et ad non esse in cupiditate: igitur viator ad hoc obligatur et similiter econtra sequitur: et sic est in alijs omnibus. Unde ad istum sensum posita est secunda pars predicte conclusionis. scilicet quod diuina voluntas est lex obligatoria alicui rei quia vult ipsam ad aliqualem esse vel non esse teneri. Hec enim propositio est vna causalis. non quidem denotans antecedentis ad consequens causalitatem propriam: sed conuertibilitatem per quas mutuan: et quicquid sit in primo sensu. tamen in secundo sensu ipsa est vera. Et sic patet secunda pars conclusionis etc. ¶ Quarta propositio est quod diuinum velle omnem creaturam rationalem et solum tale potest obligare. Probatur. quod deus potest velle omnem creaturam rationalem. et nullam aliam teneri ad aliqualem esse vel non esse. igitur etc. tenet quia per iam dicta: et ante quo ad utramque partem declaratur. Unde ad declarationem ipsius et similiter omnium precedentium et sequentium videndum est quid importatur per ista verba obligari et teneri. Dico igitur quod obligari est teneri ad aliqualem esse vel non

esse: siue ad aliquam dispositionem habendam vel aliqua dispositione carentem. Sed teneri est haberi a suo superiori prohibitionem vel preceptum de aliquo existere in inferioris libera potestate. Iste autem descriptioes sunt terminorum declarationes. ideo non possunt probari: sed apparent rationabiles cuiuslibet recte intueri. Et inde patet clare propositum. Ex istis sequuntur aliqua. Primum sequitur quod possibile est rationale creaturam deo beatifice coniunctam vel etiam hypostaticem unitam ad aliquid obligari. ¶ Secundo sequitur quod possibile est deum (licet secundum naturam diuinam: tamen secundum humanam) ad aliquid obligari: quolibet et istorum patet ex dictis: tamen per ultimo facit specialiter illud quod Christus dicit de seipso. Luce. xij. Baptismo habeo baptizari: et quomodo coartor usque dum perficiatur etc. ¶ Tertio sequitur quod impossibile est naturam irrationalem esse peccabiliter culpabilem. ¶ Quarto sequitur quod impossibile est naturam rationalem esse naturaliter impeccabilem: quodlibet istorum patet ex predictis: quia vbi non est arbitrii libertas: ibi esse non potest peccati difformitas: et vbi est arbitrii libertas: ibi esse non potest naturalis impeccabilitas. ¶ Quinta propositio est quod diuinum velle ad nullum impossibile potest obligare: probatur ex predictis. quia nullum impossibile est in rationalis creature libera potestate. igitur etc. Tamen ad declarationem istius distinguendum est quod creaturam rationalem obligari ad impossibile dupliciter potest intelligi. Uno modo proprie. scilicet quod oblige

Vide bu her
Correlaria

D
5. ppō.

TD

Creatura rationalis
obligari ad
impossibile. scilicet
ad

obligari
2nd)
teneri

vi

R
6. co

A
ppō.

voluntas

L
pbat
scbe
clufi

2D
i. ppō

B
ppō.

2D
ii. ppō

Principium

tur ad faciendū impossibile. Alio-
mō improprie. s. q. obliget ad volē-
dū impossibile. Prim⁹ autē mo-
dus multū differt a scōdo modo
qz prim⁹ non est in alicui⁹ ptāte
scōdvero (scōm multos) est in li-
bera ptāte volūtatis create: qz
scōm Aristo. 3. Ethico. Volūtas
nō solū est possibiliū: sed etiam
bñ impossibiliū rē. Ex istis se-
quūturaliqua ¶ Primo sequitur
qz nobis est euīdēs qz nichil pōt
primo modo ad impossibile obli-
gari. Patet qz ad hoc euīdenter
sequitur contradictio: vt clare
pōt ostendi ex dictis. ¶ Secun-
do sequitur qz nobis nō est euī-
dens qz nichil possit secūdo mō
ad impossibile obligari. patz. qz
ad hoc non sequit euīdenter cō-
tradictio: sicut iaz patuit in mo-
aliqui defacto concedūt: qz pec-
cato: illo modo obligat ad vos-
lendum peccatū suū non fuisse
hoc autē (scōz articulū parisiēn)
est impossibile: quia impossibi-
le est preteritū nō fuisse vt dicit
articulus. Igit rē. ¶ Tertio se-
quitur qz probabile est. qz nul-
lus defacto illo secundo modo
obligatur ad impossibile. patet
quia talis obligatio videt ir-
rationalis: sicut alias magis
ostendam. Item beatus Hiero.
dicit. Maledictus qui dicit ho-
minē ad impossibile obligari. s. z
cum de primo non sit dubiū vi-
detur qz de secundo modo sit in-
telligendū. ¶ Quarto sequitur
qz pbabile est/ qz nullus de fa-
cto sic obligatur de peccato suo
penitere qz teneatur velle pec-
catū suū non fuisse: ptx ex di-
ctis. supposito qz impossibile sit
preteritū non fuisse: qd est pbā-
bile. qz nō sit euīdēs. Suffi-
cit ergo ad verā penitētiā dos-
lere de peccato commisso: sed ad
hoc non requiritur velle ipm non
fuisse sed non velle ipsum fuisse:
et ipsum detestari: sed qz hoc ali-
as magis ostendā: breuiter per-
transco ¶ Sexta ppositio est. qz
diuinum velle non ad quodlibet
possibile potest obligare. proba-
tur ex predictis. qz aliquod est
possibile ad quod deus nō pōt
velle rationalē creaturā teneri.
igit rē. Sed ad declarationem
hui⁹ notādū ē qz duplex est pos-
sibile: quoddā est qd nō existit i
creature rationalis libera pote-
state: sicut celū moueri/ vel solē
oziri. Aliū ē possibile qd existit
in creatura rōnalis libera ptā-
te: sicut diligere deū vel odire p-
ximū: et sic de multis. Item du-
pliciter potest intelligi aliquid
possibile existere in creatura rō-
nalis libera potestate. Uno mō
strictē: qz tale pōt fieri ab ea sicut
velle/ vel nolle. diligere/ vel
odire. Alio modo large: qz tale
potest fieri vel ab ea/ vel in ea.
sicut habere gratiā: vel fidē in-
fusam. hoc em̄ non existit in ra-
tionalis creature libera ptāte
primo modo: qz gratia vel fides
infusa nō pōt fieri ab ea primo
modo. sed secundo modo. Qua-
liter autē distinctio hec debeat
intelligi alias delarabo. Ideo
breuiter transco. Ex istis sequit
tur aliqua. ¶ Primo sequitur qz
deus non pōt velle rationalem
creaturā teneri ad aliquod pos-
sibile qd non est in eius libera
potestate. Patet ex dictis: r spe-
cialiter ex descriptione huius
termini teneri. vbi nō capiē esse

Mota Corvaxia

Vide de sum
parisiēn

Vide de sum

Vide Jeronimus

In libera ptate pmo mo . sed ses-
 cudo modo: q: de facto de^o vult
 ronale creatura teneri ad aliqd
 possibile: qd no est i eius libera
 ptate pmo mo. No qlibet rona-
 lis creatura tenet habere gram
 z qlibet viator etiā paruu^o ha-
 bere fidē infusaz: qd tñ no est in
 ei^o libera ptate pmo mo: sed bn
 scdo moyt iā dictū est: z alibi de
 clarandū. ¶ Scdo seqtur qd de^o
 no pōt ronale creatura velle te-
 neri ad quodlibet possibile: qd
 est in eius libera ptate. p3: q: no
 pōt velle ipam teneri ad no obe-
 diēdū sibi: vel etiā ad odiū sui:
 quoz tñ quodlibz est possibile
 z in eius libera ptate. Ergo zc.
 Anā quo ad vtrāqz partē p3. s3
 tñ quo ad primā ei^o est euidēs/
 z no quo ad scdam. Euidēter ei
 est impossibile deū velle ronale
 creaturā teneri ad no obediē-
 dū sibi: s3 no sic est euidēter im-
 possibile deū velle ipam teneri
 ad odiū sui. q: ad primū euiden-
 ter seqtur ptradictio z no ad se-
 cūdū. Nā ad pmū sequit̄. deus
 vult ronale creaturā teneri sibi
 no obedire ergo ipa tenetur ad
 aliqd: z per pñs obligat̄: et sūt
 seqtur: ergo ipa tenet sibi obe-
 dire: z per pñs no obligat̄. Sed
 ad scdm non sic euidēter seqtur
 cōtradictio. Nā licz sit articul^o
parisiē. q: aliqs posset mereri
odiendo deū: error. tñ ex oppo-
sito no sequitur euidēter p̄di-
ctio. Un̄ multi illū articulum re-
stringūt ad potētiā dei ordina-
tā: z multi doctores alteri^o stu-
dij tenent q: deus pōt precipere
odiū sui. Et sit pbabiliter iusti-
nent partē oppositā. quare zc.
 ¶ Tertio seqtur q: no est euidē

ter ipossibile deū velle ronalem
 creaturā esse: z ipsaz non teneri
 ad aliqd possibile. Patz. Q: sic
 de facto stat creaturā irrōnale
 eē/ et ipsā no obligari. sic videt̄
 possibile creaturā ronale eē ad
 ipsā z ad nichil teneri. ¶ Quar-
 to seqt q: no est euidēter ipossi-
 bile ronale creaturā deū odire:
 z tñ peccare. p3 ex p̄dictis. Et sic
 p3 sexta ppositio. Sic igit̄ p3
 bate sūt p̄dicte sex ppositiōes p
 ambule: ex qb^o p3 declaratio to-
 ti^o p̄conis scde. ¶ S3 ex p̄dicta
 p̄clusiōe z ei^o declaratiōe ifero
 aliqs ppositiōes correlarias.
 ¶ Primū correlariū est q: volū-
 tas diuina no est naturalr lex si-
 ue regula. p3. Quia sicut volū-
 tas diuina libere z cōtingenter ē
 causa efficiens: sic ipsa libere et
 contingenter est lex obligans.
 Quare zc. Un̄ p3 q: sicut volū-
 tas diuina pōt no esse causa ef-
 fectiua: sic ipsa pōt no esse lex si-
 ue regula. ¶ Secundū correla-
 rium est q: volūtas diuina non
 fuit eternalit̄ lex siue regula. p3
 q: sicut sibi cōuenit ex tēpore et
 p̄ relationē ad creaturā esse cāz
 efficiētē/ sic eē legē obligantē:
 quare zc. Unde p3 q: Augusti-
 nus. xxiij. § Faustum. et libro d
 mo de libero arbitrio dicēs vo-
 luntatem diuinā esse legez eter-
 nam. non capit eternū. pprie si-
 cut dī eternū vere sine p̄cipio
 z sine fine: sed capit eternū im-
 prope sicut Matthei. xxv. ignis
 inferni dī eternus: no q: fuerit si-
 ne p̄cipio: s3 q: erit sine fine.
 sic igitur dicit volūtatē diuinā
 esse legem eternam non q: eter-
 naliter fuerit lex. nam ipsa t̄pas
 liter incipit esse lex: sed q: eters

De ordine d'ny
Prologus
De p̄p̄os
correlariab
 i. correi.

£
 2. corre.

2mo 10mo
inferni dī eternus

Articulus parisiensis et ad p̄m
de meriti d'ndis d'ny xxiij
hic restringitur

nalif erit lex. nec mirz si hoc mō
volūtas diuina dicat lex etna.
Nā sic etiā noua xpi doctrina dī
euāgelīū eternū. Apo. xiiij. Vi-
di angelū alterū volātē p medi-
um celi hntem euāgelīū efuz:
vt euāgelizaret sedētib⁹ super
terrā: et sup oēm gētē: et tribum
et linguam: et populū: dicēs ma-
gna voce. Timete do. et. ¶ Ter-
tium cor. elariū est q̄ deus vult
voluntate beneplaciti voluntas
tem creatam ad aliquid teneri.
et talivoluntate nō vult illud ab
ea fieri. patet de illa voluntate
creata que peccat obmittendo
aliquē actū debitū fieri. Nā de⁹
vult volūtatē beneplaciti ipam
ad illū actum teneri (aliter non
peccaret omittendo: et tamē de⁹
nō vult volūtatē bñplaciti illū
actum ab ea fieri: qz ad tale vel
lesequerēt illū fieri et. ¶ Quar-
tum correlariū est q̄ deus vult
voluntate beneplaciti alicuius
bone consequentiē añs: et tñ tali
voluntate nō vult cōsequēs. p̄z
quis ista consequētia est bona.
voluntas creata tenetur ad ali-
qd et nō facit illud. ergo ipa pec-
cat. et deus volūtatē beneplaciti
vult antecedens (vt dictū est)
et tamē non vult p̄ns: secundum
illā opinionē que ponit q̄ deus
non vult peccatū: nec est causa
peccati. Igitur et. Utrū autē de-
us velit illam consequentiā esse
bonā nichil dico. qz de hoc alibi
tractabo. ¶ Quintum correla-
riū est q̄ voluntas creata sic te-
netur se voluntati diuine cōfor-
mare. vt velit quicquid de⁹ vult
ipsam teneri velle: et vt non ve-
lit quicquid deus vult ipsam te-
neri non velle. Patet quia omis

volūtas q̄ sic se p̄format volun-
tati diuine est recta et iusta: et nul-
la alia: sicut appet et supradict⁹
et patz cui⁹z itueri. Igitur et. s. de
hoc alibi tractabo. ¶ Sextū cor-
relariū est q̄ volūtas creata nō
sic tenet se voluntati diuine cōfor-
mare vt velit qcqd de⁹ eā velle
vel vt velit quicqd scit / aut vt
det deū velle. Uñ hoc ē q̄ Oclā
Gregoriū: et Hugolinuz. q. vi. p.
li. Quodlibz tñ istoz p̄z ex p̄di-
ctis: qz deū velle volūtatē aliqd
velle vel etiā deū velle aliqd qd
ipā volūtas scit ipsū velle non ē
lex obligās volūtatē causatā: si-
cut apparet intuenti. Igitur. Itē
primū specialiter: p̄z. qz stat vo-
luntatē creatā peccare volendo
aliqd qd deus vult eā velle: et p̄
p̄ns stat voluntatē creatā tene-
ri nō velle aliquid qd deus vult
ipsam velle. Igitur. Assūptū pōt
ostendi ex dictis in tertio corre-
lario: sed alibi declarabo. Item
scdm specialiter patet: qz alif se-
querēt q̄ volūtas creata tenere
tur velle aliqd añs ad qd forā: i-
ter sequerēt ipam qñs peccare
mortaliter et dānari: vel esse mi-
serā eternaliter / p̄ns videt ab-
surdū: sed p̄ns patz in casu quo
de⁹ reuelaret alicui q̄ ipē est p̄-
scitus ad eternā penā vel q̄ ipē
nō est habitur⁹ finalē grām Ad
hoc em sequitur ipsuz finaliter
peccare: et miserum esse. Igitur
et. Sic igitur circa secundā con-
clusionē probate sunt sex p̄posi-
tiones p̄amble. et inde illate
sex p̄positiones correlarie. Et
hec de secunda conclusionē.
¶ Tertia conclusio est. Si-
cut diuina volūtas ē lex p̄fectiss-
ma rōalis creature: sic lex Chri-

3. corre.

4. cor.

5. corre.

3. 6. corre.
l. pp.

R
P: oba
tio ita
clusio
nis.

si vel doctrina ē signū pfectissi-
mum volūtat[is] diuine. P[ri]ma pars
aut hui[us] cōclusionis euidenter seq[ui-]
tur ex p[re]missis: iō p[re]supponit tā-
q[ua]m clara. Sed ad declarationem
sc̄de ptis p[re]mitto aliq[ua]s p[ro]p[ri]as.
p[ro]ambulas. ¶ P[ri]ma p[ro]positio ē.
q[uo]d diuine volūtat[is] aliqua sūt si-
gna q[ua] nō sunt creature rōnalis
obligatoria. Ad cui[us] p[ro]batōnē
aliqua sūt notāda. ¶ P[ri]mo notā-
dum est q[uo]d sicut volūtas diuina
q[ua]cūq[ue] p[otes]t p[ro]ducere mediāte cau-
sa sc̄da: p[otes]t p[ro]ducere se sola. sic
ip[s]a (de potētia absoluta) posset
rōnalē creaturā obligare se sola
absq[ue] aliq[ua] lege creata sicut me-
diāte lege vt p[er] ex dictis supra i
p[ri]ma cōclusiōe r[ati]o. Sed t[er]m[in]o iōa
de potentia ordinata nō posset
rōnalē creaturā obligare nisi me-
diante aliqua lege creata. hoc ē
per aliqua signa ex q[ui]b[us] sibi po-
test innotescere ip[s]a dei volūtas
obligatoria: vt p[er] illud v[er]bū
r[ati]o. Joh. xv. Si locutus eis nō
fuisse p[er]ctm nō h[ab]erēt r[ati]o. Et per
illō apostoli. Ro. x. Quō credēt
ei quē nō audierūt r[ati]o. ¶ Sc̄do
notādū est q[uo]d s[ecundu]m magistrū libro
primo. di. xlv. Quōq[ue] sūt diuine
volūtat[is] signa. i. p[re]ceptū. p[ro]hibi-
tio: cōsiliū: p[re]missio: r[ati]o opatio
Quōz sic p[otes]t h[ab]eri distinctio. Nā
q[ua]ncūq[ue] modis possum[us] imagina-
ri deū aliquid velle. p[ri]mo modo
deus vult aliquid debere fieri a
creatura/et talis volūtat[is] si-
gnū est p[re]ceptū. Sc̄do modo
vult aliquid debere non fieri/et
huius signū est p[ro]hibitio. Ter-
tio modo vult aliquid nec debe-
re fieri/nec debere non fieri/sed
expedire fieri: r[ati]o huius signū est
p[re]missio. ¶ Quarto modo vult aliq[ua]d

nec debere fieri nec debere non
fieri: s[ed] licere fieri: et hui[us] signū
est p[re]missio. ¶ Quinto modo vult
simpliciter aliquid esse vel fieri:
r[ati]o hui[us] signū ē opatio. vñ q[ua]z ad
extra dei opatio est signū volū-
tat[is] diuine: sicut effect[us] sue cau-
se. ¶ Sic igit[ur] volūtas diuina p[ro]-
cipit bona: sicut deū honorare:
p[ri]mū amare: p[ro]hibet mala: si-
cut deū odire: p[ri]mū ledere: cō-
sultat maiora bona: sicut sūt pau-
pertas: v[er]ginitas: p[ro]mittit mino-
ra bōa: sicut sūt rerū dñiū: p[ro]-
g[er]iū: sed opatur g[ra]t[ul]iter oīa r[ati]o.
¶ Un[de] ex his apparet p[ri]mo q[uo]d vo-
lūtas diuina solū duob[us] p[ri]ncipalibus
modis: r[ati]o nō tribus alijs: est lex
obligatoria. ¶ Sc̄do q[uo]d p[re]ceptū
r[ati]o p[ro]hibitio sūt signa obligato-
ria: s[ed] nō p[re]missio/aut opa-
tio: q[ui]a duo p[ri]ncipales sunt signa legis
obligat[is]: r[ati]o nō alia tria. igit[ur] r[ati]o
¶ Tertio p[er] q[uo]d capiēdo p[re]missio-
nem vt est signū volūtat[is] dei nō
est p[re]cedēdu[m]: q[uo]d de[us] p[ro]mittit ma-
la culpe fieri: r[ati]o hoc ē p[ro]tra magi-
strū s[ecundu]m vt magis alibi decla-
rabo. ¶ Tertio notādū ē q[uo]d p[re]di-
cti termini. i. p[re]ceptū: p[ro]hibitio:
p[re]missio: r[ati]o opatio: nō solū
supponūt p[ro] diuine volūtat[is] ex-
trinsēco signo: sed etiā p[ro] ipsius
actu intrinsēco. Un[de] iste termin[us]
p[re]ceptū nō min[us] p[ro]p[ri]e suppo-
nit p[ro] actu intrinsēco diuine vo-
luntatis quo p[re]cepit aliq[ua]d fie-
ri/seu vult aliquid debere fieri/
q[ua] p[ro] signo extrinsēco talis ac-
tus: et ita de alijs r[ati]o. ¶ Sc̄da
p[ro]p[ri]o est q[uo]d diuine voluntatis si-
gna obligatoria sūt in[m]ultiplici
differentia. ad cui[us] p[ro]batōnē
aliquē h[ab]mōi signoz differentie
sūt ponēde. P[ri]ma differentia ē q[uo]d

Nota multiplicia signa diuine voluntatis obligato-

Quatuor signa
 { p[re]ceptum
 p[ro]hibitio
 cōsiliū
 p[re]missio
 opatio } diuine voluntatis

Principium.

signorum diuine voluntatis quedam sunt naturalia seu naturaliter habitata. alia sunt supernaturalia et supernaturaliter data. Signorum vero naturalium quaedam sunt a natura immediate: sicut omnia principia moralia solum per sinderesim et lumen naturalis rationis habitata. alia sunt a natura mediate: sicut conclusiones morales mediantibus dicitur principibus sola naturali rationatione dictate. Sub primo membro continentur illa principia moralia quibus vnusquisque compos mentis naturaliter assentit absque eruditione doctorum: ut quod cuius reddendum est suum est: quod nulli iniuriandum est: sub secundo membro continentur doctrinae morales gentilium philosophorum et regule vel constitutiones legales principum et maiorum: et de huiusmodi signis dicit apostolus Roman. ij. quod gentes que legem non habent naturaliter que legis sunt faciunt Signorum autem supernaturalium quedam sunt a deo immediate. scilicet a solo deo data sicut doctrina rationi quo ad illa que ipse docuit in propria persona. De quibus dicit apostolus ad hebraeos. i. Quod olim deus loquens patribus in prophetis: nouissime locutus est nobis in filio etc. Alia sunt a deo mediate. scilicet mediante angelo vel homine puro diuinitus reuelata: sicut lex moysi doctrina Christi: quo ad illa que docuerunt apostoli et discipuli eius auctoritate sua: et similiter determinatio ecclesie dei a spiritu sancto inspirata. de quibus dicitur quod spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. scilicet Petri primo. Omnia que predicta sunt diuine voluntatis signa obligatoria: quia per illa signifi-

catur ad que obligatur rationalis creatura: sicut posset ostendi. scilicet per tres intuenti. ¶ Secunda dicitur est quod signorum diuine voluntatis tantum naturalium quam supernaturalium: quedam sunt rationali creature interiora sicut signa mentalia illa sunt et mentales cognitiones vel supernaturaliter reuelationes mentem de agendis et non agendis interioriter informantes. Alia sunt exteriora sicut signa uocalia aut scripta: ut est vox audibilis: vel scriptura legibilis humana: seu diuina predictis signis mentalibus exteriori uscorum dicitur. Et ista sunt signa signorum mentalium: sicut per tres. ¶ Tertia dicitur est quod signorum interiorum signum mentalium quaedam sunt solum apprehensiuua: alia iudicatiua. Et iudicatiuorum quedam sunt adhesiuua cum formidine: alia sunt sine formidine: sed cum certitudine. Et istorum quaedam sunt actus: alia sunt habitus etc. Et hec omnia posset ostendi in omnibus predictis signis: sed satis patent intuenti. ¶ Tertia propositio est quod diuine voluntatis signum perfectissimum inter omnia est lex Christi seu doctrina. Ad cuius probationem aliquae distinctiones sunt premitte. Prima erit generalis de isto termino lex. Secunda specialis de isto termino lex diuina. Tertia specialior de isto termino lex Christi seu doctrina. ¶ Prima distinctio est quod iste terminus lex prout ad propositum pertinet multipliciter per diuersis sumitur. quibus pro prima lege: que est lex increata: et sic definit Augustinus legem. xxij. contra Faustum. ut supra dictum est: et libro primo de libero arbitrio. Lex

In primum sententiarum. Fo. viii.

eterna est summa ratio: cuius spiritus obtinere rationem est etc. Quibus sumitur lex pro signo prime legis: quod est lex cetera: et eam sic diffinit Tullius in philippi. quod lex nihil aliud est quam recta ratio a nature tractata: imperata honesta. prohibensque contraria. Sed capiendum istum terminum lex pro lege creata adhuc quibus sumitur generaliter pro quibus natura li lege humana: vel diuina scripta vel non scripta: et sic eam diffinit Tullius libro secundo de natura deorum. Quod lex est recti preceptio: prauisque depulsio. Quibus non sumitur pro lege naturali. Et sic diffinit Tullius libro de legibus. Quod lex est ratio insita a natura: que iubet que sunt facienda prohibetque contraria. Quibus etiam sumitur specialiter pro lege humana scripta: et sic diffinit Gratianus di. i. quod lex est constitutio scripta: et di. 3. Lex est constitutio populi qua maiores natu similes cum plebibus aliquid sanxerunt. Et sic dicitur iste terminus lex sit generalis ad omnes legem creatam: vel creatam: naturalem humanam: vel diuinam scriptam: vel non scriptam: tamen quibus restringitur ad unam speciem. Secunda distinctio est quod iste terminus lex diuina ut supponit pro lege creata diuinitus inspirata. quibus est lex Moyse: si vel christi. Uno modo potest sumi pro aliqua una re data a deo aliquid precipiente vel prohibente. Alio modo pro aliqua una congregatione plures tales res continente: qualiter tota doctrina christi dicitur lex christi. Et isto modo sumitur in proposito. Sed capiendum sic adhuc potest sumi stricte pro aliqua tali congregatione solum continente precepta: et prohibitions: que hec duo solum pertinet ad legem proprie: sicut patet ex dictis. Alio modo potest sumi large pro aliqua tali congregatione non solum continente precepta et prohibitions: sed etiam co-

filia: et promissiones: testimonia hy storialium verorum: exempla imitabilium gestorum: parabolas: prophetas: miracula: sacramenta: promissiones preciorum: et minationes suppliciorum: et multa huiusmodi. Que licet non omnia sint de verba legis proprie: quia nec ligant: nec obligant: eo quod his nihil imperatur: aut prohibetur: ipsa tamen sunt fortissima adiutoria ad legem sustinendam: et obseruandam. Iam ponuntur partes legis diuine contra dicte etc. Tertia distinctio est quod iste terminus lex christi seu doctrina. Uno modo potest sumi stricte pro congregatione illorum que ipse docuit in propria persona. Alio modo large pro aliqua congregatione illorum: et simul eorum que docuerunt: et apostoli et discipuli eius auctoritate sua et sic sumitur hic. Unde lex christi seu doctrina dicitur: tota doctrina euangelica: intelligendo pro euangelium non solum doctrinam quatuor euangeliorum: sed generaliter nouum testamentum quemadmodum doctrinam suam vocat Paulus euangelium. secunda Thimotheo. Sed capiendum sic adhuc potest sumi. Uno modo pro talis doctrine veritate: siue sit in mente: siue in scripto: vel in voce. Alio modo potest sumi pro talis veritatis seu obiecti intellectuali cognitione: versus non minus proprie dicitur lex preceptum: vel prohibitio ipsa cognitio agendorum que ipsa veritas enuncians quod agendum vel non agendum. Iam huius de sacramentis li. i. par. vi. c. vi. Quid cognitio facendorum fuit nisi si quedam ad catholicis facta preceptio: Et quid iursum cognitio vitandorum nisi prohibitio: hec autem cognitio potest multiplex: quia vel solum apprehensiuam: vel indicatiuam: et aduersiuam.

Principium

Et si adhesiva: vel cū formidie
vel sine formidine: et cū certitu-
dine: et si cū certitudine: vel pōt
esse habitualis/vel actualis. Et
si habitualis vel acq̄sita/vel in-
fusa. Et si actualis vel ab habi-
tu acq̄sito solum: vel ab habitu
etiā infuso: sicut posset facili-
clarari: s; p̄t; loquēdo. Itē pro-
p̄tissime lex xp̄i pōt dici fides i-
fusa vel act^o ei^o q̄ creatura rō-
nalis affētit doctrine xp̄iane ve-
ritatib^o. Un̄ ad istū sēsū posita
est sc̄da pars cōclusionis p̄dicte.
Et similif tertia p̄positio: sc̄z q̄
h̄mōi lex seu doctrina ē signū p̄-
fectissimū volūtatis diuine/in-
telligēdo de signis datis ratio-
nali creature pro statu vie: q̄ de
illis solū loquo: in d̄sentī cōclu-
sione et ad istū intellectū pate-
bit p̄positū p̄ p̄positiōes im-
mediatē sequentes. ¶ Quarta
p̄positio ē q̄ nec lex naturalis:
nec lex aliqua humana. nec lex
mosayca spiritualiter intellecta:
est p̄fectissima lex creata. Pro-
bat^r p̄mo: de lege naturali vel
humana satis p̄t; q̄ null^o via-
tor ex puris naturalib^o sine fide
pōt p̄fecte oīa ad q̄ tenetur co-
gnoscere. Nā sc̄dm ap̄lm. Sine
fide impossibile ē placere deo. Ad
hebreos. xi. Itē vt supra. ¶ Se-
cūdo idē apparet de lege Mo-
sayca sc̄dm ap̄lm. Nichil ad p̄-
fectuz addurit lex. Ad hebreos
septimo. Itē p̄positum t̄c̄.
¶ Quinta p̄positio ē q̄ nec lex
xp̄i seu doctrina vocalis aut scri-
pta: nec ipsa mētalis solū ap̄-
hensiva: nec adhesiva si non sit
ex fide infusa: est p̄fectissima lex
creata. Probat^r. Quia null^o
viator p̄ legē xp̄i sine fideli cre-

dulitate pōt p̄fecte oīa ad q̄tene-
tur cognoscere v̄telligere. Iu-
xta illd̄ Esaye septio. Nisi credi-
deritis nō itelligetis. ¶ Sexta
p̄positio est. q̄ sola lex xp̄i seu
doctrina. i. fidei infuse habitus
vel actus quem viator habet de
ea est sibi p̄fectissima lex creata
probat^r. Quia nullus viator p̄
aliud signū seu directiū crea-
tū: nisi p̄ hui^o doctrine fidem vel
cius actū: p̄fecte cognoscit oīa
ad que tenet. vt p̄t; ex dictis. Et
p̄ huiusmodi signum hoc p̄fecte
cognoscit. vt p̄t; q̄ si nō tūc cas-
tholici fideles operantes sc̄dm
directionē fidei xp̄i nō sufficien-
ter operarent^r ad cōsequendū sa-
lutē: q̄b̄ est cōtra illd̄. Qui credi-
derit et baptizatus fuerit salu^o
erit. Marci vlti. quare t̄c̄. ¶ Un̄
et p̄dictis p̄t; respōsio ad prin-
cipalē q̄stionis titulū. sc̄z quali-
ter lex xp̄i seu doctrina est lex p̄-
fectissima. et qualiter nō. Et simi-
liter pat̄z respōsio ad primum
questionis articulū. s. q̄ lex xp̄i
seu doctrina ē in p̄ceptis recti-
sima. Sic igitur p̄bate sunt pre-
dicte sex p̄positiōes p̄eābule.
Ex quib^o pat̄z declaratio toti^o
cōclusiōis tertiē. ¶ Sed ex pre-
dicta cōclusionē et eius declara-
tione infero aliquas p̄positio-
nes correlarias. ¶ Primum corre-
lariū est q̄ sicut virtus iusticie
solū est in mēte: et nō in scripto/
vel in voce. sic in ipsa est proprie
lex seu regula iuste vite. Patet
q̄ nullo existēte scripto/v̄t voce
adhuc lex esset: nec regule intel-
lectuales q̄ sunt rerū naturalū
imagines min^o essent seruande.
nec homo min^o obligaretur ad
eas q̄ si eas legeret vel audiret

4. ppō.

4. ppō.

ff
6. ppō

5
1. cor

A 1. corref. **¶** Scdm correlariū est. q̄ sicut vox audibilis nō est lex proprie. sic nec scriptura legibilis: sed solū equoq̄ p̄z. q̄ vox/ vel scriptura lex nō d̄ nisi ea figura v̄ tro po. qua nomē rei vel v̄tatis signo iponitur vel imagini. sicut imago regis rex d̄. Ideo apparet q̄ iuste diffiniūt legē q̄ diffiniūt eā scdm ei⁹ sp̄cipuissimā acceptionē q̄ est lex scripta. Nā vt pu⁹ patuit. Gratianus ⁊ alij solū diffiniūt legē scriptā. **¶** Tertiu correlariū est q̄ ad legis xp̄i habitualē fidē oīs viator sine v̄la excusatione obligat. p̄z p̄ illū Marc. vlti. Qui non crediderit cōdenabitur. Et illud apli. heb. xi. Sine fide impossibile est placere. **¶** Quartū correlariū est q̄ a legis xp̄i actuali fide null⁹ viator nisi i sola capacitate excusatur. Patet. q̄ licet inter homines alij alijs minus sint capaces p̄pter breuitatem intellectus. ex perientie paucitatem. aut defectum doctrine vel gratie: quare nō oīs similiter obligantur ad credendū singula legis explicitē ⁊ i particulari. Tamē nullū est genus hominū adeo tardū intellectu. q̄ saltem implicite ⁊ in vniuersali nō possit oīs credere. i. quicquid ibi assertū esse verū. Ideo a tali credulitate actuali habenda loco ⁊ tempore: null⁹ oīno excusatur nisi in capacitate paruulos/ autē ⁊ minores/ ac furiosos/ ceterisq̄ passionib⁹ mēte captos incapaces voco. tanq̄ naturali impossibilitate prohibitos/ ⁊ oīno indociles dū his defectibus laborant. Quare sic credere non tenentur ⁊c. **¶** Quintū correlariū est q̄ sicut legis

xp̄i credulitas nō est contra rationē: sed per rationē pbabilis sic eius credulitas p̄pter rationis pbationē nō est deo contumeliosa aut displicibilis. Istud correlariū quo ad vtramq̄ partem est contra. S. parisien. libro de fi. ⁊ legibus: per totum p̄mū tractatum. Quod tamen posset pbari ex predictis: sed dimitto q̄ de hac materia tractabo in secundo principio. **¶** Sextū correlariū est q̄ sicut legis xp̄i credulitas est in creature rationalis potestate libera: sic ipsa ē eterne salutis meritoria. Istud correlariū est quo ad vtramq̄ partē cōtra hollot. i. q. p̄mi l̄b. q̄ t̄n posset pbari ex predictis: s̄ dimitto: q̄ de hac materia tractabo i ftio p̄ncipio. Sic igit̄ circa tertiā cōclusionē pbate sūt sex p̄positiones p̄ambule: ⁊ inde illate sūt sex p̄pōnes correlarie. Et hec de tertia cōclusionē.

¶ Sequitur cōferentia prima.

Munc descendo ad collationem habendam cum duobus magistris meis reuerendis ⁊c. Et iuxta materiā p̄mē partis p̄mē cōclusionis ponam contra eos sex p̄positiones collatiuas. **¶** Prima et principalis est ista. Sicut sola diuina voluntas respectu contingentis futuri potest esse causa impedibilis: sic solus diuinus intellectus respectu veri de futuro contingentis pōt esse notitia ifallibilis. **¶** Prima pars p̄z ex prima parte dicte cōclusionis q̄ p̄ma causa nō potest impediri ab alia: sed quelibet alia ab

b. i.

E
6. corref

f

pp̄.
2. cōferentia

Principium

ipsa. Igitur &c. ¶ Secūda pba
tur quia diuin⁹ intellect⁹ respe-
ctu veri de futuro cōtingēti po-
test esse & de facto est noticia in-
fallibilis: & nihil aliud ab eo re-
spectu talis veri pōt. esse noticia
ifallibilis. igitur &c. cōsequentia
patet: & antecedens quo ad pri-
mā partē pro nunc supponit: qz
cōcedit ab oib⁹ catholicis. S; &
antecedens quo ad secundā ptē
negat. Ma. nichol⁹ &c. qui ponit
istam cōclusionē qz respectu fu-
turi cōtingētis a deo potest hu-
mano intellectui noticia creata
infallibilis cōmunicari quā pro-
bat: quia hoc fieri non implicat
contradictionem. igitur &c. imo
videtur fidei consonuz dicere qz
talē habuerit christus: et etiam
quelibet prophetia sit talis no-
ticia. Sed pro nūc probabiliter
teneo oppositū: & arguo contra
eum sic. Quia ad hoc qz aliqua
noticia sit infallibilis: requirit^r
qz nō possit esse falsa. Sed omnia
noticia creata respectu veri de
futuro contingenti potest eē fal-
sa. igit^r &c. Antecedēs quo ad pri-
mā partem patet manifeste. S; &
quo ad scbam probat: qz omne
verū de futuro contingenti pōt
esse falsū. ergo ois noticia crea-
ta qua tale iudicat esse verū. pōt
esse falsa. antecedens patet: & cō-
sequētia tenet: quia non stat qz
aliqua noticia sit iudiciū falsi &
non sit falsa: similiter ista conse-
quentia confirmabitur p sequē-
tia. Unde contra eundem magis-
trum sit hec secūda propositio.
Sicut sola diuina voluntas ali-
quid potest nō voluisse quod vo-
luit: sic solus diuinus intellectus
aliquid potest non iudicasse qd

iudicauit. probatur: et primo qz
sit verū de deo p; qz deus vol-
luit & iudicauit ab eterno anti-
xp̄m fore. & tamen potest nunq̄
hoc voluisse: aut iudicasse: sicut
possibile est antichristū nō fore.
Sed qz hoc sit verū de solo deo
& de nullo alio negat dicit^r ma-
gister qui in sc̄do correlario pre-
dicte cōclusionis ponit qz fidelis
qui ex fide infusa iudicauit vlti-
mū iudiciū fore potest hoc non
iudicasse. Quod pbat: quia cuz
hoc qd iudicauit potest vltimū
iudiciū nō fore: & si non erit ergo
ex fide infusa false iudicauit. qd
nō est dicendū cū fidei nō sub-
sit falsuz: aut dabit^r correlariū suū
esse verum &c. Sed cōtra hoc ar-
guo sic: quia de nullo intellectu
qui iudicauit antichristū vel in-
diciū fore concedendū est qz pōt
hoc non iudicasse nisi de illo de
quo ista psequētia est bona. iste
intellect⁹ sic iudicauit. ergo sic
erit. sed de solo intellectu diuino
& de nullo alio ista consequētia
est bona. vt p; Igitur &c. Unde
pro maiori declaratione huius: 3
& cōtra eundē magistrū sit hec
3. ppō. collatia.
tertia ppositio: & est vna regula
satis vtilis meo iudicio: qz nul-
la ppositio de possibili negati-
ua (cui⁹ affirmatiua de preteri-
to correspondens est vera) est con-
cedenda de creatura nisi vbi pre-
dicatū est iste terminus verum
aut falsum/aut alius terminus
includens alterū istorum in sus-
tatione diffinitiuā. Verbi grā: si
ista affirmatiua de preterito sit
vera. Sortes iudicauit vltimuz
iudiciū fore. hec negatiua de
possibili sibi correspondens nō
est concedenda. Sortes potest

b
2. ppō.
collatia.

iii. p
colla

In primū sententiarum; fo. r.

nō indicasse vltimū iudiciū fore
 Quia hoc solū concedendū est
 de deo propter rationem pius
 tactā. Si autē hoc cōcederetur
 de creatura pari ratione susti-
 nerē q̄ creatura que voluit. a.
 potest nō voluisse. a. ⁊ similiter
 illa que peccauit potest nō pec-
 casse: et sic q̄ preteritum potest
 nō fuisse p̄tra articulū parisien.
 Bene tamen concedendū est q̄
 sortes qui vere iudicauit vltimū
 iudiciū fore potest non iudi-
 casse verum ⁊c. et q̄ illud quod
 fuit iudiciū verū potest nō fuis-
 se iudiciū verū: ⁊ rationē diuer-
 sitatis alibi ostendā ⁊c. Ex his
 ergo patet q̄ ratio huius magi-
 stri non valet quando dicit cuz
 hoc q̄ fidelis iudicauit ⁊c. stat.
 ⁊c. Concedo enim istud ⁊ nego
 vltra illam consequētiam iudi-
 cium non erit: ergo talis ex fide
 false iudicauit: sed bene conce-
 do ergo false iudicauit. ¶ Unde
 dico primo q̄ nō est possibile fi-
 dei subesse falsum. patet: quia fi-
 des includit q̄ sit vera: et de ve-
 ro. Dico tamen secundo q̄ fidei
 possibile est subesse falsum. pa-
 tet: quia istū quod de facto sub-
 est fidei potest esse falsum. Di-
 co tertio q̄ illa noticia que fuit
 fides licet non possit non fuisse
 noticia aut iudicium. tamen po-
 test non fuisse fides aut iudiciū
 verum. patet ex dictis. et sic sit
 dictum contra istum reue. ma.
 cui me recōmendo ⁊c. ¶ Quar-
 ta propositio et principalis est
 ista contra magistrum Serar-
 dum ⁊c. Sicut diuine volunta-
 ti nichil est causa essendi: sic di-
 uino intellectui nichil est causa
 siue causalis ratio cognoscen-

di. Prima pars patet ex prima
 parte predictę conclusionis: q̄a
 prime cause nichil esse pot̄ cau-
 sa essendi ⁊c. Secunda pars ses-
 quitur ex prima: q̄ cum in deo
 sit idem esse velle/et intelligere:
 sicut nichil ē sibi causa siue cau-
 salis ratio essendi: sic nec volen-
 di aut intelligendi. Sed hanc
 secundam partem negat predi-
 ctus magister qui in vna con-
 clusione ponit q̄ quibus diuinus
 intellectus assentiat q̄ antichri-
 stus erit precise propter deter-
 minationem voluntatis: tamen
 hoc non potest competere intel-
 lectibus creatis. ¶ Primā par-
 tem probat: quia per determi-
 nationem diuine voluntatis as-
 liquid ponitur in esse futuri.

¶ Igitur per illam habet cognos-
 sci esse futuri a diuino intelle-
 ctu ⁊c. et sic in hac parte conce-
 dit q̄ diuine voluntatis deter-
 minatio est ratio cognoscendi
 intellectui diuino. Secundam
 partem probat: quia in intelle-
 ctu creato voluntas non potest
 esse ratio assentiendi alicui ve-
 ro. Sed pro nunc nolo multum
 stare circa secundam partem:
 probō tamen q̄ illa non sit ve-
 ra/vel saltem non sit conceden-
 da: sed dubitanda. et arguo sibi
 sic. Deus potest facere aliquem
 intellectum tante perfectionis
 et talis conditionis q̄ ex sola
 determinatione voluntatis suf-
 ficiet assentire quibuscumq̄ ve-
 ris sibi propositis. Igitur sic
 assentire potest competere in
 intellectibus creatis consequen-
 tia est evidens: et antecedens ē
 sibi dubium: quia non apparet
 q̄ talem intellectum a deo fieri
 b. ij.

B
 iii. ppō
 collatia.

Principium.

D implicitet contradictionē: et si dicat
quod sic ostendat rationē rē. igitur con-
sequens nō est ab eo negandū rē
v. ppō
collata.
Sed venio ad primā partē vñd
cōtra eā sit hec quinta ppō. Si
cut diuina volūtas nullā hz ra-
tionem propter quam determi-
netur vt velit. sic diuinus intel-
lectus propter diuine volunta-
tis determinationem non assensit
quod antichrist⁹ erit. Prima ps
patet ex dictis. secunda pars se-
quitur ex prima p simile. Secū-
do probatur: quia aliter seque-
retur quod diuine volūtatē deter-
minatio esset intellectui diuino
causalis ratio assentiendi quod an-
tichristus erit. falsitas cōsequē-
tis patet ex dictis. Sed conse-
quētia tenet: quia ista dictio p-
pter dicit habitudinem causa-
lem vt clarum est rē. ¶ Tertio
vi. ppō
collata.
probatur: quia aliter sequeretur
quod ista propositio causalis esset
vera: quia diuina volūtas vult
quod antichristus erit: diuinus in-
tellectus assentit quod antichrist⁹
erit: consequentia patet: sed fal-
sitas consequentis patebit. Vñ
pro isto et contra predictum ma-
gistrum sit hec sexta propositio
quam pono pro regula genera-
li. Nulla propositio causalis (cu-
ius consequens signat tanquā
signatum totale deuz velle aut
intelligere) est vera proprie. pa-
tet: quia ad veritatem propositi-
onis proprie causalis requiritur
quod ita esse sicut signatur per
antecedens sit causa quare ita ē
sicut significatur per cōsequēs.
Modo sic non potest esse in pro-
posito rē. vt patet ex dictis: et
alias magis declarabo si opus
sit. Ex his ergo patet quod ratio di-

cti magistri nō valet quando ip-
se dicit per determinationē di-
uine voluntatis rē. Igitur per
eam rē. Unde nego antecedens
consequentia. et consequens ad
intellectum quem intendit iste
magister. Dico igitur primo. quod
antecedens de virtute sermonis
est falsum: quia ista oratio esse
futuri p nullo supponit: pl⁹ quod
ista esse nichil vt chymere. Ideo
per nullam causam ponit aliqd
in esse futuri. ¶ Secūdo dico quod il-
lud antecedens est falsū ad sensuz
quē intēdit iste magister. Intelligit
enī quod determinatio diuine volū-
tatis est causa quod aliqd ē futurū
sed postea ostendā quod hoc est fa-
sum rē. ¶ Tertio dico quod suppo-
sito quod illud antecedens esset ve-
rum ad predictum sensum. ta-
men consequentia non valet in-
telligendo cōsequens ad sensuz
quē intēdit iste magister. vt pa-
tet ex dictis. Et hec sunt dicta cō-
tra rē. ¶ Secūda conferentia nūc
descendo ad collationē habens-
dam cum duobus alijs patrib⁹
meis reuerēdis rē. Et iuxta ma-
teriam prime partis secunde cō-
clusionis ponam cōtra eos sex
propositiones collatas. ¶ Pri-
ma et principalis est ista. Sicut
diuina voluntas potest esse effici-
ens causa solum respectu entis
tatis que potest esse vel fieri. sic
sola talis entitas potest esse ter-
minus: seu effectus causalita-
tis dei prima ps euidenter sequi-
tur ex prima parte dicte conclu-
sionis. et etiā secunda ps sequi-
tur ex prima. Secunda propo-
sicio est sicut negatio: et pūatio
sic nec pteritio nec futuritio po-
test effici a deo. patet ex pcedentē

i. ppō
collata

ii. ppō
collata

In primū sententiarum. fo. xi.

q: nullū tale est aliqua entitas: siue affectus causalitatis &c.

3. pepō.
collatis.

Tertia propositio est sicut diuina potētia nō potest facere p̄teritū non fuisse. sic nec futurū non fore. patet ex precedentib⁹. Sed oppositū huius tenet frater. Joh̄ &c. qui in secunda conclusione p̄mi arti. ponit istam propositionē. Et si summi entis infinita potētia possit facere futurum non fore: nō potest tñ facere p̄teritum nō fuisse. ¶ P̄imā partem p̄bat: q̄a nullum futurū necessarie eueniet imo q̄dlibet futurū non fore est possibile. Igitur cum deus sit omnipotēs sequitur q̄ potest facere ipsum nō fore. ¶ Secundū p̄bat. q̄ p̄teritū non fuisse p̄teritum est impossibile: ergo hoc de⁹ facere non pōt. ¶ sequentia tenet & antecedens patet: q̄a ad illū sequitur aliquid fuisse / & illud nō fuisse &c. Sed licet cedam istaz scđam partē: nō tñ propter p̄dictam p̄bationem: vt patebit. ¶ Primam aut̄ ptem negaui: et p̄tra eam arguo sic. Quia futurum non fore nō pōt esse aliqua entitas que sit terminus aut effectus causalitatis diuine. Igit̄ &c. añs est clarū: & sequētia p̄t̄ p̄dicta. ¶ Scđo illa oīo futurū nō fore nō supponit p̄ aliq̄ in aliqua p̄positione. Igitur cui sit affirmatiua ipsa est falsa. ¶ sequentia tenet. & antecedens patet q̄: ista. deus facit futurū nō fore implicat p̄tradictionem: vt patet &c. Ex his ergo patz q̄ ratio sua non valet quando dicit quodlibz futurū pōt nō fore igitur &c. nego p̄nam: et ratio patz ex dictis. quādo etiam dicit p̄te

ritū nō fuisse ē impossibile &c. igit̄ &c. cōcedo p̄ns: s̄ non p̄p̄ istā p̄bationē: q̄ supposito q̄ ego p̄cederē q̄ p̄teritū nō fuisse effz possibile adhuc tñ nō p̄cederē q̄ deus pōt facere p̄teritū non fuisse. Concedo tamen añcedens: propter articulū parisien̄. & non p̄pter illam p̄bationem: q̄ ad illud sequitur aliquid fuisse et illud non fuisse. Nam licet illū sequatur ex eo: q̄ ad impossibile sequitur quodlibz. q̄ tamē hoc sequatur nō pōt probari p̄ oī possit p̄bari: q̄ ad futurū posse non fore: sequitur aliquid fore: & illud non fore. Ideo &c. Et sic sit dictum p̄tra istum reuerēdū patrem &c. ¶ Quarta p̄positio & principalis sit ista p̄tra frat̄ Robertum &c. licet diuina causalitas sit infinita / & immēsa. nō tamē immēse: s̄ soluz finite causat quicqd̄ agit ad extra. ¶ P̄imā pars patet ex dictis: q̄ diuina causalitas est diuina voluntas: q̄ est infinita / et immēsa. S̄ oppositū secunde partis tenet dictus re. pater: qui in primo articulo pōit istā tertiā conclusionem. Sicut p̄ma causa est imēsa intrinsece formaliter sic eidez correspondet immēsum agere vere / & realiter. ¶ sequentiam probat: q̄a ipsa agit & ad cuiuslibet effectus p̄ductionē concurrat p̄ illud idē p̄ quod ipsa ē intrinsece & formaliter immensa. Unde arguit sic. Sit. a. aliquis effect⁹ productus: et sit. b. virtus p̄me cause que producat illū effectū. vel igitur. b. concurrat ad p̄ductionem ipsius. a. s̄m suum totum conatum vel non. ¶ Secundum nō pōt dari: q̄a talis virt⁹

B
4. pp̄.
collatis.

b. iij.

Principium

est impartibilis. igitur oportet dare p̄mū. et p̄ h̄s talis virtus si cut est imēsa et imēsi conat⁹ sic i mēse agit. Un̄ ex hoc ifert q̄ om nes p̄ducere diuinuz actiū est equalr p̄ducere. Id est. oē q̄ de us agit: equalr p̄ducit. **Et quo vltterius ifert. q̄ hec p̄na nō va let. deus eque intense p̄ducit. a. et. b. duos effectus ergo a. et. b. sunt eque intensi. Sed h̄ ista ar guo. primo sic. nulla res plus vel minus p̄ducitur ab aliqua causa: q̄ ipsa sit in sua natura. sed omnis res ad extra produ cta solum finite est sicut ip̄a ē fi nita essētia. ergo nulla talis in finite producitur a p̄ma causa.** **¶ Secundo arguo ex dictis ip sius h̄ eum quia in primo corre lario prime conclusionis primi articuli ipse concedit. q̄ licet de us ad esse rei influat per solum suum intelligere: et velle eterna le. suum tamen influere est solū temporale. Cuius rationem po nit. quia omnis mensura in qua res ad extra est producta. ē tem poralis. et per consequē de⁹ tem poraliter influat. ergo pari rōne deberet concedere. q̄ licet pro ducere diuinum sit imensum. ta men solū mense: et finite produ cit. quia res p̄ducta est finita.** **¶ Terrio si dicta eius essent ve ra et ratio sua bona. sic ipse ha beret concedere q̄ deus immen se: et equaliter diligit omnia. et non plus diligit seip̄s q̄ crea turam. nec ynam creaturā plus q̄ aliam. consequens non esset bene securum. Sed p̄sequentia patet. quia dilectio qua de⁹ di ligit omnia. est immensa et. Un̄ contra eū sit hec quinta p̄positio**

tio. licet diuina causalitas sit sp̄ nibilis. nec possit eē maior et mi nor in diuersis effectib⁹. non tñ equaliter causat. s; inequalit p̄cur rit ad inequales effect⁹. Patz p̄ simile de diuina dilectione sicut iā tact⁹ est. **¶ Sexta p̄positio sit hec. q̄ ista p̄na nō valet diui na cālitās s̄m suū totū conatū: et concursū immēsi producit. a. effectū: q̄ immense producit ip̄ sū. p̄z ex dictis. datur eni instan tia de dilectione dei. Item dat̄ alia instantia. quia non sequit̄ scientia et voluntas dei. qua de us scit: et vult antichristum fore est necessaria. Igitur deus ne cessario scit: et vult antichristuz fore. et ita nō sequitur conatus: vel concursus dei quo producit a. est immensus. ergo deus im mense producit. a. **Ex his ergo clare patz q̄ ratio huius re. pa. non cōcludit. Et hec sunt dicta contra et.****

Principium in secundum sen tentiarum.

Que namdoctrina hec noua? **I**sta q̄stio mouet̄ Marci. i. capi. Quā alias in eius dē libu p̄cipio. Et similiter in primo sententiarum exordio p̄ me assumptam p̄o thēmate ite rum nunc resumō. Reuerēdi pa tres magistri ac domini charis simi Sicut xp̄iana philosophia p̄fitef̄ prius q̄ mūdus materia lis vel eternalis lex diuine con ceptionis thalomo produceref̄ in esse. optimus eorum artifex

E
6. propo
coll. 3. 1. a.

5. ppō.
coll. 1. a.

et genitor deus per se omnino
 sufficiens nulla indigebat crea-
 tura. Erat quippe fons luminis
 seminarium vite. thesaurus bo-
 nitatis. et summe plenitudo scien-
 tie in qua velut in speculo reflec-
 ti lucebant luce clarius vite vi-
 ventis imagines. notiones eter-
 ne. mundus intellectualis. et idea-
 lis. rex omnium cognitio infinita. Nil-
 lo igitur indigebat. quoniam quicquid factum
 est in ipso vita erat. **Jobis. i.** Un-
 liquit quod nulla propter fuit mundane
 creationis ratio nisi sola bonitas
 creatoris. Ipse enim summe bonus
 bona singula de sola bonitate
 creavit: et tanquam optimus omni-
 um artifex quodam penetrabilis
 mentis eternaliter conceperat que-
 si materialibus temporali-
 ter evocans mundi creationem quasi ma-
 teriale preceptum expressit. Dixit enim
 deus. fiat mundus et factum est
 ita. **Genes. i.** hec est ita vera de
 mundi creatione sententia quam
 christiana philosophia profitetur. imo quas
 inueterata philosophorum gentilitas (lis-
 cet in tenebris ambulans). non
 tamen penitus diffidet. Unde
 Plato philosophus. Opificem inquit ge-
 nitoremque universitatis tam in-
 venire difficile quam inuentum di-
 gne proferi. Sed attendite quod
 dilectissimi qualiter premissam
 sententiam omnis creatura dei so-
 lo homine (anormala exceptioe)
 secluso unanimiter confitetur et
 deum suum quantum in est pre-
 dicat et fatetur. Considerate pre-
 mitus celestia. Ecce enim solare
 corpus diem illuminat. lunaris
 globus cum ceteris planetis ac
 stellis noctem irradiat. Et ut ego
 positiones sidereas: ceterasque leges
 breviter enumerem. Satis patet

ad oculum quod celi enarrant glori-
 am dei: et opera manuum eius
 annunciat firmamentum ps. xviii.
 Considerate superius ethera. *Inducit regere*
 Ecce enim aer legibus obtempe-
 rans creatoris. nunc aura bene-
 uola gratulatur. nunc nubium
 fletibus quasi compatiens lachry-
 matur. nunc pluuies victorum irascitur.
 nunc tonitruus concutitur. nunc calor
 redecouit. nunc austeritate fri-
 gorum asperatur. **Considerate infe-
 rius terrestria.** Ecce ei terra sui
 creatoris iussum implens. nunc flu-
 uis. nunc gramini-
 bus. nunc sil-
 uis comantibus hylarescit. ps
 frugibus: pars virescit arbori-
 bus. pars odoratis aspirat. ps
 victum animantibus subminis-
 trat. pars gemmis. pars metal-
 lorum generibus est secunda.
 Considerate ulterius viuentia. *Inducit vincere*
 Ecce enim volucres celi et aeris
 pisces aque: et maris. ac singu-
 le bestie terre: dei ordinatione et
 inspiratione nature quantum sen-
 sualitas patitur inertia quibus
 possunt obsequium creatori inuove-
 nerabiliter famulantur. Sed quod
 mee narrationis curriculum vi-
 tra vagari permitterem cum iam
 ad seculum pateat universis quas
 liter creatori suo singule crea-
 ture sue regulariter obsequun-
 tur. qualiter ei fauet celum. fas-
 mulatur aer. hunc colit tellus.
 veneratur vnda. huic velut mun-
 di domino tributum singula solu-
 unt. Et ut breviter dicam qua-
 liter sibi omne genus flectitur ce-
 lestium terrestrium et inferno-
 rum. **Phil. ii.** Sed advertite cha-
 rissimi qualiter solus homo cum
 universa lege sue originis divi-
 nis legibus teneantur obnoxius
 b. iij.

Considerate

B

huius vniuersitatis exceptus a regula irregulariter in domini sui maiestatem litigiosum ausus est excitare tumultus. Qualiter solus hō cui deus oēm dederat creaturā in iuridice dñationis subiectū: imo cui seipsum creatorē dederat in beatifice dilectionis obiectū: ingratus oīz creaturaz: deo furtū suū ipsi faciens in hostē suū ppuū se suo transfudit ab actore: et veri dñi sui ausus preuaricare preceptum / ei debite honoris denegauit tributum. Qualiter solus homo factus sui ad imaginem creatoris in terram (heu miser) deposuit accepta diuinitus insignia deitatis: et a sua generositate degenerans. omnē gloriā suam sic in nichilū vsq; deduxit. vt in brutalis lapsus cecitatis occasum illud horrendū audire mereretur opprobriū. homo cum in honore esset non intellexit cōparatus est iumentis insipientibus et similibus factus est illis. ps. xlii. Sed pensate queso dilectissimi qualiter homo ille sic cecus. sic errabundus. sic deuius. sic delirus sola sui creatoris misericordia. ad viā reducitur veritatis. Ut dēns em̄ misericors deus hominē quē plasmauerat sic dānabiliter aberrare. nouā euangelice legis doctrinam a regalibus celi sedibus in terrā misericorditer delegauit: et per eam edoctus homo ab erroris deuio resiliiret. et quem diu neglexerat suum recognosceret creatorē: Hec siquidem est doctrina penetrans vt gladius. conterens vt malleus. ardens vt facula. rutilans vt lucerna. que velut gla-

dius omnium errorum abscedit zizaniās. Que velut malleus hereses interemit vniuersos. Que velut facula nōz fasciculos criminū caritatē feruore comburit. Que velut lucerna p nocturna mūdi huius silētia lumē cōmeantibus exhibet ne pedē suū ad lapidē erroris exul hō / et peregrin⁹ offēdat. De qua optās ppha dicebat. Lucerna pedibus meis verbū tuū. et lumē semitis meis ps. cxviii. homo igit̄ dū ad hāc doctrinā nouā conuertit intuitum / ab erroris somno excitat̄. Sed turbato adhuc oculo rationis a tante victus sublimitatis excellentia in administrationez rapitur: et in admiratiue q̄stionis cogitur pro:umpere vba dicens. Que nā doctrina hec noua: q̄ fuit questio vris pposita reuerētis a principio. Ad quā quidē questionē sicut alias dicebat̄ magister sētētiaz in quadripartito huius libri volumine sub quadruplici conclusionē respondet. ¶ Prima est q̄ hec doctrina p quā summa dei mysteria secretus reuelant̄ in primo. ¶ Secūda est q̄ hec doctrina per quam noua mundi vestigia subtilius declarant̄ in secundo. ¶ Tertia est. q̄ hec doctrina per quam mira verbi cōmertia sublimis referantur in tertio. ¶ Quarta est. q̄ hec doctrina p quā pia lapsis remedia suauis ppinantur: in quarto. Per ipsam nāq; reuelantur secreti⁹ velata mysteria summe trinitatis: quo ad primum. per ipsam declarantur subtilius creata vestigia noue entitatis: quo ad secundum. per ipsam referantur

sublāntus secreta cōmertia mi
recharitatis: quo ad tertiu. per
ipsam ppinantur suauis obla
ta remedia pie sanitatis. quo ad
quartū. Nā in hoc quadriparti
to sententiā libro tractat ma
gister quadruplex xp̄i noue: et
euangelice legis archanū euā
geliste Joh̄i diuinit⁹ inspiratus
Joh̄is. i. ¶ Prīmū est q̄ in p̄cia
pio erat v̄bū: et verbū erat apud
deū et de⁹ erat v̄bū. Quō ē b̄tē tri
nitat⁹ sūmū m̄steriū i p̄mo libro
¶ Secundū est. q̄ om̄ia per ip̄s
facta sunt et sine ip̄so factum est
nichil. quod est create entitatis
nouū vestigiū. in secundo libro.
¶ Tertium est. q̄ verbū caro fa
ctum est. quod est diuine chari
tatis mirū cōmertiū. in tertio
libro. ¶ Quartum est. q̄ habita
uit in nobis et vidimus gloria⁹
eius. quod est humane sanitat⁹
p̄mū remediū. in quarto.

Sic igitur per hanc doctrinam
altius erigitur humanus p̄spe
ctus: qua ad primū. Dulcius in
struitur human⁹ aspectus: quo
ad secundum. Rectius dirigitur
humanus p̄fectus: quo ad ter
tium. Mitius corrigitur huma
nus defectus: quo ad quartum
Nam magister in hoc sententia
rum libro correspondenter ad
p̄missa ad erigendū p̄spectum
hominis agit de cognitione dei
perfecti luminis: in primo. Ad
instruendū aspectū hoīs agit
de creatiōe mūdi effecti germi
nis: in secundo. Ad dirigendū
p̄fectum hominis agit de cō
muniōe verbī affecti numinis
in tertio. Ad corrigendū defe
ctum hominis agit de curatio
ne lapsi infecti hoīs: in quarto.

¶ he sunt igitur quattuor cons
ciutiones ad p̄positā q̄stionē re
sponsales: quas maḡ s̄niam
pertractat De quaz sc̄da nūc so
lū dicēdū est reseruat̄is alijs su
is locis. ¶ Sc̄da igitur p̄clusio
est et huic sc̄do libro s̄niaz corre
spōdēs: q̄ hec est doctrina p̄ quā
noua mūdi vestigia subtili⁹ de
clarant̄. Per ip̄az em̄ declarant̄
subtili⁹ creat̄a vestigia. noue en
titatis. Nā in hoc sc̄do s̄niaz li
bro tractat maḡ illud doctrine
xp̄i noue et euangelice legis ar
chanum euāgeliste Joh̄anni di
uinitus inspiratū Joh̄annis. i.
Omnia per ip̄m facta sunt et si
ne ip̄o factū est nichil. Quod est
create entitatis nouū vestigiū.
Ubi queso videte carissimi cir
cave vestigiū noue entitatis quat
tuor subtilius declarari. ¶ Pri
mum est vniuersorū productio.
Quia oīa per ip̄m et. ¶ Secun
dum est p̄ductorū creatio. quia
per ip̄m facta sunt. ¶ Tertium
est creatorū auersio. q̄ factū est
nichil id est p̄ctm̄. ¶ Quartum
est auersorū cōditio. q̄ sine ip̄o
factum est nichil. Teste siq̄dem
beato Augustino peccati p̄ditio
est q̄ sicut videlicet ipsuz nichil
est: sic a deo factum non est. hec
est em̄ secundi libri sententiaruz
principalis materia et sententia
generalis. Sic igit per hanc do
ctrinam dulcius instruitur hu
manus aspectus. Nāz maḡ in
hoc secūdo ad instruendū aspe
ctum hominis agit de creatiōe
mundi effecti germinis. osten
dens q̄rtum ratio capit huma
na. qualiter ex mundi creatio
ne intelligatur creator om̄ipo
tens. ex cōseruatione om̄i fa

Sc̄da cō
clusio ge
neralis.

3

Mā et sua q̄stioes et libri s̄maximū

Principium

e iens ex dispositione omni sapi
 ens. ex regimie prouidus expul
 critudine perfectus: ex magnitu
 dine sempiternus. S; inutile cē
 seo vt per plura discurram⁹ cuz
 omne quod apraret in vniuerso
 mūdo a sūmo vsq; deorsum: z q̄c
 quid est bonitatis in vniuersa se
 rie sc̄oz nō aliud sit q̄uestigū
 tenuissime ipressionis: et velut
 ymbra dissimilis apparitionis
 abissalis illius bonitatis: quaz
 nec assequitur loquela: nec attē
 git cogitatus. hec est itaq; secū
 de cōclusionis sententia hec est
 huius secundi libri sententiārū
 doctrina per quā homo ex aspe
 ctu creaturarum instruitur in
 qualēcunq; noticiam creatoris
 per quā (vt verbo apli vtar) in
 visibilia deia creatura mundi
 q̄ facta sunt intellecta conspiciun
 tur. sempiterna quoq; virt⁹ eius
 diuinitas Roma. i. Ad cuius co
 gnitionem pfectam nos perues
 nire cōcedat. Qui sine fine viuit
 et regnat Amen. ¶ Juxta the
 ma collationis. In primo prin
 cipio meo talē founaui titulū q̄
 stitōis. vtrum doctrina xpi noua
 sit lex pfectissima. Et q̄ pfectio
 legis xpi ex quattuor potest spe
 cialiter declarari. ¶ Primo ex
 perfectione p̄ceptorum que ab
 ipsa iubentur. ¶ Secundo ex p
 fectione credēdoz que in ipsa
 docentur. ¶ Tertio ex pfectiōe
 meritoz que sub ipsa habentur
 ¶ Quarto ex perfectione p̄mio
 rum que ex ipsa debētur. Ideo
 iuxta hec quattuor puncta titu
 lus p̄posite questionis diuisus
 fuit in quattuor titulos partia
 les circa quattuor libros sentē
 tiarum pertractandos. ¶ Pri

mus est vtrum lex christi sit in
 predictis rectissima. ¶ Secun
 dus vtrum lex christi sit in cred
 endis certissima. ¶ Tertius
 vtrū lex christi sit in meritis gra
 tissima. ¶ Quartus vtrum lex
 xpi sit in premijs iustissima. Un
 sub his quattuor titulis i quat
 tuor libū sniaz p̄cipijs quattu
 or difficultates p̄posui pertra
 ctare. ¶ Prima est de legis xpi
 z diuine voluntatis recta confor
 mitate. ¶ Secūda est de legis xpi
 et sue veritatis certa probabili
 tate. ¶ Tertia est de legis xpi
 merito: ia credulitate. ¶ Quar
 ta est de legis christi premiato
 ria equalitate. Expedito igitur
 primo titulo in primo principio
 restat expedire secūdu. ¶ Que
 ritur ergo. vtrum lex christi sit
 in credendis certissima. Et ar
 guitur p̄mo q̄ non. Quia illa
 lex non est in credendis certissi
 ma que docet credere illa q̄ sunt
 contra rationem. e quorum op
 posita sunt consona rōni: sed lex
 christi est huiusmodi: igitur zc.
 Maior p̄z: qz lex certissima de
 b. esse probabilis z rōni conso
 na. Sed minor probatur: quia
 lex christi docet credere vnam ef
 sentiam simplicissimaz esse tres
 res: z quamlibet illarum vnam.
 et eandem personam esse homi
 nem z deum. vñā rem individu
 am est in pluribus diuersorum
 locorum distantium et alia mul
 ta que apparent manifeste con
 tra rationem: et quorum oppo
 sita apparent consona rationi.
 Ideo dicit apostolus. q̄ fides ē
 sperādaz rerum: argumentum
 nō apparētū. heb. xi. quare. zc.
 ¶ Secūdo arguitur sic: qz lex illa

z

f
 ii. q̄sto.
 Af. i.

Af. f.

non est in credēdis certissima q̄
docet credere aliqd̄ quod nō est
firmiter tenēdū. Et cuius oppo-
sitū est pbabiliter asserēdū. S3
lex xp̄i est h̄mōi. Igit̄ zc. Maioz
p3. sed minoz pbatur: qz lex xp̄i
docet credere q̄ voluntas diui-
na est lex seu regula simpliciter
prima sicut declaravi in primo
p̄ncipio meo: z tñ istud non est
firmiter tenendum: imo opposi-
tū est pbabiliter asserēdū sicut
declarauerunt plures patres/
z magistri mei reuerēdi qui cō-
tra me in suo p̄mo p̄ncipio op-
positū tenuerunt: vt infra pate-
bit. igit̄ zc. In oppositū arguit̄
per Augustinū in libro de fide
ad petrū. vbi de quilibz v̄itate
leḡ xp̄i d̄r. firmissime tene: z nul-
latenus dubites. per hoc docēs
q̄ lex christi est in credēdis cer-
tissima z firmissime v̄itat̄. ¶ In
ista q̄stione iuxta matiaz duoz
argumentozū ah̄ oppositū duo
erūt articuli. Prim⁹ erit positi-
uus/ z r̄siuius ad p̄ncipale q̄si-
tū. Scōs erit collatiuus/ z r̄si-
uius ad secundū argumentum.
¶ Dimisso aut̄ pro nūc p̄mo et
p̄ncipali articulo de quo alias
videbitur: solum dicam de scōo
in quo q̄ritur: vtrū voluntas di-
uina sit lex/ seu regula simplici-
ter p̄ma. Et quantū ad istum ar-
ticulum soluz recitabo illa que
declaravi in p̄mo p̄ncipio meo:
z que arguerunt reuerendi pa-
tres et magistri mei cum q̄bus
indignus cōcurro. dicta mea p̄-
posse a contradictione probabi-
liter defendendo. Unde in hoc
presenti actu solum intendo cō-
ferre cum ill̄ magistris: qui in p̄-
mo p̄ncipio me impugnant

zc. cū alijs q̄s in primo p̄ncipio
impugnauit alijs p̄ncipijs col-
laturus. ¶ Prima igitur p̄posi-
tio est q̄ voluntas diuina est lex
seu regula obligatoria in gene-
re legis obligantis simpliciter
p̄ma. ¶ Scōa est q̄ voluntas di-
uina est lex seu regula obligato-
ria alicui rei: quia vult ipsaz ad
aliqualiter esse vel non esse tene-
ri: et iste fuerunt due p̄ncipa-
les conclusiones in primo p̄nci-
picio meo responsales huic ar-
ticulo. ¶ Tertia propositio est
q̄ impossibile est aliquam rem
obligari ab aliquali lege z non
sic obligari a diuina voluntate.
¶ Quarta est q̄ possibile est ali-
quam rem obligari a diuina vo-
luntate: z non ab alia lege: z iste
sequuntur ex prima. ¶ Quinta
propositio est q̄ omne peccatū
est commissio v̄l ommissio contra
legis prohibitionem vel precep-
tum. ¶ Sexta est q̄ nullum ē
ex se peccatum: sed precise: quia
lege prohibitum et iste sequun-
tur correlarie ex supradictis zc.
Oppositum tamen predictaruz
propositionuz quas ego posui
et probavi in primo p̄ncipio
meo tenuerunt aliqui reueren-
tissimi patres et magistri mei. Unde
conferendo cum eis tenebo or-
dinem quem materia exigit: et
secundum q̄ predictę proposi-
tiones in semutuo consequun-
tur. ¶ Igitur contra p̄mā p̄po-
sitionem arguit frater Jacob⁹
zc. Et pbavit tria dicta. ¶ Pri-
mū q̄ voluntas diuina non de-
bet proprie dici lex seu regula.
¶ Secundū q̄ voluntas diuina
nō sit simplr p̄ma lex seu regla.
¶ Tertiu q̄ p̄ ratiōes meas nō

B
i. p̄posi.

2. p̄pō.

3. p̄posi.

4. p̄pō.

5. p̄pō.

6. p̄pō.

Cōferēs
tia.

In p̄ncipio

A
Derisio
q̄stionis

Principium;

sufficienter probatur illa ppositio prima. Ad primum arguitur tripliciter. Primo quod voluntate diuina non primo est rectum ut omnia sint ordinatissima. igitur et. p̄na tenet: q̄a fm̄ Augusti. i. de libero arbitrio. Lex p̄ma/et eterna est qua iustū ē vt omnia sint ordinatissima. Et añs probat quod omne quod iustum et rectum est a rectitudine rationis p̄marie iustum et rectum est: ergo prius est iusticiam et rectitudinem rōis eē q̄ iusticiā et rectitudinē voluntatis esse. et per p̄ns prius est rationem et leges esse q̄ voluntatē. Secundo sic. esse sūmā rationē per prius cōuenit intellectui q̄ voluntati. ergo eē sūmā legem. tenet p̄na per Augu. vbi supra dicentem q̄ lex eterna est summa ratio cui semper obtemperandum est. et añs apparet: quod q̄ conformiter se habet electio ad voluntatem tam ratio ad intellectum et. Tertio sic. minus proprie appropriatur sūma intellectui bonitas. igitur et sūme voluntati veritas: et per p̄ns eē legē eternā. tenet vltima p̄na p̄ beatum Augusti. in de vera religione dicentem q̄ apparet supra mentem nostram leges esse eternam que veritas dicitur. Et assumptum probatur: quod quodlibet obiectum vnus potentie minus proprie assignatur alteri potentie sibi non subordinante. Sed sic est q̄ bonitas est obiectum adequatū voluntatis et veritatis intellectus: igitur et. **E**ste rationes prima facie sunt apparentes. sed ad repellendū causam apparentie/et ostendēdo causam defectus ponā contra istū reuerēdū p̄rem quattuor ppositiōes. **P**ria ppositio ē. i. p̄p̄ q̄ voluntas diuina et diuin⁹ intellect⁹ seu rō sunt oib⁹ modis idē tā formalit̄ q̄ realit̄. nec distinguitur inter se aliqualit̄. Ad declarationē aut̄ huius p̄mitto quattuor regulas. P̄ia est. q̄ nunq̄ aliqua ppositio est pcedenda nisi cogēte fidei auctoritate: cui⁹ oppositū appet̄ euidentis circūscripta fide vñ p̄t̄ q̄ nulla ppositio ita difficilis ad sustinendū sicut ppositio de trinitate est concedēda: nisi cogente fidei auctoritate. Sec̄da est q̄ nunq̄ sillogism⁹ expositiōnis debet negari nisi vbi cogit auctoritas fidei. Tertia est q̄ nunq̄ debet concedi aliqua cōtradictoria de eodē verificari ex natura rei nisi vbi cogit auctoritas fidei. patet. cum valde difficile sit sustinere aliquas contradictoria de eodē verificari etiā i p̄sintōe de trinitate ad q̄ cogit auctoritas fidei. Quarta est q̄ nunq̄ debet cōcedi aliqua cōtradictoria verificari de terminis supponētibus p̄ eodē p̄uertibiliter cōuersiōe regulara p̄ q̄ q̄d seu alio modo equales. p̄ ex supradictis. Et iste regle possūt declarari: s̄ eas suppono: q̄a null⁹ amator v̄itatis debet eas negare. vñ qui eas negant magis sunt cachinno irridendi/q̄ argumento reprobandi. sicut diffuse alias declaravi. Ex his p̄batur ppositio. **P**rimo quia ppositio concedens q̄ voluntas diuina/et intellect⁹ diuinus/seu ratio non sunt omnibus modis idem: sed distinguuntur formalit̄ est ita difficilis ad sustinendū sicut p̄sintōe de trini

tate imo difficilior: qz ita difficili
 le/ vel difficilius ē imaginari q
 plures formalitates sint eadez
 res: sicut q plures res sint eadē
 essentia. qz in imaginabile est q
 sit aliqua nō idēitas/ siue disti-
 ctio nisi pluriū distinctioz. et ima-
 ginabilis ē pluralitas nisi rerū
 vñ videt̄ pbabile. q si ecclia mi-
 norē nō idēitatē siue distinctio-
 nem potuisset imaginari q̄ rea-
 lem/ illā ad min⁹ apparēter ob-
 uiandū diuine simplicitati. diui-
 nis personis attribuisset. Cum
 igitur ad ponēdū talē distinctio-
 nem inter volūtatem et intelle-
 ctū non cogat fidei auctoritas.
 sed omnia tradita in scriptura
 sacra et determinatione ecclie
 possint saluari nō ponendo eā.
 immo eā non ponere magis cō-
 sonet diuine simplicitati. sequit̄
 per primā regulā q talis nō sit
 ponenda quare rē. et habetur p
 positum rē. Secūdo arguit̄ ex
 positioe sic et volūtatis diuina
 est omnibus modis idem volū-
 tati diuine. hic intellectus diui-
 nus est hec voluntas diuina. er-
 go hic intellectus diuinus ē om-
 nibus modis idem volūtati diui-
 ne. premisse sunt vere. et conse-
 quentia est silogismus exposi-
 torius: qui non debet negari in
 proposito. sicut pater per secū-
 dam regulam. igitur rē. Tertio
 Voluntas diuina et diuinus in-
 tellectus sunt idem et ista pre-
 dicata sunt contradictoria scilicet
 esse idem formaliter volun-
 tati diuine. non esse idem forma-
 liter diuine ergo non debet con-
 cedi de voluntate diuina et in-
 tellectu diuino sicut patet per
 secundam regulam rē. Quarto

Quicquid est voluntas diuina
 est intellectus diuinus et ecōtra.
 Igitur de ipsis nō debēt cōcedi p̄-
 dicta cōtradictoria sicut patz p
 quartā regulā: et per psequens
 apparet p̄is ppositio pbata.
 ¶ Secunda propositio est q̄ q̄c
 quid ex natura rei conuenit di-
 uine voluntati conuenit et diui-
 no intellectui. Ista patet ex pre-
 dictis/ et specialiter ex tertia et
 quarta regulis. Aliter em̄ pre-
 dicta contradictoria verificaret̄
 tur de eodem. ¶ Tertia propo-
 sitio est q̄ si intellectus diuinus
 est lex seu r̄a obligatoria etiaz
 voluntas diuina: et ecōtra. p̄z
 ex predictis etiam arguendo ex
 positioe. Et ideo patet q̄ dict⁹
 reue. pater in suis ratiōib⁹ assu-
 mit multa falsa. Unde p̄io fals-
 sum est quod assumit in prima
 ratione. scz q̄ p̄ius est iusticiā
 et rectitudinē ratiōis esse. q̄ ius-
 ticiam et rectitudinē volun-
 tatis esse. et q̄ p̄ius est ratiōē
 legis esse q̄ voluntatis. qz ratiō
 diuina et voluntas diuina sunt
 penitus idē. et quicquid ex na-
 tura rei conuenit ratiōi: cōue-
 nit voluntati rē. Secūdo falsū
 est q̄ assumit in secunda ratio-
 ne scilicet q̄ esse summam ratio-
 nem per p̄ius conuenit intel-
 lectui q̄ voluntati. quia ita pro-
 prie et de virtute sermonis ve-
 rum est q̄ voluntas diuina est
 ratio summa sicut q̄ intellect⁹
 diuinus est ratio summa cui sē-
 per obtemperandum est rē.
 Tertio falsū est quod assumit
 in tertia ratione. scilicet q̄ boni-
 tas nec est obiectū intellectus
 diuini. nec veritas obiectum vo-
 luntatis diuine. quis quicquid

¶
 4. prop̄

¶
 4. pp̄.

Principium.

est obiectum huius est obiectum il-
li. ¶ Quarta propositio non ob-
stantibus predictis est ista. quod secundum
modum loquendi scriptorum et doctorum
magis proprie appropriatur vo-
luntati diuine esse legem obligantem
quam intellectui diuino. Ita quod hec
est de per se vera. voluntas di-
uina est lex obligatoria. et non
hec intellectus diuinus est lex
obligatoria. Et ratio. quia sicut
modus loquendi doctorum est
quod voluntas diuina est causa ef-
fectiva rerum / et non intellectus
ex eo. quia quicquid voluntas
vult est / vel fuit. et non quicquid
intellectus intelligit. ita in pro-
posito quicquid voluntas vult
obligari obligatur et non sic de
intellectu. Unde hec consequen-
tia est bona voluntas diuina
vult scire obligari ad aliquid. ergo
scire obligatur. et ideo ista est
de per se vera. voluntas diuina est
lex obligatoria. et non ista intel-
lectus diuinus est lex obligato-
ria. Quis utraque sit vera. quare
et cetera. ¶ Ad secundum principale
probandum arguit dicitur reue-
rendi patris. sic quia ab omni lege simpli-
citer prima omnia alia derivantur.
sed a voluntate diuina non
omnia alia lex derivatur. igitur et cetera
Maior patet. quia a primo in vno
quoque genere omnia alia eiusdem
generis derivantur. et minorem
ipse probat de legibus negati-
uis que non emanant a diuina
voluntate. sicut est ista. non fur-
tum facies. Tum primo. quia si
diuina voluntas non esset adhuc
non facere furtum esset. Tum
secundo. quia non furtum face-
re non habet rationem entis.
igitur nec bonum nec volubile.

Tum tertio: quia talis negatio non
est obiectum diuine voluntatis. nam
pari ratione quilibet alia negatio es-
set obiectum diuine voluntatis quod
re et cetera. Aliquas alias rationes facit
dicitur reuerendus pater. quod causa
breuitatis dimitto. quia possunt sol-
ui sicut iste omnino pari modo
Un breuiter ad istam dico negan-
do minorem. Et ad primam probatio-
nem dico quod ad impossibile sequi-
tur quodlibet ideo si diuina volun-
tas non esset. non furtum facere esset /
et non esset. quare patet quod istud
nichil facit omnino ad propo-
situm. sicut patet cuilibet intuenti
et cetera. ¶ Ad secundam probationem di-
co quod ista lex non furtum facies
habet rationem entis / et boni et vo-
lubile cum sit lex bona / et iusta
et a deo data: nec oppositum habet
aliquam apparentiam. ¶ Ad tertiam
dico quod ista lex non furtum facies
est obiectum diuinitatis. nec est in-
conueniens quod negatio sit obiectum
diuine voluntatis. aut intellectus
diuini. Aliter enim intellectus di-
uinus non intelligeret aliquam
veritatem negatiuam / quod est ab-
surdum. quare patet quod rationes
huius reuerendi patris non con-
cludunt. ¶ Quantum ad tertium
principale in quo ipse probat ra-
tiones meas esse insufficientes
ad propositum sciendum est quod in
primo principio meo primam pro-
positionem supradictam proba-
ui tripliciter. Primo ex tribus
propositionibus preambulis.
Quarum prima est. quod inter leges
obligantes una est lex. simplici-
ter prima. Secunda quod nulla lex
creata est lex simpliciter prima. Ter-
tia quod sicut attribuitur voluntati
diuine esse prima causa efficiens

In secundū sententiarum. fo. xvi

hic attribuēdū est idē eē, primaz legē obligāre. Nā sicut primuz est pfectiōis sic et fm. quare ꝛc. Un̄ scōm Augu. xxiij. cōtra f̄austum. lex eterna est diuina mens seu voluntas ordinē naturalem seruari iubens: turbari verās. s; nulla lex est prior voluntate diuina igitur ꝛc. Ad istas aut̄ rōnes respōdet re. pa. Unde ad primā negat q̄ inter leges obligātes sit vna simpliciter prima nisi loquēdo de preuentate institutionis: ꝛ negat q̄ nulla lex creata est simpliciter p̄ma loquēdo de eadē preuentate institutionis. S; ista respōsio nō valet: q̄ sicut inter causas efficiētes ē vna nō creata. sic iter leges obligātes est vna non instituta. ꝛ sicut causa nō creata est cā efficiens simpliciter prima: sic inter leges lex nō instituta est simpliciter prima: ꝛ illa est voluntas diuina. ꝛ nō est aliqua lex creata. Qd̄ p̄bat sic: q̄ sicut nulla res creata habet ex se potentiā causandi: sic nulla lex creata h̄z ex se potestātē obligandi. Nāz sicut dicit ap̄ls ad Ro. xiiij. Nō ē p̄tās nisi a deo. igitur sicut sola diuina voluntas est prima causa independēs in causando. sic ipsa est prima lex independens in obligando: quare ꝛc. Ad scōz rōnē respōdet q̄ esse legem obligantem nec dicit perfectionem / nec imperfectionē. Unde non furtū facies / esse legem nec dicit perfectionē / nec imperfectionē: nec diliges d̄m deū tuū ꝛc. dicit p̄fectionē vel imperfectionē. licet diligere deum super oīa sit alius cuius p̄fectiōis. Sed ista r̄sio nō est mihi intelligibilis. Item

ex hac ratiōe sequit̄ q̄ stare rationalem creaturā obligari ab aliqua lege: ꝛ nō obligari a diuina voluntate: vt patet satis: igitur ꝛc. ¶ Ad tertiā ratiōnē que est auctoritas Augustini r̄ndet q̄ obligare varie cōpetit legis conditor: ꝛ ipsi legi. Nāz legis conditor obligat principaliter / ꝛ effectiue. seu auctoritatiue. sed lex ipsa obligat virtualiter / ꝛ cōsecutiue: et ideo nomē legis aliquid quando transfertur ad signandū institutorē legis. Et per hoc dicit q̄ hec ē falsa de virtute sermonis: voluntas diuina est lex eterna: sed hec est vera. voluntas diuina est eternus conditor legis quare ꝛc. Sed tñ hec respōsio non valet: q̄ absolute stare q̄ voluntas diuina aliquā creaturam obligaret: ꝛ tñ nullā legem institutā conderet. Nam ex hoc solo q̄ diuina voluntas vult aliquā creaturā ad aliquid obligari sequitur illā creaturā obligari absq̄ hoc q̄ oporteat aliquā legē institui: ꝛ tñ non stat creaturam obligari sine lege obligante igitur voluntas diuina propriissime est lex obligatoria ꝛc. Et hec sunt dicta contra istū reuerendum patrem ꝛc. ¶ Contra secundaz propositionem arguit magister Egidius ꝛc. et circa hoc tria facit. Unde primo arguit me de improprietate sermonis. quia in secunda conclusione primi principij posui q̄ sicut diuina voluntas est causa efficiens quia vult aliquid esse vel fieri. sic ipsa est lex obligatoria quia vult aliquid ad aliquid qualiter esse vel non esse teneri. Et limitauit sensum secunde

Bj

Cōferentia scōz.

Principium

partis dicēdo q̄ lz illa sit vna p
positio causalis q̄ pōt denotare
antecedētis ad cōsequētis cau-
salitatē p̄p̄riā: vel ip̄oz cōverti-
bilitatē p̄ cōsequētā mutua. tñ
quicqd̄ sit de primo sensu nihilo
min⁹ in sc̄bo sensu volui intelli-
gere ipsaz. Uñ cōtra istū p̄cessū
instat nimis multis medijs / et
quasi in idem coincidentibus et
miroz quomodo arestat se ī hoc
3 **rc.** ¶ Primo igit̄ arguit q̄ pone-
re illā causalē z solū per illaz in-
tendere p̄sequētie cōuertibilita-
tē est aburi p̄positionibus. Nā
eodem mō concederetur q̄ ideo
volūtas diuina est obligatoria
q̄ viator est. Secūdo eodē mo-
do cōcederetur q̄ deus est : q̄ si
asinus volat asin⁹ habet alas.
Tertio mirareſ quare illo mo-
do plus dico voluntatē esse pri-
mā legē q̄ intellectum cū eque
bona sit cōsequētia. intellect⁹ di-
uinus dicat hūc obligari. ergo
obligat̄. sicut de voluntate. Itē
per talē cōuertibilitatē cōsequē-
tie nō plus habetur q̄ volūtas
diuina sit lex vel regula huma-
ne obligatiōis q̄ obligatio cre-
ata diuine volūtaris. cū eque sit
cōuertibilis p̄sequētia vtr obiq̄
et tamen in toto p̄cessu meo vt
dicit nihil specialius pono per
quod volūtas diuina debeat di-
ci lex vel regula. quare insuffici-
enter respondeo. Nec euado ad
difficultatē quesiti. q̄ difficultas
est in quo cōsistit radix obli-
gationis. Modo respondere pre-
cise p̄ cōsequētā illaz mutua
nō sufficit **rc.** Sed iste instantie
sunt sophistice z falso inmittunt
fundamento. Unde pro euidēti
repulsione ipsaz. Sciēdū est q̄

ista cōinnectio q̄ vel alia similis
faciens p̄positionē causalē. ali-
quādo significat causam effēdi
z sic facit p̄positionē p̄p̄rie cau-
salē. vt cū dicitur. q̄ sol lucet di-
es est. q̄ hō hz materiā hō ē cor-
ruptibilis. z sic de similibus qñ
q̄ vero talis cōiunctio nō signifi-
cat causam effēdi. vt cū d̄: q̄ ali-
qua res in diuinis generat filiū.
aliqua res in diuinis ē pater. q̄
creature sunt a deo. de⁹ est dñs
creaturaz. Tales em̄ p̄positio-
nes solent cōcedi / tamen clarū
est q̄ nō denotant antecedētis
ad cōsequens causalitatē p̄p̄riā
q̄ sic essent false vt notū est intu-
enti **rc.** Ita est in p̄posito qñ di-
xi. hec p̄positio volūtas diui-
na est lex obligatoria. quia vult
aliquid **rc.** nō denotat antecede-
tis ad consequens causalitatem
p̄p̄riā: sed cōuertibilitatē p̄ cōse-
quentiā mutua. Volui em̄ per
hoc excludere primū sensum in
quo illa dictio q̄ significat cau-
sam effēdi. q̄ sic nihil est cau-
sa vt diuina volūtas sit lex obli-
gatoria. s̄ p̄ hoc q̄ dixi q̄ talis
p̄positio (sicut alie supradicte)
signat antecedētis ad cōsequēs
cōuertibilitatē p̄ p̄sequētā mu-
tuā. nō volui cōcludere quin ali-
ud requiratur: seu q̄ hoc suffici-
at ad veritatē talis causalis sed
dico q̄ hoc requiritur / z sufficit
mihi ad p̄positū. Et si querat
quid vltra hoc requirit̄: quero
etiā idē ab eo de alijs causalib⁹
supradictis. z ita faciliter respō-
debo sibi sicut ipse michi. Nec
aliud teneor respōdere: quia nō
habeo hic tractare de veritate
causalium nisi aliter cogat vī
argumentorum. et ex his patet

A q̄ due prime instātie nō faciunt ad propositū zc. ¶ Ad tertiam instantiam dico q̄ ipse miratur sine causa. Nam q̄uis dixerim q̄ voluntas diuina sit prima lex seu regula: non propter hoc negaui hoc de intellectu diuino: s̄mo ex primo sequitur secundūz expositioe arguēdo: cum etiam voluntas z intellectus sint omnino idē vt supra probaui. Tamen quare magis appropriatur volūtati esse legem obligatiuā q̄ intellectui: supra dixi scilicet quia licet vtrāq̄ istarū sit vera, volūtās est lex obligatoria, z intellectus est lex obligatoria, tamen prima est vera per se: z nō secunda. Cuius rationē assignaui quia quicquid voluntas diuina vult obligari obligatur, sed non quicquid intellectus intelligit zc. Et q̄uis bene sequatur intellectus diuinus dicat hūc obligari, ergo obligatur, sicut de volūtate zc. nō tamē sequitur, intellectus diuino intelligit hūc obligari, ergo obligatur, vt ptz cuiuslibet intuenti, quare zc. ¶ Ad quartā instantiam nego assumptum, et cum reuerentia dico q̄ satis assignatur q̄ sit radix obligatiōis. Nā illa ē diuina voluntas, z illa satis explicat p̄ hoc q̄ dixi zc. nec opposituz ipse p̄bat. Et si aliquis doctor p̄fūdī attingat hāc materiā supplico q̄ ostēdat. ¶ Scōo dicit magister p̄cipalis descēdēdo ad propositum agit de illa propositione vt est causalis proprie, z circa hoc ponit duas p̄positiones. ¶ Prima est, q̄ licet diuina voluntas (vt sic) nō sit quozūlibet effectiuam ratio formaliter effectiua,

est tamen diuinaz rationū casualiū ad agendū ratio applicatiua. Prima pars p̄bat, q̄ (vt sic) nō est quozūlibet eminēter cōtētina. Scōa q̄ aliter nō saluaret q̄ ipsa esset oīm rerū causa. Sed non insistendo circa p̄positionē istā q̄ non videt mihi facere ad p̄positū. ¶ Dico breuiter q̄ ē falsa, z arguo cōtra eam sic, q̄ vel ipse concedit in deo distinctionem formalē/vel nō, si sic, contra hoc sūt illa que supra dixi, etiam ipsemet dixit se nō ponere tales distinctionē. Si ergo nō ponat eam patet clare q̄ illa p̄positio nō potest esse vera, q̄ in deo nō sunt plures rationes causales nec ratio causalis aliquo modo distinguitur a voluntate diuina. Nec est veruz quod assumit in probatione, scz q̄ volūtās diuina nō sit quozūlibet effectiuuz eminēter cōtētina, q̄re zc. Ex p̄dicta p̄positione intulit contra me q̄ hec talis proprie nō est cōcedenda, q̄ deus vult aliquid esse illud est, vel quia deus vult aliquid fieri/illud fit: put ly quia dicit causalitatē formalē, sed reuera istud, non est contra me, q̄ bene concedo q̄ si li quia dicat causalitatem formalē, illa esset falsa cum deus ipse nullius rei sit formalis causa. ¶ Scz cū hoc stat q̄ illa causalis est vera put li quia dicit causalitatem efficientem, sed contra hoc ipse arguit imponendo mihi q̄ ego posui istam regulam q̄ omnis causalis est falsa vbi consequens includit deum aliquid facere/aut scire aut velle, sed hanc falsitatem/aut potius puerilitatem nūq̄ posui, sed bene posui istaz

2. ppō.

regulam q̄ nulla p̄positio causalis cui⁹ cōsequēs significat tā q̄ significatū totale deuz velle/ aut intelligere ē vera pp̄ue. ⁊ p̄ p̄positionē pp̄ue causale intellexi illā in qua illa cōiunctio q̄ significat causā effēdi sicut declarari. nō videat ipse si iste differat. satis enim clarum est q̄ sic. quare ⁊c. ¶ Secūda p̄positio sua est q̄ licet voluntas diuina (vt sit legis obligatiue diuine/ ad extra obligandū) sit ratio applicatiua. intellectus tamen diuinus magis p̄ se est causa obligationis q̄ voluntas. ¶ Primā partē p̄bat ex primā p̄positiōe. sed ipsa etiā eodē modo potest improbari sicut p̄positio illa. quia si nō ponatur distinctio formalis non potest sustineri q̄ ipsa sit vera. vt patet quare ⁊c. S; secundam partem ipse probat sic quia inter leges creatas magis de per se obligat ratio q̄ voluntas. igitur ita est in deo. cōsequētia tenet per simile. ⁊ antecedēs probat. Primo per vnum dictuz meum in quo posui q̄ habitus fidei infuse est perfectissima lex creata qui tamen pertinet ad intellectuz. igitur ⁊c. Secundo q̄ nullus actus dicitur rectus/ vel iustus nisi quia principaliter cōformis rationi. igitur ⁊c. S; breuiter nego istam secundam partem. ⁊ ad probationez quicquid sit de antecedente. nego cōsequētia ⁊ similitudinē. Et ratio dissimilitudinis p̄t assignari quia in deo inter voluntatē ⁊ intellectum: aut actū voluntatis/ ⁊ intellectus nulla est oīno distinctio. Non sic autem est in creatura. ⁊ istud posset deduci. s; dimitto

⁊c. ¶ Tertio principaliter dicit⁹ magister ponit q̄ ista cōsequētia nō valet/ deus vult aliquem obligari ergo illū imediate obligat. quod probat multipliciter. ¶ Primo. q̄ stat aliqd a creatura potente obligare p̄cipi ⁊ illud non p̄cipi a deo. igitur ⁊c. p̄sequētia tenet vt dicit p̄ descriptionē meā de obligari. ⁊ antecedens probat quia a liter omis obligatio esset de iure diuino q̄ est falsum. Secūdo aliquod est ciuile dominiū quod non est de iure diuino. igitur etiā ⁊ obligatio ⁊c. Tertio multe sunt iniuste obligatiōes. ⁊ que sūt peccata esse obligatiōis. ergo de⁹ illis nunc obligat. Item quarto si omnis obligatio esset a deo. sequeretur q̄ omnis obligat⁹ obligatiōem non adimplēs peccaret mortaliter. patet quia cōtra deum obligantem. Quinto admuticem non concurrunt humana obligatio ⁊ diuina. igitur ⁊c. Antecedens patz. quia perfecte ad aliquid obligat⁹ s; obligatiōe diuina. āpli⁹ ad illd obligari nō p̄t sicut p̄fecte dñs āpli⁹ fieri non p̄t dñs. vnde si diuine obligatiōi posset succedere alia obligatio cū illa p̄mā nō cōfirmaret / nec intēderet. videtur q̄ superflueret. ¶ Itē sexto. q̄ obligare (vt videtur) aliud dicit q̄ efficere obligatiōē p̄cise. ergo cum generali dei cōcursu effectiūto staret ipsum nō obligare ⁊c. ¶ Sed contra predictaz p̄positionem arguo probando q̄ illa p̄na sit bona. q̄ si non tūc oppositū cōsequētis stat cū antecedēter sic stat q̄ de⁹ vult aliquē obligari ⁊ tamen illum imediate nō

obligat. q̄ est falsū sicut nō stat q̄ deus velit aliqd̄ fieri ⁊ tñ illd̄ immediate nō faciat. aliter diuina voluntas non esset immediate efficac̄ vniuersaliter oīz que sūt vel fiunt. quod est cōtra doctrinam sc̄tōꝝ ⁊ eccl̄ie. vt satis pt̄. igit̄ r̄c̄. Nec valent. cū reuerentia. rōnes sue. ¶ Un̄ breuiter dī scurrēdo p̄ eas. Ad primā dico q̄ nō stat aliqd̄ a creatura potē te obligare precipi p̄cepto iusto ⁊ obligatio: ⁊ illud nō precipi a deo. ideo dicit ch̄ist⁹ loquēs ad prelatos qui possunt obligare subditos. Qui vos audit me audit. qui vos spernit me spernit Luce. x. Ideo simul ad primam instantiā ⁊ secundam dico q̄ ex hoc nō sequit̄ q̄ omnis obligatio sit de iure diuino. ⁊ concedo q̄ sicut est aliquod civile dominium quod nō solet dici de iure diuino: ita etiam de aliqua obligatione quia secundum modū loquēdi cōmunē aliqua obligatio vel aliquod dominium nō dicitur de iure diuino. q̄a sit a deo approbante. nam sic quodlibet esset de iure diuino. sed ex alia rādice hoc dicitur. sicut patet ex his que dixi in tertia conclusio ne p̄mi principij: sed ea nunc nō recito r̄c̄. Ad tertiā instantiam dico q̄ nichil iniustum seu peccatum est lex obligans. sicut alias dixi r̄c̄. ¶ Ad quartā nego consequētiam quia ex hoc q̄ aliquid est cōtra deum nō inferitur q̄ sit mortale peccatum. Nā sic omne peccatū esset mortale: cum quodlibet sit contra deum

A

B

C

Unde dico q̄ loquendo de per-

fectione dñi sc̄m quid: ⁊ ingne quale attribuit creature. aliq̄s p̄fecte dñs pot̄ fieri ampl̄⁹ dñs Nā eiusdē rei plures possūt esse p̄fecti dñi sicut rex ⁊ baro in eadē baronia. ⁊ tñ cōstat q̄ si in eandē personā cōcurrerent ista duo dominia: ille esset amplius ⁊ p̄fectus dñs. nā sicut ostendit dñs armachanus in primo libro de paupertate xp̄i cap̄lo. i. dominia secundū q̄ magis aut minus habent de auctoritate p̄pria respectu actuum siue vsus dominij dicūtur magis aut minus dominia vel p̄fecta. quare r̄c̄. Nec valet quod dicit: scilz q̄ si diuine obligationi posset succedere alia obligatio (cum illa primā nō confirmaret: nec intenderet) quod ergo superflueret. Nam cōsimili modo p̄baretur q̄ si diuine causalitati coageret aliqua causa secūda: q̄ illa causa secūda superflueret sicut clare pt̄. ¶ Ad sextā concedo q̄ obligare aliud dicit q̄ efficere obligationē: imo dico q̄ stat deū aliquem de nouo obligare. ⁊ tñ nichil de nouo efficere. ideo istud magis est p̄ me q̄ p̄tra. q̄r r̄c̄. ¶ Uer̄ ē q̄ ad declarationē conclusionis mee i p̄io principio meo posui descripiōes horū terminorū. obligari et teneri. ⁊ dixi q̄ obligari ē teneri. ad aliql̄iter eē v̄l nō eē. siue ad aliquā dispositionē habēdā v̄l aliq̄ dispositionē carēdā. Sed teneri ē habere a suo sup̄iori phibitionē v̄l p̄ceptū de aliquo existēte in inferioris libera pt̄ate. Et istarū descripiōnū declaratio maḡ paruit in t̄tia conclusioe p̄mi principij vbi ostēdit q̄d sit p̄ceptū ⁊ q̄d phibitō

D

D

D

c.ij

Principium.

¶ Cōtra hoc instat primo q̄ de scribere obligari p̄ teneri ē diffi nire magis bonū p̄ minus notū
¶ Secōdo arguit q̄ teneri nō be ne describit̄. q̄ stat q̄ de^o aliquē obliget. ⁊ tñ nichil p̄cipiat / v̄l p̄ hibeat. **¶** Tertio ad idē. q̄ tunc sequeret̄ q̄ creatura seipsā obli gare non posset / cum sibūpsi nō sit superior. **¶** Quarto q̄ p̄ hāc descriptionem euado difficulta tem de obligatione ad impossi bile. de qua doctores mlti mul tum dubitāt. modo ponere vnū mere voluntarium quid nomi nis sic euasium difficultatum non probatum. est irrationable sicut patet. ideo ⁊ c. **¶** Sz ad ista voluntarie dicta nō probata re spondeo breuiter. vnde ad pri mam ⁊ secundam instātiā. ne go antecedēs. et miro: quomo do ipse sic petit principū assu mēdo simpliciter illud qd̄ est p bandum: vt ptz. **¶** Ad tertiā ne go p̄nam q̄ licet creatura non sit superior: tamen potest seipsā obligare (id ē aliquid facere vñ sequitur ipsam esse obligatam: et habere a suo superiori prohi bitionem / vel p̄ceptum de ali quo. de quo prius non habuit) sicut ptz de illo qui vouet pau pertatē: vel v̄ginitatē ⁊ c. **¶** Ad quartam dico q̄ illud quid no minis est rationale: nec per ipm̄ euado illā difficultatē de obli gatiōe ad impossibile. nisi sicut decet eam euadere. imo ex hoc q̄ sancti dicunt q̄ deus non pos test obligare ad impossibile. se quitur q̄ illud quid nō sit ra tionale. ⁊ si nō placeat sibi: det aliud melius. ⁊ ego contētabor. Et hec sunt dicta contra istum

reue. magistrū ⁊ c. **¶** Cōtra ter^o s^o tiam ⁊ quartam p̄positiōes ar^o Confe
guit frater petrus ⁊ c. Et in pu^o tia. iij.
mo principio suo posuit istā ter tiam conclusionē q̄ nō stat crea turam rationale peccare mor taliter / et ipsam non committe re / vel omittēre cōtra legem ra tiōis (id est recti dictaminis) nat ure difformiter. Quam probat supponendo q̄ talis creatura habeat noticiam vltimi finis / et principiorum moralium. Unde arguit sic. Nam dato q̄ nullum esset p̄ceptum creature datū / ad huc creatura rationalis lege ra tiōis / seu recti dictaminis natu ralis indispensabiliter obligare tur sub pena peccati deo hono rem reddere: ei obedire: ⁊ ipsum nō odire: ergo nō stat creaturā peccare ⁊ c. p̄na tenet. quia qd̄ ē dispensabiliter obligat necessa rio obligat. stante cōstantia sub iecti obligabilis. Sz antecedēs p̄batur. q̄ lex naturalis est im mutabilis / et indelebilis in suis principijs: que sunt bonū facere ⁊ malum fugere. vt ostēdit tho mas prima scōe. q. xciiij. iij. ⁊ vi articulis. Vñ articulo. vi. allegat Augu. ij. confes. dicentem. Lex scripta est in cordibus hominū quā nulla quidē delet iniquitas. Sed lex scripta in cordibus ho minū est lex naturalis. ergo lex naturalis deleri nō pōt. hec est ratio sancti thome ibidē. **¶** Secūdo confirmauit p̄clusionē au ctentate beati Aug. li. ij. de ser mone dñi in mōte. c. ij. vbi dicit. Nulla ē aia / q̄ suis puerfa) q̄ tñ ratiocinari possit: in cui^o cōsciē tia nō loquat̄ de^o. Quis em̄ scri psit legē naturalē i cordib^o hois

A nisi deus &c. ¶ Ex hac conclusiōe intulit tertiū correlariū. vtz q̄ i possibile est creaturā rōnalē obligari a diuino velle. & eā nō ab ligari aliq̄ alia lege. p̄tz ex conclusiōe. Et p̄firmat. q̄ nō stat creaturā rōnalē omittere/vel p̄mittere q̄ diuinum velle. & non contra dictamen rationis. ergo nō stat eam obligari ad aliquid p̄ diuinum velle quin ipsa ad illd obligetur per dictamē legis naturalis seu rationis recte. Con firmant. quia in mente rationalis creature est pp̄ue lex seu regula iuste vite. Sed regula mēti rationali intrinseca est lex naturalis ratiōis. que indissolubiler obligat creaturam talē ad nichil agendū contra consciētiam. ergo correlarium verū. Antecedēs est prima ps̄ primi correlarij tertie conclusionis mee. vbi dixi sicut virtus iusticie solum est i mente &c. Oppositum huius correlarij p̄bani sic. sicut prima causa quicquid agit cum causa secunda p̄t agere se sola. sic p̄ma lex v̄l regula &c. ¶ Ad hanc rationē dixit: q̄ inter obligare & causare effectiue est magna dissimilitudo & differentia q̄ nō quodlibz obligare ē agere vel actio. q̄a lex scripta obligat & tñ nichil p̄ducit vel agit i obligādo. ideo ad formā negatur sc̄da pars maioris seu ant̄is ratione dissimilitudis q̄ est iter causare effectiue: et obligare.

C ¶ Sz̄ circa hec m̄lta possētdici. tñ breuiter dico q̄ ista nullo mō sunt p̄tra me. Un̄ p̄mo cōcedo q̄ de potētia ordiata nō stat creaturā rōnalē peccare/vel p̄mittere: aut omittere p̄tra dī-

uinū velle. et non p̄tra dictamē ratiōis seu legis nature aut alteri⁹ legis create. & nichil p̄bāt rōes p̄dicte: sicut p̄tz tuēti. & hoc idē etiā p̄cessi/ & p̄bani in tertia conclusiōe p̄mi p̄ncipij mei.

¶ Sc̄do nō ostātib⁹ istis p̄cedo q̄ de potētia absoluta stat creaturā rōnalē peccare & p̄mittere v̄l omittere q̄ diuinū velle: & nō q̄ dictamē alicui⁹ legis create: & in hoc sēsu ei⁹ conclusio est falsa: nec sufficiēter p̄bata. nec r̄sio quam dat ad rationem meā videtur sufficere: q̄ q̄uis inf̄ obligare & causare effectiue sit magna dissimilitudo & differentia. tamē huius dissimilitudinis nō euacuatur ratio mea. quia quo ad hoc ē simile q̄ sicut causa sc̄cunda non potest agere sine p̄ma: sed bene p̄ma sine secunda: sic lex create non potest obligare sine prima sed bñ p̄ma sine q̄ cunq̄ alia. ideo &c.

¶ Cōtra q̄ntā & sextā p̄p̄ositiones arguit reuerendus pater frater michael &c: & ponit conclusiōez p̄dictorū supradictis p̄p̄ositionibus.

Et primo p̄bat q̄ non om̄ne peccatū est p̄missio vel omissio contra legis p̄hibitionē vel p̄ceptum. Tū p̄mo q̄ aliq̄ ignorantia est peccatū q̄ nec est p̄missio nec omissio &c. Tū sc̄do q̄ p̄ctm̄ veniale & negligētie nec est p̄missio v̄l omissio q̄ legis p̄hibitionem. Tum tertio. q̄ si om̄ne peccatum eēt p̄missio v̄l omissio cōtra legis p̄hibitionem sequeretur quod quilibet trāsgressio p̄cepti esset p̄ctm̄ v̄l imputaretur ad culpam. q̄d est falsū: cuz aliq̄ solū ip̄tetur ad penā. ¶ Sz̄ ad ista breuiter respōdeo. vnde ad

conferētia. 4.

Principium

primam et secundam simul nego assumptam. et probatio sua consistit in quibusdam diuisionibus peccati: et comparationibus peccatorum quas ipse assignat scilicet illas nego nec video quod habeant aliquam apparetiam nisi equiuocando de istis terminis commissio et omissio id est. ¶ Ad tertiam dico: quod omnis transgressio precepti proprie dicta que est contra preceptum ad intentionem precipientis est peccatum seu ad culpam imputabilis. nec oppositum ipse probat. id est nichil plus dico. ¶ Secundo cum principaliter dicitur reuerendus pater probat quod aliquid est ex se peccatum: et non precise quod lege prohibetur. Et arguit primo sic. quia possibile est hominem peccare nullo precepto sibi dato (scilicet neglectis eternis et spiritualibus bonis) se convertendo ad temporalia bona. quia hoc est peccare secundum augustinum primo de libero arbitrio. Cum per hoc turbetur naturalis ordo. quem eterna lex seruari iubet: et turbari vetat. sed non minus potest hoc homo habito precepto nullo sicut cum precepto igitur etc. Secundo ad hoc est auctoritas beati Augustini in eodem libro. ubi dicit. Non sane. id est malum est adulterium. quia vetat lege. sed ideo vetatur lege quia malum est. Tertio ad hoc est auctoritas philosophi. ubi dicit. Ethicorum ubi ait. Non omnis autem suscipit operatio neque omnis passio medietatem. Quaedam enim profestim nominata conuolata sunt cum malicia puta gaudium de malo. inuidia. adulterium. homicidium. hec sequitur omnia. et que talia dicuntur secundum ipsa mala esse. igitur sequitur contra me etc. ¶ Sed breuiter dis-

co. quod ista non sunt contra me. sed laborant in equoco. Unum bene concedo quod aliquod est peccatum non precise quod lege prohibetur: intelligendo de lege scripta vel humana: et hoc nichil aliud probat auctoritates predictae scilicet tamen cum hoc fiat quod nichil est peccatum nisi quia lege prohibetur (id est) nisi quia est contra legem eternam et voluntatem diuinam. Et per consequens nichil est ex se peccatum. quod nichil est ex se tale quod non est intrinsece tale: sed solum per denominationem extrinsecam Et oppositum huius non probant rationes predictae sicut clare conueniet intuenti potest appere quare etc. ¶ Tertio principaliter dicitur reuerendus pater ostendit rationes meas non sufficere. Unum quintam probationem probaui. Primo ex prima conclusione primi principii in qua declarauimus quod voluntas diuina est lex prima obligatoria. et per consequens omne peccatum est commissio vel omissio contra diuine voluntatis obligationem ¶ Secundo probaui eam per augustinum. ubi dicit. contra. Faustus ubi dicit quod peccatum est deum vel factum vel concupitum contra legem eternam quare etc. ¶ Sed ad hec respondet primo quod satis posset ostendi quod neutra illarum propositionum sequitur ex conclusione etc. Sed hoc ipse non ostendit. ideo etc. ¶ Secundo dicit ad auctoritatem Augustini. quod illa descriptio quae ponit non est generalis et sufficiens descriptio peccati: sed exprimit solum materiam circa quam contingit esse peccatum actuale etc. sed hec responsio non est ad propositum. quia non allegaui illam auctoritatem augustini tamquam diff-

definitionem peccati. sed ut per illas
concluserem quod omne peccatum
est contra legis eterne seu volun-
tatis diuine obligationem. qua-
re etc. ¶ Tertio ad probationem
sexte propositionis quam dixi quod nul-
lus est peccator nisi qui preuarica-
tor etc. Respondet quod sumendo lar-
ge preuaricationem quilibet potest dici
preuaricator qui agit contra legem com-
muniter loquendo de lege. et sic con-
cedit maiorem et probationem. et sic
intelligunt auctoritates psalmis-
te. Preuaricatores reputantur
omnes peccatores terre. Et illa
auctoritas apostoli ad Romanos. iiii. Ubi
non est lex nec preuaricatio. Sed
sumendo proprie vel stricte pre-
uaricationem. ille solum dicitur pre-
uaricator qui agit contra legem
contractam sumptam. Et sic negat
maiolem. quod aliquis est peccator
qui non est preuaricator contra
legem stricte sumptam. ideo di-
citur quod ratio non procedit. ¶ Sed
ista responsio est insufficientis. quia
ipse non declarat quid ipse intel-
ligit per legem communiter sum-
ptam. et quid per legem contra-
cte/vel stricte sumptam. unde si per
legem communiter sumptam ipse in-
telligat indifferenter tam legem
primam que est voluntas diuina
quam legem secundam que est lex
creata. Et per legem stricte sum-
ptam intelligat solum legem cre-
atam: tunc cum lex prima que est
voluntas diuina ita proprie/vel
magis sit lex obligatoria sicut
quocumque lex creata. sequitur con-
tra ipsum quod ita proprie/vel ma-
gis aliquis est preuaricator le-
gis. quod agit contra legem creatam
sicut est preuaricator qui agit con-
tra legem increatam quod est con-

tra ipsum. quare etc. Sic igitur ex
omnibus predictis patet quod sex
propositiones supradicte stant
in veritate etc.

¶ Incipit principium in tertio
sententiarum.

Uenam do = c

ctrina hec noua.

Ista questio moue-
batur Marci. i. ca-

pitulo. quam alias in eiusdem li-
bri principio / et similiter in pri-
mo sententiarum exordio per me
assumptam pro themate iterum
nunc resumo. Reuerendi patres
magistri ac domini carissimi sicut sa-
cra testatur hystoria. bonus omni-
um artifex rerum deus qui omnia non
nisi bona produxit in esse. homi-
nem ipsum specialis prerogati-
ua bonitatis creauit inter cetera
valde bonum. eumque ad imagi-
nem suam factum virtutibus sin-
gulis insigniuit. ¶ Sed ut de alijs
taceamus quattuor specialiter
virtutibus videre mihi video: am-
ctum fuisse hominem ab ipso sue
creationis exordio. Dederat ei
sibi deus misericordiam ad con-
seruationem. hunc siquidem mis-
ericordia custodiebat Dederat
veritatem ad eruditionem. hunc
veritas docebat. Dederat iusti-
ciam ad directionem. hunc iusti-
cia regebat. Dederat et pacem
ad delectationem. hunc deus
pax fonebat. ¶ Sed heu miser
homo descendens de hierusalem in
hiericho incidit in latrones.
Luce. x. a quibus suis virtuti-
bus miserabiliter spoliatus ac-
cepta perdidit miera deitatis
perdidit enim pietatem et misericordiam. per-
didit veritatem et sapientiam. per-
didit

didit equitatem et iusticiam. perdidit
 etiam pacem et concordiam. Per-
 didit itaque homo iste pietatem et mi-
 sericordiam quam sic exarsit in con-
 cupiscentia sua ut nec sibi nec fi-
 liis parceret nascituris. Sed in
 se impius et misericors in posteris
 sicut oves terribili maledicto et ne-
 cessitati mortis adiecit. Perdidit
 homo iste veritatem et sapientiam quam dy-
 aboli credens mendacium immortalita-
 tem fallaciter promittentis/insipiens
 factus diuini verbi infallibilem
 veritatem adiecit. Perdidit homo
 iste equitatem et iusticiam quando
 serpentis persuasioni / et multe-
 ris voci obediuit potiusquam diui-
 ne. tunc enim ut Ouidij verbo utar
 Terras astra reliquit. Perdidit
 denique homo iste pacem et con-
 cordiam quando incepit caro con-
 cupiscere aduersus spiritum / et con-
 tra ipsum omnis creatura quam prius
 sibi subiecta fuerat rebellare.
 tunc enim eum intus paenitentia et fo-
 ris timor inuasit. Sic igitur philosopho-
 rum virtutes a terra passae sunt
 exilium. Sic in celum coacte sunt ca-
 pere refugium. sicque ipso homi-
 ne derelicto ad deum qui eas de-
 derat redierunt. ¶ Sed periculum
 est carissimi et diligentius perscru-
 tandum qualiter summa creato-
 ris sapientia circa miserabilis
 creature sue reparationem mira-
 biliter disposuerit providere. Fa-
 ctum est namque in celo consilium ut
 de causa lapsi hominis tractaretur
 in quo medius pater luminum
 iudicis fungens officio reside-
 bat. ante cuius prospectum virtu-
 tes ipse que dicte sunt principa-
 liter assistentes super hac re pa-
 riter conferebant / et utraque ex
 parte quod eis videbatur vtili-

loquebantur. Siquidem veritas
 et iusticia hominem miserum con-
 demnabant. pax vero et misericordia eun-
 dem dulciter excusabant. Veritas
 igitur ac iusticia contra hominem
 parate ad faciendam vindictam his
 verbis iudicem affabatur. Numquid
 oportet impleri sermonem quem
 locutus es domine. Necesse est ergo ut
 totus moriatur Adam cum omni-
 bus qui in eo erant quia die ves-
 titum pomum in prevaricatione
 gustavit. Nunquid si prevarica-
 tor predictam mortis senten-
 tiam euaserit non iam permanebit
 in eternum veritas tua domine.
 Numquid in te ipsum iudicem par-
 tis huius merita reuoluentur.
 Cauendum enim omnino est ne fiat
 irritum verbum tuum. ne sermo tuus
 viuus et efficax vana occasione
 vincatur. Pax vero et misericordia con-
 tra pro parte hominis pia iudi-
 cis pulsantes viscera loqueban-
 tur. Nunquid obliuiscetur mis-
 sereri deus / aut continebit in ira
 sua misericordias suas. Nun-
 quid domine in eternum irascaris nos
 bis aut extendes iram tuam a
 generatione in generationem.
 Jam enim tua misericordia perijt
 et nulla est omnino / si aliquando non
 miseraris. Nunquid ergo do-
 mine misericordie recordaberis
 ut culpa hominis qui de fragi-
 li limo productus est / qui a for-
 ti dyabolo seductus est / in foro
 tue pietatis valeat excusari.
 Eget enim tua misericordie creatu-
 ra tua. quam misera facta est et mis-
 serabilis valde. venit autem tem-
 pus miserendi eius imo iam pres-
 terijt tempus. Tu ergo domine mi-
 serere. ¶ Sic igitur grandis erat
 controuersia et intricata nimis

disceptatio. nec videbatur quo modo possent erga hominē veritas et iusticia ac simul pax et misericordia p̄seruari. Sz audite dilectissimi sup̄ hac deceptatione iudicis sniam. Sane lz̄ diu multūq; visus sit dissimulare p̄ misericordiam vt̄ interim satisfacēt̄ et zeloyeritatis et iusticie nō tñ̄ infuactuosa fuit patri mie supplicatio sp̄ortuna. sed exaudita fuit in tēpore oportuno. imo (vt̄ declarantis seneca d̄bo vt̄ ar.) Perierat totus orbis nisi super iraz̄ fuisset misericordia. vnde tandem pius et clemens iudex paci et misericordie condescendens super predicta contētionē tales p̄tulit sententiam. Penitet inq̄t me fecisse hoīem. Sen. vi. bonuz̄ em̄ erat si natus non fuisset hō iste michi autē incūbit penitentiam agere. p̄ homine quē creati. vadam ergo et naturā assumens humanā p̄ hominis redēptione mortē patiar̄ ab homine his itaq; auditis factū est qd̄ p̄ pheta dixerat. Misericordia et veritas obmanerunt sibi. iusticia et pax osculate sūt. ps. lxxxviii. Tunc em̄ indissolubili cōiuncte federe vnanimiter iudicis laudauerūt̄ propositū et sic prolata sententia facta est partiū cōcordia. Sz attendite carissimi qualiter p̄missa sentētia executioni fuerit demandata. venit em̄ plenitudo temporis. et iam pluribus temporum curriculis evolutis quibus os suū dilatauerat infernus vt̄ nascentes reciperet et mortis terminos ampliare. Tandem p̄ ueroz̄ vagitus. voces iuuenum. senū lacrimas. vtriusq; sexus stridores

dentium miseratio diuina conserpexit. vñ. p̄pter miserā mopū et gemitū pauper. nūc exurgam dicit dñs. ps. xi. Uolēs ergo p̄sum dñs hominē eripere ne ab inferni faucibus sorberet̄. et de misericordia reddere qd̄ sibi fuerat de iusticie rōne sublatū dignat⁹ est ab arce celi a folio glorie. in hominū calūniā. in serui. ē formā vsq; venire. sedz̄ carnē peccati suscipere. vt̄ pro hoīs redēptione fieret de⁹ homo. Hec est igitur breuis noue xp̄i doctrine summa. hec est breuis totius legis euangelice sententia. hec est doctrina p̄ quaz̄ lux in tenebris oatur et salus nascitur in peccatis. hec est doctrina tam singulariter mirabilis. et tam mirabiliter singularis. vt̄ in eius admiratione raptus homo nō un merito in admiratiue q̄stionis cogatur prorūpere verba dicēs. Que nam doctrina hec noua. q̄ fuit questio vestris p̄posita reuerentijs a p̄ncipio. Ad quā quidem q̄stionem sicut alias dicebatur magister sententiarum in quadripartito huius libri lumine sub quadruplici conclusionē respondet. Prima est. q̄ hec est doctrina per quam summa dei misteria secretus reuelantur. in primo. Secūda est. q̄ hec est doctrina p̄ quam noua mundi vestigia subtilius declarantur. in secundo. Tertia est. q̄ hec est doctrina p̄ quā mira verbi cōmertia sublimius reserantur. in tertio. Quarta ē. q̄ hec est doctrina p̄ quam pia lapsi remedia suauis propinatur. in quarto. Per ipaz̄ nāq; reuelantur secretus velata mi

Veritas summe trinitatis: quo ad
 primū p ipsam declaratur subtri-
 lius creatayestigia noue entita-
 tis: quo ad secundū p ipsam refe-
 ratur sublimi⁹ sacrata p̄mertia
 mire charitatis: quo ad tertiu⁹,
 per ipsam p̄pinantur suauius
 oblata remedia pie sanitatis: q̄
D ad quartū. ¶ Nā in hoc quadri-
 partito s̄niaz libro tractat ma-
 gister quadruplex doctrine xp̄i
 noue et euangelice legis archa-
 num euāgeliste iohanni diuini-
 tus inspiratū. Johan. i. c. ¶ Pri-
 mū est q̄ in p̄ncipio erat verbū
 et verbum erat apud deū et deus
 erat verbū. Quod est beate tri-
 nitatis summū misterium: in pri-
 mo libro. ¶ Sciendū est q̄ om-
 nia per ipsum facta sunt / et sine
 ipso factū est nichil: q̄b est crea-
 te entitatis nouū vestigiū: in se-
 cundo libro. ¶ Tertiu⁹ est q̄ ver-
 bum caro factū est / q̄b est diuini-
 tate caritatis mirū cōmertium: in
 tertio libro. ¶ Quartū est q̄ ha-
 bitauit in nobis. Et vidim⁹ glo-
 riam eius: q̄b est hūane sanita-
 tis p̄m remediu⁹. in quarto.
Sic igit per hanc doctrinam
 altius erigitur humanus p̄spe-
 ctus: quo ad primū. dulcius in-
 struit humanus aspectus: quo
 ad secundū. Rectius dirigit hu-
 manus p̄fectus: quo ad tertium
 Mitius corrigitur human⁹ de-
 fectus: quo ad quartum. Nam
 magister in hoc sententiarū li-
 bro cōrespōdenter ad premissa.
 Ad erigendum prospectū hoīs
 agit de cognitione dei perfecti
 luminis: in primo. Ad instruē-
 dum aspectū hominis agit de
 creatione mundi effecti germi-
 nis: in secundo. Ad dirigendum

profectum hominis agit de com-
 munionē verbi effecti numinis
 in tertio. Ad corrigendum defes-
 ctum hominis agit de curatio-
 ne lapsi infecti seminis: in quar-
 to. ¶ Hec sunt igitur quattuor
 cūclusiones ad propositionem
 respōsales / quas magister sentē-
 tiarū pertractat. de quaz tertia
 nūc solū dicendū est (dimissis a-
 līs suis locis.) ¶ Tertia igit cō-
 clusio est: huic tertio libro s̄niaz
 rum cōrespōdēs) q̄ hec doctrina
 per quā mira s̄bi p̄mertia subli-
 mi⁹ referatur. Per ipsā nāq̄ refe-
 rantur sublimius sacrata com-
 mertia mire charitatis. Nāz in
 hoc tertio libro sententiarū tra-
 ctat magister illd doctrine chris-
 ti noue et euangelice legis ar-
 chanum euāgeliste. Johāni di-
 uinitus inspiratum Johānis. i.
 Verbum caro factum est: quod
 est diuine charitatis mirū com-
 mertium. Ubi queso videte cha-
 rissimi circa cōmertiū mire cha-
 ritatis quattuor sublimius refe-
 rari. ¶ Primum est personalis
 diuinitas. quia verbum. Secun-
 dum est naturalis humanitas:
 quia caro. Tertium est tempo-
 ralis natiuitas: q̄ factū. Quar-
 tū est suppositalis vnitas: q̄ est
 Teste siquidē p̄ho omne quod
 est ideo est q̄ vnum numero est.
 hec est em̄ hui⁹ tertū libri sentē-
 tiarum principalis materia / et
 s̄nla ḡnalis. Sic igitur per hāc
 doctrinā rectius dirigit huma-
 nus p̄fectus. Nā maḡ in hoc
 tertio ad dirigendū profectum
 hominis agit de cōmuniōe ver-
 bi effecti numinis: ostendens
 q̄tum humana s̄nit fragilitas
 qualiter in christo deo: et homie

Alia proprietate utriusque substantie. vniſ cū maiestate hūilitas: cū virtute infirmitas cū eternitate mortalitas: caro cū verbo. hō cū deo: sūmūz cū sūmo: Sanevt (qz p una nra lōge distabamus a summis) in seipo iūgeret una summis: atqz ex eo nobis via redeundi ad summa fieret: quo sūmis suis una nostra copularet. hec est itaqz tertie cōclusionis sententia. hec est huius tertij libri sententiarum doctrina per quam homo pius a rectitudine deius. recto calle ad profectuz salutis dirigitur: p quam ipse q pius ad inferna seducēte dyabolo trahebāt (mediatore xpo) ducitur ad superna. Quod ipse nobis concedere dignetur: qui bñdictus est in secula seculorūz Amen. ¶ Juxta thema collationis in primo principio meo talez formaui titulū questionis. vtrū doctrina xpi noua sit lex perfectissima. Et quia pfectio legis xpi ex quattuor: potest specialiter declarari. Prio ex perfectione preceptorū/que ab ipsa iubentur. Secundo ex perfectione credendum: que in ipsa docentur. Tertio ex pfectione meritorū/que sub ipsa habentur. Quarto ex perfectione premio rū/que ex ipsa debentur. Ideo iuxta hec quattuor pūcta titul⁹ propoſite qſtionis diuisus fuit in quattuor titulos ptiales circa quattuor libros sentētiarum ptractandos. Prim⁹ erat. vtrū lex xpi sit in pceptis rectissima. Secundus erat. vtrū lex xpi sit i credendis certissima. Tertius erat. vtrū lex xpi sit in meritis gratissima. Quart⁹ erat. vtrum

lex xpi sit in premijs iustissima. Un sub his quattuor: titulis in quattuor: libri Iniarū pncipijs/ quattuor: difficultates pposui ptractare. Pria erat de legis xpi ⁊ diuie volūtatis recta pformitate. Secda erat de legis xpi ⁊ sue diuinitatis certa probabilitate. Tertia erat de legis christi meritoria credulitate. Quarta erat de legis xpi pmiatoris equalitate. Expeditis prio ⁊ secdo articulis in alijs pncipijs: restat nūc expedire tertium als reſuatū. ¶ Que rit igit. vtrū lex xpi sit in meritis gtiſſima. Arguit prio q nō qd illa lex nō ē in meritis gtiſſima q impat aliqd qd si non fiat de meritorū est. ⁊ si fiat nō est meritorū sed lex xpi est hmoi. igit. ⁊c. maior pz. qz lex gtiſſima debet ee leuis ⁊ p: optior ad merita q ad demerita. Sed minor p batur: quia lex xpi imperat credere articulos fidei. Un apl⁹ sine fide iquit ipossibile est placere deo: credere est opouet ac cedentem ad deum ⁊c. hebre. xi. Sed non credere demeritorū est. quia qui nō crediderit cōdē nabif. Mar. vlti. Credere vero nō est meritorū: qd declaro sic. qz nullus actus est meritorius qui nō est liber: seu in libera hominis ptate. sed actus credendi non liber cum sit actus intellectus ⁊ nō volūtatis: nec articulos fidei credere est in libera hominis ptate. qz pari rōe esset in libera hoīs ptate opinari quocunqz vellet: cū difficult⁹ sit causare assensum firmum ⁊ sine formidine (qualis ē assens⁹ fidei) qz assensum dubiū ⁊ cū formidine (qualis ē assensus opiniois)

3. qſtio.

Af. i.

C
Decisio
q̄stionis

I. articu-
lus.

et tñ ad experiētā p̄z q̄ hō non
pōt libere opinari q̄cūq̄ vult q̄
re zc. In oppositū arguit. q̄ si-
cut dicitur solet lex moysi: est lex ri-
goris lex autē xp̄i lex gr̄e z amo-
rid iuxta illd. Jo. i. Lex p̄ moy-
sē data est: gr̄a autē p̄ iesū xp̄m
facta est. quare zc. ¶ In ista q̄-
stione erūt duo articuli. Prim⁹
erit breuiter responsiuis et se-
cundus erit aliquantū collati-
uus zc. Quantū igitur ad p̄mū
respondeo breuiter ad quesitū
tenendo simpliciter partē affir-
matiuam q̄stionis. pro qua ad
presens sufficit ratio post oppo-
situm. Sed pro solutione ratio-
nis ante oppositum aliqua sūt
dicenda. ¶ Primo igitur sciēdū
est q̄ difficultas que tangitur i
hac ratione. vtrum credere arti-
culos fidei sit meritorium consi-
sit in tribus propositionibus.
q̄rum alteram oportet p̄cedere:
z tamen difficile est eligere. vel
em̄ oportet dicere q̄ actus cre-
dendi non est meritorium. q̄ nō
est in potestate volūtatis. z con-
tra hoc sunt assertiōes plurius
doctorum: vel oportet dicere q̄
actus credendi sit meritorium. z
in potestate voluntatis. z cōtra
hoc est ratio supradicta: z vt vi-
detur cois experientis vel oportet
tertio dicere q̄ actus creden-
di sit meritorium. et tamē q̄ non
sit in potestate voluntatis. z cō-
tra hoc sunt multe auctoritates
tam sanctorū q̄ philosophorū
dicētū q̄ null⁹ act⁹ est virtuo-
sus/vel viciosus/meritorium/vl
demeritorium nisi sit a libero/ar-
bitrio libere elicitus/imperat⁹
primam ergo p̄tē tenet hollot
dicit q̄ velle assentire vel acces-

ptare assensū/ z gaudere de assē-
su est meritorium. pp̄ue q̄ oē qd̄ ē
meritorium essētiāl̄ est act⁹ volū-
tatis. ¶ Itē pp̄ue stricte loquē-
do d̄z merito dici q̄ assētre ar-
ticulis fidei nō ē meritorium: nec
dissentire demeritorium: q̄ actus
credendi non est impatus a vo-
luntate nisi sicut actus conside-
randi vnā conclusionē geome-
tricam/vel physicā. Ideo nō est
plus meritorium q̄ talis actus
Et eiusdem sententię videtur fu-
isse. S. parisiensis i n quodam
passu tractatus sui de fide et le-
gibus q̄stum ad illud qd̄ vltio
dictum est de actu p̄siderādi zc.
Sed predictam opinionem res-
putauit maḡ hugolinus q̄stus
ad aliq̄ esse hereticam z sub ip̄si
repugnando claudere repugnā-
tiam. ¶ Michi autē videt̄ h̄mōi
disputationis difficultatē solū
stare in quid nominis. z magis
esse vocalē q̄ realem. Pro quo
secundo sciēdū est. q̄ aliquem
actū esse liberū siue esse in libe-
ra potestate volūtatis pōt tri-
plici intelligi/ secundū q̄ actus
a volūtate procedentes sunt in
triplicidifferentia. Quidē enim
sunt qui sūt immediate ab ipsa
voluntate/ et a quib⁹ anima ra-
tionalis denominatur volun-
tas. sicut sunt actus volendi. et
isti sunt primo principaliter z p̄-
cipūssime liberi. Alij sunt actus
intelligendi: qui sūt ab intel-
ctu mediante actu volendi z no-
lendi: z a quibus anima ratio-
nalis denominatur intellectus
seu intelligens: sicut sunt actus
credendi articulos fidei. q̄a vt
ait Augu. Cetera potest hō no-
lens/ credere aut nō nisi volens.

Et ideo act⁹ credēdi lz sit actus intellectus/ seu intelligendi: tñ sit particulariter a voluntate/ seu mediāte actu volēdi. Et propter hoc licet intellect⁹ intelligēdo agat vt potētia naturalis/ et nō libere. tñ aliq̄ act⁹ ei⁹ possūt aliquo modi dici liberi. qz aliq̄liter fiūt/ mediāte actu libero voluntatis p̄currēte ad hoc apparētia rōnis (licet nō cogētis) Alij sūt act⁹ potētiarū sensitivarū lz perati a voluntate libera: sicut currere. ambulare. ire ad ecclesiā. dare elemosinā. ⁊ sic de similibus. ⁊ isti act⁹ licet sint naturales: tñ possūt dici esse in potestate voluntatis p̄ quāto fiūt ex ei⁹ imperio: ⁊ per hoc pōt p̄cordari predicta contrarietas. Pro quo tertio sciendū est. qz lz null⁹ act⁹ intelligendi qui non sit a voluntate/ seu mediante actu volendi sit virtuosus/ vel meritorius: aut etiā viciosus nec demeritorius (quia talis est pure et mere naturalis) tñ actus intelligendi q̄ sit mediāte actu volendi pōt eē meritorius. qz talis licet non sit propriūssime liber/ seu in libera potestate voluntatis: tñ est aliq̄modo liber: et in potestate voluntatis (pro quanto dependet ab ea) et hoc sufficit ad hoc qz in eo cadat ratio meriti vel demeriti sicut etiam dici potest de actu exteriori. Et ita dicendū est. qz actus credēdi articulos fidei ē meritorius ⁊ ē in ptāte voluntatis iuxta scōbz viā sup̄a tactā. nec oppōn̄ pbat rō vt p̄z ex p̄dictis ⁊ c. ¶ Ex p̄missis p̄z illd qd̄ alias in tertio p̄ncipio intuli cōtra magistrū S. q̄ posuit in qdā correlario qz assentire alicui nō

pp̄ter determinationē voluntatis nō pōt p̄perere intellectibus creatis. Qd̄ pbat. qz intellectui creato voluntas nō pōt esse ratio assentiēdi alicui nō. ⁊ p̄ p̄ns nec ei⁹ determinatio: q̄uis hoc p̄cedat de intellectu diuino. hoc autem apparet de facto esse falsū qz sepe h̄mōi determinatio est si delib⁹ causa credulitatis. ⁊ si nō causa efficiēs totalis: tñ partialis. vt p̄z p̄ predicta. ⁊ ampli⁹ declaravi circa p̄ologū primi. Et hec de p̄mo articulo. ¶ Quātū ad secundū articulū ad habendum collationem ⁊ c. resumam illas tres dubitationes q̄s tractavi in tertio p̄ncipio sc̄z sup̄a quartū lib̄ū. ¶ Prima erat vtrum voluntas diuina sit diuino intellectui ratio cognoscēdi/ siue assentiēdi respectu alicuius veri. ¶ Secūda erat vtz voluntas diuina sit vel esse possit creato intellectui causa infalibilis iudicij respectu cōtingētis futuri. ¶ Tertia erat vtruz voluntas diuina sit creature rationali prima lex siue prima regula obligandi respectu cuiuslibet ab ea debiti fieri. ¶ Ad p̄mam dubitationē respōdet magister S. tenēdo partē affirmatiuam: nam in quodā correlario posuit qz diuinus intellect⁹ assētit qz anti x̄ps erit precise p̄pter determinationē voluntatis. Qd̄ pbat. qz p̄ determinationē diuine voluntatis aliqd̄ ponit in eē futuri. igitur per illā habet cognosci esse futurū ab intellectu diuino: ⁊ sic concedit qz ratio cognoscēdi intellectui diuino eē diuine voluntatis determinatio. ¶ S̄z p̄tra hoc arguēdo in primo p̄ncipio

B
Scōs articulus.

i. q̄stio.

ii. q̄stio.

iii. q̄stio.

Solutio scōbz questionis.

C
i. articulus.

Principium.

meo posui tres ppōes. s3 vt bre-
uius faciam illas nō recito. etiā
q: rñdendo ad eas dixi q: ego la-
boravi secū in equiuoco. Ad cu-
ius declarationē in quodā no-
tabili inter cetera posuit q: iste
dictionis. q: / ppter p: r hñōi in
cosibus locutiōib⁹ qñq: notavi
nō quidē causalitatē ppriā: sed
illationē illius ex alio cū cōno-
tatiōe cuiusdam prestantie: vel
prioritatis scōbz nostrum modū
conciptendi / vel alias inferent⁹
respectu illati. r ad aliquē talez
intellectum ipse loquit de causa
litate in dictis suis rē. Sed in
tertio principio probaui q: iste
modus respondendi nō sufficit
ad verificationē dicti sui: primo
sic. q: ipse pbauit correlariū suū
p hoc q: p determinationē diui-
ne volūtatis aliqd ponit in esse
futuri igit p illā habet cognos-
sci esse futurū a diuino intelle-
ctu. sed in antecedēte ly p nō so-
lum dicit prioritātē fm modum
nostrū cōncipiendi vel cognoscē-
di sed aliam causalitatē. igit in
consequente eodem modo debz
capi rē. Ad hanc respondet ne-
gando istā vltimā pñam. sed he
nō video huius negatiōis cau-
sam rē. ¶ Scōbo arguebā sic. q: r
in materia de qua loquimur si-
cut cū dicit⁹ deus intelligit per
y deas. vel quādo iste magister
dicit q: diuin⁹ intellect⁹ assentit
q: a. erit ppter determinationē vo-
luntatis ly per. vel l y ppter nō
potest capi nisi altero istoz mo-
dorū. s. vel put notat circūstan-
tiam cause motiue seu effectiue
sicut cū dicim⁹ q: aia intelligit
p habitū vel put dicit circūstā-
tiam potentie intellectiue. sicut

cum dicimus q: homo intelligit
per intellectū. vel put dicit cir-
cūstātiā formalis noticie sicut
cū dicim⁹ q: homo intelligit p
suā cognitionem. vel put notat
circūstātiā sui obiecti mediāt⁹
sicut cū dicimus q: hō intelligit
deū in via p quēdā cōceptū sibi
ppriū. vel put notat circūstan-
tiā obiecti immediate terminā-
tis. sicut cū dicim⁹ q: hō videbit
deū in pñia p suā essentiā ppriā
S3 nullo pdictoz modoz pōt in-
telligi illud dictū. vt pōt facili⁹
ostendi inductiue. igit illd nō ē
verū nisi valde ipropue. ¶ Ter-
tio sic quis non sufficit dicere q:
ly per. vel ly ppter notet ibi ul-
lam priouitatem cōsequētie si-
ue nostri modi intelligendi. Tū
quis istud videretur improprie
dici. Tum quia talis mod⁹ con-
cipiendi esset fictus. nisi sibi cor-
responderet aliqua priouitas ex
parte rei: quod non potest dici
cum inter intellectū r volunta-
tem dei nulla possit priouitas /
seu quis distinctio ex parte rei
assignari. igitur nō est verum q:
sua volitio sit ratio assentiendi
intellectui diuino plus q: econ-
uerso. ¶ Quarto sic. aliquid eē
rationem quare aliqd puenit al-
teri nō potest nisi dupliciter in-
telligi. s. vel quia primo conue-
nit illi / et ideo conuenit alteri. s.
cut aia est ratio q: hō est susce-
ptibilis discipline: q: hoc primo
conuenit anime. r ideo cōuenit
homini: vel q: nō cōuenit sibi p:
mo. ipm th primo necessario exi-
gitur ad hoc q: cōueniat illi. Et
hoc pōt eē duplr: vel q: ipsū est
causa illi⁹ q: b puenit alteri. sicut
aia est rō quare hō mouetur: nō

In tertium sententiarum. Fo. xxiii.

q: pmo moueat: sed q: est causa sui motus. Uel q: e aliqd ipotatu p illd qd couenit illi siue de illo pdicat. sicut tam materia qz forma est ro quare cōpositū ē corruptibile: q: p hoc pdicatū corruptibile taz materia qz forma spoutat: vt pz ex eius quid nois. Sz duobus primis modis nō pōt intelligi determinationē volūtatē dei eē sibi rōnē essendi: vt clare pz. Nec etiā tertio mō qd ptz sic. q: illo mō nūqz a. ē rō quare b. coueniat ipsi c. nisi iter a. z b. et c. sit aliqua distinctio/ qd non est in pposito nisi ponat distinctio formalis quam non cōcedit.

¶ Pro solutione istarū rōnū notauit: Et in suo tertio principio. z primo dicit q: p exēplari de declaratione huius materie est sciendum q: artifex creatus constituto iam artificio in esse idealī in mente sua: licet habeat potētiaz sufficiētē/ z omnia necessaria ad ponendū illud in esse: tñ nō erit in actum nisi prius ex consideratione q: bonū est illd esse z superueniat sibi velle actuale ponendi illud in esse. Ex hoc enī incipit illud artificium esse futurum in tali vel in tali tempore qstuz est ex parte artificis zc. Sed quicquid sit de hoc exēplo. tñ falsuz est qd vltimo dicit. s. ex hoc incipit illud artificium esse futurū zc. Nā impossibile est aliquid incipere esse futurū euz oē futurum ab eterno sit futurū zc. Secūdo applicādo dictū exēplū ad pposituz dicit q: lz in pmo artifice deo nulla sit potestas/ vel rō cālis inter volitionē z cognitionē respectu esse. a. pducibilis vel futurū tñ q: inter cognitionē et volitio

nem similis rōnis/ vel denotationis pōt priuitas repiri i creaturis: vt dictū est: iō quodāmodo pōt volitio eē ratio cognoscēdi intellectui: z hinc ē q: scōz modū nfm cōcipiēdi naturalē pcedendo a creaturis ad creatorē/ dicitur deū velle rationē eē intellectui diuino cognoscēdi a. eē futurū z nō econuerso. Sz istō magis facit cōtra euz qz p eo: nam si ipse hoc attribuat deo ppter similitudinē in creatura/ a fortiori hoc ipse deberet cōcedere de creatura dū ppter vnū quodqz tale z illud zc. z tñ illud ipse negat de creatura: q: i scōa parte correlarij dicit q: hoc nō potest cōpetere intellectibus creatis. zc. itēz in creaturis sic est q: cognito pcedit volitionē: cum voluntas nō feratur in incognituz ergo scōm suū moduz loquēdi pcedendo ex creaturis ad creatorem magis dicendū esset diuinum intellectū esse rōnem volendi qz econuerso/ quare zc. Tercio dicit q: ex predicto notabilē ptz qd dicat lz p vel lz ppf: cū dicitur q: p/ vel ppf determinationē volūtatē respectu a: fore diuin⁹ intellect⁹ intelligit a. fore dicit em̄ modū spoprie causalitatis in talib⁹ locutiōib⁹ apud doctores cōsuetū: in quo denotat cōsequentia vni⁹ ad aliud cū cōnotatiōe cuiusdā prioritatis/ vel pstantie: que duo sunt de ratione cause respectu effect⁹. mō sequit de⁹ vult a. eē futurū igit̄ intelligit a. eē futurū z indiffinita/ vel descriptia resolutione vltiata ei⁹ qd ē a. eē futurū. opz tñ dem necessario deuenire ad deum velle. Sed istud vltimum.

dictū est falsū: qz huius qd est a esse futurū nō ē diffinitio vel de scriptio cum sit oratio ifiniriui modi nō supponens p aliquo. Itē qz si ei⁹ esset aliqua diffini ti vel descriptio: tñ i⁹ ea nullo mō includeret deū velle plus q̄ deū intelligere vel deū esse: imo plus q̄ chymerā currere. vt p3 intuēti. Nec oppositū sequitur ex dictis meis: vt ipse michi im ponit &c. ¶ Quarto respōdēdo ad quartā rōnē supradictam di cit q̄ ideo volūtas diuina est ra tio cognoscendi diuino intelle ctui de a. esse futurum: qz neces sario erigitur ad a. esse futurum q̄ de⁹ sit volitio respectu huius ex eo q̄ sine hoc diuinus intelle ctus nichil est nat⁹ esse scire fu turū: & hoc oritur ex formali ras tione habitudinis potentie vol itiuē ad intellectiū. sicut patet cuilibet intuēti notabile pmissū

C Sed istud nō valet: qz deus ē co gnitio q̄ a. peccatū est futurum & tamen ad hoc q̄ illud a. sit fu turū nō est necessariū q̄ de⁹ sit volitio respectu hui⁹. cum scdm multos deus nō possit velle pec catū. Itē qz sicut diuin⁹ itelle ctus nihil est natus scire esse fu turum: nisi illud velit esse futu rum scdm eū. sic diuina volun tas nihil est nata velle esse futu rum nisi illud sciat esse futurū: quare ex hac formali ratiōe ha bitudinis potentie volitiuē ad intellectiū non plus oritur q̄ volūtas diuina sit ratio cogno scendi intellectui diuino q̄ econ uerso. Et sic ptz q̄ ipse nō suffi ciēter respōdet ad rationes me as. nec habeo respondere ad ip sas. nec possunt applicare con

tra causales quas concessi sicut cōtra suū modū loquēdi vt ipse mihi imponit &c. & hec dicta sint cum reuerētia. ¶ Ad secundam dubitationē respōdet. **M. N. te** nendo partē affirmatiuā. vnde in primo p̄cipio posuit istā cō clusionē: q̄ respectu futuri cōtis gētis a deo pōt humano itelle ctui noticia creata ifallibilis cō municari. Sed cōtra hoc p̄bauī in p̄mo p̄cipio meo triplicē p̄ positionē: sed ne oporteat singu la repetere punct⁹ n̄re difficulta tis potest reduci ad triplicē rō nē. ¶ Prima ratio fuit ista: quia ad hoc q̄ aliqua noticia sit ifal libilis. requirit q̄ nō possit esse falsa: sed oīs noticia creata iudi ciaria respectu veri de futuro cō tingēti pōt eē falsa. Itē sua cō clusio est falsa. p̄na ptz et ahs q̄ ad primā partē p̄ quid nois: sed quo ad scdm partē p̄batur qz oē verū de futuro cōtingēti pōt eē falsū: ergo omnis noticia cre ata qua tale iudicat esse verum potest esse falsa. p̄na ptz & ahs. quia non stat q̄ noticia aliqua sit iudiciū falsi & nō sit falsa. iḡ &c. ¶ Ad istā rationem alias re spōdet cōcedēdo maiorem & ne gando minorem. & ad p̄bationem meā quādo dico q̄ oē verum de futuro cōtingēti &c. cōcedit ahs & quādo infero. ergo oīs noti cia creata &c. negat p̄nam. & dicit q̄ instantia est de noticia diuina & cum dico q̄ non stat q̄ aliqua noticia sit iudiciū falsi &c. cōce dit de noticia qua assentiū falso &c. Sed istam responsionē alias ipugnaui. Tū primo: qz instan tia quaz dat ad p̄nam meam de noticia diuina non est ad p̄posi

D Solu 2. q̄st

Pala

e

2.7a

tum: q: in p̄nte ponitur noticia
creata: vt excludat noticia diui-
na. Tū sc̄do. q: responsio sua ad
p̄bationē p̄ne nō sufficit q: cer-
tū ē q nō stat q aliq̄ noticia sit
iudiciū falsi quin ipsa assentiat
falso: r p̄ p̄ns quin sit falsa: etiaz
sc̄dm eū: quare r. Ad hęc i quar-
to principio r̄ndit. q non posuit
illā instātia de noticia diuina ni-
si ad ostēdēdū q non oportet q
ois noticia q̄ est respectu illius
q̄ potest eē falsū possit eē falsa
r sicut hoc dicitur de diuina: ita
p̄babiliter videtur sibi posse di-
ci de noticia creata: r ita conce-
dit q licet nō stet q aliqua noti-
cia sit iudiciū falsi quin sit falsa
tamē bene stat q sit iudiciū illi
q potest eē falsum: r non possit eē
falsa: r loquitur de noticia crea-
ta. Sed contra istam solutionē
arguo sic: q: data quacūq; no-
ticia creata que fuit iudicium
antichristus erit. probō q sicut
ipsa fuit iudiciū illius q̄ potest eē
falsum ita potuit eē falsa. Nā
bene sequitur: hęc fuit falsa anti-
christi: ergo illa noticia crea-
ta qua assentiebāt antichristum
fore fuit falsa: r antecēdēs ē pos-
sibile ergo et p̄ns. quare sequi-
tur q illa noticia non fuit infal-
libilis r. ¶ Secunda ratio p̄s-
cipalis fuit p̄tra sc̄dm correlari-
um p̄dicte c̄clusionis in quo po-
fuit q fidelis qui ex fide ifusa iu-
dicauit vltimum iudicium fore
potest hoc non iudicasse. Unde
p̄tra hoc arguebā sic q: de nul-
lo intellectu qui iudicauit anti-
christi vlt iudiciū fore cōcedendū
est q potest hoc non iudicasse nisi
de illo de quo ista p̄na est bona
iste intellectus sic iudicauit: ergo

sic erit. sed de solo intellectu di-
uino r de nullo alio ista p̄na est
bona vt p̄t̄ 1ḡ r. Ad istā ratio-
nē alias respōdit. Et p̄mo dicit.
q ista p̄positio nō facit p̄tra cor-
relariū suū q: posuit illō sic. ve-
tula q̄ ex fide infusa iudicauit vl-
timū iudiciū fore potest ex ea non
sic iudicasse: et rō mea arguit q
non potest nō iudicasse q̄ nō nega-
uit. Sc̄do dicit q falsū ē illō q̄
assumo i illa ratiōe (sc̄z q de nul-
lo intellectu nisi diuino ista p̄na)
r. Nam sc̄dm ipsū illa est bona
de intellectu xpi quia aliter fal-
leretur. Cōtra quam responsio
nē alias arguebāz. Et p̄mo cō-
tra p̄mū dictū. q: quādo dicit
q vetula ex fide ifusa potest sic
nō iudicasse: vel intelligit q p̄t sic
non iudicasse. ex fide eo sc̄z quia
fides potest non eē fides. r tunc
bene cōcedo. sed istud non suffi-
ceret ad saluandum illā fidē esse
noticiā ifallibilē: propter quod
tamē videt̄ ponere illud corre-
lariū. vel ipse intelligit q potest
ex ea non iudicasse. q: sc̄z illa fi-
des potest non fuisse iudiciū: r
tūc negarem istud. q: sicut ipsa
nō potest nō iudicasse (sicut ipse
videtur consentire) sic ipse nō po-
test nō iudicasse per illud iudici-
um. ¶ Secūdo contra sc̄dm di-
ctum. quia si de intellectu christi
creato illa consequentia est bo-
na. iste iudicauit antichristus fo-
re. ergo antichristus erit tunc ex
opposito cōsequentis infertur
oppositū antecēdētis. r per con-
sequens sicut possibile est anti-
christus nō fore. ita possibile est
animā christi nō iudicasse anti-
christus fore. Ad istā respondet
n quarto principio. Unde quā

do dico q̄ ipse intelligit: q̄ vetula ex fide ifusa zc. vel q̄ fides potest non fuisse fides: vel q̄ fides potest non fuisse iudiciū. respondet q̄ neutrū oportet ip̄z dare. s̄ dicit q̄ hoc est q̄ potest non fuisse iudiciū illi. Sed cōtra hāc respōsiō nem arguo sic. q̄ si illa fides potest non fuisse iudiciū illi. cui⁹ fuit iudiciū: sequit̄ euidēter q̄ potest non fuisse iudiciū. Nam si potest non fuisse iudiciū illius: z de facto nō fuit iudiciū alicui⁹ alterius nisi illius. sequitur q̄ potest non fuisse iudiciū. Nā oē iudiciū est alicui⁹ iudiciū z p̄ cōsequens sicut oportet dicere q̄ illa fides nō potest non fuisse iudiciū: ita nō potest non fuisse illius cuius fuit. Nam utrūq̄ est preteritum quorū neutrū plus dependet ex futuro q̄ reliquū. sicut p̄z cui libet intuenti. quare zc. ¶ Tertia ratio principalis fuit confirmatio p̄cedentiū in qua p̄babā q̄ ista affirmatiua de preterito sit vera. hec vetula iudicauit iudiciū fore. ideo hec negatiua de possibili nō est concedenda. ip̄a potest nō iudicasse zc. Dico enī q̄ hoc solum concedendum est de deo propter rationem alias tactā. Si aut̄ hoc concederetur de creatura pari ratione sustineretur q̄ creatura que voluit a. potest non voluisse a. et ille qui peccauit potest non peccasse. et sic q̄ preteritū potest non fuisse cōtra articulū parisi. zc. Ad ista respōdet q̄ istud nō facit contra euz. q̄ ipse non dixit q̄ vetula q̄ iudicauit vltimū iudiciū fore: possit nō iudicasse vltimū iudiciū fore (vt iam tactū est in predicta ratione) zc. Sed cōtra istam

respōsiōnē p̄ter rationē iā factā arguo sic. Nā ipse alias p̄cessit q̄ fontes qui vidit aliqd̄ i verbo potest illud nō vidisse sicut de⁹ potest illud nō ostēdisse s̄ vidisse aliqd̄ i verbo ē aliqd̄ iudicasse. quare zc. Et hec dicta sūt cum reuerentia de se. da dubitatioe. quare zc.

¶ Ad terciā dubitationē alias r̄ndi. tenendo partē affirmatiuā sub triplici p̄positioe. Et cōtra plura dicta mea multipliciter arguit magister Egidius in suis p̄cipijs. Sed ne oporteat singula repetere cū etiam ad plura illorū satis in alijs p̄cipijs sit respōsum. Ideo hic solū causa breuitatis repetā pauca. Ergitur inter alia posuit cōtra me dicit magister istā p̄positionē. q̄ ista p̄nā non valet. de⁹ vult aliquem obligari. igr̄ illū immediate obligat: quā s̄ multipliciter p̄bauerit tñ ex cā copioso rationū exercitū solum tres eligo fortiores.

¶ Prima igr̄ fuit ista. q̄ stat aliquid a creatura potēte obligare p̄cipi z sic illud nō p̄cipi a deo igr̄ zc. p̄nā t̄z vt dixi p̄ descriptio nē meā de obligari. z aīis p̄bat. q̄ aliter oīs obligatio eēt de iure diuino qd̄ est falsū. quare zc. Ad hāc respōdi q̄ nō stat aliqd̄ a creatura potēte obligare p̄cipi p̄cepto iusto z obligatorio. z illud nō p̄cipi a deo: ideo dicit x̄ps loquens ad p̄latos qui p̄cessit obligare subditos. Qui vos audit me audit. et qui vos spernit me spernit. Luce. x. Contra quaz solutionem ip̄e arguit quia q̄uis ista potest. non tamen deus immediate p̄cipit. z sic p̄ diffinitionem meam de obligari non immediate obligat. ¶ Iez

3. ratio.

D
Solutio
3. q̄stio

p̄sa r̄

4. r̄a

apparet sibi q̄ vtendo de prece-
pto sicut cuiuslibet videt sonare.
assumptū est verum: quia preci-
pere est aliquid modo impera-
tuo subdito dicere. vel demon-
strare: modo hoc ē possibile de
creatura: et nō de deo. Item tūc
omnis volitio esset preceptum
quod nō videtur proprie dictū.
quis em̄ quolibet creato intel-
lectu ignorāte potest obligari.

A igitur rē. ¶ Sed hec facilliter et
evidenter refelluntur ex illo quod
dixi in declaratione tertie con-
clusionis primi principij (scz q̄
isti termini preceptum prohibi-
tio. cō nō sū rē) nō solum suppo-
nūt pro diuine volūtatis extrin-
seco signo. sed etiam pro ipsius
actu intrinseco. Unde iste termi-
nus preceptū nō minus pprie
supponit pro actu intrinseco di-
uine volūtatis quo precipit ali-
quid fieri. seu vult aliquid debe-
re fieri q̄s pro signo extrinseco ta-
lis act⁹. et sic de alijs rē. Et ita
si aliquis obligatur. deus illuz
immediate obligat: et illud qd
obligatur immediate precipit.
precepto scz sue voluntatis in-
trinseco. id est actu quo vult ta-
lem obligari seu aliquid debe-
re ab eo fieri. et per tale p̄ceptū
posset creaturā obligare absq̄
quocūq̄ p̄cepto extrinseco sine
a deo: siue a creatura dato. licet
hoc non faciat cōmuniter sicut
alias dixi rē. declara hec: et po-
ne exemplū de concursu cause
secūde rē. ¶ Secūda ratio sua
fuit hec (que etiā in prima ratio-
ne sua aliquāliter tangebatur)
quia nisi sua propositio esset ve-
ra. sequeretur q̄ omnis obliga-

tio foret de iure diuino rē. Ad
hāc rē dī. p̄cedēdo q̄ sicut ē ali-
qd dñiū civile qd nō solz dici de
iure diuino ita etiā et aliq̄ obliga-
tio. q̄ scz modū loquēdi cōmu-
nem aliq̄ obligatio. vel aliquod
dñiū nō dī: de iure diuino: q̄a sit
a deo approbāte. Nā sic qdlibz
dñiū esset de iure diuino. sed ex
alia radice hoc dicit. q̄re rē. Cō-
tra quā r̄sionē ip̄e arguit q̄ ip̄
se h̄z ad minus quod ego cōtra
dico modo loquēdi etiā sine rō-
ne cogēte. et vltra cōcedit michi
q̄ nō dī obligatio diuina q̄: pre-
cise a deo approbāte. s̄z quāb eo
obligāte. v̄ ab eius lege. et illa ē
ppria v̄tus sermōis. ex quo qd
nominis concessio precedenti in-
fert quod est aliqua obligatio.
vel sibi alia causa quare obliga-
tio aliqua dicat esse ab aliquo
Sed hec omnia nego sibi. et ra-
tio patet ex his que dixi in de-
claratione secūde propositiōis
tertie conclusionis primi prin-
cipij vbi distinctiones posui de
signis diuine volūtatis obliga-
tōis quoz quedam sunt natu-
ralia seu naturaliter habita de
quib⁹ apostolus. Roma. ij. Sē-
tes que legem nō habent natu-
raliter que legis sunt faciūt rē.
Alia sunt supnaturalia siue sup-
pernaturalit̄ data. sicut eēt lex
moysi v̄l xp̄i. aut alia queuis si-
gna diuine obligationis diuini-
tus inspirata. De quib⁹ loquit̄
ap̄ls. ij. Petri. i. Sp̄s sc̄to inspira-
ti locuti sunt sc̄ti dei hoīes rē.
Dico ḡ q̄ aliq̄ obligatio dī: de
iure diuino nō q̄ sit a deo appro-
bāte. v̄ obligāte. q̄a sic q̄z esset
de iure diuino. s̄z q̄a tale inno-
scet nobis p̄ signa supnaturalit̄
d. ij.

h. ratio.

et diuinitus inspirata sicut per
 scripturam legis xpi vel Moyfi.
 Et sic Gratianus distinctione. i.
 vocat ius diuinum quod in lege. vel
 in euangelio continetur. Et sic patet quod
 ipse male michi imponit quod ego
 tradico modo loquendi sine ratio-
 ne. que etc. ¶ Tertia ratio fuit. quia
 multe sunt iniuste obligationes et
 que sunt peccata in esse obligationis. quod
 deus illis minime obligat. Ad
 hanc rationem nihil iniustum seu
 peccatum est lex obligans: sicut di-
 xi in primo principio. Sed contra
 hoc ipse arguit quia stat quod alius
 qua creatura se obliget alicui:
 et in se obligando peccet. nam stat
 ipsam se obligare deo prohibes-
 te: quo dato illi obligatio erit
 peccatum: unde arguitur sic. Deus
 nullum obligat obligatione que
 illi foret peccatum: sed stat quod ali-
 qua obligatio sit creature pec-
 catum: ergo stat esse obligationem
 qua deus immediate non obligat.
 ¶ Sed hic dico quod illa propositio
 (scilicet stat creaturam obliga-
 re deo prohibente) est truncata. Et
 dupliciter potest intelligi: quia vel
 ipse intelligit quod creatura potest se
 obligare ad aliquid faciendum deo
 prohibente ne illud fiat: et ad istum
 sensum faceret ad propositum: sed
 ego nego. vel intelligit quod potest se
 obligare ad aliquid deo prohibente
 ne se obliget ad illud et adhuc
 istud ego nego: quo tamen processit ad
 huc nullum iniqueretur inconue-
 niens contra me. nam solum sequeretur
 quod deus vellet aliquem obligari
 ad aliquid ad quod ille seipsum obli-
 garet obligatione que est sibi peccatum
 et deus illum obligaret obligatio-
 ne que est actus intrinsecus sibi: hoc
 est per suum diuinum velle obligato-

rium: nec istud videtur impossibile:
 que etc. Ad alias autem rationes satis
 arbitror fuisse responsum. sed magis
 meus nihil respondit ad rationem quare
 feci contra predictam propositionem: pro-
 bando quod illa ratio sit bona quam
 negat: quia si non tunc oppositum con-
 sequentis staret cum antecedente: et
 sic staret quod deus vellet aliquem
 obligari: et tamen illum immediate non
 obligaret: quod est falsum. quia sicut non
 staret quod deus vellet aliquid fieri et
 tamen illud immediate non faceret (aliter
 enim diuina voluntas non esset im-
 mediate efficax omnibus: uel euelle fieri
 contra in proposito. que etc. Et hec
 cum reuerentia de tertia etc.

Veniam do-
 ctina hec noua:
 et ista questio mouet
 Marci. i. c. qua ali-
 as in eiusdem libri
 principio et sibi in primo iniaz ex
 ordio per me assumptam per the-
 mate iterum nunc resumo. Re-
 uerendi patres magistri ac domini
 carissimi sicut diuinis testimo-
 niis edocemur. Cum ex primor-
 rum parentum miserabili per pec-
 catum humanum genus multas in-
 current miseras et multiplicia
 damna receperit. tamen (ut de ceteris
 taceam) quattuor specialiter in-
 comoda ipsum videre possumus in-
 currisse. ¶ Primo moriendi ne-
 cessitatem inuincibilem. ¶ Se-
 cundo peccandi infirmitatem mi-
 serabilem. ¶ Tertio exulandi ege-
 statem lamentabilem. ¶ Quarto me-
 dicandi paupertatem despicibilem.
 Peccauit enim adam et hinc factum
 est: ut homo qui manere poterat
 mortalibus stipendia mortis acci-
 peret. Ecce igitur homo moriendi ne-

id. ratio.

et

teſtitas. Peccauit adā et hīc factū eſt vt hō q̄ fortis eē poterat infirmus fieret. Ecce vñ hōi peccādi miſerabilitas. Peccauit adā et hīc factū eſt vt hō iferni reci peret incolatū: et ifelici paradīſū cōmercio cōmutaret. Ecce vñ homini exulādi egeſtas. Peccauit itaq; adā et hīc factū ē vt terra ſuos ſpōte fructū offerre parata: et q̄ (vt v̄bo Virgilij vtar) oſa liberius nullo poſcēte ferebat: nūc ſterilis laboris vomere in ſpinas et tribulos fecūdetur. Ecce vñ homini medicādi paupertas. ¶ Sic igit̄ ph̄dolo: hō prius viu⁹ dotat⁹ vigere poſtea factus eſt mortalis ſeminis. hīc eſt illud p̄nū hoſem in hūc mūdū pct̄m intravit: et per peccatū moris. Ro. 5. homo prius ſanus et ſine lāguore poſtea factus eſt debilis et infirmus. hīc eſt illud Miſerere mei dñe qm̄ infirmus ſū ſana animā meā: q̄a peccaui tibi p̄s. homo prius ciuis valla tias honore. poſtea fact⁹ ē exul et peregrin⁹. hīc eſt illud. heu me: q̄ incolatus meus prolōgatus ē. p̄s. cxix. homo prius diues et ſine labore poſtea factus eſt paup̄ et medicus. hīc eſt illud. Pauper ſū ego et in laboribus ſuuentute mea. p̄s. lxxvij. Videtis igit̄ videtis cariffimi videtis ph̄dolo: hoīs miſerabilē lapſū. S; iā q̄ſo de repatione lapſi inueſtigare nō pigeat. Queramus itaq; et diligenter inquiramus doctrinā illā ſalubrē in qua p̄tractet̄ de vita mortui de ſalute infirmi. de reditu exul. de cauſa paup̄is. ¶ Queramus igit̄ inter doctrinas humanitas ad ſuētās ſi forte in eis illa pote-

rit inueniri. Interrogemus ph̄loſophos et medicos. politicios et cauſidicos conſulamur. Et p̄culdubio videbimus ipſos non poſſe noſtre ſatiſfacere q̄ſtioni Inueniem⁹ ſi q̄dē q̄ de vita mortui deſperāt ph̄ſici: d̄ ſalute ifirmi formidant medici: de reditu exul ſilēt politici. de cā paup̄is tacēt cauſidici. Ab his itaq; p̄ſus p̄ſulo recedēdū et de nr̄e ſolutiōe q̄ſtiōis nichil penit⁹ inq̄rendū. hoc q̄ppe nimis arduū ē negociū et nō niſi altiori expediendū p̄ſilio. ¶ Queramus igit̄ dilectiffimi q̄ram⁹ inē doctrinas nō hūanit⁹ ſ; diuinit⁹ ſpiratas Et p̄mū ad diuinā illā ſed antiq̄uā doctrinā moyſi recurram⁹ Sane inueniem⁹ eā q̄ p̄miſſa hominis incōmoda ſalubria p̄mittere remedia: p̄mittit enī mortuis adiutoriu; viuificabit nos inquit poſt duos dies et in tertia die ſuſcitabit nos viuemus in p̄ſpectu ei⁹. Oſee. vi. Promittit infirmis ſanatoriu;. Sanabo inq̄t p̄tritiones eorū et diligam eos ſpōtance Oſee. xiiij. Promittit exulibus refugiū. Educā inquit oues meas de oib⁹ pplis. et cōgregabo eas de vniuerſis terris. et inducā eas in terrā ſuam. Ezech. 34. Promittit deniq; paup̄ib⁹ ſubſidiū Liberabit inq̄t dñs pauperē a potente et pauperem cui non erat adiutor p̄s. lxxi. Promittit ergo antiq̄ doctrina moyſi ſ; nō p̄ficit q̄ p̄mittit: et ſi ad eas p̄ficit non tñ efficit: nec ea ſufficit adimplere. Qm̄ vt docet ap̄ls lex illa moyſi neminē ad p̄fectū adducit Iuſticie aut̄ dei per fidem ieſu x̄i in oēs et ſup oēs qui credūt i eā d. iij.

Debre. viij. Jō dimissa antiq̄ do-
 ctoria moyſi ad nouā xp̄i doctri-
 nā veniam. ¶ Recurrām⁹ igit̄
 cariffimi ad nouā doctrinā xp̄i
 z certe inuenim⁹ eā p̄dicta reue-
 dia nō ſolū p̄mittere/ſz p̄ficere.
 nō ſolū p̄ferre. ſz offerre. Nā hu-
 ius doctrine noue ſūm⁹ doctor z
 mgr̄ xp̄s tāq̄ ſm̄l⁹ deus mortu-
 os ſulcitāt. tāq̄ medicus pius
 infirmos viſitat. tāq̄ p̄ductor
 rectus exules reuocat. tāq̄ de-
 fenſor equ⁹ paupes p̄uocat. Au-
 diamus itaq̄ hunc doctorez ac
 magiſtrum noue legis euāgeli-
 ce de vita mortui. de ſalute infir-
 mi. de reditu exulis. de cā pau-
 peris docentē ſalubriter ac fide-
 liter informantē. Non desperet
 inquit mortu⁹ in exitu ſuo. Ego
 ſū immenſ⁹ deus mortuos ſulci-
 tans. Ego inquit ſū reſurrectio
 z vita. q̄ credit in me etiā ſi mor-
 tuus fuerit uiuet. Jo. xi. Nō tre-
 pidet infirm⁹ in morbo ſuo. Ego
 ſum medic⁹ pius viſitans infir-
 mos. Ego inquit miſſus ſum ſa-
 nare p̄tritos corde Lu. iij. Non
 formidet exul aut peregrinus i
 via ſua. Ego ſum p̄ductor rect⁹
 exules reuocās. Ego inquit ſuz
 via z nemo uenit ad patrē niſi p̄
 me. Joh. xiiij. Nō heſitet pau-
 per aut mēdicus in ſua cauſa. Ego
 ſū deſenſor equus pauperes con-
 uocās. Ego inq̄t miſſus ſū euā-
 gelizare pauperib⁹. Lu. iij. hec
 ſunt ergo dilectiffimi hec ſunt q̄
 chriſtus in doctrina ſua noua i
 lege euāgelica p̄dicat z docet. q̄
 ſi homo diligētē p̄ſideret ſane
 in admirationē rapitur z in ad-
 miratiue q̄ſtionis cogit̄ prou-
 pere uerba dicens. Que nā do-
 ctрина hec noua? Que fuit que-

ſtio v̄ris p̄poſita reuerentijs a
 p̄ncipio. ¶ Ad quā q̄dē q̄ſtionē
 ſicut alias dicebat mgr̄ ſinaruz
 in quadripartito hui⁹ libri vo-
 lumine ſub q̄druplici p̄cluſione
 r̄ndet. P̄tia eſt q̄ hec eſt doctri-
 na per quā ſumma dei miſteria
 ſecreti⁹ reuelant̄ in p̄mo. ¶ Se-
 cūda eſt q̄ hec eſt doctri-na per
 quā noua mūdi veſtigia ſubtili-
 us declarant̄. in ſecūdo. ¶ Ter-
 tia eſt q̄ hec eſt doctrina p̄ quā
 mira uerbi cōmertia ſublimius
 referantur. in tertio. Quarta eſt
 q̄ hec eſt doctrina p̄ quā pia la-
 p̄ſi remedia ſuauius p̄pinant̄:
 in quarto. Per ipſam nāq̄ reue-
 latur ſecretius uelata miſteria
 ſumme trinitatis: quo ad p̄mū.
 Per ipſam declarant̄ ſubtilius
 creata veſtigia noue entitatis:
 quo ad ſecūdū. Per ipſam refer-
 uantur ſublimius ſacrata com-
 mercia mire charitatis: quo ad
 tertium. Per ipſam p̄pinantur
 ſuauius oblata remedia pie ſa-
 nitatis quo ad quartum. Nam
 in hoc quadripartito ſententia-
 rum libro tractat magiſter qua-
 druplex doctrine xp̄i noue z euā-
 gelice legis archanum euange-
 liſte Johanni diuinitus inſpi-
 ratum. ¶ Primum eſt. in princi-
 pio erat uerbū z uerbū erat ap̄s
 deum z deus erat uerbū. quod
 eſt uere trinitatis ſummū miſte-
 rium: in primo libro. ¶ Secūdū
 eſt q̄ oia per ipſum facta ſunt z
 ſine ipſo factū eſt nichil. q̄d eſt
 create entitatis nouū veſtigium:
 in ſcōdo libro. ¶ Tertiu⁹ eſt q̄ uer-
 bum caro factū eſt q̄beſt diuine
 charitatis mirū cōmerciū: in ter-
 tio libro. ¶ Quartum eſt q̄ ha-
 bitauit in nobis. z uidimus glo-

riam eius. qđ est humane sanita-
tis pium remedium: in quarto
libro. Sic igitur per hęc doctri-
nam altius erigitur human^o p-
spectus: quo ad pium. Dulci^o
instruitur human^o aspect^o: quo
ad secūdum. Rectus dīrigitur
human^o pfectus: quo ad tertū
Ditius corrigitur humanus de-
fectus: quo quartum. Nam in
hoc sūlarum libro correspondē-
ter ad pmissa. Ad erigendum
prospectū hoīs agit de cognitio-
ne dei pfecti luis. in pmo. Ad in-
struēdum aspectū hoīs agit de
creatione mūdi pfecti germinis
in secūdo. Ad dīrigendū pfectū
hoīs agit de cōmunionē ubi ef-
fecti numinis in tertio. Ad corri-
gendū defectū hoīs agit de cura-
tiōe lapsi infecti seminis: i quar-
to. hec sunt igitur quattuor cō-
clusiones ad ppositam questio-
nem responsales quas magister
sūlarum ptractat. ¶ De quarū
quarta nunc solū dicēdum ē. ex-
peditis alijs suis loci. ¶ Quar-
ta igitur cōclusio est huic quar-
to libro sententiarum correspō-
dēs qđ hec est doctrina p quam
pia lapsi remedia suau^o propi-
nātur. Per eam nāq; ppinantur
suau^o oblata remedia pie sani-
tatis. Nam in hoc quarto sūlarū
libro tractat magī illud doctri-
ne xpī noue et euangelice legis
archanū euāgeliste iohanni di-
uinitus inspiratum. Jo. i. habi-
tauit in nobis et vidimus glori-
am eius. qđ est humane sanita-
tis pium remedium. Ubi qđ soyi-
dete carissimi circa remediū pie
sanitatis quattuor suau^o ppi-
nari. Primū est diuina benigni-
tas que habitauit in nobis (scz

per gratiā.) Secūdum est cura-
ta infirmitas que erat in nobis
(scz p culpā) ¶ Tertū ē restau-
rata sanitas qđ vidimus/qui p-
mo ceci eramus. ¶ Quartū est
collata felicitas qđ vidim^o glo-
riam eius quam desideramus.
hec est ei hui^o quarti libri sēten-
tiarū principalis materia et sūa
generalis. Sic igit per hęc do-
ctrinam miti^o corrigi^o human^o
defect^o. Nā magī in hoc quarto
ad corrigendū defectū hoīs agit
de curatione lapsi infecti semis
ostendens qđ tum eberudo pmit-
tit humana qualiter man^o beni-
gnissima creatoris p ip sūis cur-
ratione hominis infecti semina-
liter: corrupti actualiter. pculsi
spūaliter: lesi corporaliter. lapsi
culpabiliter: ac dānabiliter vul-
nerati: pias sacramentorum ex-
hibuit medicinas. hec est itaq;
quarte conclusionis sententia:
hec est hui^o quarti libri sūlarum
doctrina per quā humani corri-
guntur defectus tam originalis
qđ actualis peccati: per quā in-
firmitates curantur humane tñ
culpabiles qđ penales. vt tandē
homo oī porsus infirmitate se-
mota: perfectā eterne glorie re-
cipiat sanitatē. Ad quā nos per-
uenire concedat. qui sine fine vi-
uit et regnat. ¶ Iuxta thema col-
lationis in primo pncipio meo
talē formauit titulū questionis
vtrū doctrina xpī noua sit lex p-
fectissima. Et qđ pfectio legis
xpī ex quattuor specialit^o pōt de-
clarari. ¶ Prio ex pfectiōe dōc-
ptorū qđ ab ipsa iudent. ¶ Secūdo
ex pfectiōe credendorū qđ in ipsa
docent. ¶ Tertio ex pfectiōe me-
ritorū qđ sub ipsa habent. ¶ Quar-
to d. iij.

A
4 pōtio
gñalis.

B

Principium.

to ex perfectione premioꝝ que
ex ipsa debetur. Ideo iuxta hec
quattuor puncta titulus ppositi-
te q̄stionis diuisus fuit in quat-
tuor priales titulos circa quat-
tuor libros snlarū ptractandos
Primo erat vtrū lex xp̄i sit in pre-
ceptis rectissima. Secūdo erat
vtrū lex xp̄i sit in credēdis certis-
sima. Tertio erat vtrū lex xp̄i sit
in meritis ḡtissima. Quarto erat
vtrū lex xp̄i sit in p̄mijs iustissi-
ma. Unde sub his quattuor titu-
lis in quattuor libri snlarū prin-
cipijs quattuor difficultates p-
posui pertractare. Prima erat
de legis xp̄i ⁊ diuine volūtatis
recta cōsonitate. Secūda erat
de legis xp̄i ⁊ sue veritatis certa
p̄bilitate. Tertia erat de le-
gis xp̄i meritoria credulitate.
Quarta erat de legis xp̄i premi-
atoria equalitate. Expeditis igitur
duobus primis titulis in alijs
p̄ncipijs (⁊ reseruato tertio) re-
stat nunc expedire quartum.
Queritur igitur vtrū lex xp̄i sit
in p̄mijs iustissima. Et arguitur
p̄mo q̄ nō. q̄ illa lex nō est in p̄-
mijs iustissima que tribuit ma-
lis maius supplicium q̄ bonis
p̄mium. sed lex xp̄i est h̄mōi. igitur
⁊c. Maior patz. q̄ lex iustissima
debet esse mitis ⁊ pronior ad pre-
mia q̄ ad supplicia. Sed minor
probat. q̄ lex xp̄i tribuit malis
suppliciu q̄ est maius malum
q̄ premiū beatificū sit bonum.
q̄ declaro sic: q̄ secundū legem
xp̄i duplex est pena malorū. scz
pena dāni ⁊ pena sensus. Unde
xp̄s. Matth. xxv. Discedite a me
maledicti in ignem eternū. Ubi
p̄mo tangit pena dāni q̄ est pri-
uatio premiū beatifici cum dicitur

discedite a me maledicti. Secun-
do tangitur pena sensus que est
afflictio infernalis tōnēti. cum
dicitur. in ignem eternū. scz sola pe-
na damni siue priuatio premiū
beatifici est tam mala q̄ bonū
est ipsum premium beatificū: q̄
malicia alicuius priuatiōis. nō
pōt mēsurari nisi ex quantitate
boni q̄ ipsa priuat. et per p̄ns
vtraq̄ pena simul est maius ma-
lū q̄ p̄miū beatificū sit bonum
quare. ⁊c. In oppositū arguitur
q̄ iustissimi legislatoris d̄ esse
lex in penis ⁊ premijs iustissima
scz xp̄s fuit p̄fectissim⁹ legislator
⁊ oim legislator iustissim⁹. Nā
scdm aplm lex Moysi neminē ad
perfectionē iusticie adduxit. Ius-
ticia autē dei per fidem Iesu xp̄i
in omnes et super om̄s qui cre-
dunt in eū. ad hebre. 7. igitur ⁊c.
In ista q̄stione erunt duo ar-
tuli. Primus erit responsiuus.
secūdu erit collatiuus. In pri-
mo declarabo tres cōclusiones.
in secundo mouebo tres dubita-
tiones. Quantum igitur ad
primū articulū respondebo bre-
uiter ad quesitum tenendo sim-
pliciter partē affirmatiuā q̄stio-
nis. pro qua ad presens sufficit
ratio post oppositum. sed pro so-
lutione rōnis ante oppositum
pono aliquas p̄positiones. Un-
circa materiā ipsi p̄mitto bre-
uiter tres conclusiones. Pri-
ma est q̄ tota pena dāni siue
punitio p̄ actu demeritorio mor-
tali non est maius malum q̄ sit
bonum totum premiū beatificū
alicuius saluati p̄ actu merito-
rio equali. Ista conclusio patet
ex iusticia legis christi. qui cum
sit mitis in penis: ⁊ in premijs

In op̄s
positus

De r̄sio
q̄stionis

D
i. articulo

i. clauso

4. q̄stio.
2f. 1.

In tertiū sententiarū. Fo. xxi.

liberalis nō dicitur abūdatio: in
seueritate penarū q̄ in suauitate
tem premioꝝ. igit̄ rē. ¶ Secun
da cōclusio est q̄ nulla pena cō
tracta siue deordinatio culpe vel
peccati est mai⁹ malū q̄ sit bo
nū totū p̄miū beatificū p̄ actu
meritorio sibi correspondente seu
proportionabili. Ista cōclusio
patet ex prima q̄: ois talis culpa
vel peccatū seu deordinatio cul
pabilis est partialis pena ipsi⁹
damnati seu peccantis. iuxta il
lud vulgatū verbum ex libro cō
fessionum Augustini. Iussisti
dñe ⁊ ita factū est vt pena sit sui
ipsius ois inordinat⁹ animus.
rē. ¶ Tertio cōclusio est q̄ sola
pena damni siue priuatio p̄miū
beatifici nō est tā malū q̄ bonū
est totū p̄miū beatificū correspō
dens ei. Ista cōclusio patet ex pri
ma sicut et precedēs. Sed tunc
qñ arguitur oppositū per hoc
q̄ malicia alicuius priuationis
non pōt mēsurari nisi ex q̄titate
boni qd̄ ipsa priuat. pro quo
videtur fecere Anselm⁹. ij. Cur
deus homo. c. xiiij. dicēs. q̄ omne
bonū tā bonū est q̄ mala est ei⁹
corruptio. Pro isto dico aliquas
oppositiōes. ¶ Un̄ p̄lo dico q̄ l̄
q̄titas boni priuati sit potissis
ma mensura malicie priuationis
talis boni: tñ non sequitur q̄ q̄
bonū est illud tam mala sit eius
priuatio: ⁊ hoc si ly tantū ⁊ quā
tum notent equalitatem. ¶ Se
cūdo dico q̄ illud est verū si ly
tantū ⁊ quantū notent p̄portio
nē. ita q̄ p̄portionaliter et ce
teris parib⁹ omissio seu priua
tio maioris boni quando debe
ret haberi est prior omissiōe seu
priuatione minoris boni. Exē

plum. p̄fectio: intellectus ceteris
parib⁹ pōt habere imp̄fectio
re intellectionē respectu eiusdē
obiecti. Et cōmuniter ex quāti
tate effectū p̄cedentiū et caus
sis suis scōm vltimū potētie mē
suratur quātitas virtutis in cau
sis. tñ nō oportet effectū equari
sue cause. sicut p̄uatio boni act⁹
meritorij quādo quis non tenet
ad illū. ⁊ cū multum meretur in
habendo ipsum nullo modo est
culpabiliter mala. ergo a fortio
ri huius priuatio potest eē mo
dicum mala. licet positio omissi
esset valde bona et meritoria.
¶ Tertio dico ad auctoritatem
Anselmi q̄ ipse non loquitur de
pura priuatiōe boni. sed de eius
corruptione. Generatio autem
⁊ corruptio sūt cōtraria ⁊ nō solū
priuatiue opposita modo de
contrarijs bene concedo assum
ptū. sed nō de priuatiue opposi
tis. Verbi gratia. dico q̄ cecitas
non est ita mala sicut vis⁹ est bo
nus. imo si visus haberet cōtra
riū illd̄ eēt pei⁹ q̄ cecitas. et tñ
nō esset pei⁹ q̄ visus esset bonus
Similiter pura priuatio delectationis
non est ita mala sicut
illa delectatio est bona. sed tri
sticia: ei contraria et equalis in
gradu esset tam mala ⁊ illa est
magis mala q̄ pura priuatio.
Sic etiā nō diligere deū quan
do quis ad hoc tenetur non est
ita malū sicut diligere deum est
bonum. sed odire deum est ma
ius malum q̄ diligere deum sit
bonum. aliter nullus posset ita
bene facere sicut alius male.
quare rē. ¶ Quarto dico q̄ licet
pura priuatio non sit p̄prie tan
ta et quanta. tamen communis

q̄. xliiio

q̄. xliiio

q̄. xliiio

q̄. xliiio

3. pp5.

4. pp3.

ter loquendo est tāta in omisso
ne debiti quāta est positio omis
si. Et hoc nichil aliud est dicere
nisi tātū q̄ bonū deberet fieri ⁊
nichil ei⁹ fit. sed ex hoc nō seq̄tur
q̄ q̄ tā mala sit vel tā grauis cul
pa q̄ bonū eēt vl' meritorū illō
q̄b omittitur. Sic q̄ ē i. pposito.
quare ⁊c. Et licet circa istā ma
teria multa possent dici. ⁊ ex di
ctis multa inferri: tñ pnunc bre
uiter transeo. Et hec de primo
C articulo. ¶ Quātū ad scdm arti
culū ad habēdum collationē cū
i. q̄ti. aliquibus re. ma. meis inuebo
tres dubitationes. ¶ Prima erit.
vtrū volūtas diuina sit diuino
intellectui ratio cognoscēdi se ⁊
essendi respectu alicuius veri.
¶ Secūda vtrū volūtas diuina
q̄. q̄tio. sit vel possit esse creato intel
lectui causa infallibilis iudicū res
pectu p̄tingētis futuri. ¶ Ter
tia erit vtrū volūtas diuina sit
3. q̄tio. creature rationali prima lex si
ue regula obligandi respectu cu
iuslibet ab ea debiti fieri.

D
Solutio
p̄me q̄ti.

¶ Ad primā dubitationem re
spondet magister Sui. tenendo
partē affirmatiuam. vnde in pri
mo principio posuit istō correla
riū q̄ q̄uis diuinus intellectus
assentiat q̄ antixps erit precise
p̄pter determinationē volunta
tis. tamen hoc nō potest compe
tere intellectib⁹ creatis. Primā
partē probat. quia per determi
nationē diuine voluntatis al
quid ponitur in esse futuri. igit̄
per illam habet cognosci esse fu
rum a diuino intellectu. ⁊ sic in
hac parte concedit q̄ diuine vo
luntatis determinatio est ratio
cognoscēdi intellectui diuino.
Scdm partē pbat. q̄ intellectui

creato volūtas nō pōt eē ratio
assentiēdi alicui vero. ⁊ p conse
quēs nec ei⁹ determinatio ⁊c. Sz
cōtra istā respōsionē arguebāz
in primo principio meo: et primo
contra primam partem que est
directe responsiua ad predictas
dubitationem posui tunc tripli
cem ppositionez. ¶ Prima erat
q̄ sicut diuine voluntati nichil
est causa essendi sic diuino intel
lectui nichil est causa siue cau
salis ratio cognoscēdi. p̄ quia
cum in deo sit idem penitus et
omnino esse/velle ⁊ intelligere
sicut nichil ē sibi causa siue cau
salis ratio essendi. sic nec volen
di/aut intelligēdi. ¶ Secūda
fuit q̄ sicut diuina volūtas nul
lam habet rationem p̄pter quā
determinetur vt velit: sic diuin⁹
intellectus propter diuine vo
luntatis determinationem non
assentit q̄ antixps erit. P̄
ma pars patet ex dictis. Secū
da pars sequitur ex p̄ma per si
mile. Secūdo probatur. quia
aliter sequitur q̄ diuine volūta
tis determinatio eēt intellectui di
uino causalis ratio assentiēdi
q̄ antixps erit. falsitas con
sequētis p̄ ⁊ ex dictis. Sed cō
sequētia tenet quia ista dictio
propter dicit habitudinē causa
lem vt clarum est ⁊c. Tertia p̄
batur. quia aliter seq̄tur q̄ ista
ppositio causalis esset vera. q̄
diuina volūtas vult q̄ antixps
erit diuinus intellectus assentit
q̄ antixps erit. p̄sequētia
patet. sed falsitas consequētis
patebit. Unde pro isto ⁊ contra
predictum fuit hec tertia pposi
tio. ¶ Nulla ppositio causalis
cui⁹ p̄ns significat tanq̄ signifi

E
i. ppō.

f
q̄. ppō.

S
3. ppō.

catum totale deuz velle: aut intelligere est vera proprie: p3 q̄a ad veritatem ppositiōis ppue causalis re q̄rit q̄ ista eē sicut si significat per añs sit cā quare ita est sicut significat per pñs: modo sic nō pōt esse in pposito ꝛc. vt p3 ex dictis. Ex his q̄ pat3 q̄ rō dicti magistri nō valet quando ipsa dicit q̄ p determinationē diuine voluntatis ꝛc. igitur per eam ꝛc. Unde nego añs pñam ꝛ pñs ad intellectū queꝛ intendit iste magister. ¶ Dixi ergo p̄rio q̄ antecedēs de virtute sermōis est falsū q̄a ista ratio esse futuri pro nullo supponit plus q̄ ista esse nichilī v̄l chymere vel hircocerut. ideo per nullam causam ponitur aliqd in esse futuri. Secundo dixi q̄ añcedēs est falsuz ad sēsū quē irēdit iste magister. Intelligit em̄ q̄ determinatio diuine voluntatis est causa q̄ aliquid est futurum: sed ostendi q̄ hoc est falsum ꝛc. Tertio dixi q̄ supposito q̄ illud añcedens estꝛ verum ad predictū sēsū: tamē pñā non valet intelligendo pñs ad sensum quē intendit iste magister: quare ꝛc. Sed ad hoc breuiter respondet dicendo q̄ ego laboro secū in equoco: pro quo premitit q̄ ista dictio ppter nō semper denotat causalitātē proprie dictam vnus rei ad aliam vt cū dī q̄ corpus aiātū est aiāl q̄ sensitivū. Et cū dicūt doctores q̄ ppter immensitatē ꝛ illimitationē diuine nature sine ratione hui⁹ illimitatiōis out deum esse psonalr trinū: nō q̄ ibi sit aliqua causalis ratio seu realis derivatio vni⁹ realitatis ab alia. S3 q̄cqd sit de istis exēplis:

q̄ p̄mū est falsū ꝛ scdm est dubium: tñ ꝛcordo secū in illo dicto pambulo ꝛc. ¶ Scdo dicit q̄ illa dictio ppter q̄nq̄ denotat illationē vnus ex alio cū cōnotatiōe cuiusdā p̄stātie v̄l p̄outatꝛ scdm n̄m modū p̄siderādi. vt cū q̄ritur ppter quid res aliqua ē talis: v̄l que est ratio essendi eā talem: non enim queritur ibi q̄ sit causa realis que facit eam essentialiter talem. Et quicqd etiā sit de isto exēplo cōcordo tñ secum in isto dicto. Tertio applicando predicta ad ppositum dixit q̄ quia non sequitur diuina natura est immensa vel omnipotēs. igitur ipsa est assensus q̄ a erit: s3 bene sequitur est volitio q̄ a erit. igit̄ scit q̄ a erit ꝛ esse libere volitiū dicit magis p̄fectionem simpliciter q̄ eē in intellectuū: vt dicūt multi: quis ad ipsum ordinatur esse intellectiuum tanq̄ deseruiens. ideo natura diuina est assensus q̄ a erit. eo q̄ ipsa ē volitio q̄ a erit. Sed quicquid sit de antecedēte ostendam q̄ illud nō sufficit ad veritatem illius causalis. Quarto iuxta predicta ponit talem p̄positionem q̄ respectu cuiuslibet denominationis vel p̄dicati nō ḡnalissimi est aliqd p̄dicatū causale scdm modū loquēdi metaphisicū v̄l logicū assignare. p3: q̄ cuilibet tali correspondet aliqd genus ꝛ differētia sine q̄bus illud cōplete ꝛcipi non pōt. et ad talē intellectū diuina volitio q̄ a erit est ratio intellectui diuino assentiēdi q̄ a erit. q̄aly volitio respectu a est denoiatio non generalissima. igit̄ ꝛc. Et quia omēs rationes mee

Principium.

p̄tra p̄mā p̄tē correlarij, p̄cedūt
 vt d̄t de cālitate alia a p̄dicta:
 quā null⁹ poneret inf̄ intellectū
 diuinū ⁊ volūtārē ei⁹. iō nō opz
 dicere ad eas ⁊c. ¶ Sed q̄cquid
 sit de p̄dicta p̄positione ⁊ ei⁹
 probatione que non videt̄ mi-
 chi vera cum non quodlibz p̄di-
 catum non ḡnalissimū et maxie
 tale predicatū intellectus diui-
 nus/ vel voluntas diuina habe-
 at genus et differentiam p̄prie
 dictam. ex eo q̄ differentia talis
 semper supponit pro aliquo cō-
 posito connotando aliquā eius
 partem essentialē. ideo em̄ diffe-
 rentia predicatur in quale scōm
 verā logicā et methaphisicam
 tñ non stando in hoc ostendo q̄
 iste modus respondendi nō suf-
 ficiat. ¶ P̄io sic q̄ dictus magi-
 ster p̄babat p̄mā partē corre-
 larij sui per hoc quia per deter-
 minationem diuine voluntatis
 aliquid ponitur in esse futuri.
 igitur per illam habet cognosci
 esse futurum adiuino intellectu
 sed in antecedente ly propter nō
 solum dicit p̄uinitatez secundū
 modum nostrum concipiēdi: v̄
 cognoscēdi: sed aliā causalitatē
 igitur et in consequente eodem
 modo debet capi ⁊c. ¶ Secun-
 do confirmatur: quia in mate-
 riade qua loquimur sicut cū d̄f
 dens intelligit per ideas vt q̄n
 iste magister dicit q̄ diuin⁹ in-
 tellectus assentit q̄ a . erit pro-
 pter determinationem volunta-
 tis. li. per/ vel li propter non pōt
 capi nisi altero istoz modorum
 scz vel prout notat circumstātiā
 cause motiue seu effectiue. sicut
 cū dicimus q̄ aia intelligit per
 habitū vel circumstātiā potētie

intellectiue. sicut cū dicimus q̄
 hō intelligit p̄ intellectū. vel p̄
 ut dicit circumstātiā formalis no-
 ticie. sicut cū dim⁹ q̄ hō intelli-
 git p̄ suā cognitionē. v̄ put nos-
 tat circumstātiā obiecti medi-
 antis sicut cum dicim⁹ q̄ hō in-
 telligit deum in via per quēdā
 p̄ceptū sibi p̄p̄riū. vel put
 notat circumstātiā obiecti s̄
 mediate terminātis. sicut cū di-
 cimus q̄ homo videbit deū i pa-
 tria per suam essentia: s̄ nullo
 predictoz modoz pōt intelligi
 illud dictū vt potest faciliter il-
 ostendi inductiue. igitur illud
 nō est verum nisi valde impro-
 prie. ¶ Tertio sic. quia non suf-
 ficat dicere q̄ li per/ vel li p̄pter
 notet ibi illā p̄p̄riatez p̄sequē-
 tie siue nostri modi intelligēdi.
 Tum quia istud videretur im-
 prop̄ie dictum q̄: talis modus
 concipiēdi esset fictus nisi sibi
 corresponderet aliqua p̄uinitas
 ex parte rei quod non potest di-
 ci cum inter intellectum ⁊ volū-
 tatē dei nulla possit p̄uinitas seu
 quā distinctio ex parte rei assi-
 gnari. igitur non est ver⁹ q̄ sua
 volitio sit ratio assentiēdi intel-
 lectui diuino plusq̄ e conuerso
 ¶ Quarto sic: aliquid esse rōnē
 quare aliqd̄ p̄uenit alfi non pōt
 intelligi nisi dupl̄r. s. vel q̄ p̄io
 p̄uenit illi ⁊ iō p̄uenit alteri. si-
 cut aia est ratio q̄ homo est su-
 sceptibilis discipule. q̄: hoc p̄mo
 p̄uenit aie. ⁊ ideo p̄uenit hoi. v̄
 q̄ nō cōuenit sibi primo. ipsū tñ
 necessario exigitur ad hoc q̄ cō-
 ueniat illi. et hoc pōt esse dupl̄r
 vel q̄ ipsū est causa illius q̄ cō-
 uenit alteri: sicut aia est ratio
 quare hō mouetur: nō q̄ primo

moveatur. sed qz est causa motus sui: vel qz ē aliqd importatū per illud qd cōuenit illi: siue de illo p̄dicat. sicut tā forma q̄ materia ē ratio quare p̄positū ē corruptibile qz per hoc p̄dicatum corruptibile tā materia q̄ forma importat. vt ptz ex qd nois. sed duobz p̄mis modis nō pōt intelligi determinationē voluntatis dei esse sibi rationē eēndi vt clare ptz. Nec etiā tertio modo qd p̄ sic. qz illo modo nūq̄. a. ē rō qz b. conueniat ip̄i. c. nisi inter. a. b. r. c. sit aliqua distinctio qd nō est in p̄posito. nisi forte dicat iste magister sicut scotus qz ibi est distinctio formalis: et qz determinatio voluntatis est ip̄i deo ratio assentiendi alicui p̄tingenti vero per hunc modum scz qd diuinus intellectus in primo instanti offert volūtati simplicia illius complexi quoz vnio ē cōtinens in re / aut si offert cōpletionem offert eā tanq̄ neutraz sibi. et in secundo instanti volūtas eligens vnā partē (scz cōstructionē illoz) facit illud determinate esse vtz. r. sic est intellectui diuino ratio cognoscendi illud vtz. r. c. Sed qz istū modū nūdū ponit iste magister. iō nō arguo contra hoc. sed ex p̄dictis infero qz suus modus dicendi nō sufficit nisi p̄currat in hoc. quare r. c.

A Uerum est qd cōtra sc̄baz ptē correlarij sui arguebā qz illa nō sit vera: vel saltē qd nō sit concedēda / s̄ dubitāda. Et arguebā sic de pōt facere aliquē intellectum reatū talis cōditionis qz ex determinationē voluntatis sufficit assentire q̄buscūqz veris sibi p̄positis. igit sic assentire p̄t

cōpetere intellectō creatis. p̄na est euīdēs / r. añs ē sibi dubiū. qz nō apparet qz talē intellectū a deo fieri implicet p̄tradictionē. r. si dicat qz sic oñdat rationem igit p̄ns nō est ab eo negandū r. c. Ad hoc r̄ndet negādo assūptū qz impossibile ē esse aliquā creabile rōna lē creaturā volitiuam de qua nō possit simul stare qz eēt volitio qz. a. erit erit et tñ qz a non erit. igit nullus talis volitio pōt eē sibi rō infallibilis sciendi qz. a. erit quēadmodū est in deo. r. sic añs non ē dubiū sicut dixi. s̄ implicat p̄tradictionē nec oppm̄ pbau. qre r. c. S̄ hec r̄nsio nō sufficit imo variat a p̄posito. qz tūc ip̄e nichil dixit de rōne infallibili sciendi. s̄ p̄cise posuit in suo correlario qz in intellectu creato volūtas seu volūtati determinatio nō p̄t eē ratio assentiendi alicui r. o. hoc aut de facto ē falsū qz sepe huius determinatio ē causa efficiēs. et si nō totalis / tñ partialis assensus seu credititatis. sicut patet de assensu fidei per experientiaz et per sanctorū doctrinā. Aliter em̄ quid sibi vult illud dictū cōmune Augusti et alia similia. Cetera pōt hō nolens. credere aut non nisi volens. igitur seq̄tur qz non ita p̄prie potest dici determinationē voluntatis esse rōnē assentiēdi intellectui diuino sicut intellectui creato. cum nō sit illi sicut isti causalis ratio. Quare r. c. Et hec de p̄ma dubitatione dicta sint p̄tra istū reuerendū m̄gr̄m r. c. Ad sc̄baz dubitationē r̄ndet magister. N. te nēdo partē affirmatiuā. Un̄ in p̄mo p̄ncipio posuit istā p̄clusio

S
Solutio
sc̄be quē
stionis.

nem. q̄ respectu futuri contin-
gētis a deo potest hūano intel-
lectui noticia creata infallibilis
cōmunicari. Quā p̄bat. q̄ hoc
fieri nō implicat contradictionem
Igit̄ r̄c. imo videt̄ cōsonū dice-
re q̄ talē habuerit x̄ps r̄ q̄ que-
libet p̄phetia sit talis noticia.

C Sed contra istā r̄nsionē po-
sui in primo principio p̄babilif
triplicē p̄positionē. **C** Prima ē
q̄ solus diuin⁹ intellect⁹ respec-
tu veri de futuro p̄tingenti po-
test eē noticia infallibilis iudi-
cij. Et prima pars affirmatiua
hui⁹ exclusiue satis patet. Sed
pars negatiua p̄tra eū p̄batur
sic. q̄a ad hoc q̄ aliqua noticia
sit infallibilis requiritur q̄ nō
possit eē f̄sa. s̄ ois noticia crea-
ta iudiciaria respectu veri de fu-
turo p̄tingenti pōt esse falsa. igit̄
r̄c. Cōsequētia patet. r̄ an-
tecedens quo ad primā p̄tē per
quid nominis. sed quo ad secū-
dam probatur. quia omne verū
de futuro contingenti potest eē
falsū. ergo omnis noticia crea-
ta qua tale iudicatur esse verū
potest eē falsa. consequens pa-
tet. et consequētia tenet. quia
non stat q̄ noticia aliqua sit iu-
dicium falsi et non sit falsa. Ad
istam r̄ationem respōdet conce-
dendo maiorem. et dicit q̄ mi-
nor potest esse falsa et per conse-
quens eam negat. quia cum sit
de possibili si sit vera ē necessa-
ria. et per cōsequens non potest
eē falsa. Et tunc ad p̄bationem
meam quando dico. omne verū
de futuro r̄c. concedit añs. r̄ q̄n
infero. ergo omnis noticia crea-
ta r̄c. negat p̄nam. r̄ bt q̄ instan-
tia est de noticia diuina. Et cuz

dico q̄ nō stat q̄ aliqua noticia
sit iudiciū falsi r̄c. p̄cedit de no-
ticia qua assentiť falso. r̄ sic nes-
gat meā primā p̄positionē. S̄
ista r̄nsio nō valet. Tū p̄rio. q̄a
instantia quā dat ad p̄nam me-
am de noticia diuina nō ē ad p̄-
positū. quia in consequente po-
nitur noticia creata vt excluda-
tur noticia diuina. Tū sc̄do. q̄a
responsio sua ad probationem
consequētie non sufficit. quia
certum est q̄ non stat q̄ aliqua
noticia sit iudiciū falsi quin ip̄a
assentiatur falso: et per p̄ns q̄n
fit falsa etiam fm eū. quare r̄c.
C Secūda p̄positio fuit q̄ so-
lus diuinus intellectus aliquid
potest non iudicasse q̄d iudica-
uit fore. et prima pars affirma-
tiua exclusiue patet. quia deus
iudicauit ab eterno a n̄tix̄pm fo-
re. et tamen pōt hoc nunq̄ iudi-
casse sicut possibile est a n̄tix̄pm
non fore. S̄ pars negatiua ex-
clusiue. s̄ q̄ hoc nō cōueniat ali-
cui intellectui nisi diuino. nega-
tur ab eo. Unde in secundo cor-
relario predicte cōclusionis po-
nit. q̄ fidelis q̄ ex fide infusa iu-
dicauit vltimū iudiciū fore pōt
hoc nōn iudicasse. q̄d probat q̄a
cū hoc q̄ iudicauerit r̄c. pōt vl-
timū iudiciū nō fore. r̄ si nō erit
ergo ex fide infusa false iudica-
uit. quod non est dicendū. cū fi-
dei nō sub sit falsū: aut dabitur
correlariū suū esse verū r̄c. Sed
cōtra hoc arguebā sic. q̄ de nul-
lo intellectu qui iudicauit a n̄tix̄pm
vel iudiciū fore. cōcedendū
est q̄ potest hoc nō iudicasse ni-
si de illo de quo ista consequen-
tia est bona. Iste intellectus sic
iudicauit: ergo sic erit. sed de so-

In tertium sententiarum. Fo. xxxij.

Id intellectu diuino et de nullo alio ista consequentia est bona. vt patet. igitur &c. Ad istā rōnē respondet. et primo dicit. q̄ ista ppositio nō facit cōtra correlariū suū. q̄ posuit illud sic. vetula que ex fide infusa iudicauit yltimū iudicium fore potest ex ea non sic iudicasse. & ratio mea arguit q̄ nō potest non iudicasse. quod nō negauit. Secōdo dicit q̄ falsū est illud quod assumo in illo ratione. scilicet q̄ de nullo intellectu nisi diuino ista cōsequētia &c. Nam secundum ipsum illa est bona de intellectu christi. quia aliter falleretur. Sed contra istā responsionem arguitur primo contra primum dictum. quia quādo dicit q̄ vetula ex fide infusa potest sic non iudicasse: vel intelligit q̄ potest sic non iudicasse ex fide. ex eo scilicet q̄ fides potest non esse fides & tūc bene cōcordarem secum. sed non sufficeret ad saluandum illam fidem eē noticiā infallibilem propter quod tñ videtur ponere illud correlarium. vel intelligit q̄ potest ex ea non iudicasse q̄ sc̄ illa fides potest non fuisse iudicium. & tūc negarem istud. quia sicut ipsa non potest nō iudicasse sicut ipse videtur consentire sic ipsa non potest non iudicasse per illud iudiciū: sicut patebit per consequens argumentum. & in hoc est punctus huius difficultatis. Secundo arguitur cōtra sc̄m dictum in quo ponit q̄ de intellectu christi illa cōsequētia est bona &c. quia vel ipse intelligit de intellectu christi diuino & sic non eēt cōtra me. vel de intellectu christi creato. & tunc ar

guo contra hoc quia sic psequētia ē bona anima xpi iudicauit anti xpm fore. ergo anti xps erit. tunc ex opposito cōsequētis sequitur oppositū antecedētis. & per consequens sicut possibile est anti xpm non fore ita possibile est animam xpi iudicasse anti xpm fore. sed falsitas cōsequētis patebit ex dicēdis. nec valet probatio q̄ dicit q̄ illa cōsequētia est bona aliter xp̄s falleret. Tum primo q̄ ista cōsequētia valde apparēter potest negari. Tūc secundo quia consequens valde probabiliter a multis conceditur eē possibile per communicationem ydiomatū: et p̄ noticiam creatā. quare &c. ¶ Tertia propositio fuit ista r̄a. q̄ nulla ppositio de possibili negatiua cui⁹ affirmatiua de p̄terito cōrespondens est vera. est concedēda de creatura: nisi vbi predicatum est iste terminus verus: aut falsum: aut alius terminus includens alterum istorum in sua ratione diffinitiuā. verbi gratia. si ista affirmatiua de p̄terito vera sit sortes iudicauit vltimum iudicium fore hec negatiua de possibili non est concedenda sortes potest non iudicasse &c. quia hoc solum concedendum est de deo propter rationem prius tactam. si autem hoc cōcederetur de creatura pari ratione sustinerem q̄ creatura que voluit a. potest non voluisse a & similiter q̄ illa que peccauit potest non peccasse. et sic q̄ p̄teritum potest non fuisse. contra articulum parisiensem &c. Bene tamen concedendum est q̄ sortes qui vere iudicauit vltimum iudicium

A
3. p̄pō.

Principium

fore potest nō indicasse vere &c.
& q̄ illud quod fuit iudiciū verū
pōt nō fuisse iudiciū verū. Et rō
diuersitatis ē qz in p̄mo exēplo
pposito de p̄erito vera. nullo
modo depēdet ex futuro: s; i se-
cūdo exēplo ei⁹ veritas depēdet
ex futuro: sicut p; intuenti. ideo
prima ē necessaria & nō secūda. p̄
regulā cōmunē in hac materia.
quare &c. Ad istā rationem ni-
hil respondet que tamen appa-
ret mihi difficilis supposito il-
lo articulo cōmuniter concessio.
Sed cōtra illam regulāz instat.
¶ Primo de istis p̄positionib⁹
sortes est prescitus: sortes potest
nō esse prescit⁹. Secundo de ista
sortes qui vidit aliquid in v̄bo
potest illud non vidisse. qz deus
potest illud nō ostēdisse. ¶ Sed
prima instantia nō valet. Tum
primo qz isti termini prescitus &
prescientia includunt istum ter-
minū verū. Tum secūdo qz ille
p̄positiones nō sunt vere nisi
intelligentur de prescientia dei
& nō de scientia creature: & ideo
instātia nō ē ad p̄positū. ¶ Se-
cūdo alia instantia nō valet. qz
nego assumptū. vnde dico qz si-
cut deus nō potest non voluisse
causasse mundum sic postq̄ sor-
tes aliquid vidit in verbo. deus
nō potest voluisse causasse illaz
visionē. & p̄ p̄ns sortes. nō potest
nō vidisse nec deus potest illud
non ostēdisse. sicut sortes q̄ cu-
currit non potest non cucurrisse
& ita de quolibet alio p̄terito
ideo petit principium sua ratio.
quare &c. ¶ Scōz p̄dicta respon-
di in primo principio meo ad ra-
tionē p̄dicti magistri. vnde quā-
do dicit cū hoc qz fidelis iudica-

uit &c. stat &c. cōcessi istud: & nes-
gavi vltra illaz p̄nam iudicium
nō erit ergo talis ex fide false iu-
dicauit sed bene cōcessi: ergo fal-
se iudicauit. vñ dico p̄mo qz nō ē
possibile fidei subesse falsū. p; qz
fides includit qz sit vera: & de
vero. Scōdo dico qz fidei pōt sub-
esse falsū. p; qz illud qd̄ de facto
subest fidei pōt eē falsū. Dixi ter-
tio qz illa noticia q̄ fuit fides lēz
nō possit nō fuisse noticia aut iu-
diciū tñ pōt non fuisse fides: aut
iudiciū verū. Sed p̄nam negatā
factam p̄ suo correlario ipse p̄-
bat sic. qz sequitur. iste ex fide in-
fusa iudicauit vltimū iudicium
fore et ita erit. ergo ex fide vere
iudicauit ergo simpliciter sequit̄
talis ex fide &c. et non erit / ergo
ex fide false iudicauit. Itē qz ex
fide iudicauit & nō vere ergo fal-
se. Sed hec p̄batio non valet. qz
licet ista p̄na sit bona. tamē con-
sequens est impossibiliter etiā aſſe-
dens p̄pter impossibilitatē
partium licet quelibet pars sit
cōringēs. quare &c. ¶ Ulterius
ipse arguit cōtra hoc qd̄ dixi qz
fides potest non fuisse fides. qz
habitu⁹ qui fuit caritas / aut iusti-
cia / aut prudentia non potest nō
fuisse caritas &c. ergo nec fides
&c. Item tūc fides potuit eē fal-
sa respectu falsi. & per p̄ns deus
potest decipere: p; p̄na. qz non
potest non fuisse habitus verus
aut falsus. Sed ad hec breuiter
dico. Vñ ad primūz nego. p̄nam
& ratio p; ex regula supra posi-
ta &c. Ad scōm dico. qz si deciper-
e precise ip̄oret causare notici-
am falsam. tūc concedo p̄nam et
p̄ns. Si vero ip̄oret aliquid in-
ordinate facere. nego p̄nam nec

Solutio
 3. q̄stiois
 i. propō.
 q̄. propō.
 iii. propō

A probatio sua valet. Et hec de se cūda dubitatioe rē. ¶ Ad tertiā dubitationē alias r̄ndi sub triplici p̄positioe. Prima fuit q̄ sicut volūtas diuina in genere cause efficientis ē prima efficiēs causa sic ipsa in ḡne legis obligatis ē p̄ia lex seu regula. ¶ Secūda fuit q̄ sicut volūtas diuina est efficiēs causa. q̄a vult aliquid eē vel fieri. sic ipsa est lex obligatoria. q̄a vult aliqd ad aliquā qualiter esse vel non esse teneri. ¶ Istas duas diffuse p̄baui r̄ declarauī in primo principio meo ideo p̄ nūc eas suppono. ¶ Tertia fuit q̄ sicut volūtas diuina est lex obligatoria: sic r̄ intellectus diuin⁹: licet cōuenientius hoc appropriet volūtati q̄ intellectui. q̄a prima est p̄ se vera. et nō secūda. ¶ Istā declarauī in secundo principio meo. Et primo primā partē q̄a volūtas r̄ intellectus in deo sunt idem omnino ideo q̄cqd ex natura rei conuenit diuine volūtati conuenit etiam diuino intellectui. q̄a expositio: ie arguendo vnū sequit̄ et alio. quare rē. Secūda partes declarauī. q̄a sicut mod⁹ loquēdi doctorū est q̄ volūtas diuina est causa effectiua rerū r̄ non intellectus ex eo q̄ quicqd volūtas vult/est/vel fit: et non quicqd intellectus intelligit. ita in p̄posito q̄cqd volūtas vult obligari obligatur. et non sic de intellectu. Unde hec p̄na est bona volūtas diuina vult forte obligari ad. a. tñ ista nō valet intellectus diuin⁹ intelligit forte obligari ad. a. ergo fortes obligatur ad. a. et ideo ista est per se vera volūtas diuina est obligatoria

et nō ista intellect⁹ diuin⁹ est lex obligatoria. q̄uis vtraq̄ sit v̄a. ¶ Sed cōtra p̄dicta multiplicif̄ arguit magister Egidius. nichil tñ r̄ndendo ad rōnes meas. Un̄ (quasi in multitudine exercit⁹ eēt victoria belli) ipse a deo multiplicauit argumēta q̄ ad ea discurrenda vix sufficeret dies vna sed fortassis sufficeret vnū breue verbū dicere q̄ Martialis in quodā epigramate cuidā in persuasiōibus affluentī respondit rē. Verūtamen inter nos fit disputatio catholica r̄ nō sophistica disceptatio ideo silendum est ab omni yronico verbo. placuit autē sibi: r̄ michi nō displicuit vt de tot argumentis suis nō oīa sed aliqua grauiora pronūc veniant ad mediū cum etiā ad eorū plura satis in secundo principio sit responsūm. ¶ Sicur contra primā r̄ secūda p̄positiones r̄ specialiter contra secūda posuit istā: sicut volūtas dei (vt sic) nō est causa rerū per se productiua. sic nec ipsa est lex seu reglā creature obligatiua. Que cōclusio etiā si esset vera tamen nō est contra dicta mea. h̄: nūq̄ vsus sum hac locutioe. vt sic/vel vt nō sic. nec apud v̄tē tali locutione vellē diū disceptare. loquatur prout sic qui voluerit q̄: nolo loqui sic. Verū tamen q̄a limitauī sensum dicte secunde p̄positionis dicendo q̄ licet illa sit vna p̄positio causalis: que potest denotare antecedentis ad cōsequens causalitatem propriā: vel ipsorū cōuertibilitatē per consequentiā mutua. tamen quicquid sit de primo sensu nichilomin⁹ in secūdo

sensu volui intelligere ipsam iō
 cōtra hoc arguit q̄ rponere talē
 causalē z solū p̄ illā intēdere cō
 sequētie q̄uertibilitatē est mira
 bilis abuti p̄positiōib⁹. Sic em̄
 cōcederet ista. q̄ chymera non
 est ideo sortes pōt eē. ¶ Ad hoc
 aut̄ z ad reliquas similes instā
 tias respondi in secūdo princi
 pio meo. q̄ sunt sophistice z fal
 so innittūtur fundamento. Pro
 cui⁹ euidēti declaratiōe dixi eē
 sciendū q̄ ista p̄dictio q̄ vel alia
 similis faciēs p̄positiōē cau
 salē q̄nq̄ signat causā effēdi. et
 sic facit p̄positiōē causalē. vt
 curz dicit̄ q̄ sol lucet dies est. q̄
 homo materiā habet/ homo est
 corruptibilis. z sic de similibus
 Quandoq̄ vero talis cōiunctio
 nō significat causam effēdi. vt
 cum dicit̄. q̄ aliqua res in diu
 nis generat filiu. aliqua res in
 diuinis ē pater. q̄ creature sūt
 a deo/deus est dñs creaturarū.
 Tales em̄ propositiones solēt
 concedi. z tamen clarū est q̄ nō
 denotant antecedētis ad conse
 quēs causalitatē prop̄iā. quia
 fit essent false vt notum est zc.
 Ita est in p̄posito quando dixi
 q̄ hec p̄positio volūtas diuina
 est lex obligatoria q̄ vult aliqd̄
 zc. nō denotat antecedētis ad
 cōsequens causalitatē p̄p̄iā s̄
 cōuertibilitatē p̄ consequētiāz
 mutuā. volui em̄ per hoc exclu
 dere primūz sensū in quo illa di
 ctio quia significat causam effē
 di quia sic nihil est causa vt de
 uina voluntas sit lex obligato
 ria. sed per hoc q̄ dixi q̄ talis p̄
 positio sicut z alie supradicte si
 gnat antecedētis ad consequēs
 cōuertibilitatē per consequen

tiam mutuam nō volui exclude
 re quin aliud req̄rat. sed q̄ hoc
 sufficiat ad veritatē talis causa
 lis. sed dico q̄ hoc requiritur. z
 hoc sufficebat mihi ad proposi
 tu. Et si querat quid vltra hoc
 requiritur quero etiā idem ab
 eo de alijs causalibus supradis
 ctis et ita faciliter respondebo
 sibi sicut ipse mihi. nec aliud te
 neor respondere quia non has
 beo h̄c tractare de veritate cau
 salū nisi alit cogat vi argumē
 torū. quia ex hoc satis patet p̄
 positū. Sed ipse dicit q̄ hec res
 sponsio nō sufficit. z ex his patz
 q̄ diminute dedit sensum p̄positi
 onis mee: z ego teneor explica
 re quid aliud requiratur ad ver
 itatem illius causalis. z q̄ per
 causalem nō sufficiēter explico
 radicem obligationis quam ta
 men video: principaliter inqui
 rere. Ego autem hec omia gras
 tis: z sine probatione dicta sim
 pliciter nego sicut prius. Et dis
 co q̄ petit principium sicut pri⁹
 z hoc ita clarū est q̄ qui non vis
 det/nihil videt. Tamen licet ip
 se non cogat: dicam sibi quid re
 quiratur ad predictarum causa
 lium veritatem vltra consequē
 tie cōuertibilitatē. ¶ Dico em̄
 q̄ ille denotant/vel signant non
 quidem causam effēdi. nec an
 tecedētis ad consequens cau
 salitatem prop̄iam vt dictuz ē:
 sed causam cognoscendi siue ad
 consequens cōuertibilitatē per
 consequentiam mutuam cū cō
 notatione antecedētis cuiusdā
 prioritatis inferentis respectu
 illati secūdū nostrum modum
 cōsiderandi. z ad aliquē talē vel
 cōsimilē sensuz intelligunt cau

D

sales supradicte. Un̄ i oib⁹ illis est talis p̄na p̄uertibilis: r̄ltra in ante ponit̄ diffinitio vel termin⁹ p̄rtuēs ad diffinitionem termini positi in p̄sequēte. vt p̄z ideo est aliqualis p̄ortas antia ad p̄ns p̄opter quam potest di: ei antecedens causa consequentis. r̄ hinc est q̄ tales causales conceduntur. Et cōsimiliter dico in proposito. Et per hoc ad multa alia dicta sua patet clarissime solutio ideo plura nō recito r̄c. Et hec de tertia dubitatione. ¶ Verum est q̄ ego spera ueram: r̄valde optaueram cum isto reuerendo magistro habere longam collationem r̄ in qua esset aliquid grauitatis theologice r̄ nichil sophisticē leuitatis sed ipse insistit in his que non multum placent michi. Ipse autem alias dixit: q̄ in tota positi one mea omnia erant ita clara: et solida q̄ nichil aliud in eis sibi visum fuit cui posset catholice repugnari. hoc autem si dictuz eēt reputarem nō esse vituperā dum. Sed cum reuerētia nō est verū. imo multa posui quorum opposita tenent plures magni doctores r̄ que nō minus reputo fore disputāda in scola theologica q̄ illa que ipse tractauit de pluralitate perfectionum in deo sine distinctione. de distantia creature a deo r̄ a nō esse. de latitudine possibilitatis: r̄ p̄tingētie. de tendētia creature in non esse. Et 30 autem malui p̄manere i catholica simplicitate q̄ eē de illis q̄ nichil reputāt dici subtilē nisi q̄d est intelligibile. ¶ Finis quattuor p̄ncipioꝝ in quattuor libris sententiarum.

Incipit prima questio prim libri sententiarum Reue. in chasto p̄ris r̄ dñi. W. Pe. de aliaco.

Circa p̄ro
logū libri sententiarum for mo talē q̄stionem. Utrū possibile sit viatorē de veritati b⁹ theologice h̄re noticiam euidēte. Arguitur primo q̄ non: q̄ impossibile est viatorē de aliqua veritate habere noticiā euidētem. igitur r̄c. p̄sequētia est clara. r̄ antecedens p̄batur. quia aliter sequerē q̄ possibile esset viatorē habere actū infinite recititudinis: r̄ per p̄sequens infinite perfectionis. p̄sequens est falsum cuz sit finite capacitatis r̄ finite actiuitatis. Sed confessio p̄batur. q̄ noticiā euidens est in infinitū certior opinione quantūcunq; sorti. Nam quantūcunq; augeant̄ ratiōes p̄habiles in apparentia nunq̄ possent generare certitudinem equalē certitudinē noticie euidens: igitur talis est certitudinis infinite. igitur r̄c. ¶ Secūdo sic q̄: impossibile est viatorē de veritatib⁹ theologice habere noticiā maiore fide. igitur r̄c. p̄na patz q̄ noticiā euidēs est maior fide et antecedens p̄batur per Augustinū. ij. de trinitate capitulo tertio. de scriptura sacra fidem habemus de his rebus quas ignorare non expedit. nec o nos ipsos idonei sumus. r̄c. Unde patet q̄ de his de quibus scriptura solum fidem habemus. nec sumus naturaliter idonei ad maiorem noticiā de

3
Q. 5. 4

Et p̄ro

venire. igitur. et. Tertio sic. quia impossibile est viatores de huiusmodi veritatibus acquirere scientiam proprie. igitur. et. Quia patet. quod non est maior ratio de uno quam de alio. et antecedens probatur quia omnis scientia proprie dicta est per causam. i. posteriori. Scire est rem per causam cognoscere. et. omnes autem veritates theologice sunt de deo de quo nihil potest sciri per causam igitur. et. In oppositum arguitur sic. quia possibile est viatore de multis veritatibus habere noticiam evidentem in diversis scientiis. igitur hoc non minus est possibile per studium theologie. consequentia tenet quia theologia est scientia principalissima: et maxime architectonica. et. Et antecedens patet. quia omnes homines natura scire desiderant id est metaphysice. sed ut distinguit sibi committatur impossibile est appetitum humanum esse frustra. igitur possibile est homini scientia. Et in ista questione iuxta materiam argumentorum erunt tres articuli. Primo utrum possibile sit viatorem habere noticiam evidentem de aliqua veritate. Secundo utrum possibile sit viatores habere de veritatibus theologice noticiam maiorem fide. Tertio utrum possibile sit viatorem habere de conclusionibus theologice noticiam scientificam proprie. Quantum ad primum articulum. primo premissa quorundam terminorum declarationes. Secundo ponam aliquas responsales conclusiones. Tertio obijciam contra per aliquas rationes. Circa primum premissum sunt tres termini declarandi. scilicet

quid sit viator: quid veritas. quod noticia evidens. Primo & declarandum est quod sit viator. unde dico quod viator: seu creatura viatrix (ut in opposito sumitur) est rationalis natura que nec est beata nec damnata. Ex quo sequuntur alia. Primo sequitur quod christus non quod viator fuit. patet: quia ipse ab instanti sue conceptionis secundum naturam humanam fuit beatus. Secundo sequitur quod Paulus in raptu fuit viator. patet quia licet tunc viderit archana dei: tamen per illam visionem non fuit beatus. Tertio sequitur quod stat aliquem esse non viatorem: et tamen ipsum esse in statu merendi. patet de christo ante tempus passionis. et. Quarto sequitur quod stat aliquem esse viatorem et tamen ipsum habere noticiam intuitivam dei. patet de paulo. quia secundum Augustinum questionibus ad Orosium et similiter super Beneficium ad litteram. Anima pauli in raptu clare et sicuti est divinam essentiam vidit. Unde patet contra octavam quod intellectus viatoris non bene describitur quod est ille qui non habet noticiam intuitivam dei tatis sibi possibile de potentia ordinata. Per primum intellectus beati excluditur qui habet noticiam intuitivam dei. Per secundum intellectus damnati: cui de potentia ordinata non est possibilis illa noticia. et. Quod enim hec descriptio non sit sufficiens. patet de paulo qui (ut dictum est) et sicut iste met doctor concedit in secundo tractatu dialogi de dogmatibus Jo. 22. ca. 2. noticiam claram dei tatis habuit. et. et tamen tunc non fuit beatus: sed viator: ut dictum est: quare. et. Secundo decla-

Nota: viator:

D

U

E

In oppo.
22. p. neque
quid sit

Decisio
questionis.

Primo arti-
culus. in
dispositio
pria per
narrati

2. viator

Questiōis prime. Articulus 2us. Fo. xxxvi.

verā. dico tñ q si nlla ppositio creata eēt/ adhuc vey eēt nullā ppositionē creatā esse. capiēdo orōnē infinitiui modi vt dixi sed illō verū esset deus. Sic igit p3 qd est veritas: z q nichil aliō sit q̄ ppositio vera. Quare autem ppositio dicat p̄a: hic non declaro: z multa alia que circa hec possent dici p̄transco: q̄a de his spectat ad logicā z metaphisicā: z de illis dixi in tractatu de insolubilib⁹. ¶ Tercio declarā

dum est qd sit euidētia seu euidens noticia. Unde dico q duplex est euidētia. quedam est euidētia absoluta/ qualis est euidētia primi principij vel redubilis ad eā. alia ē euidētia conditionata q̄lis est euidētia nri ingentij/ que est circa primum. ¶ Euidētia absoluta simpliciter pot̄ describi q̄ est assensus verus/ sine formidine/ causatus naturaliter/ quo nō est possibile intellectum assentire/ z in sic assentiendo decipi/ vel errare. In hac autē descriptioe quattuor partes ponūtur. ¶ Prima est assensus verus. quia omnis euidētia est assensus licet non ecōtra. Et dicitur verus ad differentiā erroris/ seu assensus falsi/ vel erroris/ quantumcūq̄ sit firmus/ tñ nūq̄ est euidens. ¶ Scōda pars est sine formidine ad differentiā opinionis suspicionis/ vel cōiecture/ que nō sūt sine formidine de facto/ vel de possibili. ¶ Tertia est causatus naturaliter: id ē ex causis necessitatibus intellectum ad sic assentiendum ad differentiā fidei: que licet sit assensus sine formidine/ tamen non causatur naturaliter: sed libere

zē. ¶ Quarta ē quo nō possibile zē. Ad dñam assensus causa tip sillogismū falsigraphū q̄ lz possit habere cōditioēs p̄dictas tñ habēs illū assensū sic assentiendo decipitur. non per assensum cōclusum sed per medium conclusiūm. ¶ Item illa pars ponitur ad differentiā euidētie secūdam quid siue p̄dictione. de qua statim dicatur. Euidētia autem secūdam quid potest describi q̄ est assensus verus sine formidine/ causatus naturaliter/ quo non est possibile stāte dei influentia generali/ z nullo facto miraculo intellectū assentire/ et in sic assentiendo decipi/ vel errare. In hac autē descriptioe singule partes ponūtur consimili ratione sicut in p̄ma. preter illā stante dei zē. que ponitur ad differentiā prime euidētie zē. Et dantur iste descriptioes de euidētia creata. Et hec de terminorum declaratione zē. his premisitis ponende sunt tres conclusiones ad hunc primum articulum responsive. ¶ Unde aduertendum est q̄ circa hunc articulum due fuerunt opiniones extreme. Una a chardemicozum ponentium q̄ nulla veritas possit nobis esse euidēs quam opinionē reprobat Aug. Alia fuit quorundam presumptiuorum philosophorum assententium q̄ omnis veritas potest naturaliter esse nobis euidens. quā opinionē impugnat thomas. brant. libro. i. sūme sue parte. xxxij. capli. i. Igit̄ mediādo inter istos errores sit hec p̄ma conclusio. ¶ Quod possibile est viatorē non solū de primo e. iij.

Quid est euidētia scōm qd.

Quid est euidētia absoluta

Concl. ad 1^{am} ad finem 2° p̄o

4. ps p̄ia mi articuli.

Opio p̄sump̄tuo p̄o p̄o

D i. cōclō p̄ncipal.

absoluta
Euidētia
Conditionata

principio / sed etiā de multis alijs
 veritatibus habere evidentiam
 absolutā / siue noticiam simplr
 euidētē. Ita conclusio maxime q̄
ad primā partē adeo videt nota
q̄ ipsam pbare apparet petino
principij. in corā proteruū pot
luaderi. ¶ Primo p̄ mediuū ta
 ctū arguendo ad oppositū q̄stio
 nis. Secūdo q̄ aliter sequit̄ oēs
 scientias perire qd̄ est inconue
 niens / maxime de mathematis
 c̄is que scdm̄ p̄m̄ sunt in primo
 gradu certitudinis. Tertio. q̄a
 quibet experitur non solum pu
 mū principij eē sibi euidēs mo
 do predicto / sed etiā multas cō
 sequentias. sicut sunt p̄ne perē
 tes p̄ncipiū vt iste sor. est. ergo
 sor. est. / vel non ē: si hō est / hō est.
 et multe alie / vt iste hō est: ergo
 aial est: si equus currit animal
 currit &c. Unde assensus taliz
 veritatū habet omnes cōditio
 nes supradictas (vt p̄t̄) q̄re &c.
 ¶ Secūda conclusio est q̄ possibi
le est viatoreū de multis veri
tatibus cōtingētib⁹ habere eui
dentia absolutā / siue noticiam
simplciter euidētē. verbi gr̄a q̄
ipse est / q̄ ipse cognoscit &c. p̄ba
tur. p̄ augustinū. xv. de tri. c. xij.
 Scimus inquit nos vivere in
 quo profus non metumus ne
 aliqua verissimilitudine forte
 fallamur. q̄ certū est. etiā eu; q̄
 fallit̄ vivere &c. Secūdo. q̄ im
 possibile est aliquē de talib⁹ ve
 ritatib⁹ rationabiliter dubita
 re / quocūq; possibili posito &c.
 ¶ Tertia conclusio est
q̄ impossibile est viatoreū aliqd̄
extrinsecū ab eo sensibile euidē
ter cognoscere eē euidētia sim
pliciter / et absoluta. sed bñ eui

dentia scdm̄ qd̄ & conditionatg.
Ita cōclusio h̄z duas partes.
 Prima est q̄ simplr & absolute
 nullū extrinsecū a nobis sensibi
 le euidēter cognoscit̄ eē. vt pu
 ta q̄ albedo est. q̄ nigredo est.
 q̄ hō est. q̄ homo ē alius ab asi
 no. & sic de silibus. Probat̄ pri
 mo q̄a stat sine cōtradictōe ap
 parēte / & assentire sic eē: & tñ nō
 sic eē. Igit̄ sic eē nō est euidēs
 p̄dicto modo. p̄na tenet ex quar
 ta cōditione supra posita de eui
 dētia predicta: & antecedens p̄t̄
 per dei omnipotētā. q̄ quicqd̄
 deus pōt̄ facere mediante cau
 sa secūda: vel medianrib⁹ cau
 sis secūdis pōt̄ per seipm̄ / & qui
 buscūq; duab⁹ reb⁹ datus quas
 rum vna nō est pars alteri⁹ de
 us potest vnā ularū conserua
 re alia destructa. & per p̄ns des
 tructo quolibet sensibiu extri
 seco posset cōseruari in aia sens
 sationē: & habet̄ propositum &c.
 ¶ Secūdo si predicte veritates
eēnt sic euidētes vel hoc esset
per sensum / vel p̄ intellectū. Nō
per intellectū. quia non sequit̄
euidēter intellectus intelligit
aliaz rē ab ipso. igit̄ alia res ab
ipso est. nec sequitur intelligen
do anti xp̄m eē igit̄ anti xp̄s est.
 Nec per sensum. q̄ hoc maxime
 foret per visum. sed hoc nō p̄bo
 q̄ sequitur vltus est indisposi
 tus / et mediū est indispositum &
 obiectū non est indebita distan
 tia. igitur visus nō iudicat eui
 dēter de suo obiecto. p̄na est bo
 na. & antecedēs est ineuidēs sen
 sui predicta euidētia. Igit̄ p̄ns
 non est sic euidēs virtute visio
 nis. Tertio q̄a multoties eque
 fortiter quis iudicat se videre

Corollaria

Unde videtur
 quod si
 non fuerit

116

¶ cōclo.

¶ cōclo.

116

116

Questiōis prime. Articulus 2us. Fo. xxxvii.

asinū quādo non videt eū sicut
quā realiter videt illū et non ob-
stante tali iudicio / ac firma ad-
hesiōe talis decipit. et non videt
quod credit videre. Igitur propter quod
cūq; iudiciū forte vel firmā ad-
hesionē nō cognoscit quod euidēs
ter tali euidētia quod sic est sicut si
ibi apparet: et hoc maxie vbi nō
sequit / apparet tibi quod sic est: quod
sic est. et per quod nō ex nullo anteceden-
te euidēte potest alia euidēter in-
ferre aliquā aliam rē ab ipsa eē. lo-
quēdo sp de euidētia p̄dicta Cō-
firmat rō. quod sequitur de^o iudi-
ciposunt visū et mediū igitur visus
nō iudicat de obiecto suo euidē-
ter. loquēdo de euidētia vt prius
p̄na ē bona: et alius ē tibi dubius.
igitur p̄na nō est a te negādū. et per
quod p̄na p̄na pars conclusiōis (scz)
quod simplr absolute nullum rē.
A Secūda pars conclusiōis ē quod lo-
quēdo de euidētia scdm quod seu
coditionata: vel ex suppositiōe
scz stāte dei influētia gnali. et
curso nature soluto nulloq; fa-
cto miraculo talia possūt eē no-
bis sufficiēter euidētia: sic quod de
ipsis nō habem⁹ rōnabilr dubi-
tare. Probat hoc. quod stāte dei in-
fluētia rē. nō stat talia nobis ap-
parere et nō sic eē. vñ quod quis ta-
lis apparētia possit eē ipsis ob-
dictis nō existerit⁹ p̄ potētiā
dei absolutā: tñ propter hoc non
habemus rōnabiliter dubitare
Nā ex hoc multa incōueniētia:
et absurda sequerent⁹. Cōfirmat
quod possem⁹ rōnabilr dubi-
tare quod aliq; substantia alia a na-
tura nrā diuina eēt. quod de^o posset
cōseruare oīa accidentia hmoi
substantijs corruptis seu destru-
ctis vt in sacramēto altaris. Se-

cūdo sequit⁹ quod nō posset sufficiē-
ter inferri ex vna re alia: nec ex
causa posset cōiudi effect⁹. nec
ecōtra. et sic perirent oēs demō-
stratiōes naturales. Et p̄na te-
net. quia duarū rerū distinctarū de-
us potest absolute alterā p̄seruare
re alia destructa. Tertio sequitur
quod haberm⁹ rōnabiliter dubi-
tare demōstrata quacūq; crea-
tura. an illa eēt de^o. an illa esset
adorāda. et sic an de^o eēt asinus
an asinus adorādus. Nā quāz
tālē posset deus assumere rē. et
breuiter multa similia possent
inferri quod sūt absurda et blasphem-
a. quare rē. et sic p̄na r̄nsio. Cō-
tra p̄dictas cōclusiōes p̄ ordinē
instatur. primo contra primam
partē quattuor rōnib⁹ seu me-
dijs. Cōfirmat sic. nō est euidēs
euidētia absoluta aliqd eē p̄mū
principium: nec aliqd esse alius:
aut p̄na: aut cōsequētā: aut p̄-
positiōne et sic de similib⁹. Igitur
tali euidētia nichil est euidēs
p̄na tenet. quod si aliqd eē euidēs ta-
li euidētia oportet quod sit p̄posi-
tio deducta per aliquā p̄nam in
qua sit alius et p̄na. sed alius p̄bat
quod tali euidētia non est euidēs
plura eē. Igitur nec p̄mū prins-
cipiū esse. et sic de alijs positis
in antecedēte. ad quorū quodlibet
inferret plura eē rē. Cōfirma-
tur scdo quia aliqui negauerunt
primū p̄ncipiū (vt p̄na. uij. metha-
phi.) igitur nō est euidēs. Cōfir-
matur tertio. quod de facto dubiū
est quod sit p̄mū p̄ncipiū vt clar-
est. Igitur nō est euidēs. Cōfir-
matur scdo p̄ncipaliter arguitur sic
illud non est euidēs cui intelle-
ctus potest firmiter dissentire.
sed intellect⁹ potest primo p̄na

ij. pars
p̄mi arti-
culi.

C
P̄na af-
cōtra p̄na
mā p̄na
p̄na con-
clusiōis.

*No bñ euidēs
primū principij*

Confirmat

ij. arguit

Vix bene inuenitur

capio dissentire: quia deo possit
 huiusmodi dissensum in eo cau-
 sare de sua omnipotentia: cum hoc non
 implicet contradictionem. Secundo
confirmatur. quia hoc potest ipse intel-
 tus ex imperio voluntatis: unde
 non videtur possibile imperio intelle-
 ctui assentire opposito primi prin-
 cipii ex imperio voluntatis: quod as-
 sentire illi credito una essentia
 simplicissima est tres res distin-
 cte et quelibet earum. Nota ponendo
 hunc articulum habemus negare
 modos arguendi manifestissimos
 et qui appareret tenere in virtute
 primi principii sicut syllogismum
 expositivum. syllogismum in barba-
 ra et consequentiam conuersivam. sicut
 patet in exemplis etc. Tertio confir-
matur quia voluntas pie affectata
 potest intellectui imperare quod con-
 tradicat iudicium credibilium et ipsum
 ad hoc subiugare. ergo potest esse
 aliqua voluntas ita male affe-
 ctata quod poterit intellectui subiugare
 ad assentiendum opposito
 primo principii. Prima tenet: quia cogi-
 tatio post lapsum facta est pri-
 mo ad malum quam ad bonum. iuxta
 illud Seneca. viij. sensus et cogitatio
 humani cordis propria sunt ad ma-
 lum ab adolescentia sua etc. Etiam
 prava affectio potest quantumlibet
 augeri: et tamen inevidentia ar-
 ticuli trinitatis: et inevidentia op-
 positi primi principii non se exce-
 dunt infinite igitur. ¶ Tertio
principaliter arguitur sic. nulla fal-
 sitas potest a nobis evidenter
 cognosci. igitur nec veritas. Ante
primo posteriorum. falsum non
 scitur: quia non est etc. Sed prima
 probatur: quia tanta apparentia po-
 test esse de aliquo falso quod sit verum:
 sicut de vero. Nota scilicet primo. viij.

thopicoz. nichil prohibet quedam
 falsa esse probabiliora quibusdam
 veris et per primum apparentia: immo
 de facto probus (ut patet in philosophia) re-
 putavit esse principium evidens quod
 ex nichilo nichil fit: et de illo ha-
 buit tantam apparentiam: sicut de
 aliqua conclusione demonstrata. Item
 si illud non fuit sibi evidens nec
 quodcumque aliud. Si autem dicatur
 quod ad esse evidens non sufficit preci-
 se apparere: sed requiritur appare-
 re vere: cum apparere false possit
 esse ita intensum et ita firmum si-
 cut vere: tunc datis duabus talibus
 apparentiis nescimus quod sit evidens
 et sic nunquam esset nobis certum vel eui-
 dens aliquid esse evidens: et possemus
 dubitare tale esse evidens: et per
 primum haberemus dubitare illud esse
 verum: quia sequitur dubito hoc
 esse evidens: ergo dubito hoc esse
 verum: vel saltem non scio etc.
Secundo confirmatur: quia ad
 esse evidens non sufficit appare-
 re vere: quia si fortis haberet
 quantumcumque apparentiam de
 aliquo vero (et hoc per medium
 falligraphum) propter hoc non ha-
 beret evidentiam: sed non est no-
 bia possibile scire evidenter quod
 medium sit sophisticum: et quod
 verum. Nota quandoque credimus
 habere demonstrationem: quando-
 que habemus sophisticam rationem.
 quare etc. Tertio confirmatur:
 quia ille assensus non est evidens
 de aliquo cui omnino similis et
 eque firmus est inevidens de eos-
 dem: sed quandoque dato aliquo
 vero demonstratur et probatur. po-
 terit dari probatio falligraphica
 eque vel magis apparens. si
 ergo secunda non sit evidens nec
 prima. igitur nichil est evidens per

Ro cotutu

Nota bene

Tertio fir

3. arguit

Questiōis p^{re}. articu. p^{ri}m^o fo. xxxviii.

4. argf.

demōstrationem vel saltē nō est
euidēs aliqd eē euidēs illa eui-
dētia &c. ¶ Quarto p^{ri}ncipalr ar-
guit sic. si aliqd eēt euidēs seq-
ret q^o quodlibz eēt equalr eui-
dēs: et sūme euidēs: p^{ri}ns est ma-
nifeste falsum: quia nihil est no-
bis eque euidēs sicut deo & an-
gelis. Similiter p^{ri}ncipia sunt
euidētia cōclusionibus: sed
consequentia probatur: quia nō
videtur ynde euidētia possit in-
tendi. p^{ri}mo non quo ad verita-
tem: quia vna veritas non ē ma-
gis veritas q̄ alia: seu vna pro-
positio nō est magis vera q̄ alia
Secundo non quo ad adhesio-
nem. naz maior vel minor adhe-
sio non facit maiorē vel minorē
euidētia. p^{ri}o de fide &c. Ter-
tio non quo ad claritatē sicq^o in
vna euidētia sit maior claritas
noticie q̄ in alia. q^o p^{ro}. quia
quelibet talis euidētia de qua
loquimur generatur naturalit-
ter ex p^{ri}mo p^{ri}ncipio: per p^{ri}am
vel consequentias necessarias &
euidētes. & per p^{ri}ns quelibet ta-
lis generatur summa. q^o ex cau-
sis naturalibus non pueniunt
effectus inequales ceteris pa-
ribus. quia agunt secundū vlti-
mū potentie. Secundo confirma-
tur. quia in huiusmodi genera-
tione non est maior resistentia i
vno q̄ in alio. Nam cū nulla ta-
li euidētia stat aliquis gradus
dubietatis de obiecto. igit^o oēs
sunt equales. Tertio confirma-
tur. quia quelibet talis euidē-
tia summe clare representat su-
um obiectum quia totaliter sic
cut est aliter non esset euidētia.
sed per ipsā falli possz intellect^o
igit^o &c. ¶ Ad istas rōnes rīdet

per ordinē. & p^{ri}o ad p^{ri}mā nega-
tur consequentia. Unde p^{ri} ma-
terna ponuntur aliquę propo-
sitiones. p^{ri}ma est q^o aliquis po-
test scire: immo scit de facto ali-
quam propositionem vel conse-
quentiam euidētia p^{ri}mi p^{ri}n-
cipij: et non scire euidēter tali
euidētia q^o scitum ab eo sit p^{ro}-
positio vel consequentia. p^{ri}o de
homīe simpliciter illitterato &c
Secunda est q^o aliquis potest
euidēter scire p^{ri}imum p^{ri}nci-
pium: et nescire quid sit p^{ri}mu-
z p^{ri}ncipium. patet: quia quilibz
mente formans p^{ri}mu-
z p^{ri}ncipium scit ipsū euidēter. et tamē
cum hoc stat q^o nesciat vtruz sit
propositio ypotetica vel cathe-
gorica &c. Tertia est q^o aliquis
potest scire euidēter aliquam
propositionem: et non scire eui-
dēter tanta euidētia q^o illa p^{ro}-
positio sit vera: aut falsa. & simi-
liter de p^{ri}na: p^{ri}o ex p^{ri}dictis: & con-
similiter potest dici q^o aliq^o po-
test scire aliquā p^{ro}-
positionem: &
nō scire tanta euidētia nō ita sit
sicut illa p^{ro}-
positio significat. q^o p^{ro}-
non scire an p^{ro}-
positio sit & an si
gnificet. Quarta propositio est
q^o cum p^{ri}dictis stat q^o nullus
potest euidēter scire propo-
sitionem aliquam et nullatenus
scire quid: vel qualiter p^{ro}-
eam si
gnificatur. patz q^o oppositū im-
plicat: et sic patet ad p^{ri}ma-
z ra-
tionem et ad tertiam confirma-
tionem. Sed ad secundam dici-
tur q^o sicut dicit Aristoteles. als
li non negabāt p^{ri}mū p^{ri}ncipiu-
z
corde: sed ore. similiter hoc non
est ad p^{ro}-
positum. quia et si p^{ri}-
mu-
z p^{ri}ncipium erat eis ineui-
dēs nichil sequit^o &c. ¶ Ad secu-

Ad p^{ri}mā
rationē.

p^{ri}o

2^a

Handwritten notes in red ink, including a large flourish and the number 3.

an

4^a

Ad 2. rō-
nem.

Soluitur p^{ri}ma Ratio

damrationem negatur maior. Un pongo aliqs ppositiões.

Prima est. qz aliqs possz dissē-
tīre pūo pncipio nō seqtur qz il-
lud nō sit euidēs sed solū qz pōt
nō esse euidēs puta illi qz sic dis-
sētiret. **Secūda est.** qz licz aliqs
dissentiēdo pūmo pncipio vel
assentiēdo eius opposito erra-
ret i fide. tamē qz aliquis possit
dissentiēre pūmo pncipio vel
assentiēre eius opposito non cō-
tradicit fidei nōstre. Primuz pa-
tet. quia ex opposito pūmi prin-
cipij sequitur oppositum cuius
libet articuli fidei. Secundum
patet. qz dicere qz de^o possit hu-
iusmodi assensum vel dissensum
causare non cōtradicit fidei. im-
mo videtur fauere articulo de
omnipotētia dei. **Tertia pro-**
positio ē qz huiusmodi positio
non est contraria veritati pūmi
pncipij. z ad hanc positionem
non sequitur pūmum pncipij
esse falsū. qz nō sequitur ali-
quis assentiō opposito pūmi pnc-
ipij. ergo pūmum pncipium
est falsum. imo sequitur opposi-
tum zc. **Quarta propositio ē**
qz assentiēre opposito pūmi prin-
cipij non infert aliquod impos-
sibile (etiam naturaliter) puta
cōtraria esse simul aut aliquod
simile. patet. quia supposito qz
assensus contradictoriōz eēt
contrarij. z qz esset impossibile
naturaliter ipsos eē simul in ea-
dem mente (sicut assensum quo
assentiērem sortem eē. et assensū
quo assentiērem sortem non esse)
tū non propter hoc videtur im-
possibile vnum tertium assens-
sum esse in mente quo assentiēre
sortem esse. z non esse. Ex qbus

patet in generaliq maior rōnis
est falsa. z minor siue sit ha siue
falsa. nō est cōclusionē zc. tū i
spāli dicendū est de materia rō-
nis. Un quādo pūmo dicitur qz
deus possit zc. **Hic responde-**
tur qz circa hoc duplex est opi-
nio. vna qz deus potest se solo
causare assensū vel dissensum in
mente nostra. et scdm hanc cōce-
dendū esset qz deus possit causa-
re huiusmodi errorem circa pū-
mum pncipij. nec ppter hoc
sequitur qz non sit euidēs / vt
iam dictum est. **Alia est opti-**
o quā tenet hollot. q. 1. art. 3.
que ponit oppositū. z scdm hāc
ponende essent aliqz propositi-
ōnes. Prima est qz deus non
possit se solo causare errorem de
pūmo pncipio. patet quia oīs
error est assensus vel dissensus.
Secūda est qz deus median-
tibus causis secundis z fin natu-
ralem cursum potest causare
errorem circa pūmū pncipij
patet. quia stat aliqz dubitare
et errare circa entitatem pūmi
pncipij scz quid sit pūmū prin-
cipij zc. **Tertia est** qz de^o me-
diantib⁹ causis secundis iuxta
naturā iam eis inditaz de cursu
solito non pōt causare errorem de
pūmo pncipio id est dissensū
eius / vel assensū de eius oppo-
sito. patet. quia hoc esset ex co-
gnitione alicuius rei. sed qlibet
cognitio nata est concasare as-
sensum pūmi pncipij. saltē nulla
est nata cōcasare dissensū. plus
qz caliditas nata est frigeface-
re velecōtra. 3gr zc. **Quarta**
ppō est qz de^o mediantib⁹ cau-
sis scdm rde suo posse absoluto
pōt causare errorem de pūo pūm-

pa
Ka
Aalru

3a
4a

Am
solo
sit cō
sentit
C
I. opo

Soluntur rōes r'
ratiois pncipialis

cipio. p3 qd hoc non implicat: nec
 hoc inferri tria eē in eodē et qre
 seqt. ¶ Ad materiam vo scde et
 tertie pfirmariōis de impio vo-
 luntatis: et etiā de affectioe volu-
 tatis et. similiter potest respon-
 deri per aliquas propositiones
 ¶ Prima est q ex imperio. v. af-
 fectione voluntatis precise sine
 quacūq; apparētia aut motiuo
 aliquo non cōtingit credere ali-
 cui complexo. patet quia aliter
 possem opinari libere quod rex
 sedet. et sic de quolibet alio mi-
 chi ignoto et. quod apparet fal-
 sus. sed de hoc alias dicet. ¶ Se-
 cunda est q nullū in fide nostra
 traditur: imo nulla imo nec oia
 simul iuncta: aut aliqua de illis
 claudunt vel inferūt traditio-
 nem seu oppositum primi princi-
 pū. nec appropinquant sibi: im-
 mo infinite distant ab eo. et tan-
 tum. quantū a liquo d vey. neces-
 sarium quācūlibet evidens. im-
 mo qstūm ipsūmet primū prin-
 cipium. nec p p ipsa oportet ne-
 gare aliquā pnam evidentē seu
 tenentē in virtute primi princi-
 pū. Et oia ista patebūt in mate-
 ria de trinitate. Ubi ostendam
 quō ille articulus pōt sustineri
 sine vlla ptradictione aut bone
 pthe negatiōe. ¶ Tertia propo-
 sitio est. ad oppositū primi prin-
 cipū cū imperio / vel affectione
 voluntatis nulla apparētia vā
 potest cōcurrere. nec ad hoc ali-
 qua lex iusta potest obligare.
 ¶ Quarta est q ad ipsa credibi-
 lia fidei nre qstūcūq; ardua cuz
 impio vel affectione voluntatis
 potest pcurrere apparētia vā
 et diuina inspiratio sicut alias
 ostendam. Ex qb' oibus patet

q imperiū voluntatis et ei' pia
 affectio plus est patēs ad faciē-
 dū assertire / credētibz nre fidei
 qz qstūq; affectio possibilis oppo-
 sitio pncipiū. et sic patz mod' p-
 pbabilis rōdēdi ad istā rōnem.
 Th adhuc (hoc nō obstāte) vide-
 tur michi pbabile ppter predi-
 ctas rationes quod intellectus
 ex imperio voluntatis et piana
 affectione cum aliqua apparē-
 tia licet falsa posset naturaliter
 dissentire primo principio et. sz
 quicquid sit de hoc nichil sequi-
 tur contra conclusionem vt se-
 pe dictū et. ¶ Ad tertiā rōnem
 pceditur maior: ad bonū sensum
 quia licet sit falsa in forma qua
 ponitur ex eo q falsitas pos-
 test eē veritas. et similiter ex eo
 q aliqua falsitas potest eviden-
 ter cognosci eē falsitas. tamen
 vera est ad istum sensū q impos-
 sibile est euidenter scire falsum
 ideo negatur pna et. Et ad pro-
 bationem pceditur illud quod
 inferitur (scz) q ad eē evidēs nō
 sufficit precise apparere sic esse
 qstūcūq; talis apparētia sit in-
 tensa. sed requiritur q apparē-
 tia sit vera. et quando inferitur
 q nuncq; esset nobis evidēs et.
 immo haberemus dubitare et.
 ¶ Pro ista materia ponuntur
 aliq ppositiones. pna est q q-
 uis non sit necesse oēm habens
 tem euidentiam de aliquo expe-
 riri illam / aut scire illam eē eu-
 dentiam. tamen omnis habens
 huiusmodi euidentiam experi-
 ri potest illaz / et scire. potest illā
 eē euidentia absq; aliquo nouo
 motiuo. imo motiua euidentie q
 est act' rectus sufficiunt ad sciē-
 dum euidentia eē euidentia q est

De impio voluntatis
 An pōt
 it cō-
 pnta
 opit

Summe Notanda ppositio

credilibus
 vide bene
 pncipiū

Ad 3. rō-
 nem pncipiū

C
 i
 i
 i
 i
 i

actus reflexus. et hoc mediante
 aduertentia circa actum rectum etc.
Secunda est quod non stat aliquis ha-
 bere euidenciam de aliquo / et
 dubitare se habere euidenciam
 de eodem. patet. quia sicut bene
 tangitur in arguendo si dubito
 meam apparentiam esse euidenci-
 am / dubito vel saltem non scio
 ipsam esse veram: et per hanc ita est
 sicut ipsa significat. Quare etc.
Tertia est pro secunda confir-
 matione. quod quibus non sit necesse
 omnem habentem medium verum et
 non sophisticum ad aliquid euiden-
 ter scitum ab eodem scire actuali-
 ter se habere medium: verum tamen
 omnis sic habens potest scire
 euidenter se habere. nec stat ipse
 dubitare de tali medio. patet ex
 predictis. **Q**uarta propositio
 quod cum predictis stat quod aliquis non
 habens euidenciam de aliquo cre-
 dit illud firmiter et absque hesita-
 tione: et ex medio necessitate ipse
 pro tunc. et potest credere se sci-
 re euidenter illud et tamen intro-
 gressus: tam in actu recto quam reflexo
 decipitur. nec est possibile stare
 tali assensu recto firmo habere as-
 sensum reflexum dubium plusquam
 assentiens euidenter. **E**t consimili-
 liter omnino potest dici de ha-
 bente medium sophisticum quod est
 possibile quod credit se habere de-
 monstratum et credit se habere
 euidenciam et hoc concludunt ille rati-
 ones et non plus. tamen cum istis stat quod
 habitus habet firmum assensum
 et habitus credit se habere euiden-
 tiam. tamen eam non habet si non concurrat
 ille habitus quattuor: superposi-
 site in descriptione euidencie. **T**er-
 ad tertia confirmatione ubi sunt pre-
 dicta quod impossibile est esse duos

assensus unum euidenciam euidenciam
 de qua loquimur. et alium non eui-
 denciam que sint omnino similes quibus
 in apparentia / adherentia et firmi-
 tate possent esse equales. ut patet.
 quare etc. **A**d quartam rationem ne-
 gatur prima. pro qua ponunt aliqui
 propositioes. **P**rima est quod supposito
 quod de aliquo seu de quolibet no-
 to haberem summam euidenciam
 (id est maximam nobis naturalem
 possibilem) tamen non propter hoc habere
 mus equaliter cum deo et angelis. nec
 equaliter sciremus principia et
 conclusiones deductas ex eis.
 primum patet. quia deus sciret
 independenter. nos autem de-
 pendentur. similiter angeli sunt
 participationis nature intellectus et
 per hanc ex eisdem principis ean-
 dem conclusionem clariore intelli-
 gerent quam nos (ceteris paribus)
Secundum patet primo posteriorum
 propter quod unumquodque tale et sicut
 magis. cum ergo sciremus con-
 clusiones per principia sequitur
 propositum etc. **S**ecunda est quod ne-
 cesse est omnia nobis euidenciam
 esse nobis eque indubita. patet
 quia euidenciam nullum gradum for-
 midinis aut dubietatis secum com-
 patitur. **T**ertia est quod de facto non
 est nec esse euidenciam de aliquo esse
 summam. immo in euidencia sunt gra-
 dus: quia primum principium est eui-
 dentissimum. et deinde alia magis
 vel minus secundum quod magis vel mi-
 nus appropinquat ad primum
 principium. sicut de eodem potest haberi
 euidenciam maior vel minor vel pro
 plura media ad eandem conclusionem
 vel propter intensius idem medi-
 um considerare. vel propter diuer-
 sam dispositionem intellectus
 seu naturalem seu acquisitam.

Ad
 rone

Contra.
 clusioe
 argui

l. argui

Quarta propositio pro solutio
ne rōnis ē q^o nō bñ cōcludit q^o i
intellectib^o oīno cōsimilib^o cōsi
milib^o dispositis r^o similit^o appli
catis ad cōsiderādum. r^o ceteris
alijs parib^o p^{ri}mū p^{ri}ncipiū r^o q^o
libet aliud de se r^o cōclusiōibus
equalit^o sequētib^o equalē euidē
tiam uno oēz sibi possibilē g^ona
būt. p^{ri} q^o sicut agentia natura
lia r^o r^o si de hac g^onatōe vel au
gmētatione fierent alique diffi
cultates ille essent cōsimiles oī
bus formis spūalib^o vt de luce
r^o similibus r^o. hec de p^{ri}ma con
clusiōe. **C**ontra scdā cōclu
sionē arguit etiā quattuor rōni
bus. p^{ri}mo sic nulli est euidens
q^o ipse cognoscit vel itelligit r^o.
cui nō ē euidēs q^o ipse sit creatu
ra rationalis seu natura cogno
scitiua. sed secundū nulli est eui
dens. igitur nec p^{ri}imum Maio:
videtur nota. sed minor patet.
Nam de facto contingit in som
nio vel etiam in vigilia in hoīe
grauiter infirmo. q^o credit se ali
nū vel lapidem. r^o per p^{ri}ns credit
se non creaturam rōnalem / aut
cognoscitiuam. vñ iocose arg^o
sic. Ego non suz creatura ratio
nalis seu intellectiua. igitur ni
hil est mihi euidēs. cōsequētia
est optima. r^o antecedens potest
esse a me credituz in casu posito
ergo p^{ri}ns non est a me negādū.
et per p^{ri}ns concedendū vel saltē
pōt esse a me concedēdū. **C**Se
cundo arguitur sic. Si cōclusio
esset vera vel eēt possibile siam
cognoscere distincte quamlibet
suā cognitionē vel non. si sic. cō
tra quia esset possibile q^o anima
simul haberet cognitiones infi
nitas distinctas quarū vna non

esset pars alterius. nec aliquid
vnius esset aliquid alterius. cō
sequētia patet r^o. et falsitas cō
sequētis appet. q^o nō est possib^o
le siam simul r^o distincte infini
ta cognoscere r^o. Si dicatur q^o
non contra q^o non apparet ma
ior ratio de vna t^o de alia r^o. si
militer dicit philosophus secū
do posteriorum. q^o impossibile
est nos habere habitus nobilita
simos ita q^o lateat nos. q^o r^o.
Tertio arguitur sic. Si p^{ri}clu
sio esset vera. tunc iuxta senten
tiam Augustini. xv. de trinitate
c. i. dicentis. si fidem suam videt
vnusquisq^o i corde suo si credit.
vel non esse si nō credit. Et post
pauca. Si inquit est fides in cor
de nostro eam esse non ambigis
mus sed eam tenemus certissi
ma scientia) sequeretur q^o euidē
ter sciremus nos credere r^o nos
habere fidem. consequentia te
net ex conclusione. quia ex pre
dicta auctoritate Augustini s^o
falsitas consequentis patet q^o
sequitur. scio me habere fidem
ergo scio eam esse veram r^o ita et
se sicut per eam significatur. q^o
ex opposito sequitur oppositū
r^o. Et consequens est falsum et
impossibile. cum fides sit cog
nitio enigmatica r^o. **Q**uarto
arguitur sic. Nos nescimus cui
denter nos habere actus inteli
ligendi vel amādi. igitur nec sci
mus euidenter nos intelligere
vel amare. p^{ri}na tenet. et anteces
dens patet. quoniam de illo sūt
opinionēs. Unde aliqui ponūt
q^o non sunt sci^o distincti ab ani
ma et aliū oppositam r^o. **A**d
istas rationes per ordinem re
spondetur. Unde ponunt aliq^o

3. arguit

4. arguit.

ad. i. rōes

Cōtra. 2
clusiōes
arguit.

1. arguit

Voluntur prima

propositiones. Prima est p mate
ria minoris siue antecedētis q
forte nō est possibile aliquē cre
dere se esse creaturā nō cogniti
uam vel intellectuā. Secūda est.
q̄cqd̄ sibi illo tñ ratio nihil pl̄
pōt cōcluder nisi q̄ possibile ē
aliquē opinari q̄ nichil sibi est
euidens. q̄ cōtingit opinari an
tecedēs ad hoc r̄ p̄nam. Tertia
est q̄ cū hoc stat aliquid esse et
posse esse alicui euidens: q̄uis
eidē homini nō sint ista possibi
lia simul sed q̄ opinet nichil sibi
esse euidens: et q̄ aliquid sit
sibi euidēs. Quarta est p̄ decla
ratioē p̄cedentis q̄ posse aliquē
dissentire isti aliquid est michi
euidens nō concludit quin stet
aliquid eē euidens et esse dubi
um. sicut supra tactū est de pri
mo principio. ¶ Ad secundā ra
tionē ponūtur aliquē propositi
ones. Prima est q̄ aīa nō potest
cognoscere distinctā quālibet
cognitionē suā. p̄t̄. q̄a hoc non
foret possibile sine multitudine
cognitionū infinita. q̄a cū vna
cognitio non sit distincta cogni
tio sui ipsi. vel erit deuenire ad
aliquam quā non cognoscit. vel
habebit noticias infinitas. Se
cūda est q̄ quālibet cognitio
nem suam potest aīa nostra co
gnoscere distincte. p̄t̄. inducēdo
Tertia est Anima nostra scit di
stincte se scire q̄cqd̄: et quecūq̄
ipsa scit. pater quia ipsa scit vel
potest scire distincte istam scio
q̄cqd̄ vel quecūq̄ scio. Quar
ta est q̄ nō q̄cqd̄ aut quecūq̄
aīa scit ipsa scit se scire distincte.
p̄t̄. q̄a aliter oporteret ponere
actus infinitos r̄c. et sic pat̄ ad
rationē. Ad auctoritatē philo

sophi d̄r. q̄ ipse vult q̄ incōueni
ens sit q̄ aliq̄s sciat r̄ cōsideret
actualiter an ipse sciat r̄ nesciat
se scire. r̄ hoc ē verū. r̄ sic p̄t̄ ad
istā rōnē. ¶ Ad tertiā ponūtur
aliquē p̄positiōes. Prima est q̄
q̄uis experiamur fidē nō tñ ex
perimur ipsā eē fidem r̄ hoc so
lum p̄bat rō r̄c. Secūda ē q̄ possi
bile est fidē aliquā eē intuitiue
cognitā/es euidēter scitā / et sci
re q̄ sic est oīno sicut significat̄
per eā. et tamen ipsam non esse
euidētē noticiā. p̄t̄. q̄a videat
angelus intuitiue fidē petri in
corde suo cuius significatū eui
dēter nouit in v̄bo tūc angelo ē
euidens sic esse sicut significat
illa fides. et tamē illa nō est eui
dens noticia quia nō angelo (vt
notum est. nec petro. Tertia est
q̄ possibile est q̄ viator euiden
ter cognoscat suā fidē et ipsam
esse fidē verā et sic esse sicut ipsa
significat. et tamen fides nō erit
sibi euidens noticia licet sit sibi
euidēter nota prima pars patet
posito q̄ vnus viator habens
fidē aliūde sibi acquirat demō
strationē vel experientiam aut
quomodo libet aliter euidētiaz
de significato sue fide: secūda
pars pat̄. Nam si eēt assensus
euidens non eēt fides r̄c. Quar
ta est q̄ licet ista p̄na nō valeat
euidens est fidem eē: et fidem eē
verā. igit̄ fides est euidens no
ticia: ista tamen est necessaria:
euidens est fidem eē veram. igit̄
fides est vera. p̄t̄ satis. r̄ sic ap
paret quomodo possum⁹ perci
pere euidēter fidem nostrā r̄c. ¶
Ad quartam rōnem negatur
p̄na: q̄ licet nos nesciamus eui
dēter q̄ res sint act⁹ intelligēdi

Ad secū
dā rōnē.

Voluntur prima

Ad secū
dā rōnē.

Voluntur prima

Ad
am

Cōtr
rator
argf.

argf.

Ad

Que stiōis prime. Articulus primus fo. xli

aut volēdi. nō tñ sequit̃ q̃ nihil
 sciam⁹ euidentē p̃ ipsos sicut sa
 tis pt̃z ex supradictis ꝛc. **Cō-**
 tra tertiā cōclusionē arg̃ etiam
 quattuor rōnib⁹. duab⁹ p̃tra p̃
 mā partē: ꝛ duab⁹ p̃tra secūdaꝝ.
Cūmo sic. **Nō** est possibile p̃
 quācūq̃ potētīā q̃ aīa sentiat
 obiectū exteriori sensationē ꝛ q̃
 obiectū nō sit. igit̃ illa pars p̃ia
 est falsa q̃ videt̃ oppositum sup
 poneret in hoc fundari ꝛc. Sed
 antecedens p̃batur: q̃ ista p̃na
 est bona aīa sentit obiectū. igit̃
 obiectū est sequit̃ em̃ bene tan
 go calidū. igitur calidū est. qu
 sto dulce: igitur dulce est. video
 petrū ideo petr⁹ est: q̃ si video
 petrū video aliqd̃ ꝛ nō nisi pe
 trū. igit̃ petr⁹ est aliqd̃ et sic de
 alijs. **Scō** cōfirmat̃. q̃ aīa nō
 potest agere sensationē de ali
 quo obiecto ip̃o obiecto nō exi
 stente: sed anima nō potest sen
 tire obiectū nisi agat suā sensa
 tionē. igitur ꝛc. **Maio**: est clara
 ꝛ minor pt̃z q̃ sequit̃ anima sen
 tit: igitur anima agit. **Sed** sicut
 omnis cognitio est actio ita et
 omne cognoscens est agens. so
 lus ergo deus nō potest in ani
 mā causare sensationē. **Quare**
 ꝛc. **Secundo** adidē arguitur
 sic/ si fundamentū conclusionis
 esset verū sc̃z q̃ illud nō est eui
 dens quod potest sic apparere
 et nō sic esse ꝛc. sequitur p̃ simili
 ratione q̃ nulla noticia creata
 vel creabilis esset infallibilis: ꝛ
 per consequens nulla euidentis
 quod est contra dicta. **Sed** con
 sequentia pater: q̃ de qualibet
 tali sic est q̃ potest nō esse sicut
 ip̃a representat. aut q̃ intellect⁹
 potest aliter vni ipsa q̃ ipsa sit

vtenda. quare ꝛc. **Scō** p̃firma
 tur: q̃ si illud fūdamētū esset vē
 rū: sequeret̃ q̃ nullus beat⁹ ha
 beret euidentiaꝝ de p̃petuitate
 sue beatitudinis ꝛ p̃ p̃ns non es
 set asscuratus: ꝛ sic nō esset bea
 tus: quia securitas est maxima
 pars beatitudinis. cōsequentia
 pt̃z: q̃ supposito q̃ beatus fir
 miter assentiat q̃ ita perpetuo
 remanebit. ꝛ q̃ ille assensus nō
 potest non fuisse assensus. tamē
 oppositum potest non fore. ꝛ p̃
 p̃ns nō fuit euidentis ꝛc. quare ꝛc.
Tertio cōtra secūdaꝝ partē
 conclusionis arguitur. nullum
 est experimentum vel iudiciū
 quā per nature potētīā cum
 dei influētia generali possit esse
 q̃ illud experimentū vel iudiciū
 sit ꝛq̃ non sit sicut denotat̃
 per illud. igitur cōclusio est fal
 sa ꝛ fundamentū nullū ꝛc. p̃ns
 pt̃z sed aīa p̃batur: q̃ tale iudī
 cium potest causari: dato q̃ nō
 sit ita vel in dormiendo: vel etiā
 in vigilādo. p̃pter indispositio
 nem medi/ vel organi: vel per lu
 dificationes: sicut pt̃z p̃ experis
 entiaꝝ. **Secundo** confirmatur: q̃
 si ratio fundamentalis conclus
 ionis valeat: sequitur q̃ modo
 sit possibile aristotelem habu
 isse euidentiam q̃ perpetuo erūt
 generationes et corruptiones.
 p̃ns pat̃z manifeste falsum: quia
 illud fuit falsum ꝛ non est possi
 bile ipsum sc̃uisse falsum. s̃z cō
 sequentia probatur quia ip̃e sic
 assensit firmiter per rationes i
 tellectum suum cogentes ꝛ mō
 ē possibile q̃ sic sit nec fuit pos
 sibile naturaliter q̃ sic assense
 rit ꝛ q̃ nō sic erit. igitur possibi
 le est q̃ habuit de illo euidentiaꝝ
 f. i.

Cofix

*3. arg. J. = 2. ad
J. h. i. q. 2. b.*

Confictur

*Cōtra. 3.
rationē.
arg. i.*

arg. 2.

Primi libri sententiarum

4. argf.

tc. ¶ Quarto ad idē arguitur
sensatio pot naturaliter genera
ri z cōseruari absq̄ obiecti pres
sentia vel existētia. imo obiecto
absente vel destructo. Igit̄ illa
pars cōclusionis est falsa. Antece
dens pbat̄ de gnatiōe vt ptz in
somnia z timētib⁹ z ludificat⁹
quib⁹ apparent castra z multa
q̄ nō sunt. z ista apparētia ē sen
sitiua. de cōseruatiōe pater q̄ ex
forti obiecto relinquit̄ in nobis
visio causata ipso oculo clauso
sicut docet experientia z Aug.
xi. de trinit. cap. i. Secundo cōfir
matur. q̄ experientia videt̄ ad
oppositum conclusionis. Prio
de existente in navi cui arbores
videntur moueri. Secundo de
circulo apparente in aere ex ba
culo ignito tc. Tertio de bacu
lo p̄ medietate in aqua qui ap
paret fractus. Quarto de collo
colūbe verso in quo apparent
diuersi colores. Quinto de ima
gine que videt̄ in speculo i quo
nō est. Sexto de illusionib⁹ z lu
dificationibus. Ex quib⁹ oibus
ptz q̄ naturaliter multa nobis
apparēt esse que nō sunt z q̄ia
nō sunt. z sic nō quicquid expe
rimur est euident̄ esse tc. ¶ Ad
istas rationes per ordinē respō
detur. Unde ad primā ponūtur
ppositiones. ¶ Prima est q̄ ad
impugnandum primā partē cō
clusionis tc. non sufficit ponere
probabiliterq̄ impossibile ē sen
tire obiecto nō existente. seu ali
quam consimilem ppositionez
probabilē. imo oportet hoc eui
denter probare. quia dato q̄ sit
solum probabile quis poterit
opinari oppositū. z p̄ p̄ns ipsū
nō erit ab eo negandum. Unde

potest dari vna regula genera
lis q̄ valet ad multa in illa mas
teria q̄ si ex aliquo antecedente
euidēter z formaliter seq̄tur ali
q̄ p̄ns z ahs sit ppositio pba
bilis vel aliqua ei⁹ pars imp̄tis
nens est p̄ns eē euident̄: ita q̄ nō
oportet p̄ns eē euident̄: nec hoc
repugnat. Sc̄da ppositio est
q̄ siue ad sensationē eē sensatio
nem. siue ad potentā sensitivā
sentire req̄ratur ipsā potentiaz
agere siue nō. est imp̄tinens p̄
me partē conclusionis nec im
pugnat p̄ hoc tc. ¶ Tertia ē q̄
supposito q̄ ad potentiam sen
sitiuā sentire. req̄ratur potenti
am ipsam agere adhuc potest ip
sa producere vel saltem cōser
uare sensationē obiecto destru
cto vel absente simpliciter scilicet
quia deus potest supplere
vicem obiecti. Quarta est q̄ pos
sibile est per diuinam potentā
q̄ potētia talis sentiat extero
ri sensatione obiecto nō existen
te. nec valet cōsequētia anima
sensitiua sentit. igit̄ obiectū est.
plusq̄ hec anima intelligit anti
christū. Igitur antichrist⁹ est.
Ideo nō valēt iste. video petrū
ergo petr⁹ est. tango calidum.
ergo calidū est tc. Sed bene se
quitur. Video petrum. ergo vi
deo aliquid q̄uis istam negent
multi. dico tamen q̄ non sequit̄
ergo petr⁹ est aliquid. sicut be
ne sequitur deus intelligit anti
christū. ergo intelligit aliquid.
sed nō sequitur vltra. ergo anti
christ⁹ est aliquid. z per ista ptz
ad totā rationē tc. ¶ Ad secun
dam rationē negatur consequē
tia. Sed gratia materie ad vis
dendū differentiam inter notici

Ad primā
rationē.

Rta s̄ha
hs. 10926

Ad sec
rōnem

Questiōis prime. Articulus primus. Fo. xlii

am dei et creature. quo ad infallibilitatē ponuntur propositiones. Prima est quod sola diuina noticia est vniuersaliter infallibilis. Ista supponit. Scilicet quod aliqua humana noticia de necessario et impossibili aliter se habere (sicut de primo principio et similibus) est infallibilis. patet quia non stat ipse esse et aliter esse quod significat. nec est possibile tale noticiam aliter significare. hoc non est possibile per potentiam nostri intellectus (cum illa non significet ad placitum) nec per potentiam diuinam quia quanta necessitate ipsa est significatiua vel significat. significat suum significatum. Et ideo licet deus posset ipsam facere non esse / aut non significare tamen non potest facere eam significare oppositum sui significati quod modo significat. sicut non posset facere quod caliditas frigeret seu produceret frigiditatem. Tertia est quod aliqua humana noticia de aliquo contingenti vero est infallibilis puta noticia qua scio me esse / vivere. patet quia talis non potest esse noticia et quod aliter sit quod significat. Unde si illa per potentiam diuinam transferat in aliud subiectum rei cognitiuum. videtur probabile quod non esset noticia de me vivere vel esse. nec de quocumque alio. quicquid tamen sit de hoc illa non potest esse michi fallibilis. Quarta est quod nulla humana noticia de contingenti vero extrinseco a cognoscente est vel esse potest infallibilis. et hoc probat ratio. Ex his sequuntur aliaqua. Primo sequitur quod de eodem esse possunt due noticie idem significantes quare una est infallibilis et alia non. patet de creatura

in creata noticiis de antitipo fore et c. Secundo sequitur quod omnis euidetia absoluta (de qua in prima et secunda conclusioibus) est noticia infallibilis. sed nulla euidetia conditionata (de qua in hac tertia conclusioe) est infallibilis. patet clare et c. Ad confirmationem proceditur primum per se. per quo ponuntur propositiones. Prima est quod nullus beatus scit euidenter quod sua beatitudo perpetuabitur. licet hoc credat firmiter et certitudinaliter. quia quilibet scit vel scire potest quod non implicat contradictionem quod ipse sua beatitudine credat perpetuari. et tamen quod non perpetuet. et hoc bene probat ratio secunda. et hoc est clarum de noticia in proprio genere. quibus dubitet de noticia in verbo et c. Secunda est quod non stat quod aliquis sit beatus et dubitet an sua beatitudo perpetuabitur. hoc probat ratio et c. Tertia est de quolibet futuro contingenti possibile est quod creatura ei firmiter assentiat. et tamen non erit patet satis. Quarta est quod de nullo futuro contingenti possibile est quod deus sibi assentiat et quod non erit. quia sic deus erraret quod est impossibile. Ex predictis primo sequitur quod de eodem possunt esse due noticie idem significantes quarum una est simpliciter euidens et alia simpliciter in euidens. Secundo sequitur. licet omnis euidetia sit certitudo. tamen non econuerso. unde que sit differentia inter has noticias patet satis ex his que apparent ad rationem et c. Ad tertiam rationem ponuntur alique propositiones. Prima est aliqui duo assensus possunt esse omnino eiusdem rationis f. ij.

Quia humana noticia sit fallibilis et que non

B

M

Vide b. y. c.

Ad tertiam rationem.